Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Gorki, Maksim.; autoriseret Oversættelse fra Russisk ved J. Weihe.
Titel | Title:	Varenka Olessov og andre Fortællinger
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : Gyldendalske Boghandels Forlag, 1901
Fysiske størrelse | Physical extent:	230 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

MAKSIM GORKI

VARENKA OLESSOV

OG ANDRE FORTÆLLINGER

GYLDENDALSKE
BOGHANDEL

1902 Nr. 77

VARENKA OLESSOV

MAKSIM GORKI

VARENKA OLESSOV

OG ANDRE FORTÆLLINGER

AUTORISERET OVERSÆTTELSE FRA RUSSISK

VED

J. WEIHE

KØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1901

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Maksim Gorkis rette Navn er *Alexei Maksimovitsch Pæschkoff.* Han er født den 14. Marts 1869 i Nischnij Nowgorod. Faderen var en ubemidlet Dekoratør og Tapetserer. Moderen Datter af en rig Farver. Han blev tidlig forældreløs, og da Familjen paa det Tidspunkt synes at have været ruineret, og ingen brød sig om Drengen, blev han i sit niende Aar anbragt som Bydreng i et Skotøjsmagasin. Nogen Tid efter kom han til en fjærn Slægtning, der holdt Tegnestue, men han blev her slet behandlet og løb sin Vej. Han kom nu i Lære hos Kokken ombord i en Volgadamper, en afskediget Gardeunderofficer ved Navn Smuryj, der udmærkede sig ved sine uhyre Kræfter og sin Lyst til Læsning, hvilken Lyst efterhaanden overførtes til Drengen. Fra Smuryjs uudtømmelige Kiste hentede han sig alle mulige Romaner, mest daarlige. Imidlertid begyndte han at længes efter en Gang for Alvor at komme i Skole og faa en ordentlig Uddannelse, og i 15 Aars Alderen drog han til Kasan i den Formening, at man der kunde faa gratis Undervisning. Han blev i saa Henseende bittert skuffet og maatte tage Plads hos en Bager der i Byen for 3 Rubler om Maaneden.

Her begynder saa Gorkis Forbindelse med de mange forskellige »Udskudsmennesker«, som han i en lang Række af Fortællinger har skildret, og i disse Skildringer vil man finde endog meget nøjagtige selvbiografiske Meddelelser. Han led megen Nød, begik af Fortvivlelse i 1888 et Selvmordsforsøg, levede op paa ny, gav sig til at sælge Æbler paa Gaden, blev Jernbanevogter, solgte Kvass og fik saa endelig i sin Fødeby en nogenlunde betrygget Stilling paa Kontoret hos en Sagfører Lanin, der interesserede sig levende for ham. Hans »Gaasyge« førte ham dog atter bort fra Nischnij Nowgorod, og i 1890 drog han til det Donske Distrikt, gennemvandrede Ukraine og Bessarabien, kom til Krim og Kuban, og i 1892 er han bosat i Tiflis som Arbejder i et Jernbaneværksted. Her skriver han for Byens Avis »Kavkasus« sin første Fortælling *Makar Tschudra.* Han rejste snart derefter tilbage over Kasan til Nischnij Nowgorod, nu stadig skrivende Fortællinger, der optoges ikke alene i Provinspressen, men ogsaa i Moskauerbladet »Russisk Tidende«. I 1893—94 stiftede han i Nischnij Nowgorod Bekendtskab med Forfatteren Korolenko, der indførte ham i den store Literatur. »Min første Lærer«, skriver Gorki, »var en Soldat og Kok, Smuryj, den anden Sagføreren Lanin, den tredje Aleksander Mefodjevitsch, et Menneske udenfor Samfundet, den fjerde Korolenko.«

Gorki er for Øjeblikket den Forfatter, der af de unge i Rusland sættes højest. Selvfølgelig har Regeringen søgt at uskadeliggøre ham, men er dog af Hensyn til hans Popularitet gaaet frem med en vis Varsomhed.

INDHOLD

	Side
Bedstefader Archib og Ljenka (1894)	1
Fulgt ud — (1896)	32
Tschelkasch (1894—95)	35
Khanen og hans Søn (1896)	81
Seks og tyve og én (1899)	90
Det var en Gang i Efteraaret — — (1895)	108
Varenka Olessov (1897)	120

BEDSTEFADER ARCHIP OG LJENKA.

De havde begge lagt sig i Skyggen af Skrænten nede ved Flodbredden for at vente paa Færgen, og længe saà de tavse ud over Kubans hurtige og uklare Bølger, som skvulpede ved deres Fødder. Ljenka faldt i Søvn, men Bedstefader Archip, der følte en kvælende Smerte i Brystet, kunde ikke sove. Det var næppe nok, at man kunde skelne deres lasede, magre Skikkelser fra den mørkebrune Jord; de saà ud som to Klumper — den ene lidt større den anden lidt mindre —, og deres solbrændte og støvede Ansigter, som var sløvede af Træthed og Hede, passede godt i Farven til de brunlige Pjalter, som dækkede deres Legemer.

Bedstefader Archips knoglede og lange Skikkelse laa tværs over den smalle Sandstribe, der som et gult Baand bugtede sig langs med Stranden mellem Skrænten og Floden, men den sovende Ljenka, der var lille og skrøbelig, var krøbet helt sammen ved Siden af ham og lignede en krum Gren, som var brækket af det gamle, visne Træ, Bedstefaderen, der var kastet i Land af Flodens kolde og stærke Bølger.

Bedstefader Archip støttede Hovedet mod sin Arm og saà over mod den modsatte Bred, der var omstraalet af Sol og bevokset med et fattigt Pilekrat, hvorfra Færgens sorte Side kom tilsyne. Tomt og trist var der. Den graa

Vejstribe, som førte fra Floden, forsvandt i det fjærne i Steppen. Den tog sig saa haabløs ud, saa tør og saa lige, og gjorde Bedstefaderen helt sørgmodig.

Hans tungsindige Øjne med de røde ophovnede Rande blinkede uroligt og forknyt, og Ansigtet, som var furet af Rynker, var stivnet i et Udtryk af haabløs Smerte. Han hostede stadigt, men søgte at holde Hosten tilbage, idet han holdt Haanden for Munden, mens han saà uroligt hen til Barnebarnet. Hosten var hæs og kvælende; den nødte ham hvert Øjeblik til at rejse sig fra Jorden, og tvang store Taarer op i hans Øjne.

Man hørte ikke andre Lyde i Steppen end hans Hoste og Bølgernes sagte Skvulpen mod Sandet. — Steppen strakte sig paa begge Sider af Floden, uhyre stor, brunlig og afbrændt af Solen. Kun dér, langt borte i Horisonten, næppe synligt for Oldingens Øjne, bølgede et yppigt, gyldent Hav af Hvede, og lige ned over det laa den blændende, skære Himmel. Paa denne afspejlede tre ranke Poppeltræer sig; det saà ud, som om de snart blev mindre, snart større, og som om Himlen og Hveden, som de skyggede over, kom i Bevægelse, naar Træerne hævede eller sænkede sig. Pludselig forsvandt saa det hele bag Steppeluftsynets glimrende Sølvdække.

Dette Dække, der var som en klar og forførende Strøm, flød undertiden fra det fjærne næsten helt hen til Floden, og da blev den til en Strøm fra selve Himlen, — lige saa ren og rolig som den og kommen for at oplive den af Heden forpinte Steppe —. Men Synet forsvandt igen.

Bedstefader Archip var som Storrusser ukendt med disse Spejlinger. Aldrig før havde han været i Steppen, men nu havde Sulten drevet ham ind i den. Han gned sine Øjne og tænkte bedrøvet paa, at denne Hede og denne Steppe vilde tage hans Syn fra ham, ligesom de havde røvet de sidste Kræfter fra hans Ben, der ikke som forhen i hans Hjemstavn kunde bære ham 30 Verst om

Dagen. Næppe nok kunde de nu bære ham halvt saa langt.

Idag følte han sig mere elendig end nogensinde, og Livet forekom ham endnu mere uudholdeligt, end det havde været den sidste Tid. Han mærkede, at han snart skulde dø, og skønt han var ret ligegyldig overfor Døden og betragtede den som noget, man skyldte Vorherre, vilde han dog nødig dø saa langt borte fra det Orloffske Gouvernement. Og saa tænkte han med Uro paa sit Barnebarn. Hvad skulde der blive af Ljenka? Dette Spørgsmaal gentog han for sig selv mange Gange om Dagen, og hver Gang var der noget inde i ham, som snørede sig sammen, noget, som isnede. Det blev ham saa kvalmt og saa bittert, at han fik Lyst til straks at vende hjem til Rusland.

Men saa kom han til at tænke paa Krim, paa de nøgne Stepper, de grove og haarde Bønder, deres vældige og glubske Hunde, Tartarerne, der var frække og gærrige Mennesker, og saa paa en Begivenhed, der var passeret i Taman, og som nær havde bragt ham og Ljenka i Fængsel.

At gaa til Rusland var langt. Han vilde alligevel aldrig naa det, men dø et eller andet Sted paa Vejen. Her i Kuban gav man gavmildt Almisser. Befolkningen var velhavende, men mut og spodsk. De kunde ikke lide Tiggerne, fordi de selv var rige — —

Man kunde maaske finde et eller andet til Ljenka. Han var jo forældreløs saa vel her som hjemme i Rusland.

Forsigtigt klappede Bedstefaderen med sin ru Haand Barnebarnet paa Kinden, mens han med Øjnene fulde af Taarer saà paa ham.

Ljenka rørte sig og saà op med sine store, blaa Øjne. De var alvorlige og mere tankefulde, end de ellers er hos Børn, og de syntes endnu større, end de var, i hans lille blege Ansigt, der var arret af Kopper. Læberne var blod-

løse og sprukne af Heden og Steppevinden, Næsen var spids.

»Kommer den?« spurgte han, og han skærmede med Haanden for Øjnene og saá ud over Floden, som glimtede haardt i Solens Straaler.

»Nej, den kommer ikke endnu. Den ligger stille. Hvad skulde den her, der er jo ingen, som kalder paa den, og saa bliver den rolig liggende,« sagde Archip langsomt, mens han blev ved at klappe Barnebarnet. — »Var du falden i Søvn?«

Ljenka rystede ubestemt paa Hovedet og strakte sig i Sandet.

De tav lidt.

»Dersom jeg kunde svømme, vilde jeg gaa i Vandet,« sagde Ljenka og stirrede ud over Floden. Hans Stemme lød saa underlig hul og fattig.

»Strømmen er saa stærk, saadan er vore Floder ikke. Hvorfor jager den saadan afsted? Den løber, som var den bange for at komme for sent —«

Og Ljenka vendte sig misfornøjet bort fra Vandet.

»Véd du, hvad vi kan gøre?« sagde Bedstefaderen efter at have tænkt sig lidt om. »Vi kan tage vore Bælter af og binde dem sammen. Saa gør jeg dem fast om dit ene Ben, og saa kan du godt krybe ned og bade.«

»Nej,« sagde Ljenka, »hvor kan det falde dig ind? Tror du maaske ikke, at Strømmen ogsaa kunde trække dig med, og saa drukner vi begge to.«

»Ved Bredden — —? Ja, du har Ret, den kan trække os begge med. Se, hvor den presser paa! — Sikken en Oversvømmelse, der vil blive til Foraaret — uha! — Og slemt bliver det for Høsten, der er ikke nogetsomhelst til at skærme.«

Ljenka havde ikke Lyst til at tale og svarede ikke Bedstefaderen. Han tog en Klump Ler, som han gav sig til at trykke mellem Fingrene med et alvorligt stillestaaende Udtryk i Ansigtet.

Bedstefaderen saà paa ham og kneb tankefuldt Øjnene sammen.

»Se her!« begyndte Ljenka sagte, mens han rystede Støvet af sine Fingre, »jeg tog den Klump Jord i Haanden og trykkede den, og den blev til Støv . . . bitte smaa Korn, som man næppe kan øjne —.«

»Naa, og hvad saa?« spurgte Archip og hostede, idet han saà ind i sit Barnebarns store, ophededе Øjne og betragtede hans magre Ansigt. — »Hvad mener du med det?« tilføjede han, da han havde hørt op med hoste.

»Det var kun saadan — —«. Ljenka rystede paa Hovedet, »jeg sagde det, fordi den hele er jo saadan.« Han pegede med Haanden ud over Steppen bag Floden. »Og saa er der bygget saa meget paa den. Hvor mange Byer er vi ikke kommet igennem? Forfærdelig mange! Og hvor mange Mennesker er der ikke allevegne!«

Og Ljenka, der ikke kunde følge sin egen Tanke, blev paany tavs og stirrede drømmende omkring sig.

Bedstefaderen tav ogsaa en Stund, saa rykkede han sig tæt ind til Barnebarnet og sagde kærligt:

»Min kloge, lille Ven, det var sandt, hvad du sagde —. Alt er Støv — Byerne og Menneskene — du og jeg — ikke andet end Støv. — Aa, Ljenka, Ljenka, — blot du kunde læse og skrive, saa vilde du naa langt. Du taler om alt som et voksent Menneske — du lille Guds Fugl, min egen lille Fugleunge. — Hvad skal der nu blive af dig?«

Bedstefaderen trykkede Barnets Hovede ind til sig og kyssede det.

»Stop lidt,« udbrød Ljenka lidt livligere og frigjorde sig for Bedstefaderens knugende og rystende Hænder, der strøg over hans hørgule Haar. — »Hvad er det, du siger? Støv? Byerne og alt?«

»Saadan har Gud ordnet det, min lille Ven. Alt er — Jord, men selve Jorden er — Støv. Og paa den dør Alt. — Saadan er det, og derfor bør hvert Menneske leve

i Arbejde og i Underkastelse. Nu dør ogsaa jeg snart.« Dette sagde Bedstefaderen ligefremt og roligt, men saa føjede han bedrøvet til: »Og hvor vil du saa gaa hen uden mig?«

Ljenka havde ofte hørt dette Spørgsmaal af Bedstefaderen og var forlængst bleven ked af at komme ind paa dette Emne om Døden. Han vendte sig derfor bort uden at svare og afrev et lille Græsstraa, som han puttede i Munden og gav sig til at tygge paa.

Men her var Bedstefaderens ømme Punkt.

»Hvorfor svarer du ikke? Hvordan skal det gaa dig uden mig?« spurgte han igen Barnet, idet han bøjede sig ned over det og hostede.

»Det har jeg jo sagt saa tit,« sagde Ljenka adspredt og saà misfornøjet hen til Bedstefaderen. Han holdt ikke af disse Samtaler, de endte saa ofte med Skænderi.

Bedstefaderen kunde længe udbrede sig over sin nær forestaaende Død. I Begyndelsen havde Ljenka lyttet opmærksomt til, var bleven forfærdet over hvad der forestod ham og havde grædt, men det havde ikke varet længe, før han blev træt og hengav sig til sine egne Tanker. Men naar Bedstefaderen mærkede dette, blev han vred og sagde, at Ljenka var dum og holdt ikke af sin Bedstefader, at han ikke satte Pris paa hans Omsorg, og han kunde gaa saa vidt, at han beskyldte Ljenka for at ønske hans, Bedstefaderens, snarlige Død.

»Hvad har du allerede sagt? En lille dum én er du, som ikke forstaar nogetsomhelst. Hvor gammel er det, du er? Du bliver først elleve Aar, og svag er du og duer ikke til Arbejde. Hvad vil du saa gøre? Du mener, at gode Mennesker vil hjælpe dig? Ja, havde du haft Penge, saa skulde de nok have hjulpet dig med at bruge dem —, saadan forholder det sig. At tigge er heller ikke nogen rar Beskæftigelse. Man skal bukke for alle og enhver og bede om Hjælp hos baade den og den, og saa bliver man skældt ud, og undertiden faar man Prygl og bliver jaget

bort — —. Tror du, at man regner en Tigger for et Menneske? Det er der ingen, der gør. I ti Aar har jeg tigget —, saa jeg kender det. En Skorpe Brød regner de for tusinde Rubler. En giver dig en Almisse, og saa tror han, at Himmeriges Porte straks staar aabne paa vid Gab for ham. Hvorfor tror du ellers, at Folk giver Almisse? Det er for at faa Fred i deres Samvittighed. Derfor er det, min Dreng, og ikke af Medlidenhed. Naar én stikker et Par Stykker Mad til dig, saa behøver han ikke at skamme sig over, at han selv spiser. Et mæt Menneske er et Dyr. Og aldrig kan han have Medlidenhed med en sulten, for han véd ikke, hvad Sult er. De mætte og de sultne er Fjender, og evigt i evige Tider vil de blive ved med at være det. Derfor er det umuligt, at de skulde kunne føle Medlidenhed med hverandre og forstaa hverandre. For den mætte er en Tigger som — Snavs.«

Bedstefaderen var oprørt af Vrede og Sorg. Hans Læber skælvede, og de matte Oldingeøjne bevægede sig hurtigt bag de haarede Øjenlaags røde Rammer, og Rynkerne i det pergamentagtige Ansigt traadte tættere og skarpere frem.

Ljenka holdt ikke af ham og var bange for ham, naar han var saadan.

»Se, derfor spørger jeg dig, hvordan vil du klare dig i Verden? Du er et skrøbeligt, lille Barn, og Verden er et Dyr. Den vil sluge dig samme Øjeblik du staar alene, og det er det, jeg ikke vil have — —. Jeg holder jo af dig, Barnlille, du er min eneste, og jeg er den eneste for dig. Hvordan skal jeg saa kunne dø — og lade dig blive tilbage — — hos hvem? — — Aa Gud, hvorfor har du ikke holdt af din Tjener? Til at leve har jeg ikke Kræfter, og dø, det kan jeg ikke, fordi — Barnet — *maa* jeg sørge for. Syv Aar har han været hos mig — hos mig, gamle — —. Aa Herre, vær mig naadig!«

Bedstefaderen satte sig, støttede Hovedet mod de rystende Knæ og græd. Og hans Skuldre skælvede ved

hans Hulken, der i hæse Stød brød ud af hans syge Bryst. Floden ilede skyndsomt afsted og skvulpede larmende mod Bredden, som vilde den overdøve Oldingens Hulken, og fra den skyfri Himmel sendte Solen sine brændende Straaler.

»Nu skal du ikke græde, Bedstefader,« sagde Ljenka utaalmodigt og saà til Siden. Saa vendte han sit sære og mørke Ansigt mod ham og tilføjede:

»Vi har jo allerede talt om alt det, jeg skal nok klare mig. I en eller anden Beværtning kan jeg vel nok faa en Plads.«

»Der vil man slaa dig fordærvet,« stønnede Bedstefaderen og saà paa ham gennem Taarer.

»Aa, det gør man vist ikke, og naar de ikke gør det,« raabte Ljenka lidt drillende, »skal du se, saa kommer jeg nok i Vej. Jeg vil da heller ikke lade mig byde alt —.«

Her brød Ljenka pludselig af, og da han havde spekuleret lidt, sagde han:

»Maaske gaar jeg i Kloster!«

»Ja, kunde du komme i Kloster!« sukkede Bedstefaderen. Han ligesom blussede lidt op, men saa fik han igen et Anfald af kvælende Hoste.

Lige over Hovedet paa dem lød Raab og en Vogns Knirken.

»Færge! Færge! — Ohøj!« En kraftig Stemme rystede Luften.

De to fo'r op og fik fat i deres Stokke og Tværsække.

Med en gennemtrængende Hvinen kørte en tohjulet Vogn ind paa Sandet. Der stod en Kosak i den; Hovedet havde han kastet tilbage, og den laadne Hue havde han trykket ned over det ene Øre; han skulde lige til at raabe igen og trak Vejret dybt, saa hans brede Bryst udvidede sig. Hans hvide Tænder skinnede i en Ramme af sort Silkeskæg, der begyndte oppe ved de vidt opspilede

og af Spænding blodunderløbne Øjne. Under hans opknappede Skjorte og Kappe, der var slængt skødesløst over Skuldrene, saà man hans haarede og solbrændte Bryst. Hans store og stærke Skikkelse, hans graaskimlede Hest, der var tung og fed, saa vel som de høje Hjul med tykke Gummiringe gjorde Indtryk af Mæthed, Styrke, Sundhed og Bevidstheden om alt dette.

»Haløj! dér!«

Bedstefaderen og Barnebarnet tog Huerne af og bukkede dybt.

»Goddag!« raabte Kosakken højt og saà over mod den modsatte Bred, hvor den sorte Færge langsomt og klodset krøb ud fra Buskene. Saa gav han sig til at stirre paa Tiggerne.

»Kommer I fra Rusland?«

»Ja, vi gør saa, naadige Herre!« svarede Archip og bukkede igen.

»Sulter man dér hos jer?«

Han sprang ned fra Vognen og gav sig til at ordne noget ved Seletøjet.

»Ja, om det saa er Kakkelakkerne, saa dør de af Sult.«

»Ho, ho, Kakkelakkerne kreperer ogsaa! Der er altsaa ikke blevet saa meget som en Krumme tilovers, I har spist Rub og Stub. Jeg tror, I ikke forstaar at arbejde, for forstaar man det, saa behøver man ikke at sulte.«

»Min gode Herre, Aarsagen er, først og fremmest — Jorden. Den stritter imod, den føder intet. Vi har udpint Jorden.«

»Jorden?« Kosakken rystede paa Hovedet.

»Jorden, den vil altid kunne føde, dertil er den givet Mennesket. Sig hellere istedetfor Jorden —: Hænderne. Det er Hænderne, som ikke dur. Selv en Sten falder ikke ud af gode Hænder, uden den jo bærer Frugt. Har du været ved Sortehavet? Dér pløjer man ogsaa i Sten, Gamle!«

Færgen kom.

To stærke, rødmussede Kosakker stod flegmatisk paa Færgen og stemmede de tykke Ben mod dens Planker, og med en Knagen satte de den mod Bredden, vaklede, slap Tovet og pustede, mens de saà paa hinanden.

»Den er nok varm,« sagde den nysankomne og førte sit Køretøj ud paa Færgen, idet han hilste med Haanden til Huen.

»Aa, ja, svarede den ene Færgemand, mens han begravede sine Hænder i Bukselommerne. Saa gik han hen til Vognen, kiggede ned i den og snusede til den.

Den anden satte sig ned, rømmede sig og gav sig til at trække sin ene Støvle af.

Bedstefaderen og Ljenka gik ud paa Færgen, hvor de stod og stirrede paa Kosakkerne.

»Naa! lad os saa se at komme afsted!« kommanderede Vognens Ejermand.

»Har du ikke noget med, som man kunde drikke?« spurgte den, der havde undersøgt Vognen, mens den anden, der nu havde faaet sin Støvle af, kneb Øjnene sammen og kiggede ned i Skaftet.

»Nej, jeg har ikke, og hvorfor ogsaa det? Er der maaske ikke Vand nok i Kuban?«

»Vand! — Jeg mener ikke Vand.«

»Men afbrændt Rom? Nej, det fører jeg ikke med.«

»Hvorfor gør du ikke det?« Den spørgende faldt i Tanker og stirrede ned i Bunden af Færgen.

»Naa, lad os saa komme afsted!«

Kosakken trak sin Støvle paa; den anden spyttede i Næverne og greb fat i Rebet. Passageren tog et Tag med for at faa Færgen i Gang.

»Men du, gamle Bedstefa'r, hvorfor hjælper du ikke med?« spurgte den Færgemand, som havde haft travlt med sin Støvle.

— »Hvordan skulde jeg dog kunne det?« — svarede Archip med en klagende Stemme og rystede paa Hovedet.

»Du behøver saamæn heller ikke at hjælpe dem; de klarer sig nok selv.«

Og ligesom for at give Bedstefaderen et Bevis paa Sandheden af sine Ord, smed den ledige Kosak sig tungt ned paa Færgens Planker. Trævent skændte hans Kammerat paa ham, og da han intet Svar fik, stampede han arrigt med Fødderne.

»Der kan du se, Ljenka, hvad det er for Folk — tykke og mætte. Dette Land er et Paradis for Bønderne —« hviskede Archip, idet han bøjede sig ned mod Ljenka, der saà over Rælingen ned i Vandet.

Strømmen tog fat i Færgen, plaskede med en dump Lyd mod dens Sider, rystede og gyngede den, og Færgen bevægede sig langsomt fremad.

»Han er et Bæst! Han siger: Hænderne — arbejder daarligt, og selv har han ikke saa meget som drømt om at arbejde!« hviskede Bedstefaderen. »Hvorfor mon Gud giver nogle Mennesker saa meget og andre — saa lidt?« Saa tav han, som om han ventede Svar af Ljenka; men da der intet kom, svarede han sig selv:

»Det er for at prøve Sjælen. Den Sjæl, som knurrer, vil gaa til Grunde uden Glæde og Fred i Livet —.«

Ved at stirre paa Vandet blev Ljenka behagelig svimmel, og hans Øjne, der var trætte af Flodens hastige Løb, lukkede sig søvnigt. Bedstefaderens sagte Hvisken, Rebets Knirken og Smaabølgernes friske Plasken gjorde ham mere og mere søvnig, og han var saa træt, at han vilde til at lægge sig paa Dækket, da der pludselig kom et Stød, og han faldt.

Han spilede Øjnene op og saà sig omkring. Kosakkerne lo, mens de gjorde Færgen fast til en afbrændt Stub paa Bredden.

»Hvad, du faldt nok i Søvn? Du ser noget sløj ud! Sæt dig op i Vognen, saa kan du køre med mig til Byen. Sæt du dig ogsaa op, Bedstefader!«

Archip takkede Kosakken med en ensformig, snøvlende

Stemme og rømmede sig. Saa krøb han og Ljenka op, og de kørte bort i en Sky af fint sort Støv, der hvert Øjeblik fik Bedstefaderen til at tabe Vejret i et Anfald af Hoste.

Kosakken gav sig til at synge. Han sang med underlige Lyde, brød pludselig af og endte fløjtende; eller han begyndte at recitere, holdt op og fortsatte med høj Falset. Det var, som om han viklede Lydene af et Nøgle, som kunde de være Garn, og han, naar han traf paa en Knude, rev Traaden over. Sangen passede godt til Steppen, der strakte sig ud i det uendelige, paa enkelte Steder afbrudt af Striber. Disse Striber var Luftspejlinger.

Hjulene peb ynkeligt, Støvet hvirvledes i Vejret, Bedstefaderen hostede uafbrudt og rokkede med Hovedet. Men Ljenka tænkte paa, at de nu snart vilde være i Kosakbyen, og at han saa skulde til at synge udenfor Vinduerne med snøvlende Stemme: »I Vorherre Jesu Kristi Navn!« — Saa vilde han paany blive drillet af Drengene, og Konerne vilde spørge ham ud om Rusland og meget andet — —, og saa vilde det ikke være rart at se paa Bedstefaderen, som maatte hoste endnu hyppigere og være endnu mere krum, til Trods for at det pinte og smertede ham. Bedstefaderen vilde tale med sin klagende Stemme og grædende fortælle Ting, hvori der ikke var et sandt Ord. — Han vilde f. Eksempel fortælle, at i Rusland falder Folk døde om paa Gaden og bliver liggende; der er ingen til at bære dem bort, for alle er ved at dø af Sult — —. Bedstefaderen og han havde aldrig set noget saadant. Men alt dette var nødvendigt, naar man skulde have noget Udbytte af at tigge. Men hvad skulde man her gøre med Almisserne? Hjemme kunde man for et Pund faa 40 ja 50 Kopek, men her var der ingen, der vilde købe. Og saa maatte man kaste disse Sager, der ofte var særdeles gode, bort ude paa Steppen.

Og hvorfor hastede Bedstefaderen fra den ene Landsby til den anden? Hvorfor blev han ikke en Uge ad Gangen

hvert Sted? Han kom, gik omkring, tiggede sammen og skyndte sig videre, som var han en Tyv, der blev forfulgt.

En Dag spurgte Ljenka ham om Grunden hertil, men Bedstefaderen svarede vredt og mørkt:

»Du er dum og skulde derfor hellere holde din Mund, forstaar du det? Du aner ikke, hvor mange Bekymringer jeg har for din Skyld, og hvad jeg har i Sinde, det véd du ikke. Maaske er det Lykken til dig, som jeg søger for at befri dig for at leve som Tigger — —. Ja saadan er det, og derfor har du at tie!«

»Skal I ud og samle Almisser?« spurgte Kosakken og saà over Skuldrene paa de to krumbøjede Skikkelser.

»Naturligvis, naadige Herre!« svarede Bedstefader Archip med et Suk.

»Rejs dig engang op, Bedstefader, saa skal jeg vise dig, hvor jeg bor — saa kan I faa Natteleje hos mig!«

Archip prøvede paa at rejse sig, men faldt og stødte sin Side mod Vognkanten og stønnede hult.

»Naada Gamle,« brummede Kosakken medlidende. »Det er ogsaa ligemeget, det behøver du ikke at se; naar det bliver Sengetid, spørg saa blot efter den Sorte, Andreas den Sorte, det er mig. Men kryb nu ned. Farvel!«

Bedstefader og Barnebarn befandt sig foran en Gruppe Poppeltræer, og bag deres Stammer kunde de se Huse og Gærder, og overalt, baade til højre og venstre, hævede der sig lignende Grupper af Træer. Deres grønne Blade var dækkede af graat Støv, og Barken paa de tykke, ranke Stammer var revnet af Heden. Lige foran Tiggerne gik der en smal Vej med Gærdestaver paa begge Sider, ad hvilken Kosakken, som havde befordret dem, forsvandt, og de gav sig til at gaa ned ad Landevejen med tung Gang.

»Naa, Ljenka, skal vi nu gaa sammen eller hver for sig?« spurgte Bedstefaderen. Og uden at vente paa Svar

fortsatte han: »Det er bedst, at vi gaar sammen — dig giver man altfor lidt, du forstaar ikke at tigge.«

»Naa! hvad skal vi ogsaa her med meget? Vi kan jo alligevel ikke spise det op,« svarede Ljenka mut og saà sig omkring.

»Hvad vi skal med det? Du er da en underlig én. Der kan jo, hvad Øjeblik det skal være, komme én, vi kan sælge det til. Se, det er Meningen! — Og saa faar vi Penge, og Penge har meget at sige; saa vil du ikke blive helt ulykkelig, naar jeg dør.«

Bedstefaderen smilede venligt og klappede Barnets Hoved.

»Kan du gætte, hvor meget jeg har sparet sammen paa denne Tur, hvad?«

»Nej!« svarede Ljenka ligegyldig.

»Elleve og en halv Rubel! — Ser du det!«

Men denne Sum og Bedstefaderens hoverende Tone gjorde ikke Indtryk paa Ljenka.

»Aa, du lille Stakkel!« sukkede Bedstefaderen.

»Skal vi da saa gaa hver for sig?«

»Ja! hver for sig.«

»Naa, saa mødes vi ved Kirken.«

»Ja, det er godt.«

Bedstefaderen drejede til venstre, men Ljenka gik videre.

Da Ljenka havde gaaet nogle Skridt, hørte han et skingrende Raab:

»Aa, gode Mennesker, vær barmhjærtige!« det lød, som naar man med den flade Haand stryger hen over Strengene paa en Harpe fra den dybeste til den fineste Tone. Ljenka fo'r sammen og fordoblede sine Skridt; han følte sig altid saa ubehagelig berørt, naar han hørte Bedstefaderens Bønner. Og naar man afslog dem, kunde han endog blive helt bange for, at Bedstefaderen skulde give sig til at græde.

Bedstefaderens skælvende og ynkelige Toner naaede

hans Øren i den sævnige og hede Luft, som laa over Byen. Alt omkring ham var saa stille, som om det var Nat. Ljenka gik hen til en Hæk og satte sig i Skyggen af et Kirsebærtræ, hvis Grene ragede helt ud over Vejen. En Bi summede højt —.

Han løftede sin Tværsæk fra Skulderen og lagde den under Hovedet; saa kiggede han lidt op i Himlen gennem Løvet og faldt i dyb Søvn. Det høje Græs og Hækkens hullede Skygge skjulte ham for de forbigaaendes Blikke.

Han vaagnede ved en underlig Lyd, som vuggede sig i den alt aftensvalede Luft. Det var barnlig Graad — heftig og ustandselig. Barnets Hulken kunde dø hen i en fin, lille Tone, for saa paany at blive stærk og voldsom, og Lyden kom stadig nærmere. Han løftede Hovedet og saà over Græsset ud paa Vejen.

Der kom en lille, smuk, syvaars Pige; hun var godt klædt, Ansigtet var rødt og ophovnet af Graad, og hvert Øjeblik tørrede hun det med Kanten af sin hvide Sirtses Kjole. Hun gik langsomt ned ad Vejen paa sine bare Fødder, der rejste en tæt Støvsky, og hun vidste øjensynlig ikke, hvorfor og hvorhen hun gik. Hun havde store, sorte Øjne, der nu baade var vrede, bedrøvede og taarefyldte. De smaa lyserøde Øren kiggede listigt frem gennem det kastanjebrune Haar, som forpjusket faldt hende ned over Pande, Kinder og Skuldre. I det hele taget forekom hun Ljenka meget interessant og til Trods for Taarerne — morsom og fornøjelig, rigtig en indtagende Skabning.

»Hvad græder du for?« spurgte han, idet han rejste sig op, da hun var kommen ham nær.

Hun fo'r sammen, standsede og holdt pludselig op med at græde, men blev ved med at snøfte sagte. Da hun saa i nogle Sekunder havde set paa ham, skælvede hendes Læber paany, Ansigtet fortrak sig, hendes Bryst arbejdede, og hun brast igen i voldsom Graad og gik videre. Ljenka følte, at der var noget inde i ham, som snøredes sammen.

»Du skal ikke græde! Saadan en stor Pige — det er jo flovt — hører du?« raabte han, før han endnu var naaet hen til hende, og da han saa havde indhentet hende, saà han hende ind i Angsigtet, trak paa Skuldrene og spurgte paany:

»Naa! hvorfor græder du saa?«

»Ja—a—!« kom det langsomt, »var det sket for dig —« og pludselig kastede hun sig ned i Landevejsstøvet, holdt Hænderne for Ansigtet og hulkede fortvivlet.

»Sikken én!« Ljenka slog haansk ud med Haanden, »du er en rigtig Tudetøs — du!« Heller ikke dette hjalp. Ljenka saà, hvorledes den ene Taare efter den anden flød ud mellem hendes lyserøde Fingre, og han blev selv helt underlig til Mode og var nær ved at græde. Han bøjede sig ned over hende og strøg med Haanden forsigtigt over hendes Haar; men han blev med det samme forskrækket over sin Dristighed og tog Haanden til sig. Hun blev ved med at græde og sagde intet.

»Hør!« begyndte Ljenka — han havde tiet en Stund og følte nu en uimodstaaelig Trang til at hjælpe hende —. »Hør! hvad er der dog sket? Har du faaet Prygl? — Du skal se, det gaar nok over! Eller er det noget andet, der er i Vejen? Sig mig det, du, gør det nu! — det vil lette dig! Har du tabt noget? Saa kan vi jo lede om det sammen.«

Den lille Pige rystede bedrøvet paa Hovedet, og uden at tage Hænderne fra Ansigtet svarede hun omsider langsomt og hulkende:

»Jeg har tabt — et Tørklæde! — Fader havde det med hjem fra Bazaren — — det var lyseblaat med Blomster i. Jeg havde det paa, og nu har jeg tabt det.« Og hun gav sig igen til at græde endnu heftigere end før. Fortvivlet blev hun ved med at udstøde sine: Aa, haa, haa.

Ljenka følte sig ude af Stand til at hjælpe hende. Han flyttede sig sky fra hende og saà alvorligt op mod

den triste Himmel. Det var saa tungt for ham, og det gjorde ham saa ondt for den lille Pige.

»Græd nu ikke — maaske kan vi finde det,« hviskede han sagte, men da han mærkede, at hun ikke hørte paa ham, flyttede han sig længere bort fra hende og tænkte, at der sikkert vilde vanke ordentligt til hende derhjemme for det Tab. Og han forestillede sig hendes Fader som en stor, sort Kosak, der pryglede hende.

Hun blev liggende, nær ved at kvæles af sine Taarer og vred sig skælvende af Sorg.

Han vendte sig bort for at gaa sin Vej, nedslaaet over sin Mangel paa Evne til at hjælpe. Men da han havde fjærnet sig et Par Skridt, drejede han hurtigt om og stod paany foran hende, dér hvor hun laa ved Hækken. Han forsøgte at finde paa noget hjærteligt og godt, men kunde slet ingen venlige Ord huske.

»Nu skulde du rejse dig op, lille Pige,« sagde han, »og hold saa op med at græde! Gaa hjem og fortæl, hvad der er sket, sig, at du har tabt det — hører du!«

Han var begyndt at tale med sagte og deltagende Stemme, men han sluttede med et mere haardt Tonefald og blev glad ved at se, at hun rejste sig.

»Se, det var da godt!« smilede han, og han fortsatte fornøjet. »Saa, nu maa du se at komme afsted. Vil du have, at jeg skal følge dig hjem og sige det? Jeg skal nok tage dig i Forsvar, du skal ikke være bange!«

Og Ljenka rettede sig stolt, idet han saà sig omkring.

»Det behøves ikke,« hviskede hun og børstede langsomt Støvet af sin Kjole, mens hun blev ved med at græde.

»Jeg vil gærne,« sagde Ljenka højt og var parat. Han trykkede Hatten fast paa Hovedet og stod foran hende med Benene ud til Siderne og Pjalterne dinglende om sig. Han stødte sin Stok mod Jorden og saà paa hende, og hans store, bedrøvede Øjne straalede med stolt Glans.

Den lille Pige kiggede op paa ham, gned Taarerne rundt i sit Ansigt og sagde, idet hun paany sukkede:

»Nej — det er ikke værd — at du gaar med — — Moder kan ikke lide Tiggere.«

Hun gik fra ham, men hun vendte sig et Par Gange om og saà efter ham.

Ljenka tabte Humøret, og langsomt forandrede han sin bestemte og udfordrende Stilling til sin sædvanlige sammensunkne og modløse. Han kastede Tværsækken, som han havde baaret paa Armen, over Skuldrene, og da den lille var ved at forsvinde bag Omdrejningen, raabte han til hende:

»Farvel!«

Hun saà tilbage og var borte.

Det blev tristere og mørkere omkring ham. Det var snart Aften, og en tung, lummer Luft bebudede Torden. Solen stod lavt, og Poppeltræernes Toppe begyndte allerede at rødme. Men i Aftenskyggerne blev de høje og tavse Træer endnu tættere og højere, og det forekom Ljenka, at de var faldne i Tanker, og at de ligesom ventede paa noget frygteligt — —. Himlen over dem blev mørkere og lignede Fløjel, og det var, som om den sænkede sig lavere ned over Jorden. Langt borte fra hørte man Stemmer, og endnu længere borte, men fra den anden Side lød Sang. Disse Lyde, som var svage men tydelige, bølgede uophørligt i Luften, og det syntes, som om denne havde gjennemtrukket Lydene med Hede.

Det blev tristere og tristere for Ljenka, og han begyndte at blive ængstelig tilmode. Han vilde hen til sin Bedstefader. Han saà sig omkring og gik saa lige ud ad Vejen. Til at tigge havde han slet ingen Lyst. Hjærtet bankede saa stærkt i hans Bryst, og det faldt ham svært baade at gaa og at tænke —. Men den lille Pige kom alligevel ikke ud af hans Tanker, han blev ved med at spekulere over, hvorledes det var gaaet hende — om hun var naaet hjem — om hendes Fader var rig — —. For

var hun fra et velhavende Hus, — saa vilde hun faa Prygl — alle rige Folk er gærrige. Men var hendes Forældre fattige, vilde hun maaske ikke faa det. I de fattige Hjem holder man mere af Børnene, for dér venter man Arbejde af dem. Den ene Tanke efter den anden kresede uafladeligt i hans Hovede, og for hvert Minut der gik, blev den nagende og urolige Følelse af Længsel, der som en Skygge forfulgte hans Tanker, tungere og tungere og tog mere og mere Magten fra ham.

Og Aftenens Dunkelhed blev kvælende og tæt. Kosakker og Kosakpiger kom Ljenka imøde og gik forbi ham uden at lægge Mærke til ham, de var jo saa vante til denne Oversvømmelse af forsultne Mennesker fra Rusland. Han saà paa disse mætte, store Skikkelser med et ligegyldigt og mørkt Blik og gik hurtigt hen imod Kirken, hvis Kors straalede foran ham bag Træernes Løv.

Støjen af de hjemvendende Hjorder lød ham i Møde.

Nu er han ved Kirken; den er lav og bred med fem blaamalede Spir; rundt omkring den vokser der Poppeltræer, hvis Toppe rager højere op end Korset og er farvede af den nedgaaende Sols Straaler, der lyser gennem Løvet med et rødgyldent Skær.

Og dér er Bedstefaderen; han rokker hen imod Kirkens Dør, krumbøjet under Tværsækkens Vægt, og ser sig omkring, idet han trykker Haanden mod sin Pande.

Bagefter ham slentrer Byens Politibetjent; han har trykket Huen ned over Panden, og han har Stok i Haanden.

»Hvad! er din Sæk helt tom?« spurgte Bedstefaderen, da han var kommen hen til Barnebarnet, som var standset og ventede ved Kirkepladsen.

»Nu skal du sé, hvor meget jeg har!« — og pustende kastede han sin stoppede Lærredssæk fra Skulderen ned paa Jorden.

»Nej, her er Folk rigtignok flinke til at give! Det kan nok være! Men hvorfor ser du saa højtidelig ud?«

»Jeg har faaet ondt i Hovedet,« sagde Ljenka sagte og satte sig ned paa Jorden ved Siden af Bedstefaderen, der lænede sig op ad en Bunke opstablede Mursten og med et Udtryk af Begærlighed og Glæde befølte sin Sæk.

»Naa, men jeg er træt — helt udmattet! — — Nu maa vi se at faa Nattely. Hvad var det, Kosakken hed?«

»Andreas, den sorte.«

»Det er rigtigt: den sorte! Vi maa spørge os for. Dér kommer én, ham kan vi spørge. Ja — — det er gode Folk her — og mætte, og de spiser kun Hvedebrød. — Guds Fred, gode Herre!«

Kosakken gik tæt hen til dem og sagde langsomt som Svar paa Bedstefaderens Hilsen:

»Guds Fred! — ogsaa med jer!«

Derpaa stillede han sig op foran dem og stirrede med sine store, udtryksløse Øjne paa de to fattige og kløede sig bag Øret.

Ljenka saà forskende paa ham; Bedstefaderen blinkede indladende med sine Oldingeøjne; Kosakken sagde ikke noget, men stak Spidsen af sin Tunge ud for med den at faa fat i sit Overskæg, og da dette var lykkedes, trak han det ind i Munden, tyggede paa det og skubbede det igen ud med Tungen, saa afbrød han Tavsheden, som allerede var bleven trættende og sagde dvaskt:

»Naa! lad os saa komme hen paa Stationen.«

»Hvorfor det?« Bedstefaderen fo'r sammen, og Ljenka rystede over hele Kroppen.

»Fordi det er nødvendigt — — det er efter Ordre; naa! kom saa!«

Han vendte sig om for at gaa, men kiggede tilbage, og da han saà, at ingen af de to rørte sig af Pletten, raabte han paany, men nu vredt:

»Naa! bliver det til noget?«

Saa rejste Bedstefaderen og Ljenka sig hurtigt op og fulgte ham.

Barnet stirrede paa Bedstefaderen, og da han saà, at

dennes Hovede rystede, at hans Læber skælvede, og at han ængstelig saà sig omkring, medens han i en Fart stak Haanden ind paa Brystet, forstod han, at hans Bedstefader igen maatte have gjort noget — ligesom den Gang i Taman. Og da han kom til at tænke paa hin tamanske Historie, blev alt saa kvalmt og knugende for ham. Dér havde Bedstefaderen stjaalet noget Tøj fra en Gaard, og de var blevne grebne sammen. De blev lét ud, og de blev skældt ud, ja, de fik endogsaa Prygl, og om Natten jog man dem til Slut ud af Byen. Det var saadan en mørk Nat — —. Han og Bedstefaderen sov i Sandet ved en Strandbred, og Havet havde brummet saa truende hele Natten. Sandet knirkede, naar Bølgerne løb ind over det. Og Bedstefaderen havde hele Natten stønnet, medens han hviskende havde bedt til Gud og tryglet om Tilgivelse og kaldt sig selv en Tyv.

»Ljenka!«

Ljenka fo'r sammen ved et Skub, han fik i Siden, og han saà op paa Bedstefaderen. Dennes Ansigt var blevet ligesom længere og mere tørt, og det skælvede over Øjnene og i Mundvigene.

Kosakken gik fem, seks Skridt foran dem, røg sin Pibe og svippede med sin Stok Hovederne af Burrerne, og han vendte sig ikke om til de to.

»Dér, tag det — kast det — i Græsset og læg Mærke til, hvor du kaster det, — for at vi senere kan hente det,« hviskede Bedstefaderen næppe hørligt og trykkede sig tæt op til Barnebarnet, idet han stak til ham en Klud, der var viklet sammen i en Klump.

Ljenka trak sig lidt til Siden, rystende af en Rædsel, som paa en Gang havde isnet hele hans Legeme; han gik nærmere henimod Gærdet, saà spændt paa den ledsagende Kosaks brede Ryg, strakte Haanden ud og kastede saa Kluden ind i Græsset — — kastede den og stod som lamslaaet.

Idet Kluden faldt, viklede den sig op, og Ljenka saà

et lyseblaat, blomstret Tørklæde; og Synet af dette skiftede med det samme om til Billedet af den lille grædende Pige. Hun stod foran ham som en levende Skygge mellem ham og Kosakken, Bedstefaderen og alt omkring ham. Han hørte atter tydeligt hendes Hulken, og det var ham, som faldt der foran ham paa Jorden klare Taarer, der skjulte hele Verden for ham. Hans Bryst fyldtes af Sorg og Kulde —.

Omtrent i samme Tilstand kom han med Bedstefaderen ind paa Stationen, hvor han hørte en uhyggelig Summen, som han hverken kunde eller vilde forstaa, og han saà ligesom igennem en Taage, hvorledes man rystede alting ud af Bedstefaderens Sæk paa et stort Bord, hvorpaa Sagerne faldt med dumpe og bløde Lyde, og han saà mange Hoveder med høje Huer bøje sig ned over Sagerne, og at deres Miner var tvære og mørke. Han saà gennem Taagen, der omgav dem, hvor ivrige de blev, og at de truede —. Saa snurrede to stærke Fyre Bedstefaderen rundt, medens de hæst mumlede noget.

»Det nytter ikke noget, Brødre, jeg er uskyldig, det véd Vorherre!« raabte Bedstefader Archip gennemtrængende.

Ljenka gav sig til at græde og sank om paa Gulvet. Saa gik man ogsaa hen til ham, løftede ham op og satte ham paa en Bænk og undersøgte alle de Pjalter, der dækkede hans lille Legeme.

Og saa var de færdige.

Graaden blev siddende i Ljenkas Hals, som om den havde klumpet sig sammen i en stor Kugle, der gjorde ham det svært at trække Vejret. Bedstefaderens uforstaaelige Brummen hørte op, og Larmen af de højrøstede Stemmer døde pludseligt hen, som om noget havde kastet den ud af Stuen.

»Det er naturligvis noget Vrøvl af den tossede Kælling!« raabte én rasende, og Ljenka følte hans skraldende Vrede som en Lussing paa sit Øre.

»Aa, de har maaske faaet det puttet afvejen et eller andet Sted!« raabte en endnu højere til Svar.

Og paany var Rummet fyldt af Støj.

Det var for Ljenka, som om alle disse Lyde hamrede paa hans Hoved, og det gjorde saa ondt, at han tabte Bevidstheden. Han følte det, som om han sank ned i en sort Grav, der havde aabnet sit bundløse Gab foran ham.

Men da han kom til sig selv, opdagede han, at hans Hoved laa paa Bedstefaderens Knæ, og han saà, at Bedstefaderens Ansigt, der bøjede sig ned over ham, var mere elendigt og rynket end nogensinde. Ud af Bedstefaderens Øjne med det forfærdede Udtryk strømmede Taarer, som faldt paa Ljenkas Pande og løb kildrende over hans Kinder ned paa Halsen.

»Er det nu forbi, lille? — Lad os saa se at komme væk fra de forbandede Asener — — nu er vi fri!«

Ljenka rejste sig og satte sig ved Siden af Bedstefaderen; han mærkede, at Hovedet var blevet saa tungt, og at det snart vilde synke ned paa hans Skuldre. — — Han støttede det i Hænderne og vuggede det fra den ene Side til den anden.

»Gør dit Hovede ondt, min egen Dreng? — Hvor de har pint os, de Dyr! Der er forsvundet en Dolk, forstaar du, og et Pigebarn har tabt et Tørklæde, og saa er man faldet over os, fordi vi var Tiggere, og saa gaar de ud fra, at vi er Tyve! — — Aa, du gode Gud! — Hvorfor straffer du os saa haardt?«

Bedstefaderens kvækkende Stemme pinte Ljenka, og han følte ligesom en Opblussen i sig, der fik ham til at flytte sig længere bort.

Han rykkede til Side og saà vredt ind i Bedstefaderens Ansigt, og det forekom Ljenka, at Rynkerne i dette stirrede paa ham som smaa, ækle og falske Slanger. — Han skælvede og saà sig omkring.

De sad ved Udkanten af Byen i Skyggen af et knudret Poppeltræ. Det var Nat, og Maanen stod oppe paa

Himlen, og dens mælkeagtige Sølvstraaler vældede ud over den endeløse Steppe og gjorde den ligesom snevrere og endnu mere trist, end den var om Dagen. Langt ude, hvor Steppen flød sammen med Himlen, hævede der sig smaa Skyer, som sejlede langsomt afsted, og naar de skjulte Maanen, kastede de tætte Skygger paa Jorden, og disse krøb stille og tankefulde hen over den og blev saa pludselig borte, som forsvandt de i de Revner, den brændende Sols Straaler havde frembragt —. Fra Byen lød Stemmer, og enkelte Steder glimtede Lys, som om de nikkede til Himlens klare, gyldne Stjerner.

»Lad os nu gaa, lille! — Vi maa gaa!« sagde Bedstefaderen.

»Aa, lad os sidde lidt endnu!« sagde Ljenka sagte. Han syntes godt om Steppen. Om Dagen, naar han gik paa den, holdt han saa meget af at se ud over den — dérhen, hvor det saà ud, som om Himmelhvælvingen støttede sig mod dens brede Bryst — —. Og han forestillede sig dér borte store, vidunderdejlige Byer, befolkede af Mennesker, der var saa gode, at man ikke behøvede at bede dem om noget — de gav af sig selv, uden at man bad — —:

Men alt som den mere og mere udfoldede sig for hans Øjne og pludselig viste ham Kosakbyen, som var ham saa kendt, og som med sine Huse og Mennesker lignede alle dem, han før havde set, blev dette Bedrag ham saa tungt og bittert.

Men den næste Dag bredte Steppen sig atter bredt og frit og fik ham paany til at udmale sig Æventyrriger, der langt borte skjulte sig i Horisonten —.

Og nu stirrede han tankefuldt mod det fjærne, hvorfra Skyerne kom drivende. De forekom ham som Røg fra tusinde Skorstene i den By, han saa gærne vilde se — —. Saa blev hans Drømme afbrudte af Bedstefaderens tørre Hoste.

Ljenka stirrede opmærksomt ind i Bedstefaderens An-

sigt, der var vædet af Taarer, og han saà den Gamle anstrængt snappe efter Luft.

Belyst af Maanen og tegnet med sære Skygger, som faldt ned over Ansigtet fra den lasede Hue, fra Øjenbrynene og fra Skægget, var dette Ansigt med Munden, der bevægede sig som i Krampe, og de vidt opspilede Øjne, der skinnede med en uhyggelig henrykt Glans, baade frygteligt og ynkeligt, og der opstod en Følelse hos Ljenka, som paa ny fik ham til at flytte sig bort fra Bedstefaderen —.

»Naa, saa lad os da sidde lidt, lad os bare sidde lidt!« mumlede Bedstefaderen og lo, idet han stak Haanden ind paa Brystet.

Ljenka vendte sig bort og stirrede paany ud i det fjærne.

»Ljenka, lille Ljenka, — — sé engang —«. Bedstefaderen næsten græd af Glæde, og idet han samtidig vred sig af Hosten, rakte han Barnet en lang og skinnende Gjenstand. »Kan du sé, — i Sølv — det er Sølv! — den er mindst et halvt hundrede Rubler værd!« hviskede han.

Hans Hænder og Læber skælvede af Begærlighed, og hans Ansigt fortrak sig i Smerte.

Det gav et Sæt i Ljenka og han skubbede Bedstefaderens Haand bort.

»Gem den — men hurtigt! — — Aa, gem den dog, Bedstefader!« tryglede han, idet han bange saà sig omkring.

»Naa, naa, tag ikke saadan paa Veje, du lille Nar! Du er da ikke bange? — — Jeg kiggede ind ad et Vindu, — og dér hang den, — saa snuppede jeg den og stak den ind under mit Tøj —. Saa kastede jeg den ind mellem Buskene, og da vi nu gik ud af Byen, tabte jeg min Hue, bukkede mig og fik fat i den igen — —. De er nogle rigtige Narre! Og Tørklædet fik jeg ogsaa. Her skal du se!«

Med rystende Hænder trak Bedstefaderen Tørklædet frem fra sine Pjalter og holdt det op for Barnebarnet.

Det var for Ljenka, som om et taaget Forhæng blev revet i Stykker foran ham, og han bag det saà et Billede: Han og Bedstefaderen skynder sig alt hvad de kan ned ad Byens Gade. Naar de møder Folk, undflyr de deres Blikke; de gaar frygtsomt frem, og det forekommer Ljenka, at enhver, der har Lyst, har Ret til at prygle dem, spytte paa dem og skælde dem ud — —. Alt omkring dem — — Gærder, Huse og Træer er dækket af en underlig Taage og ligesom svejer for Vinden, og der lyder raa og vrede Stemmer — —. Denne tunge Gang varer uendelig længe, og man kan ikke se, hvor Byen hører op, og hvor Marken begynder. En Række vaklende Huse, der snart nærmer sig dem, som om de vilde sluge dem, og snart fjærner sig fra dem med Haanlatter ud af de uhyggelige Vindusøjne spærrer Udsigten. Og pludselig lyder det skarpt: »Tyveknægt, Tyveknægt, Tyveunge!« og Ljenka kaster stjaalent et Blik til Siden og ser ved Vinduet den lille Pige, som før græd saa bitterligt, og som han saa gærne havde villet trøste. — Hun fanger hans Blik og rækker Tunge, og hendes blaa Øjne lyner ondt og stikker Ljenka som spidse Naale.

Billedet forsvandt i samme Øjeblik, men det havde efterladt et ondt Smil hos Drengen.

Bedstefaderen blev ved med at tale, hostede, slog ud med Hænderne, smilede glad over noget, rystede paa Hovedet og aftørrede Sveden, som i store Draaber sprang frem i Rynkerne paa hans Pande.

En tung, forrevet og flosset Sky skjulte Maanen, og Ljenka kunde næsten ikke skelne Bedstefaderens Ansigt —. Han saà atter Billedet af den lille, grædende Pige, og han saà paa Bedstefaderen, og i Tankerne sammenlignede han dem: Den kraftesløse, knoglede, begærlige og lasede Bedstefader og hende, han havde bestjaalet. Hun græd, men var sund, frisk og smuk. Og Bedstefaderen

forekom ham som et unyttigt Væsen og næsten lige saa ond som Gnieren i Æventyret. Hvorledes var det muligt? Hvorfor havde han gjort hende Fortræd?

Bedstefaderen lallede:

»Kunde jeg bare faa skrabet — hundrede Rubler sammen! saa kunde jeg dø rolig.«

»Aa,« det blussede pludseligt op i Ljenka, »ti dog stille med dit: »saa kunde jeg dø«, »saa kunde jeg dø« —. Du dør jo ikke, du stjæler!« hvinede Ljenka og sprang op rystende over hele Kroppen. »En gammel Tyveknægt er du!« Han knyttede den lille tørre Haand og holdt den tæt op for Ansigtet af Bedstefaderen, som pludselig var bleven tavs. Saa sank han igen tungt ned paa Jorden, idet han blev ved: »Fra et Barn har du stjaalet — aa, hvor det er smukt! — — Du er gammel og giver dig af med saadant noget. — — Det vil aldrig blive dig tilgivet i den anden Verden!«

Pludselig rystede hele Steppen, og oplyst af et blændende blaat Skær blev den ligesom bredere —. Det Mørke, der laa over den, skælvede og spredtes for et Øjeblik —. Et Tordenskrald bragede, og buldrende rullede det hen over Steppen, og rystede baade den og Himlen, under hvilken der nu jog sorte Skymasser, der ligesom slugte Maanen. Det blev helt mørkt. Langt borte glimtede endnu truende Lyn, og efter hvert Lyn rullede Tordenen — men nu svagt. Saa indtraadte der en Stilhed, som syntes aldrig at ville faa Ende. Ljenka korsede sig. Bedstefaderen sad ubevægelig og tavs, som om han var vokset sammen med det Træ, mod hvilket han støttede sin Ryg.

»Bedstefader!« hviskede Ljenka, der i pinefuld Angst ventede et nyt Tordenskrald, »lad os gaa ind i Byen!«

Himlen skælvede paany, og det lynede atter blaat, og Tordenen faldt som Metal paa Jorden. Det var, som om Tusinder af Jærnplader styrtede ned over den og stødte mod hverandre.

»Bedstefa'r!« skreg Ljenka.

Hans Skrig, som overdøvedes af Tordenens Rullen, lød som et Slag paa en lille revnet Klokke.

»Er — du bange, hvad? — — mit lille Barn!« sagde Bedstefaderen hæst uden at røre sig.

Hans Ord var fulde af Bitterhed, Smerte og Spot, og det lød for Ljenka, som var det en helt fremmed, der talte.

Store Regndraaber begyndte at falde, og deres Plasken kom hemmelighedsfuldt, som om de varslede noget. — — Langt borte flød Regnens Falden sammen i en tæt Lyd, der kunde ligne en uhyre Børstes Skruppen mod den haarde Jord, — men her, hvor Bedfaderen og Barnet sad, hørte man i en Lyd for sig hver Draabe, der faldt mod Jorden.

Tordenvejret kom nærmere, og Himlen oplystes hyppigere af Lynene.

»Jeg gaar ikke ind i Byen! Lad blot Regnen drukne mig gamle Hund og Tyv — —, eller lad Lynet slaa mig ihjel!« sagde Bedstefaderen og snappede efter Vejret. »Jeg gaar ikke derind —. Gaa du alene — —. Se, der er Byen —, gaa nu! Jeg vil ikke have, at du skal sidde her. — Gaa nu! — Gaa! — Gaa! — Gaa!« Han næsten skreg det.

»Bedstefa'r, tilgiv mig!« bønfaldt Ljenka og rykkede sig ind til ham.

»Jeg siger dig, jeg gaar ikke —, og jeg tilgiver ikke! I syv lange Aar har jeg sørget for dig —. Alt har jeg gjort for dig — og levet — for dig. Trænger jeg selv til noget? Jeg er jo ved at dø — ved at dø —, og saa siger du: Tyv! — Hvorfor var jeg en Tyv? — For din Skyld! Det var jo altsammen til dig —. Her, tag det, tag det. — Tag det! — For hele dit Liv har jeg sparet sammen —. Og jeg stjal —. Gud har set det altsammen. Han véd, at jeg stjal — han véd det —, og han vil straffe mig. Han vil ikke tilgive mig, gamle Hund — for mine

Tyverier. Og han har allerede straffet mig —. Herre! du har givet mig min Straf, ikke sandt? Du har jo straffet mig? Med et Barns Haand har du slaaet mig, og jeg fortjente det —. Det var kun retfærdigt. Ja, retfærdig er du, Herre! Og jeg gaar til din Dom —. Send Bud efter min Sjæl! ak — — se — — det er alt!«

Bedstefaderens Stemme lød som et gennemtrængende Hvin, og den isnede Ljenka i Brystet og forskrækkede ham.

Tordenskraldene, der rystede Steppen og Himlen, bragede og skyndte sig, som om hvert af dem havde noget vigtigt, de skulde fortælle Jorden. De buldrede uden Ophør og løb omkap med hverandre. Himlen, der blev flænget af Lyn, skælvede, og Steppen skælvede. Snart bredte den sig i et blaat Lys, og snart næsten skjultes den i et koldt, tungt og tæt Mørke, som gjorde den saa uendelig snæver. Undertiden lynede det i det fjærne, og det saà ud, som om dette fjærne søgte at fly bort fra Tordenens Bragen.

Det øsregnede, og Draaberne, der glinsede som Staal i Lynglimtene, skjulte de venligt blinkende Lys i Byen.

Ljenka var ved at dø af Skræk og Kulde og af en knugende Følelse af Brøde, som var opstaaet i ham ved Bedstefaderens Skrig. Han spilede Øjnene vidt op og turde ikke blinke, selv naar Regndraaberne fra hans vaade Haar faldt ned paa dem. Han lyttede til Bedstefaderens Stemme, som druknede i et Hav af mægtige Lyde.

Ljenka lagde Mærke til, at Bedstefaderen sad ganske ubevægelig, og han syntes, at nu maatte han se at komme bort og lade sin Bedstefader blive alene her. Men uvilkaarlig rykkede han sig lidt efter lidt ind til ham, og da han rørte ved ham med sin Albue, fo'r han sammen, som ventede han noget frygteligt. Lynene, som flammede paa Himlen, belyste dem begge; de sad tæt op ad hinanden, sammenkrøbne, smaa og gennemblødte af Regnen.

Bedstefaderen slog ud i Luften med Haanden, mumlede noget og snappede efter Vejret.

Ljenka skreg af Angst, da han saà hans Ansigt.

Ved det blaalige Skær tog det sig ud som dødt, og hans fordrejede Øjne var ganske udtryksløse.

»Aa, Bedstefader, — lad os gaa!« raabte han og lagde sit Hovede ned paa hans Knæ.

Bedstefaderen bøjede sig ned over ham, lagde sin tynde og knoglede Arm om ham og knugede ham fast ind til sig og begyndte saa at hulke højt og skærende.

Det lød som Hylen af en Ulv, der var bleven fanget i en Saks.

Ljenka var ved at blive vanvittig ved at høre derpaa. Han rev sig løs fra ham, sprang op og fo'r afsted med vidt opspilede Øjne, blændet af Lynene. Han faldt, rejste sig igen og forsvandt ind i det dybe Mørke, som snart veg for Lynenes blaalige Lys, snart atter greb den af Skræk næsten sanseløse Dreng.

Tordenen bragede, og Lynene knitrede bestandig mere og mere truende, og Regnen faldt koldt, ensformigt og sørgmodigt. Det var, som om Steppen aldrig havde kendt andet end Regnens Plasken, Lynglimt og Tordenbrag.

Næste Morgen, da Byens Drenge kom udenfor Byen, vendte de hurtigt om og raabte Alarm.

De havde fundet Tiggeren fra igaar under et Poppeltræ, og han var vistnok bleven myrdet, da der laa en Dolk ved Siden af ham.

Men da de ældre Kosakker kom til, saà de, at dette ikke var Tilfældet. Oldingen levede endnu. Da de stod hos ham, prøvede han paa at rejse sig, men han kunde ikke. Han formaaede ikke at tale, men der var et Spørgsmaal i de taarefyldte Øjne, som stirrede søgende ud i Mængden. De fandt intet og fik intet Svar.

Hen imod Aften døde han, og han blev begravet dér, hvor man havde fundet ham, under Poppeltræet, for man syntes ikke, at hans Plads var paa Kirkegaarden — først

fordi han var en Fremmed, dernæst var han en — Tyv, og til Slut fordi han var død uden Skriftemaal.

Dolken og Tørklædet fandt man i den opblødte Jord nær ved ham.

Og to eller tre Dage efter fandt man Ljenka. Over en Steppekløft ikke langt fra Byen kresede en Flok Ravne, og da man kom derhen, fandt man Drengen. Han laa med udbredte Arme og med Ansigtet nedad — i et Lag af Dynd, som Regnen havde slemmet op paa Bunden af Kløften.

Først bestemte man sig til at begrave ham paa Kirkegaarden, da han jo kun var et Barn, men efter nøjere Eftertanke lagde man ham ved Siden af Bedstefaderen under det samme Poppeltræ.

Man kastede en Jordhøj over dem og satte et tarveligt Stenkors paa den.

FULGT UD —

Et forunderligt Optog bevæger sig under vilde Hyl ned ad Landsbygaden mellem hvide Lerhytter. Det er en tæt Sværm af Mennesker, der skrider langsomt frem som en stor Bølge. Men allerforrest gaar en lille Hest foran en Vogn, styg og laadden og med hængende Hoved. Naar den løfter et af Forbenene, ryster den underligt paa Hovedet, som om den vilde stikke sin haarede Mule ned i Landevejens Støv, og naar den flytter et af Bagbenene, synker hele dens Krop mod Jorden, saa det ser ud, som om den skulde falde.

En lille, fuldstændig nøgen Kvinde er med et Tov surret fast til den forreste Del af Vognen; hun er næsten et Barn og gaar saa underligt — sidelæns. Hun bærer Hovedet med det tykke, pjuskede, mørkblonde Haar højt og let tilbagekastet, Øjnene er vildt opspilede, og hun stirrer ud i det fjærne med et sløvt, vanvittigt Blik, i hvilket der ikke er nogetsomhelst menneskeligt. Hendes Krop er bedækket med blaa og mørkerøde Pletter, store og smaa, hendes venstre, fyldige Pigebryst er flænget, og ud af det flyder der Blod. Det rinder i en purpurfarvet Stribe over hendes Mave og ned ad det venstre Ben indtil Knæet, men paa Skinnebenet skjules det af en brun Skorpe af Landevejsstøv. Der er vist flaaet en lang Strimmel Hud af denne Kvindes Legeme, og man har vist pisket hendes

Mave med en Kæp — den er saa frygtelig hoven og blaa over det hele.

Hendes Fødder er velskabte og smaa og træder næppe paa Vejen, men hele Kroppen er sørgelig sammenknuget og svejer fra den ene til den anden Side, og man kan næsten ikke forstaa, at disse Ben, der ligesom Overkroppen er fulde af blaa Pletter, kan bære hende, at hun ikke styrter om og lader sig slæbe ved Armen efter Vognen henover den støvede og hede Jord.

Paa Vognen staar en høj Bonde i hvid Skjorte og med sort Hue, under hvilken en Tjavs ildrødt Haar deler hans Pande. I den ene Haand holder han Tømmerne, i den anden — Pisken, som skiftevis falder ubarmhjærtigt ned over Hestens Ryg og den lille Kvindes Legeme, som i Forvejen er saa frygtelig lemlæstet.

Den rødhaarede Bondes Øjne er underløbne af Blod og skinner triumferende og ondt. Øjenbrynene kaster en Skygge over deres grønlige Glans. Skjorteærmerne, som er opsmøgede, blotter de muskelstærke Arme, der er bedækkede af en tæt rød Haarvækst. Hans Mund, som staar aaben, er fuld af skarpe, hvide Tænder, og af og til raaber han hæst:

»Naada, din Heks, dér fik du den! Hvad, den ramte? Den var god, ikke sandt?«

Men bag Vognen og Kvinden, som er bundet til den, vælter der sig en Sværm af Mennesker, som ogsaa hyler, raaber, piber i Fingrene og ler. Der er Drenge iblandt, og af og til løber en af dem hen foran Vognen og skriger raa Ord ind i Kvindens Ansigt. Saa overdøver en Lattersalve fra Rosset alle andre Lyde — selv det skingre Piskesmæld i Luften.

Der er Kvinder med ophidsede Ansigter og Øjne lynende af Fryd, — der er Mandfolk, som tilraaber ham i Vognen de plumpeste Ord. Han vender sig mod dem og aabner Munden i et bredt Grin og langer ud med Pisken efter Kvindens Legeme.

Snærten er tynd og lang, den snor sig om hendes Skuldre, og nu har den viklet sig ind under hendes Arme —. Saa trækker Bonden Pisken raskt til sig, og med et Hvin kaster Kvinden sig tilbage og falder paa Ryggen i Støvet.

Sværmen farer til og skjuler hende helt, mens de bøjer sig over hende.

Hesten staar stille, men et Øjeblik efter gaar den paany fremad — og den mishandlede Kvinde følger efter, og den ynkelige Hest gaar saa langsomt og ryster sit laadne Hoved, som vilde den sige:

»Hvor det er frygteligt at være et Dyr og at maatte finde sig i at blive tvungen til at tage Del i de allerslet-teste Gærninger.«

Men den sydlige Himmel er straalende klar uden den mindste Sky —, og fra den sender Solen i kongelig Rigdom sine brændende Straaler. — —

Det, som jeg her har fortalt, er ikke en allegorisk Beretning om Forfølgelse og Mishandling af en, som ikke er agtet i sit Fædreland — ak, nej — desværre! Dette kaldes — *at følge ud.*

Saaledes straffer Mændene deres Koner for Utroskab. — Dette er virkelig Skik og Brug. Og dette saà jeg i Aaret 1891 den 18. Juli i Landsbyen Kandibofka i det Chersonske Guvernement.

TSCHELKASCH

Den sydlige blaa Himmel er bleven formørket og uklar af Støvet fra Havnen. Den hede Sol ser ned paa det grønlige Vand som gennem et tyndt graat Slør, men den kan ikke spejle sig i Overfladen, for denne bliver uafladelig sat i Bevægelse af Aareslag, af Dampskibsskruer og af de skarpe Stævne fra tyrkiske og andre Sejlskibe, der krydser i den snævre Havn. Havets frie Bølger er her lænkede i Granit og tyngede af uhyre Byrder, som glider hen over deres Rygge. De bryder sig mod Skibenes Sider og mod Kajmurene, de skummer og skvulper og de er skidne af al Slags Affald.

Ankerkæders Klirren, Larm fra Jærnbanevogne, som sammenkobles, Brag af Jærnplader, der et eller andet Sted falder ned paa Brostenene, dump Støj af Bjælker, Rumlen af Vogne, Dampskibsfløjten, Raab af Lastdragere, Matroser og Toldbetjente — snart gennemtrængende skarpe, snart mere sløvt buldrende — alle disse Lyde flyder sammen i en Arbejdsdags øredøvende Drøn, De bølger højt i Luften over Havnen, vugger sig overmodigt under Himlen, som om de betænkte sig paa at stige højere og forsvinde i den. Og op til disse Lyde stiger der fra Jorden stadig nye Lydmasser, baade dumpe og murrende og saadanne, som sønderriver den lumre, støvede Luft med skærende Hvin.

Fra Granitten, Jærnet, Træet, fra Brolægningen om-

kring Havnebassinet, fra Skibene og Menneskene — fra alt lyder den vildt-lidenskabelige Hymne til Merkur.

Men Menneskenes Stemmer er svage og latterlige, næppe til at skelne, og selve Menneskene, som er Ophav til al denne Støj, er kuede og ynkelige. De er lasede og støvede, intetsigende, sammenbøjede under Vægten af de Varer, som ligger i Støvskyer, i Hede og i dette Hav af Lyde. Hvor er de dog ubetydelige og usle i Sammenligning med deres Omgivelser, disse Jærnkolosser, Dynger af Varer, buldrende Jærnbanevogne og alt det andet, de selv har skaffet til Veje.

Deres egne Frembringelser har sejret over dem og gjort dem grimme.

Kæmpemæssige Dampskibe med Dampen oppe fløjtede og stønnede og sukkede tungt, og i enhver af disse Lyde var der Ironi og Foragt og larmende Spot over de graa og støvede Menneskefigurer, der løb omkring paa Skibsdækkene og fyldte Lastrummene med deres Trældoms Produkter. Ynkværdige indtil Taarer var de lange Rækker af Lastdragere, som paa deres Skuldre bar tusinde Pud Brød ned i Skibenes Jærnmaver for at fortjene blot nogle faa Pund af det samme Brød til deres egne Maver.

Pjaltede, svedende Mennesker, sløvede af Træthed, Larm og Hede og paa den anden Side raa, kraftige Maskiner, som skinnede i Solen af Tilfredshed, og som var skabt af disse Mennesker, og naar alt kom til alt, ikke sattes i Bevægelse af Damp, men af disse Skabningers Muskler og Blod — —, i Sandhed, der var her en Modsætning, sum rummede et Epos af haard og bitter Satire.

Larmen døvede Tankerne, Støvet irriterede Næsen og blændede Øjnene, Heden brændte Legemet og gjorde det mat, og alt omkring syntes spændt, modnet, i Færd med at tabe Taalmodigheden, rede til at give sig Udslag i et eller andet mægtigt Udbrud, — i en Sprængning, efter hvilken man igen kunde aande frit og let i en frisk Luft, og efter hvilken der atter kunde blive Fred paa Jorden.

Denne umaadelige Støj, som var ved at gøre en gal, vilde da være forsvunden, og i Byen, paa Havet og i Himlen vilde alt blive stille, klart og herligt — —.

Men saadan tog det sig kun ud, og det kun, fordi Mennesket endnu ikke var blevet træt, fordi det haabede paa noget bedre, og fordi dets Ønske om at føle sig fri endnu ej var dødt.

Saa lød der tolv højtidelige og klangfulde Klokkeslag, og ikke saa snart var den sidste Malmlyd død bort, førend Arbejdets vilde Musik tonede sagtere — næsten kun halvt saa stærkt som før, og da der var gaaet endnu et Minut, hørte man den kun som en Slags laadden, utilfreds Knurren.

Nu kunde man skelne Menneskenes Stemmer og Vandets Plasken — —.

Det var Middagstiden, som var indtraadt.

I.

Lastdragerne havde hørt op med at arbejde og spredt sig i støjende Grupper over hele Havnen; de havde købt sig forskellige Fødevarer hos Sælgekonerne og sat sig til at nyde deres Middagsmaaltid paa Stenbroen i skyggefulde Kroge.

Som de sad der, kom pludselig Grischka Tschelkasch til Syne imellem dem. Han var en gammel jaget Ulv og godt kendt af Havnearbejderne som en Drukkenbolt og en behændig og forvoven Tyv. Han var barbenet og iført gamle, slidte fløjels Bukser — ingen Hue — en snavset Sirtsets Skjorte med itureven Halslinning, der blottede hans med brun Hud overtrukne, bevægelige, tørre og kantede Knogler.

Det filtrede, sorte, lidt graasprængte Haar og det rynkede, skarpe og rovbegærlige Ansigt bar tydelige Spor af,

at han lige var vaagnet. I hans mørkebrune Overskæg stak et Halmstraa frem, og et andet havde forvildet sig i Stubberne paa hans venstre Kind, men bag Øret havde han stukket en lille, nys afbrækket Lindekvist.

Lang, benet og lidt krumbøjet skred han langsomt hen over Stenbroen, og idet han bevægede sin krogede Rovnæse, kastede han skarpe Blikke omkring sig og blinkede med de kolde graa Øjne spejdende efter en eller anden blandt Lastdragerne.

Haarene i hans mørkebrune Overskæg, der var tykt og langt, bevægede sig som en Kats, mens hans Hænder, som han havde anbragt bag Ryggen, gned hinanden og slyngede de lange, skæve og smidige Fingre nervøst mellem hverandre.

Selv her, blandt hundreder af hans Slags, af lurvede, magre og barbenede Skikkelser, tiltrak han sig straks Opmærksomheden, ved sin Lighed med Steppehøgen, ved sin ualmindelige Magerhed og denne Spejden i Blikket, mens han gik frem, tilsyneladende ligegyldig og rolig, men inderst inde lige saa ophidset og skarpsynet som den Rovfugl, han mindede om.

Da han havde naaet en Gruppe af barbenede Arbejdere, der havde kastet sig i Skyggen af en Hoben Kulkurve, rejste en firskaaren Fyr sig og gik ham i Møde. Hans Ansigt havde et dumt Udtryk og var fuldt af purpurrøde Pletter, og hans Hals var saa forkradset, at det var øjensynligt, han nylig havde været i Slagsmaal. Han gik nu ved Siden af Tschelkasch og sagde halvhøjt:

»Ovre fra Flaaden savner de 2 Kasser Manufakturvarer, og de søger efter dem. Hører du Grischka?«

»Naa?« spurgte Tschelkasch, mens han roligt maalte den anden med Øjnene.

»Hvad skal det sige? Jeg fortæller dig jo, at man er i Færd med et søge efter dem — og ikke mere.«

»Er der maaske nogen, der har haft Bud efter mig, for at jeg skulde hjælpe med at søge?« Med et haanligt

Blink i Øjnene vendte Tschelkasch Blikket i den Retning, hvor den »Frivillige Flaades« Pakhuse laa. »Skrub altsaa bare af!«

Kameraten drejede sig for at gaa.

»Aa, vent lidt. Hvem er det, der har pyntet dig saadan? Det kan nok være, de har spoleret dit Udhængsskilt. — Har du ikke set Mischka her?«

»Ham har jeg ikke set i lang Tid,« svarede den anden og gik hen til sine Kamerater.

Tschelkasch fortsatte sin Vej. Han var godt kendt alle Steder, hvor han kom frem, men han, der ellers altid var glad og rede til at give Svar paa Tiltale, var aabenbart idag i daarligt Humør og svarede kort og arrigt paa de forskellige Spørgsmaal.

Bag fra en Bunke Varer kom en Toldbetjent til Syne, mørkegrøn og støvet og strunk som en Skildvagt. Han spærrede Vejen for Tschelkasch, og idet han indtog en udfordrende Stilling foran ham, greb han med venstre Haand om Fæstet paa sin Sabel, mens han med højre prøvede paa at faa Tag i Vagabondens Krave.

»Stop lidt! Hvor skal du hen?«

Tschelkasch tumlede et Skridt tilbage, saà paa Betjenten og smilede lunt.

Vagtens flovt-listige Ansigt forsøgte at paatage sig en truende Mine, blæste sig op, blev rundt og purpurrødt, bevægede Øjenbrynene og spærrede Øjnene op og kom til at se ret latterligt ud.

»Jeg har jo sagt dig, at jeg skulde knække dine Ribben, hvis du vovede at sætte dine Fødder her i Havnen — og nu kommer du igen.«

»Goddag Semjonyts, det er saamæn længe siden, vi to har set hinanden,« hilste Tschelkasch roligt og rakte Haanden frem.

»Gid jeg aldrig i Evighed skulde faa dig at se! Kan du skynde dig at komme afsted,« svarede Vagten, men trykkede alligevel den fremstrakte Haand.

»Nej véd du hvad! nu skal du sige mig noget,« fortsatte Tschelkasch uden at slippe Semjonyts Haand, som han krammede og rystede helt venskabeligt og familiært, »har du ikke set Mischka?«

»Hvad skulde det være for en Mischka? Jeg kender ikke nogen Mischka! Se nu at stikke af, for ellers opdager Pakhusvagten dig, og saa vanker der —.«

»Den rødhaarede Fyr, som jeg for kort Tid siden arbejdede sammen med paa Kostroma?« blev Tschelkasch ufortrødent ved.

»Naa saadan! Du mener nok ham, som du stjæler sammen med! Han er bleven kørt paa Sygehuset, hans Fod blev skamferet af en Støbejærns-Stang. Kom nu bare afsted, mens man anmoder dig om det paa en ordentlig Maade, ellers maa jeg tage dig i Nakken og følge dig ud!«

»Aahaa! du er en rar en. Saa siger du, du ikke kender nogen Mischka, og saa kender du ham jo alligevel. Hvad er du i Grunden saa gal i Hovedet for, Semjonyts?«

»Nu skal jeg sige dig noget, Grischka, lad nu blot være med at staa her og sludre, men gaa din Vej!«

Betjenten begyndte at blive vred, og idet han saà sig omkring, prøvede han paa at frigøre sin Haand for Tschelkasch's stærke Tag.

Tschelkasch saà under de tykke Bryn roligt paa ham, lo i Skæget og fortsatte uden at slippe hans Haand.

»Du skal ikke skynde paa mig. Lad os nu først snakke færdig, saa gaar jeg. Lad mig nu høre, hvordan du lever — og Konen og Børnene. Er de raske?« — Og ulykkespaaende gnistrede hans Øjne, og idet han viste sine Tænder, føjede han til med et spottende Smil:

»Jeg ligger for Resten paa Vej for at besøge dig — men min Tid er saa optaget — — jeg maa jo have Tid til at drikke.«

»Naa — saadan —. Det skulde du saamæn hellere lade være med — du. Du skulde ikke spøge med det —

du afmagrede Kadaver. Det er mit ramme Alvor — du er maaske i Færd med at begynde et Plyndringstogt i Huse og Gader?«

»Hvad skulde man dér? Er der ikke tilstrækkeligt her baade for dig og mig; det skal ved Gud nok strække til for os to, Semjonyts. Nu har du jo igen hugget to Kasser Manufakturvarer. Du skulde dog passe paa, vær forsigtig og kom ikke galt afsted.«

Semjonyts, der var opbragt over Tschelkasch's Frækhed rystede paa Hovedet og savlede og forsøgte at sige noget.

Tschelkasch slap hans Haand og skred rolig afsted paa sine lange Ben hen mod Havneportene.

Betjenten rasede og skældte ud og fulgte efter ham.

Tschelkasch gik vel til Mode, sagte fløjtende, med Hænderne i Bukselommerne som en fri Mand, idet han til højre og venstre slog om sig med al Slags Spøg og Løjer, der blev besvaret paa samme Maade.

»Ser du, Grischka, hvor Øvrigheden er omhyggelig for dig!« raabtes der fra en Klynge af Lastdragere af én, som var færdig med sin Middag, og som allerede havde strakt sig paa Jorden for at udhvile sig.

»Jeg skal sige dig — jeg er barbenet, og derfor passer Semjonyts paa, at jeg ikke skal komme til Skade med mine Fødder,« svarede Tschelkasch.

De naaede Portene. To Soldater undersøgte Tschelkasch og skubbede ham sagte ud paa Gaden.

»Lad ham ikke komme ind igen!« raabte Semjonyts, der blev tilbage inden for Gitteret.

Tschelkasch skraaede over Gaden og satte sig paa en Afvisersten ligeoverfor Indgangen til en Beværtning. Ud fra Havnen rumlede en uendelig Række af belæssede Vogne, mens tomme Vogne kom farende, saa Kuskene hoppede paa Sæderne. Der lød fra Havnen en stedse rullende Torden, som rystede Jorden, og kvælende Støv stod ud fra den. Tschelkasch, som var vant til denne vilde Tum-

mel og i godt Humør over Mødet med Semjonyts, befandt sig rigtig vel.

Han havde god Udsigt til en smuk Fortjeneste, som ikke udkrævede stort Besvær, men kun Behændighed, og heraf havde han nok, og han kneb Øjnene sammen og drømte om, hvorledes han straks næste Morgen skulde begynde at svire, naar alt var udført, og der i hans Lomme laa en Bunke Sedler.

Saa tænkte han paa sin Kamerat Mischka, der kunde have været ham til stor Nytte denne Nat, hvis han ikke havde brækket sit Ben.

Tschelkasch bandte ved sig selv og tænkte, at uden Mischka vilde det blive svært at udrette det, han havde for. »Hvordan mon Natten bliver?« Han saà op mod Himlen og langs ned ad Gaden.

I nogle Skridts Afstand fra ham sad en ung Knøs paa Fortovet, lænende sig Ryg til en Afvisersten. Han var iført en blaastribet Lærredsskjorte, samme Slags Bukser, Bastsko og en laset, falmet Hue. Ved Siden af ham laa en lille Vadsæk og et lille Leblad indpakket i Halm og omhyggeligt ombundet med Seglgarn. Fyren var bredskuldret, undersætsig og blond med et solbrændt og vejrbidt Ansigt, hvorfra hans store, blaa Øjne saà tillidsfuldt og frimodigt paa Tschelkasch.

Tschelkasch grinede og rakte Tunge, skar en frygtelig Grimace og gav sig saa til at stirre paa ham med store Øjne.

Fyren, som ikke straks kunde forstaa, hvad dette skulde betyde, missede med Øjnene, gav sig saa til at le, idet han udbrød: »Hvad er du for én?« Og næsten uden at rejse sig væltede han sig fra sin Afvisersten over til den, ved hvilken Tschelkasch havde taget Plads, idet han slæbte sin Vadsæk gennem Støvet og slog med Lebladet mod Stenene.

»Naa, Bror, du har nok været paa en ordentlig Svir,

kan man se!« henvendte han sig til Tschelkasch, idet han trak i hans ene Bukseben.

»Ja jeg har saamæn, Pattegris —, saadan noget i den Retning,« bekendte Tschelkasch ligefremt. Han syntes straks godt om denne raske, aabenhjærtige Fyr med de lyse Barneøjne.

»Du kommer maaske lige fra Høstarbejde?«

»Ja, netop, vi har slaaet en Verst, og ingenting faaet for det. — Det er sløje Tider. Mennesker — ja dem er der nok af! Det var netop saadan en Flok forsulte Rade, der strømmede til og underbød os, saa vi næsten ikke kunde komme til at tage fat. I Kuban fik vi 60 Kopek; det var da noget, og man siger, at før har Prisen været tre, ja fire og fem Rubler.«

»Ja, før! — Før betalte man dér tre Rubler bare for at faa Lov til at se paa en Russer. Jeg har selv for en halv Snes Aar siden drevet den Forretning. Kom jeg til en Kosakby, saa —: Her kan I se en Russer! Straks bliver man begloet, befølt, beundret og — værs'go, her har du tre Rubler. Saa faar man Spise og Drikke og kan tage til sig af Retterne saa meget man lyster, blive der saa længe man vil.«

Den unge Fyr lyttede til, hvad Tschelkasch fortalte og spilede Munden vidt op, mens der i hans runde Ansigt kom en vis tvivlende Begejstring til Syne, men da han saa havde forstaaet, at denne lurvede Person løj, kneb han Læberne sammen og gav sig til at le.

Tschelkasch beholdt sin alvorlige Mine.

»Du er en underlig Rad, det var ligesom du sagde det for Alvor, og saa troede jeg paa det —. Nej, det ved Gud i tidligere Tid var der — —«

»Naa ja, er det ikke det, jeg siger? Før var det saadan dér.«

»Aa, lad være du,« lo Knøsen og slog ud med Haanden. »Er du Skomager eller Skrædder, eller hvad er du?«

»Hvem? Jeg?« spurgte Tschelkasch, og efter at have betænkt sig lidt svarede han: »Jeg er Fisker.«

»Fisker! saa fanger du altsaa Fisk?«

»Hvorfor netop Fisk? Fiskerne her fisker ikke alene Fisk. Nej, de fisker mere druknede Mennesker, Ankre, sunkne Skibe — alt muligt. Man har Snører, der er til det Brug.«

»Ja lyv du bare, det er vist Fiskere af den Slags, som synger om sig selv:

Paa de tørre Bredder
kaste vi vort Net!
I Forraadshuse, i Oplagskamre gør vi det.

»Og har du maaske set saadanne nogle?« spurgte Tschelkasch, mens kan skottede hen til ham og tænkte, at denne Fyr nok ikke var saa dum endda.

»Nej, hvor skulde jeg have set dem? Men jeg har hørt om dem.«

»Og synes du om dem?«

»Om jeg gør? Ja, det gør jeg rigtignok — det er raske Fyre, og saa er det frie Folk!«

»Hvad kommer Friheden dig ved? Holder du maaske af den?«

»Ja, hvorfor skulde jeg ikke gøre det? Er man sin egen Herre, saa gaar man hvor hen man har Lyst, og gør, hvad man vil. — Det vil sige, naar man forstaar at holde sig indenfor de rette Grænser, og man ikke har nogen Sten om Halsen — det er det vigtigste —. Saa kan man roligt tage sig en Fornøjelse — men man skal ikke glemme Gud.«

Tschelkasch spyttede langt og holdt inde med sine Spørgsmaal. Han vendte sig fra Fyren.

»Men for Øjeblikket ser mine Sager rigtignok anderledes ud,« fortsatte den unge Landboer ivrigt. »Da min Fader døde, var det smaat bevendt. Min Moder var en gammel Kone, og Jorden var udsuget, hvad skulde jeg

saa gøre? Leve skulde jeg jo, men af hvad? Ja, det vidste jeg ikke. Blive Svigersøn i en rig Familje? Det var jo ikke saa daarligt, naar Datteren saa bare kunde faa sin Andel udbetalt! — Men, nej, det gør saadan et Asen til Svigerfader saamæn ikke. Og saa skulde man maaske arbejde for ham — længe —, maaske i aarevis. Der kan du se, det er rare Udsigter. Kunde jeg bare tjene en halvanden hundrede Rubler, skulde jeg nok sætte mig paa Bagbenene og sige: Værs'god, ingen Sludder, vil du give Martha hendes Part? Ikke? Naa, ja, ja, saa behøves det heller ikke, der er Gudskelov Piger nok i Landsbyen. Saa vilde jeg være helt fri, være min egen Herre.« Fyren sukkede. »Men nu er der ingen anden Udvej for mig end at gaa i Hus som Svigersøn. — Naa, saa tænkte jeg: Tager du til Kuban, kan du maaske hugge dig et Par hundrede Rubler, og saa gaar den. Men jo pyt — det blev der ikke noget af —. Og nu er der altsaa ikke andet for mig at gøre end at gaa som Svigersøn — som Arbejder — bare fordi jeg ikke kan faa noget for mig selv. Og det lykkes saamæn aldrig for mig — —«

Knøsen vilde aabenbart nødig i Hus som Svigersøn. Han saà helt mørkt og sørgmodigt frem for sig og begyndte at rokke tungt frem og tilbage, og vækkede herved Tschelkasch, som var falden i Tanker under denne lange Tale.

Tschelkasch følte ingen Lyst til at sige noget, men alligevel kunde han ikke lade være med at spørge:

»Og, hvor agter du dig nu hen?«

»Hvorhen? naturligvis hjem!«

»Naa, ja — jeg kender jo ikke noget til det —. Du tænker altsaa ikke paa at tage til Tyrkiet?«

»Til Tyr-ki-et?« — kom det forfærdet fra Fyren. »Er der nogen Rettroende, som vilde tage dertil? — —. Det var da ogsaa et Spørgsmaal.«

»Aa, sikken en Idiot!« sukkede Tschelkasch og vendte sig bort fra ham. Han følte nu ligefrem Væmmelse ved

at henvende blot et eneste Ord til ham. Men denne sunde Fyr fra Landet fik noget til at vaagne i ham — —.

En uklar, langsomt modnende, ærgerlig Følelse rørte sig et eller andet Sted nede i ham og forhindrede ham i at samle sine Tanker og i at tænke over alt det, som skulde udføres i denne Nat.

Fyren brummede noget, idet han af og til skottede hen til den barbenede. Han pustede Kinderne op, spidsede Læberne og missede med Øjnene. Det var øjensynligt, at han ikke havde ventet, at Samtalen med denne skæggede Lazaron skulde ende saa hurtigt og krænkende for ham.

Tschelkasch skænkede ham ikke længer nogen Opmærksomhed, men blev siddende tankefuld paa Afviserstenen og fløjtede, mens han slog Takt med sin nøgne, snavsede Fod.

Den unge Fyr vilde nu helst være ham kvit.

»Hør du, Fisker, er det tidt, at du er fuld,« skulde han lige til at sige, men i det samme vendte Tschelkasch sig mod ham og spurgte:

»Du, Pattebarn! Vil du paa Arbejde med mig i Nat? Hvad? lad mig faa Svar lidt livligt.«

»Hvad er det for Arbejde?« spurgte Fyren mistænksomt.

»Naa, ja, hvad Arbejde —? Det, som jeg sætter dig til. Vi skal ud at fiske —, du skal ro —.«

»Ja, skidt med det, det Arbejde kan man jo nok overkomme. Men jeg siger i Forvejen —: Naar bare jeg ikke roder mig ind i noget sammen med dig. Du er mig ikke nem at blive klog paa — — du er saa forbandet fordægtig.«

Tschelkasch blev hidsig og fik en Fornemmelse af, at der sad et gloende Jærn i Brystet paa ham. Han hvæsede vredt:

»Selv om du ikke kan forstaa, saa kan du vove paa

at sludre! Jeg skal gi' dig saadan én oven i dit dumme Ho'de, at det nok skal lysne i det.«

Han sprang op fra Afviserstenen, snoede med den venstre Haand sit Overskæg, mens han knyttede den anden, som var det en Næve af Jærn, og hans Øjne skød Lyn.

Den unge Fyr blev bange. Han saà sig frygtsomt omkring og sprang ogsaa op, og nu stod de og maalte hinanden med Øjnene uden at sige noget.

»Naa?« kom det omsider arrigt fra Tschelkasch.

Det kogte i ham, og han rystede af Vrede over, at dette Lammeho'de kunde tænke paa at tilføje ham Fornærmelse, dette Fjols, som han under hele Samtalen havde foragtet, og som han nu ligefrem hadede, først fordi han havde saadanne rene, blaa Øjne, et sundt og solbrændt Ansigt og kraftige Arme, men saa ogsaa fordi han i en eller anden Landsby havde et Sted, hvortil en rig Bonde bad ham komme som Svigersøn. Ja, han hadede ham for hele hans Livs Skyld, baade det forbigangne og det tilkommende, men aller mest fordi han, dette Barn, som han var i Sammenligning med ham, Tschelkasch, vovede at elske Friheden, hvis Værdi han ikke kendte, og som han ikke havde nødig.

Det er altid ubehageligt at se, at de Mennesker, som man regner for at være ringere end én selv og for at staa aandelig lavere, elsker og foragter det samme, som man selv gør, og paa den Maade kommer paa lige Fod med én.

Bondeknøsen stirrede paa Tschelkasch og begreb, at han her stod overfor sin Overmand.

»Ja, vel,« begyndte han — »jeg har jo ikke noget imod det — jeg er saamæn meget glad for det — det er jo Arbejde, jeg søger, og det kan jo være mig ligemeget, hos hvem jeg arbejder, om det er hos dig eller hos en anden. Jeg sagde det blot paa den Maade, for du ligner jo ikke saadan en, der giver Arbejde. Du ser saadan altfor medtaget ud. Naa, det kan jo ske for enhver. Gud be-

vare mig vel, jeg har da før set svirende Folk, ja, Gud ved hvormange —«

»Naa, saa lad det være godt med det. Gaar du saa ind paa det?« svarede Tschelkasch allerede formildet.

»Ja, lad gaa — men, hvormeget gi'r du?«

»Betalingen bliver efter Arbejdet, saa det kommer an paa, hvordan det bliver — eller rettere, hvordan Udbyttet bliver. — En Femrubel kan du faa. Er det saa godt?«

Nu, da det drejede sig om Penge, blev Bondeknøsen forsigtig, og paany vaktes hans Mistro.

»Nej, den passer ikke, Bro'r. Jeg maa have noget sikkert.«

Det var noget for Tschelkasch.

»Hvad for Sludder, du kan vel vente? Gaa med ned i Beværtningen der henne.«

Og de gik sammen hen ad Gaden, Tschelkasch med den Overordnedes vigtige Mine, snoende sit Overskæg og Fyren fra Landet med et Udtryk, som om han vel var rede til at underordne sig, men alligevel foreløbig var fuld af Mistro og Frygt.

»Hvad hedder du?« spurgte Tschelkasch.

»Gabriel.«

Da de kom ned i den snavsede og tilrøgede Beværtning, gik Tschelkasch straks hen til Disken og bestilte i familiær Tone: Brændevin, Kaalsuppe, stegt Kød og Te, og henkastede flot efter at have gjort sin Bestilling:

»Det hele paa Klods,« hvortil Buffettisten nikkede stiltiende.

Her blev Gabriel ligefrem opfyldt af Agtelse for Tschelkasch, der til Trods for, at han saà ud som en Lasarus, nød en saadan Tillid.

»Naa, lad os saa se at spise og snakke fornuftigt. Bliv nu bare siddende, mens jeg forsvinder et Øjeblik.«

Han gik. Gabriel saà sig omkring. Beværtningen var i en Kælder, hvor der var fugtigt og mørkt. Den var opfyldt af Lugt af Brændevin, Tobak og Tjære. Ligeoverfor

Gabriel sad ved et andet Bord en fuld Fyr i Matrostøj; han havde rødt Skæg og var helt oversmurt af Kul og Tjære. Stadig afbrudt af Hikke brummede han en Sang, der helt igennem bestod af løse og usammenhængende Ord. Snart lød det skrigende, snart som dyb Gurglen. Han var aabenbart ikke Russer.

Bag ham sad to Moldauerinder, de var lasede, sorthaarede og solbrændte, og sang med fordrukne Stemmer.

Og inde i Mørket saà man endnu flere Skikkelser, alle af et underligt Udseende, halvfulde, skrigende og urolige.

Gabriel følte sig uhyggelig tilmode her og ønskede, at Tschelkasch snart vilde vende tilbage.

Støjen i Beværtningen flød sammen i èn Tone, som et stort Dyrs Brøl. Det beherskede hundrede forskellige Stemmer, og det var som om det tirret søgte at slide sig løs fra denne Stenkælder, men ingen Udvej kunde finde.

Gabriel følte, hvorledes hans Legeme indsugede noget, der berusede og tyngede, noget, der gjorde ham svimmel, og sløvede hans Øjne, som nysgerrige og bange stirrede rundt i Beværtningen.

Tschelkasch kom, og de gav sig til at spise og drikke og snakke. Efter det tredje Glas blev Gabriel fuld. Han kom i godt Humør, drak og vilde gærne sige noget behageligt til Tschelkasch, som uden at sikre sig noget paa Forhaand, havde beværtet ham saa godt. Men Ordene, som strømmevis steg ham til Halsen, vilde ikke glide af Tungen, der pludselig var bleven saa underlig lam.

Tschelkasch saà paa ham, smilte haanligt og sagde.

»Du er nok bleven ordentlig kittet, dit Fjols! Og det af fem Glas. Hvordan skal du kunne tage fat?«

»Aa, min Ven,« lallede Gabriel, »du skal ikke være bange, jeg skal nok lystre dig — — Det vil sige — saadan — Kom, lad mig kysse dig.«

»Naa, naa —! Værs'go' — drik!

Gabriel drak og naaede snart saa vidt, at alt dansede for hans Øjne, og han begyndte at faa Kvalme. Hans An-

sigt saà fjollet-henrykt ud, og han smaskede blot med Læberne, naar han gjorde Forsøg paa at sige noget.

Tschelkasch, der ligesom kom i Tanker om noget, saà stift paa ham, snoede sit Overskæg og smilte stadig, men nu snarest mørkt og vredt.

Men i Beværtningen brølte og larmede man i Drukkenskab.

Den rødhaarede Matros snorkede med Armene paa Bordet.

»Halløj du, nu gaar vi,« sagde Tschelkasch, idet han rejste sig.

Gabriel prøvede paa at komme paa Benene, men kunde ikke, og mens han skældte ud, grinede han med et beruset Menneskes dumme Latter.

»Svært saa du er bleven belagt,« sagde Tschelkasch og satte sig paa Stolen lige overfor ham.

Gabriel blev ved med at le og gloede med sløve Øjne paa ham, og Tschelkasch stirrede igen paa Gabriel, stift, skarpt og eftertænksomt.

Han saà for sig et Menneske, hvis Liv var kommet i hans Ulveklør. Han følte, at han havde det i sin Magt at vende det, som han fandt for godt. Han kunde rive det i Stykker som et Kort, og han kunde hjælpe det ind i gode Kaar paa Landet. Han følte sig som Herre over en anden, og han nød det, idet han tænkte paa, at denne Fyr næppe skulde komme til at tømme et saadant Bæger, som Skæbnen havde givet ham selv at drikke. — Og han misundte dette unge Menneskeliv og havde Medfølelse med det, han bespottede det, og var bedrøvet ved at tænke sig Muligheden af, at det endnu en Gang kunde falde i Hænder som hans.

Alle disse Forestillinger flød tilsidst sammen i noget, der kunde ligne Faderfølelse. Det gjorde ham ondt for denne unge Fyr — men han havde jo Brug for ham.

Saa tog Tschelkasch Gabriel under Armene, hjalp bag fra til med Knæet, og førte ham ud i Beværtningens Gaard,

hvor han anbragte ham paa Jorden i Skyggen af en Brændestabel. Selv satte han sig ved Siden af og tændte sin Pibe.

Gabriel rullede lidt omkring, snorkede og faldt i Søvn.

II

»Naa, er du færdig?« hviskede Tschelkash til Gabriel, som havde travlt med Aarerne.

»Straks, det er kun Aaretolden, som rokker. Maa jeg bare give den et lille Slag med Aaren?«

»Nej, nej! Ingen Støj! Tryk den godt ned med Hænderne, saa kommer den nok til at sidde.«

De puslede videre i al Stilhed nede i Baaden, der var gjort fast til Agterenden af et Barkskib, som laa i en hel Flotille af Skibe, ladede med Egeplanker og stort, tyrkisk Tømmer. Skibene var halvt udlossede, men rummede endnu Mængder af Palmetræ, Sandel og tykke Klodser af Cypres.

Natten var mørk. Under Himlen laa tykke Lag af sønderrevne Skyer; Vandet var roligt og sort og syntes tykt som Olje. Det aandede med en fugtig, salt Duft, og dets Skvulpen mod Skibenes Sider og mod Bredden lød blidt. Langt ude paa Reden kunde man skimte mørke Skibsskrog, hvis Master med Lanterner ragede højt op mod Himlen. Lanternernes Lys spejledes i Vandet, der syntes oversaaet med en Mængde gyldne Pletter. De blinkede og straalede paa det mat-sorte Fløjelsbryst, der var saa mygt og jævnt, men som pludselig kunde hæve sig. Havet sov med en Arbejders sunde, dybe Søvn, som en, der var usigelig træt af Dagens Slid.

»Lad os saa se at komme afsted,« sagde Gabriel og stak Aarerne i Vandet.

»Ja vel.« Tschelkasch drejede ved et raskt Tag af Agteraaren Baaden ud mellem Barkskibene, og den gled hurtig gennem det stille Vand. Der, hvor Aarerne sagte

slog ned i Vandet, straalede et blaaligt Fosforskær, og en lysende Stribe snoede sig blødt glimtende i Baadens Kølvand.

»Naa, hvordan gaar det saa med Hovedet, gør det ondt?« spurgte Tschelkash venskabeligt,

»Frygteligt! Det hamrer inden i det, jeg vil bade det med lidt Vand.«

»Hvad skal det til? Du maa hellere fugte dig indvendig, saa kommer du dig hurtigere,« og han rakte Gabriel en Flaske.

»Mon det ogsaa kan gaa an? Aa, Gud hjælpe mig!« Man hørte, at han tyllede i sig.

»Naa du, er du saa fornøjet? Nu kan det være nok!« Tschelkasch stoppede ham.

Baaden gled paany fremad. Lydløst og let bevægede den sig mellem Skibene. Med èt slap den fri af de mange Skibsskrog, og Havet aabnede sig for dem — uendeligt, mægtigt og glansfuldt. Det svandt hen i det fjærne graa, hvor der fra dets Flade hævede sig Bjærge af Skyer op mod Himlen, lilla og blaalige med gule og grønne Kanter, Farver fra Havet og fra de tunge Nattetaager med de sørgmodige Skygger, der virker betagende paa Sjæl og Sind.

Forsigtigt nærmede Skymasserne sig hverandre, flød sammen, løb forbi hverandre, blandede Farver og Former, slugte sig selv og fødtes med nye Omrids, storslaaede og mørke; der var ligesom noget uheldsvangert i disse svulmende Massers langsomme Bevægelser. Det tog sig ud, som om der yderst ude over Havet var uendelig mange af dem, og som om de for altid vilde slaa sig til Ro dèr i den onde Hensigt at forhindre Himlen i at straale over det slumrende Hav og i at rette sine Millioner af Guldøjne fra de forskelligfarvede Stjerner paa det — disse levende Stjerner, der tænker og vinker og vækker Længsler hos dem, for hvem deres hellige og rene Lys er dyrebart.

»Synes du ikke, Havet er kønt?« spurgte Tschelkasch.

»Aa, jo saamæn. Men der er noget farligt ved det,«

svarede Gabriel, mens han jævnt og kraftigt trak Aaren gennem Vandet, der næppe hørligt skummede og skvulpede under Aaretagene og lyste med Fosforets blaalige Glans.

»Farligt! Idiot!« brummede Tschelkasch vredt.

Han denne grovkornede Tyveknægt elskede Havet. Hans hede, nervøse Natur, der var glubsk efter Indtryk, blev aldrig mæt af at se ud over dette mørke Vand uden Grænser, det fri, mægtige Hav. Og han følte sig krænket over Gabriels Opfattelse af det, han beundrede som skønt. Han sad i Agterenden af Baaden og tvang sin Aare gennem Vandet, mens han roligt spejdede fremefter, opfyldt af Ønsket om at kunne fortsætte Farten længe og langt ud paa denne Fløjelsflade.

Paa Havet blev altid hans Sjæl grebet af en stor og varm Følelse, der rensede i alt Fald enkelte af hans Hjærtekamre for jordiske Slakker. Han elskede at føle sig som et bedre Menneske midt ude paa Havet under den høje Luft, hvor Tankerne om Livet taber Bitterheden, og hvor selve Livets Værdier svinder hen. Om Natten bølger en blød Lyd over Vandene, det er det slumrende Hav, som drager sin Aande. Denne ubeskrivelige Lyd bringer Fred til Menneskenes Sjæle, og idet den nænsomt tæmmer det onde Sind, føder den dybe Tanker.

»Men hvor er Fiskeredskaberne henne?« spurgte Gabriel pludselig og saà sig uroligt om i Baaden.

Tschelkasch fôr sammen.

»Naa, de! De ligger her agter hos mig.«

»Hvad er det for en Tingest?« spurgte Gabriel mistænksom paa ny.

»Hvad det er for èn? Det er en Snøre med Kroge og — —«

Men Tschelkashh skammede sig over at lyve for denne Dreng. Han havde ikke Lyst længer til at skjule sine virkelige Hensigter, og samtidig gjorde det ham ondt for de gode Tanker og Følelser, som denne Fyr havde tilintetgjort hos ham ved sit Spørgsmaal.

Han blev vred. Den skarpe Svien i Brystet og i Halsen, som han kendte saa godt, kom med èt over ham, og haardt og eftertrykkeligt sagde han til Gabriel:

»Nu skal jeg sige dig noget. Nu sidder du dèr, og vil du saa behage at blive siddende, og hvad der ikke rager dig, skal du ikke stikke din Næse i. Jeg har lejet dig til at ro, og bruger du din Tunge for meget, vil det komme til at se galt ud for dig. Er du med?«

Et Øjeblik standsede Baaden. Gabriel lod Aarerne slæbe i Vandet og rokkede uroligt paa Toften.

»Ro for Fanden!«

En Mængde Skældsord susede i Luften, og Gabriel trak paa Aarerne. Baaden blev ligesom ængstelig og skar gennem Vandet i hurtige, nervøse Sæt.

»Mere jævnt, ikke saa hidsigt!«

Tschelkasch rejste sig op uden at slippe Styreaaren og stirrede med sine kolde Øjne ind i Gabriels blege Ansigt, hvis Læber skælvede.

Som han stod der, krummende sig og bøjende sig fremefter, lignede han en vældig Kat, der var parat til at springe. I Stilheden kunde Gabriel høre hans Tænder skære mod hverandre, og det var, som fornam han Lyden af knagende Knogler.

»Hvem dèr?« lød et barsk Raab ud over Vandet.

»Saa for Satan! Naa, saa ro dog! Put Aarerne i Vandet, saa man ikke hører dem! Jeg slaar dig ihjel, din Hund! — Naa, saa ro dog! En, to! Vov paa at give en Lyd fra dig, og jeg skal flaa dig levende!« hvæsede Tschelkasch.

»Guds Moder, hellige Jomfru!« hviskede Gabriel og rystede af Angst og Anstrængelse.

Baaden vendte behændigt og styrede tilbage til Havnen, hvor Lyset fra Lanternerne kastede sit Skin fra Mastetoppene.

»Ohøj, hvem dèr?« lød det paany, men Stemmen kom længere borte fra, og Tschelkasch blev rolig.

»Pas du bare dig selv, min Ven!« sagde han i den Retning, hvorfra Raabene kom, og derefter vendte han sig til Gabriel, som endnu mumlede paa sin Bøn.

»Naa, min Bro'r, det var din Lykke! Havde disse Asener forfulgt os, var din Time slaaet. Vil du lægge Mærke til det. Saa havde jeg sporenstregs sendt dig ned til Fiskene.«

Tschelkasch talte nu mere roligt, næsten venligt, men Gabriel rystede endnu af Skræk.

»Aa, lad mig slippe! For Kristi Skyld, beder jeg dig, lad mig slippe! Sæt mig dog i Land! Jeg er fortabt! Tænk dog paa Gud, slip mig dog! Hvad vil du bruge mig til? Dette her kan jeg ikke være med til. Aldrig i mit Liv har jeg været med til saadant noget. — Dette er første Gang. — Aa, Gud, jeg gaar til Grunde. Bro'r, hvor har du dog kunnet narre mig saadan? Hvad? Svar mig! Du har syndet. Du ødelægger min Sjæl. — Aa, Gud, hvad er det, du har for?«

»Hvad jeg har for?« spurgte Tschelkasch vredt. »Hvad jeg har for?«

Den unge Fyrs Frygt morede ham. Han følte Glæde over hans Angst og over, at han selv kunde være et saa farligt Umenneske.

»Det er jo Mørkets Gerninger, Bro'r! For Guds Skyld, lad mig slippe! Hvad vil du med mig? Aa, kære —«

»Hold Mund! Havde jeg ikke haft Brug for dig, havde jeg ikke taget dig med. Kan du forstaa det? Hold saa din Kæft?«

»Aa, Gud! Aa, Gud,« hulkede Gabriel.

»Naa, tag den med Ro,« afbrød Tschelkasch ham.

Men Gabriel kunde ikke holde igen længere, han stønnede, græd, snød Næse og flyttede sig paa Toften, men roede dog kraftigt til.

Baaden fløj afsted, og igen forsvandt den mellem de mørke Skibsskrog, hvor den som et Legetøj smuttede om i de smalle Kanaler mellem Skibssiderne.

»Hør du, skulde nogen raabe dig an og spørge dig om nogetsomhelst, saa tier du bomstille, hvis du har dit Liv kært! Har du forstaaet?«

»Ja, ja,« sukkede Gabriel haabløst, og han tilføjede bittert: »Mit Liv er fortabt!«

»Hold op med den Tuden!« hviskede Tschelkasch skarpt, og Gabriel mistede enhver Evne til at overlægge nogetsomhelst. Han sad bleg i Forudanelse af en eller anden Ulykke. Mekanisk sænkede han Aarerne i Vandet, førte dem tilbage, kastede dem atter frem og trak dem paany gennem Vandet, mens han hele Tiden stirrede stift paa sine Bastsko.

Lyden af de slumrende Bølger hang tungsindig og pinende i Luften omkring dem.

Igen var de i Havnen, og bag dens Granitvægge hørtes Menneskestemmer, Sang og spæd Fløjten.

»Hold inde med at ro,« hviskede Tschelkasch. »Ind med Aarerne! Tag imod med Hænderne mod Kajen! Ingen Støj, din Satan!«

Gabriel holdt fra med Hænderne mod de glatte Sten og førte Baaden langs med Kajmuren.

Baaden bevægede sig lydløst frem, idet den sagte gled med Siden mod den slibrige Stensætning.

»Saa, nu er det godt. Kom saa med Aarerne, ræk mig dem herhen.«

Tschelkasch langede dem op paa Kajen.

»Hvor har du dit Pas?«

»I Vadsækken.«

»Naa, kom saa med den da, lad det gaa lidt raskt!«

Vadsækken fulgte efter Aarerne.

»Jeg skal sige dig, min Ven, det er for at du ikke skal stikke af. Det kan du ikke nu. Uden Aarer kunde du maaske nok paa en eller anden Maade slippe væk, men uden Pas vil du sikkert betænke dig derpaa. Vent her og pas paa. Giver du et Kny fra dig, saa ligger du med det samme paa Bunden af Havnen.«

Og pludselig greb Tschelkasch fat med Hænderne i Kajmuren, løftede sig i Vejret og forsvandt bag Murkanten.

Gabriel rettede sig, det hele var kommet saa hurtigt. Han mærkede, hvorledes denne forbandede Knugen og Frygt, som han følte overfor den skæggede, magre Tyv, forlod ham.

»Skulde han flygte?« Han aandede lettet og saà sig omkring. Til venstre hævede et sort Skibsskrog uden Master sig som en uhyre Ligkiste, mennesketom og øde. Hvert lille Slag af en Bølge mod dets Sider, gav et hult Ekko, der lød som et Suk. Til højre strakte Molens fugtige Stenvæg sig ud over Vandet som et koldt, tykt Slangeuhyre. I Baggrunden var nogle sorte Skrog synlige, men foran gennem Aabningen mellem Molen og den sorte Ligkiste, saà man Havet, der var tavst og øde med sorte Skyer over sig. Disse bevægede sig langsomt, vældige og tunge, som de var. De spredte Rædsel ud fra deres Mørke og syntes rede til at knuse Menneskene under deres Tyngde.

Alt var koldt, sort og ulykkespaaende. Gabriel blev bange, og denne Angst forekom ham endnu frygteligere end den, Tschelkasch indgød ham. Den knugede hans Bryst i et stærkt Favntag, tvang ham sammen og lænkede ham til Toften.

Hele Livet omkring var stille. Ingen Lyd fornam man uden Havets og Ligkistens Suk, og det var, som om denne Tavshed, hvad Øjeblik det skulde være, kunde bryde ud i noget frygteligt, noget vildt larmende, i noget, som kunde piske Havet indtil Bunden, sønderrive de tunge Skymasser paa Himlen og kaste disse sorte Skibe rundt til alle Verdens Hjørner. Skyerne krøb fremdeles afsted ligesaa langsomt og trist som før, men stadig hævede der sig flere fra Havet, og man kunde, naar man saà mod Himlen, bilde sig ind, at ogsaa denne var et Hav, men et Hav, der var i Oprør og væltet ovenpaa det andet, som var søvnigt, roligt og glat.

Skyerne lignede Bølger, som var strømmede hen over

Jorden med de krumme Rygge nedad, og i Skyerne kom der Afgrunde til Syne, fra hvilke Vindene syntes at hæve Vandet. Det saà ud som optaarnede Vandvolde, der endnu ikke havde dækket sig med vildt og vredt og grønligt Skum.

Gabriel følte sig tilintetgjort af den trykkende Tavshed og af Himlens ophøjede Vælde, og han ønskede, at Tschelkasch snart vilde komme tilbage. — Om han nu udeblev?

Minutterne sneg sig afsted, endnu langsommere end Skyerne, der krøb under Himlen, og jo længere Tid der gik, desmere uheldsvanger blev Stilheden.

Saa hørte han endelig en sagte Knagen og Rumsteren oppe paa Molen og noget ligesom en Hvisken. Det var for Gabriel, som om han skulde dø nu med det samme.

»Halløj! Sover du? Hold fast! — — Forsigtig!« lød Tschelkasch's dybe og hviskende Stemme.

Fra Molen blev der firet noget stort, tungt ned. Gabriel tog imod det i Baaden, og der fulgte endnu mere efter af samme Slags. Derefter kom Tschelkasch's lange Skikkelse til Syne over Kajmuren, derefter Aarerne, og ned for Gabriels Fødder dumpede hans Vadsæk. Et Øjeblik efter satte Tschelkasch sig forpustet til rette i Agterenden af Baaden.

Gabriel smilte spagfærdig og saà paa ham.

»Er du træt?« spurgte han.

»Aa, ja, jeg er ikke fri for det, Lammehovede. Men saa ro dog, faa fat paa Aarerne, hæng i, træk alt, hvad du kan! — Der bliver en god Fortjeneste til dig, min Bro'r. Nu har vi besørget det halve Arbejde og skal bare se at slippe forbi disse forbandede Asener — og saa! Saa skal du faa dine Penge, og saa kan du gaa hjem til din Kæreste. For en Kæreste har du da? Ikkesandt Dreng?«

»Nej, jeg har ikke.«

Gabriel sled i det af alle Kræfter, mens hans Lunger arbejdede som Blæsebælge og hans Arme som Staalfjedre.

Vandet skvulpede under Baaden, og Kølvandet blev bredere og bredere.

Sveden sprang pludselig frem paa Gabriel, men han blev ved alt, hvad han kunde.

Efter at han to Gange havde været knuget af Rædsel, var han nu bange for at udstaa det samme for tredje Gang, og han ønskede blot èt: saa hurtigt som muligt at blive færdig med dette forbandede Arbejde, at komme i Land og flygte fra dette Menneske, fra denne Tschelkasch, førend denne havde dræbt ham eller bragt ham i Fængsel.

Han besluttede sig til ikke at tale til ham, ikke at modsige ham, men at gøre alt, hvad han befalede ham og til, hvis det lykkedes ham at slippe ud af hans Klør, i en inderlig Bøn at takke Nikolaus den Undergørende.

Og de lidenskabeligste Ord var alt fødte i hans Bryst, rede til at strømme ud, men han holdt igen, stønnede som en Maskine og kastede mørke Blikke paa Tschelkasch.

Denne sad tør og lang, bøjet forover og lignede en Fugl, der skulde til at flyve. Han stirrede frem i Mørket med sine Falkeøjne, og mens Næseborerne i hans krogede Næse udvidede sig, førte han sikkert Styreaaren med den ene Haand og snoede sit Overskjæg med den anden. Skæghaarene sitrede under de Smil, der stadig fortrak hans tynde Læber.

Tschelkasch var tilfreds med sit Held, med sig selv og med denne Fyr, som han havde indgydt en saadan Skræk og forvandlet til sin Slave. Han tænkte paa den Svir, han skulde have næste Dag, men for Øjeblikket nød han sin Magt. Han saà, hvordan Gabriel sled i det, og det gjorde ham formelig ondt for ham. Han prøvede paa at opmuntre ham.

»Naa, du« — sagde han sagte og lo — »du er nok svært bange, hvad?«

»Aa, det har ikke noget at sige,« pustede Gabriel ud og rømmede sig.

»Nu skal du heller ikke tage altfor stærkt fat, det er

snart overstaaet. Der er bare et Sted endnu, vi skal forbi. Pust nu bare lidt.«

Gabriel holdt lydigt op, trak Aarerne ind, tørrede med Skjorteærmet Sveden af Ansigtet og satte saa paany Aarerne i Vandet.

»Gør nu ingen Støj! Ro sagte, saa man ikke hører nogen Plasken —. Det er en lille Port, vi skal se at slippe forbi. — Stille — ganske stille — for her er Folk ikke til at spøge med. De kunde vist godt faa Lyst til at sende os et Par Kugler, og saa kunde man nok faa sig en saadan Bule i Skallen, at man ikke oftere kom til at mukke.«

Baaden sneg sig nu næsten lydløst over Vandet. Kun de fra Aarebladene dryppende Draaber faldt i Vandet med et lille Plask.

Natten blev endnu mere mørk og stille, og nu lignede Himlen ikke længere et oprørt Hav. Skyerne havde fordelt sig paa den og dækket den med et jævnt, tungt Overtræk, som laa lavt og ubevægeligt over Vandet.

Og Havet faldt endnu mere til Ro og blev endnu sortere. Det udsendte en stærk, varm, salt Aande, men syntes ikke saa udstrakt, som før.

»Gid, det blot vilde regne,« hviskede Tschelkasch, »saa kunde vi slippe forbi som bag et Tæppe.«

Paa begge Sider af Baaden hævede der sig fra det sorte Vand nogle Kolosser — Barkskibe, der var ubevægelige og sorte som Vandet selv. Paa et af dem bevægede der sig et Lys; det var som èn gik med en Lygte.

Vandet skvulpede mod Skibssiderne med en klagende Lyd, og Siderne svarede i en Tone saa klangfuld og haard, som var de beredte til Kamp og ikke tilbøjelige til at give efter i nogetsomhelst.

»Soldaterne,« hviskede Tschelkasch næppe hørligt.

Fra det Øjeblik Gabriel sidst havde faaet Paabud om at ro lydløst, var han bleven grebet af en voldsom Spænding. Han bøjede sig fremefter ind i Mørket, og det var ham, som om han voksede i Knoglerne. Senerne spændte

sig i ham og smærtede ham, hans Hoved, som kun var fyldt af èn Tanke, pinte ham, Huden paa hans Ryg trak sig sammen, og han følte det, som om smaa, kolde og skarpe Naale borede sig ind i hans Ben. Øjnene gjorde ondt af den spændte Stirren ind i Mørket, ud fra hvilket han stadig ventede, der skulde rejse sig noget og raabe: »Stop Tyvene!«

Nu, da Tschelkasch hviskede: Soldaterne, paakom der Gabriel en ny Skælven, der fôr skarpt og brændende gennem hans anspændte Nerver. Han vilde skrige, raabe om Hjælp. — Allerede havde han aabnet Munden, lettet sig lidt fra Toften og trukket Vejret dybt, da han pludselig maatte lukke Øjnene, og han faldt om, ramt af en Forfærdelse, der huggede ham ned som med et voldsomt Svøbeslag.

Foran Baaden, langt borte i Horisonten, løftede et mægtigt, hvidt luende Sværd sig fra Havets sorte Vande, skar gennem Nattens Mørke, strøg med sin Æg henover Himlens Skyer og lagde sig paa Havets Bryst som en bred, lys Stribe.

Det laa dèr, og ind i dets lysende Glans gled Skibe, som før havde været usynlige, sorte og tavse, iklædte Nattens tykke Mørke. Det syntes, som om de kom fra Havsens Bund, hvortil de var sendte af et mægtigt Uvejr, og hvorfra de nu, som fødte af Havet, hævede sig op paa Ildsværdets Befaling. De hævede sig for at skue Himlen og for at se alt, hvad der var over Vandet. Takkeltovene snoede sig i deres Rejsninger som stride Vandplanter, der var fulgte med fra Dybet.

Og atter hævede dette forunderlige, lysende Sværd sig op fra Havet, funklede og kløvede paany Natten og lagde sig saa over Vandene, men i en anden Retning. Og dèr, hvor det lagde sig, gled Skibe ud af Mørket, Skibe, som før ikke havde været til at øjne.

Tschelkaschs Baad stoppede op og vuggede paa Vandet, som om den ikke forstod, hvad der gik for sig.

Gabriel laa paa Bunden af Baaden og gemte Ansigtet

i Hænderne, men Tschelkasch slog rasende til ham med Aaren og hvæsede:

»Elendige Fjols! Det er jo Toldvæsenets Krydser, det er dens elektriske Lys! Se at komme op, Bondetamp, de kan rette det mod os, hvad Øjeblik det skal være! Du bringer baade dig selv og mig i Ulykke, dit forbandede Bæst. Naa!«

Og da anden Gang et kraftigt Slag af det skarpe Aareblad faldt ned over Gabriels Ryg, sprang denne op, men han var endnu bange for at aabne Øjnene. Han følte sig for, fik fat i Aarerne og begyndte at ro.

»Roligt for Pokker! Jeg slaar dig ihjel! Roligt, siger jeg! Du er da ogsaa et Fæ, gid Fanden havde dig! Hvad blev du bange for? En Smule Lanterne og et Spejl — det var det hele. — Stille med Aarerne — Asen! De søger med Lyset ud over Havnen for at se, om de ikke skulde kunne opdage saadanne nogle som dig og mig. De passer jo deres Kram. Naa, os kan de næppe naa, de er for langt borte. Der er ikke noget at være bange for, os fanger de ikke. Nu er vi — —« Tschelkasch saà sig triumferende om: »Selvfølgelig, vi er slupne igennem!«

»Naa, Gudskelov! Ja du er heldig!«

Gabriel tav, roede og trak Vejret dybt, mens han skævede hen til dette Ildsværd, som stadig hævede og sænkede sig. Han kunde ikke tro paa Rigtigheden af, at dette kun skulde være en Lanterne med et Spejl. Det kolde Lys, der skar gennem Mørket og fik Havet til i Striber at straale som Sølv, havde noget overnaturligt ved sig, og Gabriel blev igen knuget af Frygt. Han roede mekanisk, og vred sig hele Tiden, som om han ventede, at et eller andet fra oven skulde knuse ham. Ikke nogetsomhelst Ønske var der mere i ham, han var tom og livløs. Denne Nats Sindsbevægelser havde opslugt alt, hvad der var af menneskeligt i ham.

Men Tschelkasch triumferede over sit Held. Hans Nerver, der var vante til Rystelser, var igen helt rolige;

hans Overskæg strittede af Glæde og hans Øjne straalede. Han følte sig saa vel tilmode, at han gav sig til at fløjte saa smaat, og han indaandede i dybe Drag den fugtige Luft fra Havet. Han saà sig omkring, og naar hans Blik mødte Gabriels, smilede han.

Det begyndte at blæse. Vinden bar hen over Vandet og vækkede det og rejste det i legende Smaabølger. Skyerne blev ligesom tyndere og mere gennemsigtige, men de dækkede endnu hele Himlen, og uagtet Blæsten havde frit Løb nede ved Vandet, forblev Skyerne dog ubevægelige. Det var, som om de vare optagne af triste, graa Tanker.

»Naa, Bro'r, se nu at komme til dig selv, det er snart paa Tide. Se dig om, hvor du er, det er jo, som om alt Liv var klemt ud af dig, saa der kun var blevet Skind og Ben tilbage. Det hele er jo slut snart, hører du.«

Gabriel blev glad over igen at høre en menneskelig Stemme, skønt det var Tschelkasch, som talte.

»Ja, ja, jeg hører,« sagde han sagte.

»Naa, det var da godt. Nu kan du styre, saa skal jeg tage Aarerne, for du er vel træt?«

Gabriel skiftede mekanisk Plads. Da Tschelkasch byttede med ham. lagde han Mærke til, at Gabriel rystede paa Benene, og han fik endnu mere ondt af Fyren. Han slog ham paa Skulderen.

»Naa, naa, vær nu ikke ked af det, du faar dig jo en god Fortjeneste. Jeg skal nok betale dig godt. Hvad siger du om at faa en Seddel, der klodser, hvad?«

»Jeg skal ikke have noget. Bare jeg kunde komme i Land!«

Tschelkasch slog ud med Haanden, spyttede og begyndte at ro med lange Tag.

Havet vaagnede. Det legede med sine smaa Bølger, som det lige havde født, smykkede dem med en Bræmme af Skum, kastede dem mod hverandre og knuste dem til fint Støv. Og Skummet rislede og sang og sukkede —

alt var opfyldt af Musik. Det var, som om Mørket blev mere levende.

»Naa, lad os saa høre,« begyndte Tschelkasch, »nu kommer du til din Landsby, gifter dig, begynder at dyrke din Jord og at saa dit Korn. Saa føder din Kone Børn til dig, og du kan ikke tjene til Føden — du vil aldrig faa en glad Time. Er det ikke saadan? Synes du, det vil være rart?«

»Nej, hvad rart skulde der være ved det?« svarede Gabriel spagfærdig og rystende i Stemmen, »det kan jeg ikke indse.«

Enkelte Steder sønderbrød Vinden Skyerne, og ned gennem Aabningerne kiggede blaa Stykker af Himlen og to Stjerner, som spejlede sig i det legende Hav. De hoppede paa Bølgerne, forsvandt i dem og glimtede paany.

»Hold mere tilhøjre,« sagde Tschelkasch, »nu er vi der straks. Saa er den Tur forbi. Det er en stolt Fortjeneste, synes du ikke, paa èn Nat? Faaet hugget et halvt tusinde, hvad siger du til det?«

»Et halvt tusinde?« genmælede Gabriel mistroisk. Han blev bange og spurgte hastigt, idet han skubbede til Ballerne i Baaden:

»Men hvad er det da for Sager?«

»Det er Silke — kostbare Ting. Skulde man have for det, hvad det var værd, blev det langt over tusinde. — Naa, jeg er ikke dyr. — Er det ikke godt klaret?«

»Hm, jo—« kom det langsomt fra Gabriel. »Var det bare mig, der skulde ha' de Penge,« sukkede han, idet han paa en Gang mindedes Landsbyen, sine fattige Kaar, alt det, han trængte til, sin gamle Moder, hele Tilstanden i det fjærne Hjem, for hvis Skyld, han var gaaet med til dette Arbejde og havde lidt saa frygteligt i denne Nat. Et Væld af Minder greb ham. Han saà Landsbyen for sig der oppe paa Bakken, strækkende sig ned mod Floden og omkranset af en Skov af Birketræer, Pile-, Rønnebær- og Hæggebærtræer. Erindringerne gjorde ham varm og gav

ham Mod. — »Det kunde være storartet!« sukkede han tankefuldt.

»Hm, ja, saa vilde du vel tage lige hjem med Jærnbanen? Og Pigebørnene der hjemme — hva'? De skulde nok melde sig. Den, du vilde ha', kunde du straks faa, og saa kunde du bygge dig et Hus — —. Naa, til et Hus kunde der nu næppe blive Raad.«

»Nej, det kunde der ikke. Dertil kunde Pengene ikke slaa til, for Træ er dyrt hos os.«

»Naa, ja, det gjorde jo heller ikke noget, det gamle kunde jo gøres i Stand. Men, hvordan har det sig med Hesten, for du har vel en?«

»Hest? Jo, det har jeg, men den er gammel —.«

»Altsaa en Hest, en god Hest, en Ko, Faar og Fjerkræ — Hvad?«

»Aa, hold op! Ja, havde det bare været saadan, saa havde det rigtignok været værd at leve!«

»Hm, ja, Bro'r, saa havde Livet ikke været saa daarligt endda. Jeg forstaar mig ogsaa paa de Dele. — Jeg har selv en Gang haft min egen Rede. Min Fader var en af de rigeste Bønder i Byen.«

Tschelkasch roede smaat. Baaden vuggede paa Bølgerne, der muntert skvulpede mod dens Sider. Den bevægede sig kun langsomt hen over det mørke Vand, som stadig blev mere og mere levende.

To Mennesker bares grublende over Vandet og saà sig om med tankefulde Miner. Tschelkasch havde med Forsæt ledet Gabriels Tanker hen paa Landet, han vilde opmuntre og berolige ham. I Begyndelsen havde han lêt overlegent i Skægget, men da han saa kom til at tale om Livet paa Landet, som for lang Tid siden havde bragt ham selv saa store Skuffelser, og som han først nu mindedes, blev han interesseret, og i Stedet for at udspørge Gabriel om hans Forhold, begyndte han, sig selv kun halvt bevidst at fortælle.

»Det bedste ved at være Bonde — min Bro'r — det

er nu Friheden, det, at man er sin egen Herre. Man har sit eget Hus — det er maaske kun smaat bevendt, men det er da ens eget. Man har sin egen Jord, om det saa kun er en Haandfuld, men den er min. Du har en Høne, som tilhører dig, Ægget er dit, Æblet er dit. Du er Konge i dit eget Land. Og der er Orden i alt. Om Morgenen, naar du staar op, er der Arbejde, om Foraaret èt, om Sommeren et andet, om Efteraaret og om Vinteren igen et andet. Hvor du saa end gaar hen, vender du tilbage til dit eget Hus, og dèr er der Varme, og dèr er der Fred. Er det ikke at være Konge?« Helt begejstret sluttede Tschelkasch sin Beretning om Landlivets Herligheder og Fordele og glemte rent Forpligtelserne.

Gabriel saa nysgerrigt paa ham og lod sig ogsaa oplive. Han havde under de sidste Ord næsten glemt, hvem han havde for sig og saà i Tschelkasch en Bonde som sig selv, klæbet til Jorden ved mange Slægtleds Sved, bunden til den ved Barndomserindringer, skilt fra den og Arbejdet der ude af egen fri Vilje, og nu bærende Straffen for denne Adskillelse.

»Ja, vist har du Ret, min Bro'r,« sagde han ivrig. »Der ser du selv, hvad er du uden din Jord? Den kan du aldrig glemme, saa lidt som du nogensinde kan glemme din Mo'r.«

Tschelkasch følte det, som modtog han et Stød, og han fik denne irriterende Brænden i Brystet, der altid kom, saasnart han i sin Selvfølelse — og det var jo en Vovehals' Selvfølelse — blev gaaet for nær af en eller anden, især naar denne var èn, som i hans Øjne ikke betød stort.

»Nu er du nok begyndt at vrøvle,« sagde han vredt, »du troede vel, jeg talte for Alvor.«

»Du er dog et underligt Menneske,« svarede Gabriel, der paa ny blev bange. »Jeg har jo ikke talt om dig. Der er mange andre som du. Aa, der er mange ulykkelige Mennesker paa Jorden, som maa flakke om —.«

»Sæt dig til Aarerne, Sælhund!« kommanderede Tschel-

kasch kort, og en hel Syndflod af Skældsord, som var strømmet ham op i Struben, blev med Magt holdt tilbage.

De byttede atter Plads, og idet Tschelkasch krøb over en Balle for at komme hen i Agterenden, følte han en stærk Lyst til at give Gabriel et Puf og styrte ham i Vandet. Men paa samme Tid havde han ikke Mod til at se ham i Ansigtet.

Samtalen var hørt op, men i Gabriels Tavshed var hele Livet i Landsbyen. Tschelkasch tænkte paa sit forbigangne Liv og glemte at styre Baaden, som Strømmen havde drejet, saa at den nu gled ud mod Havet. Det var, som om Bølgerne havde forstaaet, at denne Baad havde mistet sit Maal. I stærkere og stærkere Leg tumlede de med den, og lyste under dens Aarer med deres blaalige Skær.

Men foran Tschelkasch's Blik jog Billeder fra Fortiden hurtigt forbi, Billeder fra den fjærne Tid, der var skilt fra det nuværende Øjeblik ved en høj Mur af hele elleve Aars Tilværelse i Elendighed. Han saà sig selv som Barn, og han saà sin Landsby og sin Moder som en rødmusset, fyldig Kone med gode, graa Øjne og Faderen, en rødskægget Kæmpe med strængt Ansigt. Saa saà han sig som Brudgom sammen med sin Kone, den sortøjede Anfisca med den lange Haarfletning, saa fyldig og god og glad. Og han saà sig som en prægtig Karl — som Gardesoldat. Han saà igen sin Fader, allerede graahaaret og sammenbøjet af Arbejde og sin Moder, rynket og kroget. Og Billedet af Mødet i Landsbyen drog forbi ham, den Gang han var vendt hjem fra Tjenesten, og hans Fader havde været saa stolt over sin Søn, Gregor, med den ansélige Skikkelse og det store Overskæg.

Hukommelsen er de ulykkeliges Plage. Den gør endog Stene i det forbigangne levende, og i den en Gang nydte Gift blander den Honning.

Tschelkasch følte sig ombølget af den hjemlige Lufts kærligt sonende Strømme, der førte med sig Moderens in-

derlige Ord og Faderens alvorlige Formaninger, mange glemte Lyde, og den dejlige Duft fra Moderjorden, som nylig var tøet op efter Frosten og nu var dækket af Vintersædens smaragdgrønne Silke. Han følte sig knust, ynkelig og alene, udrevet og udkastet af den Livets Ordning, der havde givet ham Blod i Aarene.

»Men hvor kommer vi dog hen?« spurgte Gabriel pludselig, idet han fôr sammen og stirrede omkring sig.

»Saa for Pokker, hvordan er det gaaet til? — Naa, det er ligemeget, træk lidt mere paa Aarerne, saa kan vi straks være der.«

»Var du falden i Tanker?« spurgte Gabriel.

Tschelkasch saà stift paa ham. Den smaa var nok kommen helt til sig selv og var rolig og glad — næsten overlegen. Han var jo et Barn endnu og havde hele Livet for sig. Ingensomhelst Erfaringer havde han gjort, og det var slemt, men maaske vilde det gaa ham godt, naar han blev ved sin Jord.

Da disse Tanker steg op i Tschelkasch, blev han endnu mere tungsindig, og paa Gabriels Spørgsmaal svarede han mørkt:

»Nej, jeg er bare bleven træt — og saa gynger det.«

»Ja, det gynger jo lidt, det er sandt. — Saa nu kan vi da ikke blive nappede med disse her?« Gabriel stødte med Foden til Ballerne.

»Nej, vær du bare rolig, nu skal jeg straks faa dem anbragt, og saa faar vi Pengene.«

»Femhundrede?«

»Ja, under det bliver det ikke.«

»Jeg siger bare — var de Penge mine, skulde du se mig spille op!«

Og Gabriels Tanker fløj af Sted paa Fantasiens Vinger. Tschelkasch saà stadig nedslaaet ud. Hans Overskæg hang nedad, vaadt som det var af Stænk fra Vandet. Øjnene var gaaet dybt ind i Hovedet og havde mistet deres Glans. Hele hans Rovnatur var ligesom ombyttet med en tænksom,

kuet Tilstand, der endog kiggede ud af Folderne paa hans snavsede Skjorte.

»Jeg er saa træt — næsten ødelagt. — Saa, nu er vi der straks. — — Her er det.«

Tschelkasch vendte raskt Baaden og styrede den hen mod noget sort, som ragede op af Vandet.

Igen blev Himlen formørket af Skyer, og Regnen begyndte at falde, fin og varm. Draaberne faldt med en spæd Rislen paa Bølgernes Rygge.

»Stop!« kommanderede Tschelkasch, og Baaden gled med Stævnen mod Skibets Skrog.

»Sover I?« brummede han, idet han med en Baadshage greb fat i nogle Tove, der hang ned fra Barken. »Trappen er ikke firet ned, og nu regner det. Det kunde I ellers gerne have besørget noget tidligere. — Haløj, I Tampe, haløj!«

»Er det Selkasch?« lød en venlig Stemme oppe fra Dækket.

»Naa, kom nu med den Trappe!«

»Vel mødt, vel mødt! Selkasch!«

»Fir for Pokker den Trappe ned, din sorte Djævel.«

»Det lader nok til, du er vred idag.«

»Kryb nu op, du,« sagde Tschelkasch til Gabriel.

Paa et Minut var de oppe paa Dækket, hvor tre mørke, skæggede Skikkelser var i livlig Samtale; de talte i et underligt skarpt Sprog og kiggede nysgærrigt ned i Baaden. En fjerde gik hen til Tschelkasch og trykkede tavst hans Haand; derefter stirrede han mistroisk paa Gabriel.

»Sørg for at have Penge til imorgen tidlig,« sagde Tschelkasch kort til ham. »Men nu skal vi sove. Kom saa Gabriel, vil du ikke have noget at spise?«

»Nej, bare sove,« svarede Gabriel, og da der var gaaet fem Minutter, snorkede Gabriel i et snavset Rum, dybt nede i Barken, men Tschelkasch satte sig ved Siden af ham og prøvede en ny Støvle paa den ene Fod. Og mens han

nu og da tankefuldt spyttede, fløjtede han — paa èn Gang baade ondartet og tungsindigt.

Saa strakte han sig ved Siden af Gabriel, og uden at trække den Støvle af, som han lige havde taget paa, lagde han Armen under sit Hoved og gav sig til at stirre op mod Dæksbjælkerne med Tankerne svævende hid og did.

Barken gyngede let paa det legende Vand, og et eller andet Sted knirkede det med en lang Lyd i Skibets Træværk. Regnen faldt blødt paa Dækket, og Bølgerne skvulpede for Boven.

Det hele flød sammen til noget alvorsfuldt, som kunde det være en Vuggesang, der blev sunget af en Moder, som ikke havde Haab om, at Lykken vilde følge hendes Søn.

Tschelkasch lo kort og vredt, løftede Hovedet og saà sig omkring — og efter at have hvisket nogle Ord, strakte han sig igen. Som han laa dér med Benene spilede ud fra hinanden, lignede han en stor Saks.

III

Tschelkasch var den første, som vaägnede. Han saà sig forvirret om, blev saa paa èn Gang rolig og kiggede hen paa Gabriel, der endnu sov.

Det unge Menneske snorkede af og til saa smaat og smilte i Søvne over hele sit runde, solbrændte Drengeansigt. Tschelkasch sukkede og krøb op ad den smalle Tovstige. Gennem Lugen i Lastrummet saà han et Stykke blygraa Himmel. Det var nok lyst, men efteraarsagtigt, trist og graat.

Et Par Timer senere kom Tschelkasch tilbage til Lastrummet. Hans Ansigt var rødt og Overskæget snoet kækt opad; om hans Læber spillede et fornøjet Smil. Han var

iført lange, stærke Støvler, Jakke, Læderbukser og lignede en Jæger. Dragten var nok noget slidt, men den var stærk og klædte ham godt, og idet den gjorde hans Skikkelse bredere, skjulte den hans kantede Knogler og gav ham et krigersk Udseende.

»Hej, min Ven, se nu at komme op!« han stødte til Gabriel med Foden.

Gabriel sprang op, og med Søvnen i Øjnene stirrede han forfærdet paa Tschelkasch uden at genkende ham. Tschelkasch lo.

»Naa, hvor du ser ud!« lo Gabriel endeligt bredt, »du er bleven en hel fin Herre!«

»Ja, her gaar det i en Fart. — Du er for Resten en rigtig Bangebuks, er du. Hvor mange Gange belavede du dig egentlig paa at dø igaar?«

»Du kan sagtens! Det var første Gang, jeg var med til saadant noget. Du kunde jo have ødelagt min Sjæl for hele Livet.«

»Saa? Aa, ja, men du kunde nu nok have Lyst til at være med endnu en Gang, hvad?«

»En Gang til? Ja, naar — det — ja, hvordan skal jeg forklare det? Det er det: Hvad kunde jeg tjene ved det?«

»Dersom du nu fik et Par Hundrede?«

Altsaa to hundrede Rubler! Ja se, det kunde nok passe.«

»Men dersom det nu fordærvede din Sjæl?«

»Aa, hvad, maaske blev den ikke fordærvet!« Gabriel smilte. »Og blev den ikke det, vilde man jo være lykkelig for Resten af sit Liv.«

Tschelkasch lo muntert:

»Naa, nu nok om det. Nu skal der ikke sludres. Vi skal i Land. Se nu at blive færdig.«

»Ja, jeg er færdig.«

Og igen var de i Baaden. Tschelkasch ved Roret, Gabriel ved Aarerne.

Over dem hvælvede Himlen sig, overtrukken af graa

Skyer. Det smudsig grønne Vand løb mod deres Baad, der til Gengæld muntert kastede fine salte Stænk om paa Bølgerne.

I det fjærne kunde man foran Baadens Stævn skimte den gule Stribe fra den sandede Bred, men bag Agterstavnen rullede det frie og friske Hav, pløjet op i talløse Bølgerækker, kantede med Bræmmer af hvidt Skum. Og der ude vuggede mange Skibe sig paa Havets Bryst. Langt henne til venstre saà man en hel Skov af Master foran Byens hvide Huse. Fra den Kant bølgede ud over Vandet en dump Støj, der sammen med Havets Brusen dannede en bredt tonende Musik.

Over det hele var spændt et tyndt Lagen af askefarvet Taage, i hvis Lys alle Genstande blev fjærne for hverandre.

»Nu skal det nok rigtigt til at muntre sig,« brummede Tschelkasch og viste med Hovedet ud over Havet.

»Skal vi have Uvejr?« spurgte Gabriel, mens han trak Aarerne kraftigt gennem Vandet. Han var allerede godt vaad af de Sprøjt, Blæsten sendte ind over dem fra Vandet.

»Det ser saadan ud,« bekræftede Tschelkasch.

Gabriel stirrede stift paa ham.

»Naa, hvormeget har du saa faaet?« spurgte han omsider, da han mærkede, at Tschelkasch ikke viste Tilbøjelighed til at begynde en Samtale.

»Se selv,« sagde Tschelkasch og rakte noget ud mod Gabriel, og da denne saà regnbuefarvede Sedler, straalede hans Ansigt omtrent med samme Pragt.

»Aa du! Og jeg, som troede, det altsammen var Løgn —! Hvor meget er der?«

»Fem hundrede og fyrretyve Rubler. Den er god hvad?«

»Ja, det skal du have Ret i,« hviskede Gabriel og med begærlige Blikke fulgte han Sedlerne, som igen forsvandt i Lommen. »Ak, ja, ja, havde man bare haft nogle af dem!« Og han sukkede melankolsk.

»Men nu skal vi til at more os, min Ven!« udbrød

Tschelkasch. »Nu tager vi os en ordenlig en paa Lampen, og til dig gemmer jeg fyrretyve Rubler. Hvad siger du til det? Er du fornøjet med det? Hvis du vil have dem straks, kan du godt faa dem!«

»Ja, tak, dersom du ikke har noget imod det —, saa hvorfor ikke? Lad mig bare faa dem!«

Gabriel rystede af Spænding, og det sugede ham for Brystet.

»Ha, ha, ha, saa du vil nok have dem? — Vær saa god, tag dem, min Ven. Jeg beder dig, tag dem. Hvad skulde jeg med alle de Penge? Du gør mig en Tjeneste dermed. Tag dem, vær saa god.«

Tschelkasch rakte nogle røde Sedler til Gabriel, som tog dem med rystende Haand. Han kastede Aarerne ind i Baaden og gav sig til omhyggelig at gemme Pengene paa Brystet. Han kneb Øjnene sammen og indsugede Luften, som om han drak noget brændende. Tschelkasch kiggede paa ham med et spodsk Smil. Saa greb Gabriel paany Aarerne og roede febrilsk og hurtigt med halv lukkede Øjne, som om han var bange for noget. Hovedet havde han trukket ned mellem Skuldrene.

»En begærlig Rad er du — —. Det er ikke heldigt —, men for Resten, du er jo ogsaa en Bonde,« sagde Tschelkasch ligesom i Tanker.

»Ja, men hvad kan man ikke ogsaa gøre, naar man har Penge?« udbrød Gabriel lidenskabeligt.

Og i Stumper og Stykker, og hastigt som for at indhente sine egne Tanker og i Flugten fange Ordene, gav han sig til at tale om Livet paa Landet, naar man havde Penge, og naar man ingen havde, om Agtelse og rigeligt Udkomme, om Frihed og Glæde —.

Tschelkasch hørte opmærksomt paa ham med et alvorligt og tænksomt Udtryk i de sammenknebne Øjne, og fra Tid til anden smilte han veltilfreds til ham.

»Nu er vi her«, afbrød han Gabriel, og en Bølge greb Baaden og bar den behændigt ind paa Sandet.

»Se saa, min Ven, nu er det besørget. Nu maa vi bare trække Baaden lidt længere op, for at Søen ikke skal tage den; den bliver hentet senere. Og vi to maa nu sige farvel til hinanden. Der er en Mils Vej ind til Byen. Skal du derind?«

Over Tschelkasch's Ansigt gled et lunt Smil. Det saà ud, som om han havde fundet paa en eller anden behagelig Overraskelse til Gabriel. Han stod med Hænderne i Lommen og krammede paa sine Sedler.

»Nej — — jeg — jeg skal ikke derind. — Jeg —,« Gabriel kunde ikke faa Vejret, han ligesom kvaltes af noget. Inde i hans Hoved gik der rundt et Virvar af Ønsker, Ord og Følelser, som slugte hverandre og brændte ham som Ild.

Tschelkasch saà forundret paa ham.

»Hvad er det, der er i Vejen med dig?« spurgte han.

»Der er ikke noget saadan.« — Gabriels Ansigt blev snart rødt, snart graat. Han var i Øjeblikket ude af Stand til at gøre sig selv rede for, om det, han følte, var Lyst til at kaste sig over Tschelkasch for at dræbe ham, eller om det var noget andet.

Tschelkasch blev mere og mere greben af Forbavselse over det Sindsoprør, han saà hos denne unge Fyr, og han ventede med Spænding paa, hvordan det vilde løbe af.

Gabriel begyndte at le paa den besynderligste Maade, det lød nærmest som en Hulken. Han havde bøjet Hovedet, saa Tschelkasch nu ikke mere kunde se Udtrykket i hans Ansigt, næppe nok hans Øren, som snart var røde, snart hvide.

»Hvad Fanden er der løs?« Tschelkasch slog ud med Haanden, »Du er da ikke bleven forelsket i mig? Du kryber jo sammen som et Pigebarn! Eller er det det, at vi skal skilles, som sidder dig i Maven? Kom frem med det, Pattebarn, for ellers gaar jeg min Vej.«

»Du gaar da ikke?« skreg Gabriel.

Hen over den sandede og øde Bred gik der ligesom

en Skælven ved dette Raab, og de af Havet dannede, gule Sandbølger kom til at gynge. Ogsaa Tschelkasch modtog et Stød. Pludseligt fôr Gabriel op fra sin Plads, kastede sig ned for Tschelkasch's Fødder og slyngede sine Arme om hans Ben.

Tschelkasch vaklede og satte sig tungt ned i Sandet. Han blev rasende og knyttede allerede Næven parat til at slaa, men han blev standset af en ydmyg bønfaldende Hvisken fra Gabriel.

»Kære, gode Tschelkasch! — Vil du ikke lade mig faa disse Penge? Giv mig dem for Gud i Himlens Skyld! Hvad har de at sige for dig? — Du vil jo kunne tjene dem paa én eneste Nat, men jeg vilde behøve Aar dertil. Giv mig dem! — Jeg skal bede for dig, saa længe jeg lever! — I tre Kirker skal jeg bede for din Sjæls Frelse. — Du vil jo lade dem flyve for Vinden, men jeg, jeg skulde købe mig Jord. Aa hører du, lad mig faa dem, du har jo ingen Brug for dem! Paa én eneste Nat kan du jo være rig igen, og du gør en god Gærning. Du er jo færdig med alt i Verden, du har ingen Planer, men jeg derimod —, aa, giv mig dem!«

Tschelkasch sad lænet tilbage i Sandet og støttede sig i det med Hænderne. Han sagde ikke et Ord, men stirrede vildt paa Fyren, som havde sænket sit Hovede ned paa hans Knæ, mens han blev ved med næsten aandeløst at gentage sin Bøn.

Endelig skubbede Tschelkasch ham bort, sprang op, stak Hænderne i Lommen og trak de regnbuefarvede Sedler op og kastede dem til Gabriel.

»Dér, dér har du dem!« skreg han, skælvende af Bevægelse og af Foragt for denne begærlige Slave. Og da han havde gjort det, følte han sig som en Helt, og hans Øjne lynede af Stolthed.

»Jeg vilde selv have givet dig dem. Jeg blev blød om Hjærtet igaar, da jeg kom til at tænke paa Landsbyen. Det faldt mig ind, at det kunde more mig at hjælpe saa-

dan en ung Fyr. Jeg ventede blot paa, hvad du vilde gøre, om du vilde bede mig derom eller ikke? Men saadan en Tigger! — Skal man nedværdige sig saadan for Penge? Bajads! Saadan en Lavpande, der ikke har Ære skabt i Livet. — .For fem Kopek er du til Fals!«

»Aa, kære, kære — Kristus lønne dig! Hvad har jeg ikke nu? Et halvt tusinde! Nu er jeg rig! Aldrig i Evighed skal jeg glemme dig det, aldrig! -- Min Kone og mine Børn skal bede for dig.«

Tschelkasch hørte paa hans Udbrud og saà paa hans Ansigt, der paa én Gang straalede af Henrykkelse og var fordrejet af Begærlighed. Han, Tyven og Svirebroderen, som ikke havde nogetsomhelst Hjem, følte, at aldrig kunde han blive saa grisk og lav, aldrig kunde han i den Grad tabe Agtelsen for sig selv, aldrig!

Og netop denne Bevidsthed om sin egen Frihed og Overlegenhed holdt ham tilbage hos denne Gabriel paa den øde Strandbred.

»Hvor du har gjort mig lykkelig!« raabte Gabriel, og han greb Tschelkasch's Haand og blev ved med at trykke den mod sine Læber.

Tschelkasch tav og viste Tænder som en Ulv.

Gabriel talte udstandseligt:

»For, véd du, hvad jeg tænkte paa, da vi roede herhen? Da jeg saà Pengene, saa tænkte jeg: Om jeg nu langede ham én ud med Aaren —? En, to, tre, vilde jeg tage Sedlerne, og saa ud i Havet med dig —. Hvad? Hvem skulde vel savne dig? Og fandt man dig, vilde man vist ikke anstille mange Undersøgelser om, hvordan du var bleven slaaet ihjel, og om hvem der havde gjort det. Det var du ikke betydelig nok til, at man skulde gøre noget videre Spektakkel ud af det. Du var jo dog alligevel ikke til nogen Nytte her paa Jorden. Hvem skulde gøre sig Ulejlighed for din Skyld? Hvad, hvem tror du?«

»Kom her med Pengene!« hvæsede Tschelkasch og greb Gabriel i Struben.

Gabriel rev sig løs, men som en Slange snoede Tschelkasch's anden Arm sig om ham —. En Lyd af en flænget Skjorte —, og Gabriel laa paa Sandet med vildt stirrende Øjne og fægtede med Arme og Ben.

Tschelkasch stod ret op, viste Tænder som et Rovdyr og lo med en bitter Latter. Det lød som faldende Hug. Aldrig i Livet havde noget ramt ham saa smærteligt, og aldrig havde han været saa forbitret.

»Naa, er du nu lykkelig?« spurgte han haanligt. Saa vendte han Gabriel Ryggen og gik bort i Retning af Byen.

Han havde imidlertid næppe gjort to Skridt, førend Gabriel krummede sig som en Kat, slog ud med Armen og kastede en stor Sten efter ham, idet han hylende af Raseri raabte:

»Dér har du den!«

Tschelkasch gav et Brøl fra sig og greb sig med Haanden om Nakken. Saa dinglede han forover, fik sig vendt mod Gabriel og faldt med Ansigtet ned i Sandet.

Det var for Gabriel, som om han skulde dø, da han saà ham falde. Han kunde se, hvordan han bevægede Benene og prøvede paa at løfte Hovedet, hvordan han strakte sig ud skælvende som en Stræng.

Gabriel løb. Han tænkte kun paa at flygte, langt bort -- bort mod det fjærne, hvor de laadne Skyer laa mørke over den taagede Steppe.

Bølgerne skummede op over Strandbredden, flød sammen med Sandet der og gled atter tilbage. Vinden bar Stænk fra Havet gennem Luften. Regnen dryppede — først sparsomt, men saa blev den tæt og stærk og flød fra Himlen i stride Strømme. Den flettede af Vandtraade et Næt, der dækkede for Steppen og for Havet, og Gabriel forsvandt bag ved dette Næt.

Længe var der ved Havet ikke andet at se end Regnen og et langt Menneske, som laa i Sandet. Men nu kom Gabriel løbende. Han baskede som en Fugl med Armene, og da han naaede Tschelkasch, kastede han sig

ned ved Siden af ham og begyndte at ruske i ham. Hans Haand fik fat i en varm, rød, slimet Masse, og han rystede af Skræk og vaklede til Side med et blegt og vanvittig fortrukket Ansigt.

»Saa rejs dig dog, Bro'r,« hviskede han ind i Øret paa Tschelkasch, mens Regnen plaskede.

Tschelkasch kom til sig selv. Han stødte til Gabriel og sagde hæst: »Gaa din Vej!«

»Aa, kære, kære, tilgiv mig min Synd — aa, tilgiv mig!«

»Bort med dig — gaa din Vej, gaa ad Helvede til!« skreg Tschelkasch og rejste sig overende i Sandet. Hans Ansigt var vildt og ondt, men Øjnene var matte og halvt tillukede.

»Er der mere, du vil? Nu har du jo besørget, hvad du skulde. Gaa for Satan!«

Han prøvede paa at sparke til Gabriel, der var som knust af Sorg, men han formaaede det ikke og vilde være falden, hvis ikke Gabriel havde grebet ham under Skuldrene.

Tschelkasch og Gabriel stod nu Ansigt til Ansigt. Begge var de lige blege, lige elendige og stakkels.

»Ptøj!« Tschelkasch spyttede Gabriel midt i Ansigtet.

Denne tørrede sig stille af med sit Ærme og hviskede:

»Gør med mig, hvad du vil —, jeg skal ikke sige et Ord, men tilgiv mig for Kristi Blods Skyld.«

»Idiot! du forstaar ikke engang at stjæle!« svarede Tschelkasch og bed Tænderne sammen, mens han stille gav sig til at rive Stykker af sin Skjorte for dermed at forbinde det saarede Hoved.

»Har du stjaalet Pengene?« hvæsede han.

»Jeg har ikke taget det mindste, jeg vil ikke have dem, der klæber kun Ulykker ved dem.«

Tschelkasch stak Haanden i Lommen og trak Sedelbunken frem. En regnbuefarvet Seddel lagde han tilbage i Lommen — Resten kastede han til Gabriel.

»Tag dem, og kom saa afsted.«

»Nej, jeg rører dem ikke, jeg kan ikke! Tilgiv mig blot!«

»Tag dem, siger jeg!« brølte Tschelkasch med vildt stirrende Øjne.

»Tilgiv mig da, saa skal jeg tage dem,« hviskede Gabriel spagt og faldt ned for Tschelkasch's Fødder i det fugtige Sand.

»Nu *skal* du tage dem, dit Fæ!« sagde Tschelkasch bestemt og løftede med Anstrængelse Gabriels Hoved ved Haarene og stak ham Pengene ind i Ansigtet.

»Tag dem, siger jeg, du skal ikke have arbejdet for intet. Tag dem! Hvad er du bange for? Og skam dig saa bare ikke over, at du nær havde slaaet et Menneske ihjel. Du véd jo, at for den Slags, som jeg hører til, er der ingen, der vil røre en Finger. Man vil oven i Købet sige Tak til, naar man faar det at høre. Tag dem nu! Der er ingen, der skal faa noget at vide om, hvad du har bedrevet, men Belønning er det skam værd. Naa, her!«

Gabriel saà et Blink i Tschelkasch's Øjne, der lettede ham. Han knugede Pengesedlerne fast i Haanden.

»Kan du tilgive mig? — Vil du ikke?« spurgte han med Taarer i Øjnene.

»Kære!« svarede Tschelkasch i sin mest spodske Tone, »tilgive dig? For hvad? Jeg har ikke noget at tilgive dig for. Idag er det din Tur, imorgen min.«

»Aa, Bro'r, Bro'r,« sukkede Gabriel bedrøvet og rystede paa Hovedet.

Tschelkasch stod foran ham og lo saa besynderligt. Bindet om hans Hoved blev mere og mere rødt og kom til at ligne en tyrkisk Fez.

Regnen strømmede ned, Havet knurrede, og Bølgerne slog vredt mod Bredden.

De to Mennesker tav.

»Naa, saa farvel,« sagde Tschelkasch koldt og begav sig paa Vej. Han dinglede, Benene rystede under ham,

og Hovedet holdt han saa underligt, som var han bange for at tabe det.

»Tilgiv mig, Bro'r!« bønfaldt Gabriel endnu en Gang.

»Det har ikke noget at sige!« svarede Tschelkasch haardt og slentrede videre. Han slingrede og trykkede stadig den venstre Haand mod sit Hovede, mens han med den højre snoede sit brune Overskæg.

Gabriel saà efter ham, indtil han var borte bag Regnen, der lige tæt øste ned fra Skyerne og hyllede Steppen i sit staalgraa, uigennemsigtige Dække.

Saa tog Gabriel sin vaade Hat af, korsede sig, saà paa Pengene, som han holdt sammenknugede i Haanden, aandede dybt, stak dem ind paa Brystet og gik med faste Skridt langs med Bredden den modsatte Vej af den, Tschelkasch var gaaet.

Havet brølede og jog sine mægtige Bølger op over Sandet og malede dem der til Stænk og Skum.

Regnen piskede uophørligt ned over Vandet og Jorden, Blæsten tudede, alt var opfyldt af en djævelsk Hylen. For Regn kunde man hverken se Himmel eller Hav.

Snart havde Regnen og Bølgerne afvasket den røde Plet, hvor Tschelkasch havde ligget, og snart var de Spor udslettede, som Tschelkasch og den unge Fyr havde traadt i Strandbreddens Sand. Paa den øde Bred blev der intet Minde tilbage om det lille Drama, som var blevet udspillet her mellem to Mennesker.

KHANEN OG HANS SØN.

Mosolajma el Asrab var Khan paa Krim og havde en Søn, Tolajk Alhalla — —.

Saaledes begyndte en fattig blind Tartar en af de gamle Fortællinger fra den paa Minder saa rige Halvø. Han stod lænet med Ryggen mod et Træs lysegrønne Stamme, og omkring Fortælleren sad paa Murbrokker fra det af Tidens Tand ødelagte Khan-Slot en Gruppe Tartarer i lyse Kapper og med Huer, der var udsyede med Guld. Det var Aften, og Solen sank langsomt ned i Havet; dens røde Straaler trængte gennem den mørke Løvmasse omkring Ruinerne og lagde sig som lyse Pletter paa de mosgroede Stene, der var omsnoede af Vedbendens klatrende Løv. Vinden susede i Toppen af de gamle Plataner, og fra de hvislende Blade lød det, som rislede der Kilder i Luften, usynlige for Øjet.

Den blindes Stemme var svag og skælvende, og hans stive rynkede Ansigt udtrykte kun Fred. De udenad lærte Ord strømmede fra hans Mund, og der opstod for Tilhørerne Billeder fra længst forsvundne Dage — fra en Tid rig paa stærke Følelser.

— Khanen var gammel, fortsatte den blinde, men der var mange Kvinder i hans Harem. Og de holdt af Oldingen, for der var endnu Styrke og Ild i ham, hans Kærtegn var ømme, og de brændte. Kvinderne vil altid holde

af den, hvis Følelser er hede, selv om han er graa, og selv om der er Rynker i hans Ansigt. — I Styrken er der Skønhed, men ikke i en skør Hud og i en Kinds forsagte Rødmen.

De holdt alle af Khanen. Men han elskede en Kosakpige — en Fange fra Stepperne ved Dnieper —. Til hende gav han sine Kærtegn, hellere end til de andre Kvinder i hans store Harem. I dette var der tre hundrede Kvinder fra forskellige Lande; og alle var de smukke som Foraarsblomster, og alle havde de det godt dér. Mange velsmagende og søde Sager lod Khanen tilberede til dem, og han tillod dem altid at danse og spille, naar de havde Lyst dertil.

Men sin Kosakpige kaldte han ofte over til sig i Taarnet, hvorfra man kunde se Havet, og hvor han havde alt til hende, hvad en Kvinde behøver for at være lykkelig: Syltetøj, vævede Sager, Guld og Ædelstene af alle Farver, sjældne Fugle fra fjærne Lande og saa —: den forelskede Khans glødende Kærtegn. Han beholdt hende hos sig i dette Taarn hele Dage, mens han udhvilede sig efter sit Livs anstrængende Gerninger, han vidste jo, at hans Riges Storhed vilde bestaa, at hans Søn Alhalla vilde opretholde dets Berømmelse, naar han som en Ulv gennemsøgte de russiske Stepper og vendte tilbage derfra med rigt Bytte, nye Kvinder og ny Berømmelse, ladende bag sig Skræk og Aske, Lig og Blod.

En Gang, da Alhalla vendte tilbage fra et Indfald i Rusland, var der foranstaltet store Festligheder til Ære for ham. Alle Halvøens Folk strømmede sammen til dem; der var Lege og Gæstebud —. Bueskytterne skød til Maals efter Fangernes Øjne, og der blev afholdt Styrkeprøver. Atter og atter blev der drukket, og berømmet blev den modige Alhalla, Fjendernes Skræk og Khanrigets Støtte.

Den gamle Khan var saa glad over sin Søns Berømmelse. — Det var saa godt for Oldingen at se, hvor kæk

en Yngling hans Søn var, og at vide, at naar han, der var gammel, døde, vilde Riget være i stærke Hænder — —.

Denne Bevidsthed gjorde ham saa lykkelig, og han følte Trang til at give Sønnen et Bevis paa, hvor højt han elskede ham, og han sagde derfor i Fyrsters og Høvdingers Nærværelse dér ved Festen med Pokalen i Haanden:

»Du er en god Søn, Alhalla. Æret være Alla, og priset være Profetens Navn!«

Og alle priste de Profetens Navn i et Kor af kraftige Stemmer. Saa sagde Khanen:

»Alla er stor! Endnu i mit Liv har han levendegjort min Ungdom i min modige Søn, og jeg ser nu med mine gamle Øjne, at jeg, naar Solen ikke længer skinner for mig, og naar Orme har fortæret mit Hjærte, vil være levende i min Søn. Ja, mægtig er Alla, og Muhamed er hans sande Profet! En god Søn har jeg, hans Arm er sikker, og modigt er Hjærtet og klar hans Forstand. Hvad vil du tage af din Faders Haand, Alhalla? Sig det, og jeg skal give dig efter dit Ønske.«

Og Kahn-Oldingens Stemme var endnu ikke hendøet, førend Tolajk Alhallas lød. Og han sagde med lynende Øjne, der var brændende som Bjergørnens og sorte som Havet om Natten:

»Giv mig den russiske Fange, Fader og Hersker!«

Da tav Khanen — men kun et Øjeblik, kun den Tid, han behøvede til at undertrykke sit Hjærtes Skælven — saa sagde han fast og højt:

»Tag hende! Naar Gæstebudet er endt, tag hende saa!«

Da blev Alhalla glad. Stor Fryd lyste i hans Ørneblik, han rejste sig op i hele sin Højde og sagde til sin Fader Khanen:

»Jeg véd, hvad du giver mig, Hersker og Fader! Jeg véd det. — Din Tjener er jeg — din Søn. Tag mit Blod, én Draabe i hver Time — for dig vil jeg gaa tyve Gange i Døden.«

»Intet vil jeg have,« sagde Khanen, og hans graa Hoved, kranset af mange Aars Berømmelse og utallige Sejre, sank ned mod hans Bryst.

Kort efter endte Festen, og de to fulgtes fra Slottet over til Haremet.

Natten var mørk, og hverken Stjerner eller Maane var synlige for Skyerne, som laa tætte over Jorden.

Længe gik Fader og Søn i Mørket. Saa begyndte Khan el Asrab at tale:

»Fra Dag til Dag slukkes mit Liv — alt sagtere slaar mit gamle Hjærte, og mindre Ild er der i mit Bryst. Kosakpigens hede Kærtegn var mit Livs Lys og Varme. Sig mig, Tolajk, sig mig, er hun dig virkelig saa uundværlig? Tag hundrede, ja tag alle de andre for denne ene.«

Tolajk Alhalla tav og sukkede.

»Hvor mange Dage har jeg mon igen? Kun faa her paa Jorden — —. Denne russiske Pige — hun var mit Livs sidste Glæde. Hun kendte mig og holdt af mig — hvem vil nu, naar hun er borte, være god mod mig — gamle, hvem? Ikke én af dem alle Alhalla!«

Alhalla tav stadig.

»Hvordan skal jeg kunne leve, naar jeg véd, at du favner hende, og at hun kysser dig. En Kvinde gør ikke Forskel paa Fader og Søn — for hende er vi alle: Mænd, min Søn —. Mine sidste Dage vil blive tunge —. Bedre om alle mine gamle Saar vilde aabne sig paa mit Legeme, Tolajk, og mit Blod vilde rinde; jeg maatte hellere ikke opleve denne Nat, min Søn.«

Hans Søn forblev tavs. De standsede ved Haremets Dør, og længe stod de tavse foran den med Hovederne sænkede mod Brystet. Rundt omkring dem var der Mørke, Skyerne jog over Himlen, og Blæsten, der bøjede Træerne, ligesom sang noget for dem.

»Jeg har elsket hende længe, Fader —,« sagde Alhalla sagte.

»Det véd jeg — og jeg véd ogsaa, at hun ikke elsker dig,« sagde Khanen.

»Mit Hjærte er ved at briste, naar jeg tænker paa hende.«

»Og hvad tror du ikke, mit gamle Hjærte er fuld af?«

De tav atter, Alhalla sukkede:

»Sandt er det altsaa, hvad Vismanden Mulla sagde mig: En Kvinde gør altid en Mand ulykkelig —. Er hun smuk, vækker hun i andre Begær efter at eje hende, og sin Mand overgiver hun til Skinsygens Kvaler; er hun ikke smuk, bliver Manden misundelig paa andre og lider derunder —. Og er hun hverken smuk eller grim, bilder Manden sig ind, at hun er smuk, og naar han saa opdager, at han har taget fejl, lider han paany for denne Kvindes Skyld.«

»Visdom er ikke Medicin for Hjærtets Smærte,« sagde Khanen.

»Lad os være barmhjærtige mod hinanden, Fader —«

Khanen løftede sit Hovede og saà bedrøvet paa Sønnen.

»Lad os dræbe hende!« sagde Tolajk.

»Du elsker dig selv højere end hende og mig,« sagde Khanen efter at have tænkt en Stund.

»Det gør du jo ogsaa.«

Og saa tav de begge paany.

»Ja, ogsaa jeg« — sagde Khanen sørgmodig.

Sorgen gjorde ham til et Barn.

»Skal vi saa dræbe hende?«

»Jeg kan ikke give dig hende, jeg kan ikke,« sagde Khanen —, »og jeg kan ikke holde det ud længer —. Riv mit Hjærte ud, eller lad mig beholde hende!«

Khanen tav.

»Eller lad os styrte hende fra Klippen ned i Havet.«

»Lag os styrte hende fra Klippen ned i Havet.« Khanen gentog sin Søns Ord som et Ekko.

Og de gik ind i Haremet, hvor hun allerede havde

lagt sig til at sove paa et tykt Tæppe. De standsede foran hende og saà længe, længe paa hende. Fra den gamle Khans Øjne strømmede Taarerne ned over hans sølvhvide Skæg og glimtede som Perler deri, men Sønnens Øjne skød Lyn, og han bed Tænderne sammen og søgte at holde sin Lidenskab tilbage og at undgaa at vække hende. Hun vaagnede — i hendes fine Ansigt, der var som farvet af Morgenrøden, straalede hendes Øjne som Kornblomster. Hun bemærkede ikke straks Alhalla, men rakte de røde Læber mod Khanen.

»Kys mig, min gamle Ørn!«

»Gør dig færdig — du maa gaa med os« — sagde Khanen sagte.

Nu opdagede hun Alhalla, og hun saà Taarerne i sin Ørns Øjne, og klog, som hun var, forstod hun alt.

»Jeg kommer,« sagde hun, »jeg kommer. Ikke til den ene og ikke til den anden — saadan har I bestemt det. Saadan bør ogsaa stærke Hjærter handle. — Jeg kommer.«

Og tavse begav de sig alle tre ud mod Havet.

Ad smalle Stier gik de; Vinden peb og larmede. Spædlemmet var hun — Pigen — og hurtigt blev hun træt, men hun var ogsaa stolt —, og hun sagde ikke noget.

Og da Khanens Søn lagde Mærke til, at hun blev tilbage for dem, sagde han til hende:

»Er du bange?«

Hun vendte Blikket mod ham og viste ham sin blodige Fod —.

»Lad mig bære dig!« sagde Alhalla og strakte Armen ud imod hende. Men hun slyngede sine Arme om sin gamle Ørns Hals. Khanen løftede hende op, som var hun en Fjer, og bar hende; og hun, der sad paa hans Arm, bøjede Grenene bort fra hans Ansigt, for at de ikke skulde saare hans Øjne. Længe havde de gaaet, og nu hørte de Havets Brølen i det fjærne.

»Hør,« sagde Tolajk til sin Fader, han gik bag efter

dem paa Stien, »lad mig gaa forrest, jeg kunde ellers let faa i Sinde at jage dig min Dolk i Nakken.«

»Gaa kun foran — Alla vil straffe eller tilgive dig for dine Tanker — det tilkommer ham — jeg, din Fader tilgiver dig. Jeg véd, hvad det vil sige at elske.«

Og dér foran dem laa Havet, øde og sort uden Strandbred. Dér nede ved Klippens Fod sang Bølgerne deres dystre Sange, og der var mørkt og koldt og frygteligt.

»Farvel!« sagde Khanen og kyssede Kosakpigen.

»Farvel!« sagde Alhalla og bøjede sig imod hende.

Hun saà dérhen, hvor Bølgerne sang, og vaklede tilbage med Hænderne knuget mod Brystet.

»Kast mig ned!« sagde hun til dem.

Alhalla strakte Armen ud imod hende og stønnede. Men Khanen tog hende i sine Arme, trykkede hende ind til sig og kyssede hende. Saa løftede han hende højt op over sit Hovede — og kastede hende ned fra Klippen.

Og Bølgernes Sang og Skvulpen lød saa larmende, at ingen af de to hørte, at Havet tog imod hende, — og intet Skrig trængte sig op til dem.

Khanen segnede om paa Klippen, og tavs stirrede han gennem Mørket ud i det fjærne, hvor Havet mødtes med Himlen, og hvor Bølgerne jog afsted, piskede af Vinden, som kom susende og greb fat i Khanens graa Skjæg. Tolajk stod ved hans Side og skjulte sit Ansigt i sine Hænder — ubevægelig og tavs som en Stenstøtte.

Tiden gik, og den ene Sky efter den anden sejlede hen over Himlen, jaget af Vinden. De var mørke og tunge som Tankerne hos den gamle Khan deroppe paa Klippen højt over Havet.

»Lad os gaa, Fader,« sagde Tolajk.

»Vent lidt,« hviskede Khanen. Det var, som lyttede han efter noget. Og Tiden randt, og Bølgerne skvulpede, og Stormen jog over Klipperne og ruskede i Træerne.

»Lad os gaa, Fader!«

»Vent lidt endnu.«

Og tidt gentog Tolajk Alhalla:

»Lad os gaa, Fader!«

Khanen blev. Han kunde ikke forlade det Sted, hvor han havde mistet sine sidste Dages eneste Glæde.

Men det maatte have en Ende. Han rejste sig, og mægtig og stolt stod han dér med rynkede Bryn, og han sagde hult:

»Lad os gaa.«

De gik, men Khanen standsede snart.

»Men hvorfor og hvorhen gaar jeg, Tolajk?« spurgte han Sønnen. »Kan jeg leve nu, naar hun var hele mit Liv? Jeg er gammel, og ingen vil bryde sig om mig, og er der slet ingen, der holder af én, — saa er der ingen Mening i at leve.«

»Æret er du, og Rigdom har du, Fader!«

»Giv mig blot ét af hendes Kys, og tag du saa Æren og Rigdommen som Belønning. Alt saadant noget er dødt, kun en Kvindes Kærlighed er levende. For ham, der ikke kan møde en Kvindes Kærlighed, er der intet Liv; han er fattig, og hans Dage ynkelige. Farvel, min Søn! Allas Velsignelse være over dig i alle dit Livs Dage og Nætter.«

Og Khanen vendte sig mod Havet.

»Fader!« sagde Tolajk, »Fader!« han kunde ikke sige mere, for til et Menneske, til hvem Døden smiler, kan man ikke sige noget, der kan trænge ind i dets Sjæl og atter gengive det Kærlighed til Livet.

»Lad mig gaa —.«

»Alla!«

»Han véd det —.«

Og ilsomt gik Khanen hen til Klippen og kastede sig ned. Sønnen standsede ham ikke — han fik ikke Tid.

Og heller ikke nu hørte man noget fra Havet, hver-

ken Skrig eller anden Lyd. Bølgerne skvulpede, og Stormen sang sine vilde Sange.

Længe saà Tolajk Alhalla ned, og sagde derpaa højt: »Alla! giv ogsaa mig et saadant trofast Hjærte!«

Og han gik ind i Nattens Mørke.

Saadan døde Khan Mosolajma el Asrab og paa Krim blev Tolajk Alhalla Khan.

SEKS OG TYVE OG ÉN

Vi var seks og tyve Mennesker — seks og tyve levende Maskiner — indesluttede i en fugtig Kælder, hvor vi fra tidlig Morgen til sén Aften æltede Dejg og lavede Kringler og Brød.

Vinduerne vendte ud mod en murstensbeklædt Grøft, der var grøn af Væde. Udvendig fra var Vinduerne dækkede af Jærngitre, og Sollyset kunde ikke trænge ind til os gennem det Melstøv, der laa over dem. Vor Mester havde beslaaet Vinduerne med disse Gitre for at vi ikke skulde kunne give hans Brød til fattige eller til Kamerater, der var arbejdsløse og sultede. — Vor Mester kaldte os for Krapyl, og til Middag gav han os istedetfor Kød — fordærvede Indvolde. —

Det var kvælende og knugende for os at leve i denne Stenkiste under et lavt og tungt Loft, der var dækket af Lampeos og Spindelvæv, og der var trist og kvalmt mellem disse tykke Vægge, hvor skimlet Snavs sad i Kager.

Vi stod op Klokken fem om Morgenen uden at have faaet Tid til at sove ud, og sløve og ligegyldige satte vi os allerede Klokken seks til at lave Kringler af den Dejg, som vore Kamerater havde æltet, mens vi sov. Hele Dagen fra Morgenen til om Aftenen Klokken ti sad nogle af os ved Bordet og rullede den sejge Masse ud med Hænderne og rokkede lidt med Kroppen, for at vi ikke skulde

blive helt stive, mens andre paa samme Tid æltede Mel og Vand. Og Dagen igennem snurrede det kogende Vand alvorligt og bedrøveligt i Kedlen, hvor Kringlerne blev kogt. Bagersvendens Spade klang arrigt og ondt mod Ildstedet, naar den kastede de glatte, kogte Stykker Dejg ned paa de hede Plader.

I Ovnen blussede Brændet fra Morgen til Aften, og det røde Genskin fra Flammerne skælvede paa Bageriets Væg, som om det lo af os. Den mægtige Ovn lignede et æventyrligt Uhyres vanskabte Hovede — det var, som om Uhyret havde stukket Hovedet op gennem Gulvet og spærret sit frygtelige Gab op, fyldt af blændende Ild. Og nu strømmede dets hede Aande ud over os, og gennem to sorte Huller saà det paa vort endeløse Arbejde. Disse to Huller var som Øjne — et Uhyres ubarmhjærtige og lidenskabsløse Øjne — de stirrede altid paa os med det samme tomme Blik. Det saà ud, som om de var trætte af at se paa os elendige Slaver, som om de ikke ventede sig nogetsomhelst menneskeligt af os, og derfor betragtede os med Visdommens kolde Foragt.

Dag efter Dag sad vi i Melstøv og i Smuds, som vi havde slæbt ind fra Gaarden med vore Fødder. I en tyk, stinkende Atmosfære rullede vi Dejgen ud og lavede Kringler, som vi vædede med vor Sved, og vi hadede vort Arbejde uendeligt. Aldrig spiste vi det, som udgik fra vore egne Hænder; vi foretrak Rugbrød for vore Kringler.

Vi sad ved et Bord — ni ligeoverfor ni — og i disse lange Timer bevægede vi mekanisk vore Hænder og Fingre, og saa vante var vi til dette Arbejde, at vi ikke behøvede at passe paa Hændernes eller Fingrenes Bevægelser. Vi havde set saa meget paa hverandre, at vi kendte hver en Rynke i Kameraternes Ansigter. Vi havde intet at tale om, og vi tav derfor hele Tiden, naar vi da ikke skændtes — for der er jo altid noget at skælde et Menneske ud for, især en Kamerat.

Vi skændtes dog kun sjældent, hvilket vistnok havde

sin Grund i, at vi var halvdøde — at se til som livløse Gudebilleder, og at alle vore Følelser var knugede af Arbejdets Byrde.

Tavshed er frygtelig og fuld af Pine for dem, som allerede har sagt alt, hvad de har at sige, mens den for dem, som endnu ikke har faaet sagt, hvad de har at sige, er ligefrem og let.

Undertiden sang vi, og det gik saadan til: Midt under Arbejdet lød pludselig en eller anden Arbejders tunge Suk, og han begyndte saa at nynne en af disse langtrukne Sange, hvis klagende Emne gør Byrden paa den syngendes Sjæl lettere. Kun èn synger. Vi andre lytter tavse til hans Sang, der slukkes og døves af Kælderens tunge Luft som et lille Baal paa Steppen en fugtig Efteraarsnat, naar den graa Himmel ligger over Jorden som et Blylaag. Saa stemmer en anden i med, og nu er der allerede to Stemmer, som tyst og tungsindigt vugger sig i vor snævre Gravs lumre Luft. Men lige paa en Gang synger flere Stemmer — Sangen bruser op som en Bølge, bliver stærkere og tydeligere og ligesom skubber vort Stenfængsels tunge Vægge ud til Siderne —.

Alle seks og tyve synger.

Stemmerne fylder Bageriet. Det er altfor snævert for dem, de slaar imod Væggenes Sten, græder og lindrer Hjærterne med en stille, kildrende Smærte, rører ved de gamle Saar og opvækker Længsler. — Sangerne aander dybt og tungt. — En hører pludselig op og lytter længe efter Kameraternes Sang, og paany blander han sin Stemme i den fælles Bølge. En anden sukker sørgmodigt og synger med lukkede Øjne, og maaske drømmer han den tætte, brede Bølge af Toner om til en Vej ud mod det fjærne, ad hvilken han ser sig selv gaaende i den lyse Sol.

Flammerne i Ovnen knitrer stadig, Svendens Spade skurrer mod Murstenene, Vandet i Kedlen snurrer og Ildens Skin paa Væggen skælver, mens det spotter og ler. Og med sære Ord synger vi vor Sang om knugende Længsler,

om det dybe Tungsind hos Mennesker, hvem Solen er berøvet, og om Slavers Sorger.

Saaledes levede vi seks og tyve i den store Stenbygnings Kælder, og saa tungt var det at leve der, at det var som om denne Bygnings tre Etager var byggede lige paa vore Skuldre.

Men foruden Sangen havde vi endnu noget godt, noget, som vi alle havde kært, og som paa en Maade erstattede os Solen. Paa anden Sal i Huset var der en Systue for Guldbroderi, og dèr boede blandt mange Sypiger den sejstenaarige Stupige, Tanja. Hver Morgen trykkede et lille rosenrødt Ansigt med glade, blaa Øjne sig mod det Kighul, som var lavet i Døren ind til vort Bageri, og en klar og venlig Stemme raabte til os:

»Kære, lad mig faa et Par Kringler!«

Vi vendte os alle mod denne klangfulde Stemme, som vi kendte saa godt, og glad og hærteligt nikkede vi til dette lyse Pigeansigt, der lo saa muntert til os, Det var blevet os en kær Vane at se hendes Næse trykke sig flad mod Glasset og hendes, smaa, hvide Tænder, som skinnede mellem et Par rosenrøde Læber, der aabnede sig i et Smil. Vi fôr til Døren for at lukke hende ind, skubbede til hverandre — og nu kommer hun ind til os, saa glad og fornøjet, holder sit Forklæde ud, mens hun staar foran os og smiler med Hovedet lidt paa Siden. En lang og tyk Fletning af kastanjebrunt Haar slynger sig over Skulderen ned over hendes Bryst. Vi smudsige, mørke og uappetitlige Mennesker ser op til hende, der hvor hun staar paa Dørtrinet, fire Trin højere end Gulvet, og ønsker hende Godmorgen, og saa henvender vi til hende nogle særlige Ord, som kun findes hos os, og som kun er for hende. Naar vi taler med hende, er vore Stemmer blødere og mere spøgende, end man skulde tro, de kunde være. Alt, hvad der angaar hende, er for os noget for sig. Han, der bager, tager en Spadefuld af de færdige, brune Kringler ud af Ovnen og kaster dem behændigt i Tanjas Forklæde.

»Pas paa, at Mester ikke ser dig,« advarede vi hende altid.

Hun ler glad til os og raaber:

»Farvel, mine kære Fanger!« og hurtig som en Mus forsvinder hun.

Det er det hele. Men længe efter, at hun er gaaet, taler vi fornøjet om hende med hverandre. Vi siger altid det samme. Det, som vi sagde igaar, og det, som vi sagde iforgaars, det siger vi ogsaa idag, og det fordi hun og vi og alt omkring os er det samme, som det var igaar og førend igaar. Det er saa tungt og pinligt for et Menneske, som lever, at intet omkring ham skifter, og dersom dette ikke dræber hans Sjæl, bliver hans Omgivelsers Uforanderlighed ham kvalfuldere for hver Dag, der gaar.

Naar vi talte om Kvinder, var det tidt paa en saadan Maade, at vi selv blev væmmelige ved at høre vore grove Ord, der maaske ikke kunde være anderledes, da de Kvinder, vi kendte, vist ikke var bedre Omtale værd. Men om Tanja talte vi aldrig ondt. Aldrig havde nogen af os tilladt sig saa meget som at røre hende med en Finger eller at sige nogetsomhelt, der var ufint, til hende. Maaske det var, fordi hun aldrig var længe sammen med os. Hun straalede for vore Øjne som en Stjerne, der falder ned fra Himlen og forsvinder. Men maaske det ogsaa var, fordi hun var saa lille og saa smuk, for alt smukt tiltvinger sig Agtelse, selv hos plumpe Mennesker.

Saa var der endnu det, at skønt vort Arbejde var et Slavearbejde, som gjorde os sløve og dorske, blev vi dog ved med at være Mennesker, og som alle andre Mennesker kunde vi ikke leve uden at tilbede noget, hvad det saa end var. Bedre end hun, var der ingen for os, og kun hun tog Hensyn til os, som boede i Kælderen — ingen uden hun, skønt der boede Snese af Mennesker i Huset. Og endelig — det var vist det vigtigste — alle syntes vi, at vi havde Del i hende som noget, der var til takket

være vore Kringler. Vi fandt, at det var vor Pligt at give hende varme Kringler, og dette daglige Offer til vor Afgud blev os efterhaanden næsten en hellig Handling; for hver Dag, der gik, følte vi os knyttet fastere til hende. Foruden Kringler gav vi Tanja mange Slags Raad — om at klæde sig varmere, ikke at løbe for raskt op ad Trappen, ikke at slæbe for meget Brænde ad Gangen. Hun hørte paa disse Raad med et Smil og svarede paa dem under Latter og fulgte dem aldrig. Men det blev vi ikke stødte over, vi vilde jo blot vise, at vi mente hende det godt.

Ofte kom hun til os med forskellige Anmodninger, bad os for Eksempel om at aabne en trang Dør nede i Kælderen, om at hugge noget Brænde osv., og med Glæde, ja med Stolthed gjorde vi dette og vilde have gjort alt andet, hvad hun kunde have bedt om.

Men da en af os bad hende om at lappe hans eneste Skjorte, blev hun vred og svarede haanligt:

»Det manglede bare! Skulde jeg gøre det?«

Vi lo af Fyren — og bad aldrig mere hende om noget. Vi elskede hende — dermed er alt sagt.

Undertiden kunde en af os begynde omtrent saaledes:

»Og hvorfor forvænner vi Pigebarnet? Hvad er der i Grunden ved hende? Vi gør for meget Væsen af hende.«

Men paa den, der talte saadan, lukkede vi hurtigt og bestemt Munden. — Vi maatte elske noget.

Nu havde vi fundet hende, og hende elskede vi, og for os seks og tyve var hun som en Helligdom, og hvem der ikke respekterede vore Følelser, var vor Fjende. Maaske var hun ikke vor Tilbedelse værd, men vi var jo seks og tyve om det, og derfor vilde vi have, at det, der var os dyrebart og helligt, ogsaa skulde være det for andre.

Vor Kærlighed var ikke mindre stærk, end vort Had til visse Folk var det, og derfor var det maaske, at nogle sjofle Personer paastod, at vort Had var mere smigrende,

end vor Kærlighed — — men hvorfor holdt de sig saa ikke borte fra os, naar det var saadan?

Foruden et Kringlebageri havde vor Mester et Fintbrødsbageri, som befandt sig i samme Hus, kun adskilt fra vor Grav ved en Mur. Men Bagersvendene, af hvilke der var fire, vilde ikke have noget med os at gøre, da de regnede deres Arbejde for finere end vort. De følte sig os overlegne og kom aldrig ind til os i vort Bageri, og de lo haanligt, naar de mødte os i Gaarden. Vi kom heller ikke ind til dem, vor Mester havde forbudt os det, da han var bange for, at vi skulde stjæle af Butterdejgsbrødene. Vi kunde ikke lide disse Svende, fordi vi var misundelige paa dem. Deres Arbejde var lettere end vort, de fik det bedre betalt, fik bedre Kost, havde et rummeligt og lyst Lokale og var alle saa rene og raske — en Modsætning til os.

Vi var alle gule og blege; tre af os led af Syfilis og nogle af Fnat, og èn var fuldstændig forvreden af Gigt.

Om Helligdagen og i Fritiden havde de Jakker og knirkende Støvler at tage paa, og to af dem var i Besiddelse af Harmonikaer, og alle promenerede de i Anlæget, mens vi gik klædt i snavsede Laser, gamle, afskaarne Støvler eller Bastsko, og Politiet tillod ikke os at komme i Byens Anlæg.

Kunde vi saa holde af Fintbrødsbagerne?

Og saa en skønne Dag hørte vi, at deres Mestersvend var begyndt at drikke. Bageren havde givet ham hans Løn og allerede fæstet en anden, og denne anden var — en Soldat, som gik i Fløjels Vest og havde Ur med Guldkæde. Vi var nysgerrige efter at se en saadan Laps og i Haab derom listede den ene efter den anden af os sig ud i Gaarden.

Men han viste sig selv i vort Bageri. Med et Spark

aabnede han Døren, som han lod staa aaben, stillede sig paa Dørtrinet og sagde smilende til os:

»Herren være med Jer! Goddag Børn!«

Et iskoldt Pust strøg med ham ind gennem Døren. Han stod deroppe paa Dørtrinet og saà ned paa os. Under hans blonde, fikst snoede Overskæg, skinnede nogle store, gule Tænder. Hans Vest var virkelig aparte, den var blaa og broderet med Blomster, den ligefrem skinnede, Knapperne var af en Slags røde Sten, og — sikken Urkæde!

Smuk var han, denne Soldat, høj og rank med røde Kinder, og i hans store, lyse Øjne var der et godt og venligt Udtryk. Paa Hovedet havde han en hvid stivet Hue, og nedenfor det rene Forklæde, paa hvilket der ikke var saa meget som en Plet, kiggede de moderne, blankt pudsede Støvler frem.

Vor Mestersvend bad ham høfligt lukke Døren. Han gjorde det uden at forhaste sig og begyndte at spørge os ud om vor fælles Mester.

Vi gav os til, den ene hurtigere end den anden, at fortælle ham, at Bageren var en rigtig snedig Rad, en Slyngel og en ondskabsfuld Person — alt, hvad man kunde og burde sige om ham, men hvad man ikke altsammen kan skrive her. Soldaten hørte paa os, snoede sit Overskæg og saà paa os med et lyst og venligt Blik.

»Men, har I ingen Pigebørn her,« spurgte han pludseligt.

Nogle af os smilede ærbødigt, andre skar Grimacer, og andre forklarede Soldaten, at af Pigebørn var der her en ni Stykker.

»Naa, det benytter I Jer vel af?« spurgte Soldaten og blinkede med Øjnene.

Nu lo vi igen, men med en sagte og skamfuld Latter. Flere af os havde Lyst til at vise sig overfor ham som en ligesaa rask Karl, som han var, men ingen af os forstod at træde op. Saa var der en af os, som sagde:

»Hvordan skulde vi kunne det?«

»Hm, ja, det kan jo være svært nok for Jer!« mælede Soldaten bestemt, idet han opmærksomt betragtede os.

»I er jo ikke saadan — hvad skal jeg sige? I er jo ikke kønne, I ser jo ikke saadan særlig godt ud. Og Kvinden holder nok af, at man tager sig ud. Hun vil have et ordentlig Kropstykke, alt skal være i Orden. Og saa holder hun af Kræfter, af at Musklerne skal være — saadan.«

Soldaten trak den højre Haand op af Lommen og viste os den og Armen. Skjorteærmet var smøget op over Albuen, og Underarmen var hvid og kraftig, bevokset med skinnende gyldne Haar.

»Benene, Brystet — alt skal der være Muskler i. Og saa er der det, at man skal være ordentlig paaklædt, saadan at det klæder èn. — Se nu med mig, Kvinderne elsker mig. Jeg hverken kalder paa dem eller lokker dem, og alligevel hænger der sig fem Stykker om Halsen paa mig ad Gangen.«

Han satte sig paa en Sæk Mel, og længe blev han ved med at fortælle os om, hvor indtaget Kvinderne var i ham, og hvor raskt han bar sig ad med dem.

Saa gik han, og da Døren hvinende faldt i efter ham, tav vi længe og tænkte paa ham og paa, hvad han havde sagt. Men, saa paa èn Gang begyndte vi alle at tale, og det gik op for os, at vi alle syntes godt om ham. Han var saa ligefrem og rar — var kommen, havde sat sig hos os og havde talt med os. Der var jo ellers ingen, der kom til os, og ingen, der talte venligt til os.

Og vi snakkede om ham og hans kommende Erobringer hos Guldtraadssyerskerne, der, naar vi mødte dem i Gaarden, enten saa fornærmede ud og gik langt uden om os, eller gik lige imod os, som om vi ikke var til for dem. Men det morede os at se paa dem, naar de gik i Gaarden, og naar de strøg forbi vore Vinduer — om Vinteren klædt i nogle løjerlige Huer og Kaaber, men om Sommeren med Hatte, besatte med Blomster og med Parasoller af forskellig Kulør. Og vi talte paa en saadan Maade om disse

Piger, at de, hvis de havde kunnet høre os, vilde have rødmet af Skam og Krænkelse.

»Naar bare han nu ikke ødelægger Tanja!« sagde Mestersvenden i en bekymret Tone.

Vi blev alle tavse ved at høre disse Ord. Vi havde helt glemt Tanja. Det var, som om Soldatens høje, smukke Skikkelse havde stillet sig mellem Tanja og os. Saa begyndte vi at skændes. Nogle paastod, at Tanja aldrig vilde lade det gaa saa vidt, andre at hun ikke vilde kunne modstaa Soldaten, atter andre tilbød at knække Soldatens Ribben, hvis han ikke lod Tanja i Fred. Men alle bestemte vi os til at holde Øje med Soldaten og Tanja og til at advare Pigebarnet.

Dette gjorde Ende paa Striden.

Der gik en Maanedstid. Soldaten bagte Brød, spaserede med Guldtraadssyerskerne og kom tidt ind i Bageriet hos os, men om det Held, han havde med Pigebørnene, fortalte han os intet. Han snoede kun sit Overskæg og slikkede sig velbehageligt om Munden.

Tanja kom hver Morgen efter sine Kringler, og som altid var hun glad og sød og venlig imod os. Vi prøvede paa at tale til hende om Soldaten. Hun kaldte ham »ham med Koøjnene« og brugte andre spottende Udtryk, og det beroligede os. Vi var stolte over vor lille Pige; vi saà, hvorledes Syerskerne hængte paa Soldaten.

Tanja's Maade at være paa overfor ham løftede os, og ligesom efter hendes Eksempel, begyndte vi nu selv at tage Afstand fra ham. Men hende holdt vi endnu mere af, og endnu gladere og hjærteligere hilste vi hende om Morgenen.

Men en Dag kom Soldaten i ikke helt ædru Tilstand

ind til os, satte sig og begyndte at le, og da vi spurgte ham, hvad der var i Vejen, fortalte han:

»Der er saamæn to, der har været oppe at slaas for min Skyld — Lydia og Gruscha. — Nej, hvor de har dænget hinanden! Ha, ha! Den ene tog den anden i Haaret og væltede hende om paa Gulvet og smed sig over hende — ha, ha! — De har kradset hinanden i Ansigtet og flænget hinanden! Det er noget løjerligt noget, hvorfor kan Kvindfolk ikke slaas ordentligt paa ærlig Manèr? Hvorfor skal de kradse hinanden, hvad?«

Han sad paa Bænken, rask og ren og glad, og lo.

Vi tav. Denne Gang var han os ubehagelig.

»Jeg maa sige, jeg har Held med Pigebørn, det er til at le sig ihjel over! Bare man blinker — saa —: færdig!«

Hans hvide Hænder, som var bedækkede med lyse Haar, faldt den ene Gang efter den anden med et Klask ned mod hans Knæ, og han saà paa os med et velbehageligt, forbavset Blik, som om han ikke selv kunde forstaa, hvorfor han havde et saadant Held med sig i alt, hvad der angik Kvinder. Hans runde, røde Ansigt skinnede af Tilfredshed, og han blev ved med at slikke sig om Munden.

Vor Mestersvend rumsterede kraftigt og vredt med Spaden mod Ovnpladen og sagde saa pludselig spottende:

»Der skal ikke saa mange Kræfter til at vælte et Grantræ, men prøv en Gang med et Fyrretræ!«

»Er det mig, du taler til?« spurgte Soldaten.

»Men, du —«

»Hvad mener du?«

»Ingenting — nu har jeg glemt det.«

»Nej, stop nu lidt, hvad er der i Vejen? Hvad for et Fyrretræ?«

Vor Mestersvend svarede ikke, men arbejdede ivrigt med Spaden i Ovnen; kastede de kogte Kringler i den, tog de færdige ud og lod dem gaa videre til Drengen, der hængte dem paa et Bastbaand. Han havde ligesom glemt Soldaten, og hvad der var blevet sagt. Men Soldaten blev

urolig. Han rejste sig op og gik hen til Ovnen, skønt han udsatte sig for at blive stødt og forbrændt af Spaden, som blev svunget febrilsk i Luften.

»Nej, sig mig nu, hvem hun er! Du har fornærmet mig — mig! Der er ikke den Kvinde til, som skal undslippe mig, det kan du stole paa, og saa kommer du med saadanne dumme Ord til mig.«

Det lod virkelig til, at han var meget fornærmet. — Han havde næppe andet at rose sig af end det, at han forstod at behandle Kvinder. Foruden dette Talent syntes der ikke at være noget, som rørte sig i ham og gjorde ham til et levende Menneske.

Der findes Mennesker, for hvem en eller anden Sjæls- eller Legemssvaghed er det bedste og dyrebareste i Livet. De slæber omkring med deres Svaghed under hele deres Tilværelse, kun den udgør deres virkelige Liv, og mens de lider ved den, lever de af den; de beklager sig til andre over den og gør sig derved bemærkede og faar Folk til at vise sig Medfølelse. Ud over denne Svaghed har de intetsomhelst. Tag denne Sygdom fra dem, helbred dem, og de vil blive ulykkelige, fordi de mister deres eneste Grund til at leve — de vil blive saa tomme. Et Menneskes Liv kan være til den Grad fattigt, at det mod sin Vilje *maa* sætte Pris paa sine Skrøbeligheder og leve af dem.

Soldaten var fornærmet, han gik ind paa Bagersvenden og sagde højt:

»Sig mig saa, hvem du mener!«

»Skal jeg sige dig det?«

»Naa?«

»Kender du Tanja?«

»Naa, og saa?«

»Ja, det er det hele! Prøv saa.«

»Jeg?«

»Ja, du!«

»Med hende, ja det er noget for mig — det skal blive en let Sag.«

»Ja, lad os se det!«

»Haha, det skal du faa at se!«

»Jeg tænker, hun viser dig Vintervejen.«

»En Maaneds Frist?«

»Pralhans!«

»To Uger — saa skal du se! Tanja? Gud ved, hvad hun bilder sig ind?

»Nu maa du gaa din Vej — du sinker os.«

»To Uger — er du med? Du!«

»Gaa din Vej, siger jeg!«

Vor Mestersvend var rasende og løftede truende sin Spade. Soldaten trak sig forbavset nogle Skridt tilbage, stirrede paa os og sagde saa uheldsvangert.

»Naa, nu faar vi at se!«

Saa gik han.

Mens Striden stod paa, lyttede vi tavse til, men da Soldaten var gaaet, blev der en frygtelig Raaben og Støjen blandt os.

Der var èn, som raabte til Mestersvenden:

»Det var ikke rigtigt af dig, Paul, at du begyndte paa det.«

»Pas du bare dit Arbejde!« svarede han rasende.

Vi følte, at Soldaten havde rørt ved vort ømme Sted, og at der truede Tanja en Fare, men paa samme Tid blev vi alle grebne af en pirrende og brændende Nysgerrighed. — Hvordan vil det gaa, vil Tanja kunne modstaa Soldaten? Og næsten alle raabte vi:

»Tanja? hun giver sig ikke! Med de bare Hænder lader hun sig ikke tage!«

Vi havde stor Lyst til at prøve vor lille Afguds Fæstning, og vi forsøgte at overbevise hverandre om, at denne var stærk, og at hun vilde gaa ud af Kampen som Sejrherre. Og saa syntes vi, at vi ikke havde drillet Soldaten tilstrækkeligt, vi var bange for, at han skulde glemme Affæren, og vi bestemte, at vi rigtig skulde se at ramme hans Forfængelighed.

Fra den Dag begyndte vi at leve et ejendommeligt, spændt nervøst Liv. — Saaledes havde vi endnu aldrig levet. Hele Dagen skændtes vi. Det var, som var vi alle blevne mere erfarne, og vi talte nu mere og lettere sammen. Det forekom os, at vi spillede Hasard med Djævelen, og at Indsatsen fra vor Side var Tanja. Og da vi saa af Fintbrødsbagerne fik at vide, at Soldaten var begyndt at gøre Kur til vor Tanja, følte vi det saa underlig pikant, og vi var i den Grad spændt paa Udfaldet, at vi ikke engang lagde Mærke til, at vor Mester benyttede sig af vort Sindsoprør og gav os meget mere Arbejde. Vi blev ikke trætte af vort Slid, og Tanjas Navn lød den hele udslagne Dag fra vore Læber. Og hver Morgen ventede vi hende utaalmodigt — for tidt tænkte vi, at den Tanja, som vilde træde ind til os, ikke var den, som før var kommen, men en anden.

Vi fortalte hende dog ikke noget om Striden, og vi spurgte hende ikke om noget, men var som forhen venlige og gode imod hende. Dog indsneg der sig i vore Følelser for Tanja noget nyt, og dette nye var en Nysgerrighed, saa skarp og saa kold som et Knivsblad.

»Idag udløber Fristen,« sagde en Morgen Mestersvenden, da han stillede til Arbejde.

Vi huskede det godt og behøvede ikke hans Paamindelse, men alligevel fo'r vi sammen.

»Læg nu Mærke til hende, hun maa straks være her,« sagde Mestersvenden, og der var en, der tungsindigt udbrød:

»Man kan ikke se alting med Øjnene.«

Og paany opstod der en livlig og larmende Strid. Idag skulde vi faa at vide, hvor ren og utilgængelig for Smuds denne Skabning var, der stod for os som det bedste og højeste. Først denne Morgen gik det egentlig op for os, hvor højt Spil vi spillede, og at vi ved dette Spil kunde tabe Troen paa vor Afguds Renhed. Vi havde faaet at vide, at Soldaten i den sidste Tid haardnakket og plan-

mæssigt havde forfulgt Tanja; men der var alligevel ingen af os, der havde spurgt hende om, hvordan hun var overfor ham.

Men hver Morgen kom hun for at hente sine Kringler og var som altid før.

Da vi idag hørte hendes Stemme: »Kære Fanger, nu er jeg her,« skyndte vi os med at lukke hende ind. Men da hun viste sig i Døren, mødte vi hende med Tavshed. Vi saà paa hende med store Øjne og vidste ikke, hvad vi skulde sige til hende eller, hvad vi skulde spørge hende om. Vi stod foran hende som en tavs, mørk Flok. Man kunde se, at hun blev forbavset over denne uvante Modtagelse, og vi lagde alle paa en Gang Mærke til, at hun blev bleg og urolig og rokkede saa underligt, og med Graaden i Halsen spurgte hun:

»Hvorfor er I dog — saadan?«

»Og hvorfor er du saadan?« spurgte Mestersvenden hende vredt uden at vende sine Øjne fra hende.

»Hvad skulde der være i Vejen — med mig?«

»Aa, der er ikke saadan noget — —.«

»Naa, men lad mig saa dog faa mine Kringler!«

Aldrig før havde hun skyndet paa os.

»Du har vel nok Tid!« sagde Mestersvenden uden at flytte sig og uden at vende sine Øjne fra hendes Ansigt.

Saa vendte hun sig pludseligt om og forsvandt ud ad Døren.

Svenden greb sin Spade og sagde roligt, idet han vendte tilbage til Ovnen:

»Naa — saa er hun altsaa færdig. — Det er en net Soldat — en Slyngel — en modbydelig Fyr!«

Som en Flok Faar gnubbede vi os op ad hverandre og gik hen til vort Bord, hvor vi tavse satte os ned og trægt begyndte at arbejde.

Saa var der én, der sagde:

»Ja, men, maaske alligevel — —.«

»Naa, skal du nu ogsaa snakke?« raabte Mestersven-

den. Vi vidste alle, at han var klogere, end vi andre, og vi opfattede hans Udbrud som en Vished for, at Soldaten havde vundet Sejr. — Vi var bedrøvede og urolige.

Ved Middagstid Klokken 12 kom Soldaten. Han var som sædvanlig proper og elegant, og som altid saà han os lige i Øjnene. Os var det ubehageligt at møde hans Blik.

»Naa, mine ærede Herrer, har I Lyst til at se, hvad en Soldat dur til?« spurgte han smilende, »for saa kan I gaa ud i Gangen og kigge gennem Sprækkerne. — Er I med?«

Vi styrtede ud, saa vi næsten faldt over hverandre, og stirrede gennem Sprækkerne i Gangens Tværvæg, som vendte ud til Gaarden. Vi ventede ikke længe. Med et bedrøvet Ansigt gik Tanja hurtigt over Gaarden; hun sprang over Snesjap og Smuds og gemte sig bag Døren til Kælderen. Derhen gik ogsaa Soldaten, fløjtende, uden at forhaste sig, med Hænderne i Lommen.

Det regnede, og vi kunde se, hvordan Draaberne faldt i Pytterne og krusede Vandet i dem. Vejret var raat og koldt — en rigtig uhyggelig Dag. Paa Tagene laa Sneen endnu, men paa Jorden var der smudsigt Søle. Regnen lød saa sørgmodigt. Vi frøs, og det var pinligt at vente.

Den første, som kom ud af Kælderen var Soldaten. Han gik langsomt over Gaarden, vippede med sit Overskæg og havde Hænderne i Lommerne — han var som altid.

Saa kom Tanja. Hendes Øjne — ja, de straalede af Glæde og Lykke, og om hendes Læber spillede et lyst Smil. Hun vaklede afsted som i Søvne med usikre Skridt — —.

Dette kunde vi ikke bære. Vi styrtede alle mod Døren og fo'r ud i Gaarden og gav os til at pibe, og til at skraale ondskabsfuldt og vildt til hende.

Hun skælvede, da hun saà os, og stod, som om hun skulde synke i Jorden. Vi omringede hende og uden Op-

hør overdængede vi hende med skamløse Skældsord og Uforskammetheder.

Vi raabte ikke højt, og vi forhastede os ikke, for vi saà jo, at Vejen var spærret for hende, at hun var helt omringet af os, saa vi kunde haane og spotte hende saa meget vi lystede. Jeg véd ikke, hvad der afholdt os fra at slaa hende ihjel. Hun stod midt iblandt os og saà snart til den ene Side, snart til den anden, og hørte paa vore Fornærmelser. Og vi — vi blev ved med at overdænge hende med smudsige og giftige Ord.

Farven veg fra hendes Kinder, hun spærrede de blaa Øjne, som for et Minut siden saà saa lykkelige ud, vidt op, hendes Bryst aandede tungt, og hendes Læber bævede.

Men vi, der havde omringet hende, hævnede os, fordi hun havde udplyndret os. Hun tilhørte os, vi havde givet hende det bedste, vi ejede — selv om dette bedste kun var fattige Smuler —, og vi var seks og tyve — hun kun én, og derfor fandt vi ingen Straf haard nok for hende.

Hvor vi dog pinte hende!

Hun tav stadig stille, men skælvede og saà paa os med vilde Øjne.

Vi lo og brølte — der kom flere Folk til — en af os trak Tanja i Trøjeærmet.

Pludselig skød hendes Øjne Lyn. Roligt løftede hun Haanden til Hovedet og rettede paa sit Haar; saa sagde hun højt, men behersket, idet hun saà os lige ind i Øjnene:

»Aa, I ulykkelige Fanger!«

Og hun gik lige ind imod os, gik som om vi ikke var til for hende, som om vi ikke spærrede Vejen for hende, og vi veg alle til Side.

Men da hun var kommen gennem vore Rækker, vendte hun sig om mod os, og lige saa højt, og med en ubeskrivelig Foragt tilføjede hun:

»Aa, I Sjovere — Rak!«

Og — hun gik bort.

Vi var ene tilbage i Gaarden, i Sølet under Regnen og den graa Himmel —.

Saa gik vi tavse ned i vor fugtige Stengrav.

Som før skinnede Solen aldrig ind til os gennem Vinduerne —, og Tanja besøgte os aldrig mere.

DET VAR EN GANG I EFTERAARET — —

Jeg kom en Gang i en meget kedelig og ubehagelig Forlegenhed. Det var om Efteraaret —

I den By, hvortil jeg lige var ankommen, og hvor jeg ikke kendte et Menneske, stod jeg uden en Kopek i Lommen og uden Logis.

Efter at jeg i Løbet af de første Par Dage havde solgt alt, hvad jeg paa nogen Maade kunde undvære af min Klædedragt, drev jeg ud af Byen hen til et Sted — den saakaldte »Munding« —, hvor der fandtes Anløbssteder for Dampskibe, og hvor der om Sommeren rørte sig et Liv fuldt af Arbejde og Travlhed. Nu i Oktober var der tomt og stille.

Jeg vadede i det fugtige Sand og undersøgte det nøje i Haab om at opdage nogle Levninger af spiselige Sager — ligemeget hvilke. Alene strejfede jeg om mellem tomme Bygninger og Handelsboder og tænkte paa, hvor dejligt det maatte være at føle sig mæt.

Saadan som Forholdene nu engang er i Verden, kan man lettere tilfredsstille Sjælens Hunger end Legemets.

Du strejfer rundt paa Gaderne, omringet af Bygninger, som ikke ser saa ilde ud, og som — det kan man vist godt gaa ud fra uden at tage fejl — ikke heller er slet møblerede indvendig; dette kan fremkalde vederkvægende

Tanker hos dig om Bygningskunst, om sunde Forhold og om saa meget andet priseligt og godt; du møder Mennesker, — de er høflige, gaar altid til Side for dig og søger venlig ikke at lægge Mærke til den sørgelige Kendsgærning at du er til.

Ja, ved Gud, det sultne Menneskes Sjæl suger hurtigere og lettere Næring til sig, end den mættes Sjæl —.

Her er der imidlertid et Tilfælde, hvoraf man kunde drage meget skarpsindige Slutninger til Fordel for de mætte.

Mørket faldt paa. Det regnede, og fra Nord blæste en heftig Vind, som tudede i de tomme Boder og Smaabutikker og ruskede i Værtshusenes brædde beslaaede Vinduer; den piskede Flodens Bølger, som larmende væltede sig ind over Breddens Sand. Med højt løftede hvide Rygge jog de afsted den ene efter den anden ind i det ubekendte fjærne: Det var, som om Floden følte Vinterens Nærhed og i Angst flygtede fra Isens Lænker, som Nordenvinden endnu i denne Nat kunde lægge den i.

Himlen var tung og mørk, og ned fra den faldt ustandselig smaa Regndraaber, næppe synlige for Øjet. To knækkede og forkrøblede Piletræer og ved Foden af dem en Baad med Bunden i Vejret fremhævede yderligere den sørgelige Natur, som omgav mig.

Den væltede Baad med den hullede Bund, de af den kolde Vind plyndrede Træer — saa ynkelige og gamle — alt omkring ødelagt, mennesketomt og dødt, mens Himlen ustandseligt udgyder Taarer! Tomhed og Mørke —! Det ser ud, som om alt er i Færd med at dø, og at jeg snart skal være tilbage som det eneste levende — — og ogsaa paa mig venter den kolde Død!

Den Gang var jeg 18 Aar — en smuk Alder —. Jeg gik videre og videre i det kolde og fugtige Sand, og mine Tænder klaprede af Sult og Kulde.

Pludselig under min forgæves Søgen efter noget spiseligt saà jeg, da jeg drejede bag om en Bod, en sammen-

krøben Skikkelse ligge paa Jorden. Den var iført Kvindeklæder, som gennemblødte af Regnen klæbede sig til de skraa Skuldre.

Jeg standsede foran hende for at se, hvad hun tog sig for, og jeg iagttog, at hun arbejdede med Hænderne i Sandet i Færd med at grave et Hul ind under en af Boderne.

»Hvad skal det til?« spurgte jeg, idet jeg satte mig paa Hug tæt ved hende.

Hun gav et Skrig fra sig og sprang op.

Nu, da hun stod og stirrede paa mig med vidt opspilede Øjne fulde af Angst, saà jeg, at det var et Pigebarn paa min Alder, med et kønt, lille Ansigt, som dog desværre var prydet med tre store, blaa Pletter. Disse vansirede det, endskønt de var anbragt med forbavsende symetrisk Sans, to lige store, én under hvert Øje, og én noget større midt i Panden.

I Ordningen af disse Pletter kunde man sé, at Arbejdet var udført af en Kunstner, som havde sin Styrke i at dekorere menneskelige Ansigter.

Pigebarnet saà paa mig, og efterhaanden svandt det frygtsomme Udtryk i hendes Øjne.

Nu strøg hun Sandet af sine Hænder, rettede paa sit Sirtses Hovedklæde, skuttede sig og sagde:

»Du vil kanske ogsaa have noget at spise? — Naa, saa grav —, nu kan jeg snart ikke mere. — Dér —!« hun viste med Hovedet hen mod Boden — »der er sikkert Brød dér, og maaske ogsaa Pølse. De handler endnu her i Boden.«

Jeg begyndte at grave, og da hun havde pustet lidt og set tilstrækkeligt paa mig, gav hun sig til at hjælpe mig. Vi arbejdede uden at sige noget. Jeg véd ikke, om jeg i det Øjeblik tænkte paa Straffelovens Paragrafer, paa Moral og Ejendomsret, eller paa andre Ting, som man efter erfarne Folks Mening bør have i Hovedet i alle Livets Øjeblikke.

Naar jeg skal være ganske ærlig, maa jeg tilstaa, at det forekommer mig, jeg var saa optaget af mit Arbejde med at undergrave Boden, at jeg ikke havde Tanker for andet end, hvad der kunde være i den.

Det blev Aften. Mørket som var fugtigt og koldt, blev bestandig tættere omkring os. Bølgerne larmede ligesom hulere end før, og Regnen piskede voldsommere mod Bodens Bræddevægge. Et eller andet Sted fra hørte man allerede Nattevagtens Skridt.

»Mon der er Gulv i den?« hviskede Pigebarnet.

Jeg forstod ikke, hvad hun mente og tav derfor.

»Jeg siger, er der Gulv i Boden? For hvis der er det, saa kan vi lige saa gærne lade være. Naar vi nu har gravet os ind — saa er der maaske tykke Brædder over os, og hvordan skal vi komme gennem dem? Mon det ikke var bedre at brække Laasen op, den dur vist ikke meget?«

Det er sjældent, at en Kvinde faar gode Idéer, men som De ser, kan det dog ske en Gang imellem. Jeg har altid sat Pris paa gode Idéer og altid gjort mig Umage for at udnytte dem, naar der blot var en Mulighed derfor.

Da jeg havde fundet Laasen, tog jeg et kraftigt Tag i den og rykkede hele Historien ud.

Pigebarnet krummede sig øjeblikkeligt sammen og smøg sig gennem den fremkomne Aabning som en Slange ind i Boden, hvorfra det opmuntrende lød fra hende:

»Du er skam en flink Fyr!«

Ros, om det er nok saa lidt, fra en Kvindes Læber er mig dyrebarere end de højeste Lovprisninger, der maatte komme fra en Mand, selv om denne var saa veltalende som alle Oldtidens og Nutidens Talere tilsammen.

Men denne Gang var jeg ikke saa elskværdigt stemt som nu, og uden at bryde mig om min Venindes Kompliment spurgte jeg hende hurtigt og bange:

»Er der noget?«

Hun begyndte med drævende Stemme at ramse sine Opdagelser op for mig:

»En Kurv med Flasker — tre tomme Sække — en Paraply — en Jærnspand.«

Der var ikke noget af dette, som var til at spise, og jeg følte mine Forhaabninger svinde —. Men pludselig udstødte hun et fornøjet Raab:

»Aa, her er det!«

»Hvilket?«

»Brødet — et stort Stykke — men det er vaadt, — dér!«

Og ned for mine Fødder trillede et stort Brød, og bagefter fulgte min modige Veninde.

Jeg havde allerede brækket et Stykke af, puttet det i Munden og begyndt at tygge.

»Naada, lad mig faa noget med! — Og saa maa vi nok se at komme afsted. — Men hvor skal vi gaa hen?«

Hun saà søgende til alle Sider ud i Mørket. — Det var bælgmørkt, vaadt og larmende.

»Dér ligger en Baad med Bunden i Vejret — skal vi ikke gaa der hen?«

»Jo, lad os det.«

Og vi traskede derhen ad, mens vi brød Stykker af vort Bytte og puttede dem i Munden.

Regnen tog til, Floden brølede, og et eller andet Sted fra lød en langtrukken, spottende Tuden. Det var, som om noget overnaturligt, noget, som ikke kendte til Frygt, blæste alt paa Jorden og os to, der var Aftenens Helte, et Stykke.

Mit Hjærte krympede sig ved denne Tuden, men alligevel spiste jeg begærligt, og i den Retning stod Pigebarnet, som gik ved min Side, ikke tilbage for mig.

»Hvad hedder du?« spurgte jeg uden at have nogen somhelst Interesse af at vide hendes Navn.

»Natascha,« svarede hun kort, mens hun smaskede højt.

Jeg saà paa hende. Mit Hjærte snørede sig sammen. Saa stirrede jeg ud i Mørket og syntes at møde min Skæbnes ironiske, hemmelighedsfulde og kolde Smil.

— — Regnen faldt uophørligt paa Baaden, og denne ensformige Lyd gjorde Tankerne sørgmodige. Vinden peb, idet den jog ind igennem Baadens Revner, hvor en lille Splint svirrede med en urolig klagende Lyd.

Flodens Bølger skvulpede mod Bredden. Det lød saa ensformigt og haabløst, som om de fortalte om noget utaaleligt, kedeligt og trist, noget, som de væmmedes ved indtil Afsky, og fra hvilket de helst vilde flygte, men om hvilket de alligevel var nødte til at tale.

Regnens Plasken forenede sig med Bølgernes Skvulpen og strøg som Suk hen over den væltede Baad — som Suk fra Jorden, der følte sig træt og forurettet af disse evige Forandringer fra lys og varm Sommer til koldt, taaget og vaadt Efteraar.

Og Vinden fo'r stadig hen over den øde Bred og den fraadende Flod, mens den sang sine triste Sange.

Pladsen under Baaden var alt andet end bekvem; der var snævert og fugtigt, og ned gennem Revnerne faldt kolde Regndraaber, og Vinden tvang sig ind.

Vi sad tavse og rystede af Kulde. Jeg kan huske, at jeg var søvnig. Natascha lænede Ryggen imod Baadens Bagstavn og krøb sammen. Hun havde støttet Hagen mod sine Knæ og foldet sine Hænder om dem, og hun stirrede med vidt opspilede Øjne gennem Aabningen forude hen over Floden.

I det blege Ansigt syntes hendes Øjne — fremhævede af de blaa Pletter — saa besynderlig store.

Hun rørte sig ikke, og denne Ubevægelighed og Tavshed, mærkede jeg, gjorde mig efterhaanden helt uhyggelig til Mode.

Jeg havde Lyst til at sige et eller andet til hende, men jeg vidste ikke, hvormed jeg skulde begynde.

Saa begyndte hun selv:

»Aa! Det er da ogsaa et forbandet Liv!«

Hun udtalte dette tydeligt og klart med dyb Overbevisning, men der var ingen Anklage deri. Hun sagde det altfor ligegyldigt til, at det kunde være, som om hun beklagede sig. Hun havde talt lige rent ud efter sin Opfattelse af Livet og blot udtalt højt sit triste Resultat. Og jeg kunde ikke modsige hende, da jeg jo i Grunden maatte give hende Ret. Derfor tav jeg. Men det var, som om hun slet ikke lagde Mærke til mig, og hun blev siddende ubevægelig.

»Kunde man saa endda krepere!« fortsatte Natascha — denne Gang stille og eftertænksomt, men stadig uden at det lød som en Klage.

Man kunde mærke, at hun havde tænkt over Livet og iagttaget sig selv, og at hun var kommen til den Overbevisning, at det eneste, der var at gøre for at undfly Livets Ondskab, var at krepere. Denne klare og kolde Fornuft gjorde mig saa ubeskrivelig ondt og var nær ved at give mig Kvalme. Jeg mærkede, at hvis jeg blev ved med at tie, vilde jeg sikkert komme til at græde —, og det maatte man jo skamme sig over lige over for en Kvinde, saa meget mere som hun ikke græd. Jeg besluttede at sige noget til hende.

»Hvem har skamferet dig saadan?« spurgte jeg, da jeg ikke kunde finde paa noget bedre.

»Det er igen Paschka,« svarede hun.

»Hvad er han for én?«

»Min Ven, — han er Bager.«

»Slaar han dig tidt?«

»Ja, hver Gang han er fuld, og det er han saa tidt. Saa slaar han.«

Og idet hun rykkede sig nærmere ind til mig, gav hun sig til at fortælle om sig selv, om Paschka og om det Forhold, der bestod imellem dem. Hun var en Pige — en af disse løse — og han var en Bager med rødt Overskæg, som spillede kønt paa Harmonika. Han traf hende

i Bordellet, og hun kom til at synes rigtig godt om ham, da han var en gemytlig Fyr og dertil godt klædt. Hans Overfrakke var til 10 Rubler, og der var Krave paa hans langskaftede Støvler.

Derfor var hun bleven forelsket i ham, og han var bleven hendes »Ven«, men ikke saa snart var han bleven hendes »Ven«, førend han huggede alle de Penge fra hende, som hun fik ind fra Kunderne, og naar han saa for disse Penge havde drukket sig fuld, gav han sig til at tampe hende — og dette — ja, det kunde endda være det samme, men at han lige for Øjnene af hende trak af med andre Piger.

»Synes du ikke, at saadant noget er krænkende for mig? Og jeg er dog virkelig ikke værre, end alle de andre — —. Forstaar du, han gør ligefrem Grin med mig — den Slyngel. Se, nu i Forgaars bad jeg mig fri hos Værtinden og, og da jeg saa kommer hen hos ham, sidder saa ikke Dunjka hos ham og er pærefuld. Han var ogsaa helt omtaaget. — Saa sagde jeg til ham: Véd du, hvad du er? Du er en Slyngel! En Bandit er du! — Saa gennempryglede han mig, slog mig, rev mig i Haaret, pinte mig paa alle mulige Maader —. Naa, det kunde nu maaske have været ligemeget — men vil du se: Han har helt flaaet mig —. Hvad skal jeg dog gøre? Saadan kan jeg da ikke vise mig for min Værtinde. Alt har han ødelagt, min Kjole og min Trøje, som var helt ny —, 5 Rubler har den kostet, og mit Tørklæde flaaede han af Hovedet paa mig. — — Du gode Gud, hvad skal jeg dog gøre?« brast hun pludselig ud med en Stemme, saa sørgmodig og hjærteskærende.

Og Blæsten tudede og blev stærkere og koldere; mine Tænder begyndte igen at klapre. Hun krøb sammen af Kulde og rykkede sig saa tæt ind til mig, at jeg i Mørket kunde se, hvordan hendes Øjne glinsede.

»Hvor I Mandfolk dog er afskylige! Jeg skulde med Glæde trampe jer sønder og sammen, og kreperede én af

jer, skulde jeg spytte ham i Synet uden Spor af Medlidenhed. Saadan nogle Asener! — I tigger og tigger og logrer med Halen som en gemén Køter, og saasnart en eller anden Tosse gi'r efter — ja saa — færdig! Saa sætter I straks Foden paa hendes Nakke — I skabede Slyngler!«

Det var mange Slags Udtryk hun brugte, men der var ingen Kraft i hendes Skældsord.

Hverken Ondskab eller Had til disse »skabede Slyngler« kunde jeg spore i dem.

I det hele taget svarede hendes rolige Tone ikke til Indholdet, og Stemmen lød saa usigelig sørgelig og fattig.

Og alt det gjorde et langt stærkere Indtryk paa mig, end de mest veltalende og overbevisende pessimistiske Bøger og Foredrag har gjort. Og jeg har dog hørt og læst meget af den Slags og gør det den Dag i Dag. Jeg skal nemlig sige Dem, at en Døendes Dødsangst altid er naturligere og stærkere end selv den mest nøjagtige og kunstneriske Gengivelse deraf.

Jeg følte mig syg — vistnok mere af Kulden end af Pigebarnets Udgydelser.

Jeg begyndte at stønne og at skære Tænder —, og næsten i samme Øjeblik følte jeg to smaa, kolde Hænder paa mig; den ene laa om min Hals, den anden paa min Kind, og samtidigt lød et bange, sagte og kærligt Spørgsmaal:

»Hvad er der dog i Vejen med dig?«

Jeg syntes næsten ikke, at det kunde være Natascha, som spurgte. Hun havde jo lige sagt, at alle Mandfolk var nederdrægtige, og at hun ønskede dem alle Død og Fordærvelse. Men hun fortsatte hurtigt:

»Hvad er der i Vejen med dig, hvad? Er det Kulden? Er du ved at fryse ihjel? Aa, du er da ogsaa en løjerlig én, og saa sidder du der og tier stille som en Natugle. Hvorfor kunde du ikke for længe siden ha' sagt mig, at du frøs? — Saa, saa — læg dig nu ned og stræk dig, saa lægger jeg mig ogsaa —. Se saadan —, og saa skal du

lægge Armene om mig — fastere —. Se saa —, nu har du det varmt, ikke sandt? — Og saa — saa lægger vi os bagefter med Ryggen mod hinanden, — vi maa jo se at faa Natten til at gaa paa en eller anden Maade. — Hvordan er det dog fat med dig? Har du slaaet dig paa Flasken? Er du bleven jaget bort fra din Plads? Pyt, bryd dig bare ikke om det!«

Hun søgte at berolige og opmuntre mig.

Gid jeg maa være fordømt, om ikke denne Oplevelse var fuld af Ironi.

Jeg var paa den Tid alvorlig optaget af Menneskenes forskellige Skæbner, jeg grundede paa en Omordning af de sociale Tilstande, paa politiske Omvæltninger, og studerede forskellige djævelsk kloge Bøger, hvis Tankers Dybde sikkert ikke var til at lodde — end ikke for deres Forfattere, og paa samme Tid stræbte jeg selv paa alle Maader at gøre mig til en »stærk, offentlig og aktiv Magt«. Det forekom mig endog, at jeg tildels havde naaet, hvad jeg eftertragtede. I hvert Tilfælde var jeg paa den Tid kommen til den Overbevisning, at *min* Eksistens var fuldt berettiget, at jeg havde naaet et af Livets Højdepunkter og var tilstrækkelig begavet til at spille en fremragende historisk Rolle.

Og mig varmede en prostitueret Kvinde med sit Legeme — et ulykkeligt, forslaaet og forjaget Væsen, et Menneske, som ikke havde nogen Plads eller Værdi i Livet, og hvem det ikke kunde være faldet mig ind at hjælpe, før hun hjalp mig. Og var det faldet mig ind, havde jeg vist næppe forstaaet at bringe hende nogen virkelig Hjælp.

Jeg var mest tilbøjelig til at tro, jeg havde oplevet dette i en Drøm — i en urimelig, tung Drøm.

Men, ak! jeg kunde ikke samle mine Tanker. Ned paa mig faldt kolde Regndraaber, og fast ind imod mig trykkede en Kvinde sit varme Bryst, og ind i mit Ansigt følte jeg en varm Aande, som, skønt den stank af Brændevin, dog virkede saa velgørende.

Vinden hylede og peb, Regnen piskede mod Baaden, Bølgerne rasede, og vi to knugede os fast til hinanden, men alligevel rystede vi af Kulde.

Alt dette var den rene Virkelighed, og jeg er overbevist om, at ingen i Drømme har oplevet noget saa tungt og sørgeligt.

Men Natascha snakkede uafbrudt, talte saa venligt og deltagende, som kun Kvinder kan.

Ved at lytte til hendes barnlige og kærlige Ord tændtes der i mig et lille Lys, og dette smeltede noget i mit Hjærte. Ud af mine Øjne flød en Strøm af Taarer, som tvættede mit Hjærte og afvaskede Ondskab, mørke Tanker, Dumheder og Smuds, som havde klæbet sig paa det før denne Nat — —.

Natascha blev ved med at trøste mig —.

»Naa, saa, saa, saa — — hold dog saa op — min egen, kære Ven! Med Guds Hjælp faar du nok dine Sager i Orden igen, — du faar dig nok en Plads igen.«

Og hun blev ved at trykke varme Kys paa mine Læber.

Disse var de første Kys i mit Liv, som en Kvinde havde givet mig, og de var de bedste, for dem, jeg siden hen fik, blev mig uhyre dyre, og de gav mig slet intet.

»Saa, saa —, tud nu ikke, du underlige Fyr! Jeg skal nok imorgen se at finde et Sted, hvor du kan være, hvis du ikke véd, hvor du skal gøre af dig selv.«

Det var, som om det var i en Drøm, at jeg hørte denne stille, trøstende Stemme.

— — Indtil det blev Morgen, laa vi knugede tæt ind til hinanden; men da det begyndte at lysne, krøb vi ud af Baaden og gik ind mod Byen.

Saa tog vi venskabeligt Afsked med hinanden, og aldrig senere mødtes vi, endskønt jeg i et halvt Aar gennemsøgte alle Rønner for at finde denne gode og kærlige

Natascha, med hvem jeg havde tilbragt den ovenfor beskrevne Efteraarsnat.

Skulde hun være død — ja, saa var det godt for hende — saa give Gud, at hun maa hvile i Fred! Men lever hun, saa lad hende faa Ro i sin Sjæl, og lad hende ikke vaagne til Bevidsthed om sit Fald! Det vilde være en overflødig og unødvendig Lidelse for hende.

VARENKA OLESSOV

Faa Dage efter, at Ippolit Sergejevitsch Polkanoff havde faaet sin Udnævnelse som Privatdocent ved et af Provinsuniversiteterne, modtog han fra sin Søster paa Godset i det fjærne Skovdistrikt ved Volga et Telegram saalydende:

»Min Mand død. Kom for Guds Skyld straks og hjælp mig. Elisabeth.«

Ippolit Sergejevitsch ærgrede sig over denne indtrængende Anmodning. Den gjorde det af med hans Planer for Sommeren og med hans gode Humør. Nu havde han allerede bestemt sig til at tage ud paa Landet hos en Ven for at tilbringe Ferien der med at arbejde flittigt, saa han med Ære kunde klare sine første Forelæsninger — og nu skulde han rejse mere end tusinde Verst bort fra St. Petersborg og fra sit Bestemmelsessted for at trøste en Kvinde, som havde mistet sin Mand, med hvem hun ikke havde levet lykkeligt — efter hendes Breve da at dømme.

Det var fire Aar siden han sidst havde set Søsteren, og de skrev sjældent til hinanden. Der var forlængst indtraadt det rent udvortes Forhold mellem dem, som er saa sædvanligt mellem Slægtninge, der er skilte ved store Afstande og ved Mangel paa fælles Interesser. Ved Læsningen af Telegrammet mindedes han tydeligt sin Søsters

Mand: denne godmodige Tyksak, der holdt saa meget af at spise og drikke. Over hans runde Ansigt bredte et Næt af røde Aarer sig, og Øjnene var smaa og glade; han kneb skælmsk det venstre Øje sammen, og mens han smilede fornøjet, sang han paa det daarligste Fransk:

»Regardez par ci, regardez par là —«

Og Ippolit Sergejevitsch kunde slet ikke gøre sig fortrolig med den Tanke, at denne glade Fyr var død.

Ukrudt plejer jo dog ikke at forgaa saa let. Søsteren forholdt sig næsten haanligt nedladende overfor sin Mands Svagheder; hun var ikke dum og forstod, at det vilde være at miste sine Pile at skyde dem af mod slig en Uldsæk. Fortvivlet over hans Død var hun sikkert ikke. Alligevel vilde det ikke tage sig godt ud at afslaa hendes Bøn, og man kunde vel arbejde lige saa godt dèr som andetsteds.

Ippolit Sergejevitsch bestemte sig altsaa til at rejse, og en Uge efter sad han en varm Juniaften — træt efter at have kørt den fyrreogtyve Verst lange Vej fra Landgangsstedet ved Floden til Landsbyen — lige over for sin Søster ved et Bord paa Haveterrassen og drak Glas paa Glas af hendes ekcellente Te.

Ind over Terrassens Rækværk strakte de frodige Syrenbuskes og Akasietræernes Grene sig. Solens skraa Straaler trængte gennem Løvet og sitrede i Luften som gyldne Baand. Mønstrede Skygger laa over Bordet, der var dækket med landlige Retter; Luften var tung af Duften fra Lindeblomster, Syrener og varm, fugtig Jord.

Fuglene kvidrede støjende i Parken, en Bi eller Bremse forvildede sig nu og da ind paa Terrassen, hvor den kresede bekymret summende omkring Bordet. Elisabeth Sergejevna slog ærgerlig ud i Luften med Servietten og jagede Bi og Bremse ud i Parken.

Ippolit Sergejevitsch havde hurtig iagttaget, at Søsteren ikke var nedbøjet over Mandens Død, og nu saà han, at hun stirrede forskende paa ham, mens hun talte, og at hun skjulte noget for ham.

Han havde bestandig tænkt sig hende som en Kvinde, der var stærkt optaget af Husholdningssorger og trykket af sit ægteskabelige Liv, og han havde ventet at finde hende nervøs, bleg og træt. Men nu, da han betragtede hendes ovale Ansigt, der var sundt og solbrændt, roligt og bestemt, med et livligt Udtryk i de store, lyse Øjne, saà han, at han heldigvis havde taget fejl, og mens han opmærksomt lyttede til, hvad hun sagde, gjorde han sig Umage for at udfinde, hvad det var hun fortav.

»Dette kom jo ikke uventet,« sagde hun — hendes Stemme var en rolig Kontraalt, og den vibrerede smukt i de høje Toner. — »Efter det andet Tilfælde klagede han næsten daglig over Sting i Hjærtet, Hjærtebanken og Søvnløshed, men alligevel — da man bragte ham ind fra Marken, var mine Ben ved at svigte mig. — Man sagde, at han havde været i et frygteligt Sindsoprør derude — han havde skreget op. — Dagen før havde han været paa Besøg hos Olessov, som ejer et Gods her tæt ved. Det er en pensioneret Oberst og for Resten en Drukkenbolt og et Svin, som er ødelagt af Podagra. — Han har en Datter — hun er en Perle, vil jeg sige dig. Du skal komme til at gøre hendes Bekendtskab —«

»Hvis jeg ikke kan undgaa det,« indskød Ippolit Sergejevitsch, idet han med et Smil saà hen paa Søsteren.

»Det kan du ikke; hun kommer her hyppigt, og nu vil hun naturligvis komme her endnu tiere,« svarede Søsteren, der ogsaa smilede.

»Er hun paa Jagt efter en Mand? Til at spille Frier duer jeg ikke.«

Søsteren saà ham stift ind i Ansigtet, der var langt og magert, med spidst Skæg og høj, hvid Pande.

»Hvorfor skulde du ikke du til det? Jeg taler naturligvis kun i al Almindelighed uden nogen Tanke paa Frøken Olessov. Naar du faar hende at se, vil du kunne forstaa hvorfor. Men du har dog vel i Sinde at gifte dig?«

»Endnu ikke,« svarede han kort, idet han hævede sine lysegraa Øjne op fra Glasset med Te.

»Ja,« sagde Elisabeth Sergejevna tankefuldt, »for en Mand paa tredive Aar er det baade for sent og for tidligt at gøre dette Skridt.«

Han var glad over, at hun havde hørt op med at tale om Mandens Død. Men hvorfor havde hun dog tilkaldt ham saa indtrængende og tilsyneladende saa fuld af Angst?

»En Mand skal gifte sig, naar han er tyve Aar, eller naar han er fyrreogtyve,« sagde hun, »saa er der mindre Fare for, at han bedrager sig selv eller bedrager en anden. Og skulde Bedrageriet alligevel komme, bødes der i første Tilfælde derpaa ved den Friskhed i Følelse, som er til Stede, og i det andet Tilfælde ved den Ro, som der dog næsten altid er over en Mand paa fyrreogtyve Aar.«

Det forekom ham, at hun talte mere til sig selv end til ham, og han afbrød hende ikke. Han havde lænet sig tilbage i Stolen og indaandede i dybe Drag den aromatiske Luft.

»Naa, som jeg sagde dig, han havde Dagen i Forvejen været hos Olessovs, og naturligvis havde han der drukket. Naa og saa —« Elisabeth Sergejevna rystede bedrøvet paa Hovedet, »er jeg altsaa alene. Skønt jeg unægtelig allerede fra det tredje Aar, jeg levede sammen med ham, har følt mig alene, er dette dog nu saadan en underlig Fornemmelse. Jeg er otteogtyve Aar og har aldrig levet, kun været til for Mand og Børn! — Børnene er døde, og jeg? Min Plan var at sælge Godset og rejse til Udlandet, men min Mands Broder gør Fordring paa Arven. — En Proces bliver vist uundgaaelig. Jeg giver selvfølgelig ikke slip paa nogetsomhelst, uden at han kan bevise sin Adkomst, og jeg kan ikke finde den mindste lovlige Ret i hans Fordring. Hvad mener du herom?

»Jeg er ikke Jurist, ved du.« Ippolit Sergejevitsch lo helt fornøjet. »Men du kan jo forklare mig Sagen, saa kan vi se. Denne Broder — har han skrevet til dig?«

»Ja, og det temmelig groft. Han er en Svirebro'r, en fuldstændig ruineret og ødelagt Parson. Min Mand kunde ikke lide ham, skønt de havde meget tilfælles.«

»Ja, ja, lad os se,« sagde Ippolit Sergejevitsch og gned velbehageligt sine Hænder. Det var ham kært, at han nu vidste, hvad det var, Søsteren vilde bruge ham til. Han holdt ikke af det uklare og ubestemte. Først og fremmest tog han Hensyn til Bevarelse af sin aandelige Ligevægt, og naar noget uklart forstyrrede denne, blev han urolig og irriteret og skyndte sig med at faa dette uklare gjort forstaaeligt. Han vilde have det indenfor Rammen af sine Erfaringer og saa — helst glemme det saa hurtigt som muligt.

»Oprigtig talt,« Elisabeth Sergejevna talte sagte og uden at se paa Broderen, »denne urimelige Fordring gjorde mig bange. Jeg var saa træt, Ippolit, og vilde saa gerne hvile — og saa kommer dette.«

Hun sukkede dybt, og idet hun tog hans Glas, fortsatte hun med en bekymret Stemme, som berørte hendes Broders Nerver ubehageligt:

»Det forekommer mig, at otte Aars Liv med et Menneske som min afdøde Mand, kan berettige en til at længes efter Hvile. En anden i mit Sted, med mindre udviklet Pligtfølelse og Sans for, hvad der gaar an, havde forlængst sprængt den tunge Lænke, men jeg har baaret den, til Trods for at jeg var nær ved at segne under Byrden. Og Børnenes Død! Aa, Ippolit, hvis du blot anede, hvor jeg har lidt ved at miste dem!«

Han saa medlidende paa hende, men hendes Klager naaede ikke ind til hans Hjærte. Han kunde ikke lide den Maade, hun udtrykte sig paa. Den var saa indstuderet. Det var ikke, som var det et dybt bedrøvet Menneske, der talte, og hendes lyse Øjne flakkede saa underligt om uden at fæste sig paa noget bestemt. Hendes Bevægelser var bløde, men afmaalte, og ud fra hele hendes tiltalende Person strømmede indvendig Kulde.

En lille, glad Fugl kom kvidrende. Den satte sig paa Terrassens Rækværk og fløj saa bort igen. Broderen og Søsteren fulgte den med Øjnene og tav nogle Minuter.

»Kommer der nogen hos dig, eller læser du noget?« spurgte Ippolit, idet han tændte en Cigaret og tænkte paa, hvor rart det maatte være til daglig at kunne sidde her paa Terrassen i en magelig Lænestol og nyde den stille Aften og lytte til Løvets sagte Raslen og afvente Natten, som kommer med de helt dæmpede Lyde og de tændte Stjærner.

»Varenka besøger mig og en sjælden Gang Banartseva. — Kan du huske hende? Ljudmilla Vasiljevna. Hun lever heller ikke godt med sin Mand — men *hun* forstaar at holde sig skadesløs. Til min Mand kom der mange Herrer, men der var ikke èn, der var interessant, ikke èn, man kunde tale med. Husholdning, Jagt, Landvæsen, Kævlerier og Sladder — det var alt, hvad man hørte. — For Resten er her en juridisk Kandidat — Benkofski; det er en ung og særdeles dannet Mand. Kan du ikke huske Benkofskis? — — Vent lidt, jeg tror der kommer nogen kørende.«

»Hvem kommer kørende — denne Benkofski?« spurgte Ippolit Sergejevitsch forskrækket.

Søsteren kom til at le over hans Spørgsmaal. Hun rejste sig fra Stolen og sagde med helt forandret Stemme:

»Nej, Varenka!«

»Hvem?«

»Ja, nu faar vi at se, hvad du synes om hende. Her har hun vundet alle. Men hvad hendes Begavelse angaar, saa — naa, ja, nu kan du jo selv se!«

»Jeg vilde helst være fri,« svarede han og strakte sig i Lænestolen.

»Jeg skal straks være her igen,« sagde Elisabeth Sergejevna, idet hun gik ind i Huset.

»Men saa kommer hun jo, naar du ikke er her.« Han blev urolig. »Bliv nu bare og lad mig gaa.«

»Jeg kommer jo straks,« raabte Søsteren fra Værelset indenfor Terrassen.

Han gjorde en Grimace og blev siddende i sin Lænestol og stirrede ud i Parken. Man kunde nu høre Hestetrav og en Vogns Rumlen.

Ippolit Sergejevitsch havde foran sig til venstre for Syrenerne og Akasierne en Række gamle, knudrede Træer af Lind, Ahorn og Eg. De stod der indhyllede i Aftenens Tusmørke med de bugtede Grene viklede ind mellem hverandre, og øverst oppe dannede de et tæt Tag af duftende Løv. Deres Bark var mosgroet og revnet, og mange Grene var knækkede. De tog sig ud som gamle, enige Slægtninge, der tæt sammenslyngede stræbte efter at naa op til Lyset.

Og Ippolit Sergejevitsch ønskede, at han kunde sætte sig til at sove her i Lænestolen og indaande Duften fra al denne gamle enige Trævækst.

Mellem Stammerne og Grenene lyste den blodrøde Horisont, og mod denne Baggrund syntes Træerne endnu mørkere og mere ældede. Alleen, der førte fra Terrassen ud mod det fjærne, fyldtes langsomt af tætte Skygger, og for hvert Minut voksede Stilheden. Ippolit Sergejevitschs Indbildningskraft blev paavirket af Aftenens Stemning, og for hans indre Syn tegnede der sig Silhouetten af en Kvinde, som han kendte, og han saà sig selv ved hendes Side. Tavse gik de ad Alleen langt bort; hun trykkede sig ind til ham, og han følte Varmen fra hendes Legeme.

»God Aften!« lød det pludseligt fra en dyb Stemme.

Han sprang op og saà sig lidt forvirret omkring.

Foran ham stod en ung Pige af Middelhøjde, klædt i en graa Kjole og med noget hvidt og luftigt paa Hovedet ligesom et Brudeslør — det var alt, hvad han kunde skelne i første Øjeblik.

Hun rakte Haanden ud mod ham, idet hun spurgte:

»Ippolit Sergejevitsch, ikke sandt? Jeg er Frøken Olessov. Jeg vidste, at De skulde komme idag, og saa tog

jeg herover for at se, hvordan De saà ud. Jeg har aldrig set en rigtig lærd Mand — — og jeg havde ikke tænkt mig Dem saadan.«

En lille stærk og varm Haand trykkede hans fast, men han, der var bleven forlegen over denne uventede Tiltale, hilste tilbageholdent paa hende. Han ærgrede sig over sin Forvirring, men tænkte, at han nok skulde opdage det utvetydige og grove Koketteri, om han nu vilde se hende stift ind i Ansigtet. Men da han gjorde det, saà han deri to store, mørke Øjne, som lyste godhjærtet og venligt. Ippolit Sergejevitsch mindedes, at han en Gang paa et gammelt italiensk Billede havde set et saadant Ansigt, præget af Stolthed over sin egen sunde Skønhed. Den lille Mund med de fyldige Læber og den høje Pande over de store Øjne hørte ogsaa hint Billede til.

»Undskyld —, nu skal jeg sige til om Lys —. Vær saa god at tage Plads,« sagde han.

»Aa, De skal ikke gøre Dem Ulejlighed, jeg er som hjemme her,« svarede hun og satte sig i hans Lænestol.

Han stod ved Bordet lige over for hende og betragtede hende, mens han havde en Følelse af det pinlige i Situationen og af, at han var nødt til at sige noget. Men hun, som ikke blev det mindste forlegen over hans vedholdende Stirren, talte selv. Hun spurgte ham, om Rejsen havde været god, om han syntes om Landsbyen, og om hvor længe han havde i Sinde at blive. Han svarede kun med Enstavelsesord, mens nogle Tankestumper svirrede om i hans Hoved. Han var ligesom bedøvet af Overraskelsen, og hans Forstand, som ellers var saa klar, blev forvirret ved Uroen i hans Følelser. Han syntes udmærket godt om hende og var ikke langt fra at være bange for hende, han ærgrede sig over sig selv og var opfyldt af Nysgærrighed.

Den blomstrende sunde, unge Pige sad overfor ham, lænet tilbage i Stolen, iført en stramtsiddende Dragt, der viste Skuldrenes og Brystets yppige Former, og med en

klangfuld Bryststemme fremkom hun med de almindelige Talemaader, der anvendes mellem Folk, som mødes for første Gang. Hendes brune Haar var smukt kruset, Øjnene og Brynene var af en mørkere Farve. Paa den solbrændte Hals lige neden for det lyserøde gennemsigtige Øre vibrerede Huden svagt under Blodets hastige Løb, og hver Gang et Smil aabnede for de smaa hvide Tænder, kom der et Hul til Syne paa hendes Hage. — Fra hver Fold i hendes Kjole strømmede der noget irriterende forførerisk, og i Bøjningen af hendes Næse og ved de smaa Tænder, som skinnede bag de svulmende Læber, saà han noget, der mindede om et smukt Rovdyr. Hendes utvungne Holdning fik ham til at tænke paa en indtagende, forkælet Kat.

Det var for Ippolit Sergejevitsch, som om han var bleven delt i to Dele. Den ene Halvdel var bleven erobret af al denne Skønhed, der talte til hans Sanser, han var bleven en slavisk Beundrer af den, og den anden Halvdel maalte Afstanden fra den første, idet den følte, at den havde forspildt Muligheden for at opnaa Herredømmet over hende. Han svarede paa hendes Spørgsmaal og gjorde selv nogle uden at være i Stand til at vende sine Øjne fra hendes Skikkelse. For sig selv tog han Afstand fra dette Eksemplar af det fordringsfulde Kvindekøn, og indvendig smilede han over sig selv, men han opnaaede ikke at komme sin Dobbeltilstand til Livs.

Og saadan blev det ved, indtil hans Søster atter viste sig paa Terrassen og udbrød:

»Ser man det, du er rigtignok hurtig i Vendingen! Jeg søger dig alle andre Steder, og saa er du allerede — —«

»Aa, jeg skraaede gennem Parken —«

»Og I har allerede gjort hinandens Bekendtskab?«

»Selvfølgeligt! Jeg havde saa sikkert troet, at Ippolit Sergejevitsch havde været skaldet.«

»Vil du ikke have Te?«

»Tak, det vil jeg gærne.«

Ippolit trak sig lidt tilbage og stillede sig ved Trap-

pen, der førte ned til Parken. Han strøg Haanden henover Ansigtet og Øjnene, som om han vilde tørre Spindelvæv bort. Han tænkte paa, at dette Optrin med hende mindede en Del om et Kosakangreb, og han havde Lyst til at meddele hende, at han var et Menneske, der var fuldstændig ligegyldigt over for hendes udfordrende Skønhed.

»Jeg bliver her i Nat og hele Dagen imorgen,« sagde hun til hans Søster.

»Men hvad skal der saa blive af Vasilij Stepanovitsch?« spurgte Søsteren forundret.

»Aa, Tante Anschitkaja er paa Besøg hos os — saa faar hun tumle lidt med ham. Du véd, Fa'r kan godt lide hende.«

»De undskylder?« sagde Ippolit Sergejevitsch tørt, »jeg er saa træt og vilde gærne gaa ind og hvile mig lidt.«

Han hilste og gik, og efter ham lød Varenkas muntre Stemme:

»Det skulde De have gjort for længe siden.«

Der var kun Hjærtelighed at høre i Tonen, men han vedtog for sig selv, at den var indsmigrende og falsk.

Det Værelse, som var gjort i Stand til ham, havde været Husets Herres. Midt paa Gulvet stod et svært Skrivebord med en Egetræs Lænestol foran, og en bred, slidt tyrkisk Divan optog næsten hele den ene Væg. Lige over for stod et Harmonium og to Bogskabe. Nogle store magelige Stole, et Rygebord ved Divanen og et Skakbord ved Vinduet fuldstændiggjorde Værelsets Møblement. Der var kun lavt til det tilrøgede Loft, og paa Væggene hang der Fotografier og Stik i brede forgyldte Rammer. Alt var tungt og gammelt og udsendte en ubehagelig Lugt. Paa Bordet stod en stor Lampe med en lyseblaa Lampeskærm og spredte sit Lys ud over Gulvet.

Ippolit Sergejevitsch standsede paa Grænsen af den lyse Ring, som Skæret dannede paa Gulvet, og med en ubehagelig Følelse af at være bleven overrumplet stirrede han hen imod Vinduerne, hvoraf der var to. Bag dem

øjnede han i Aftenens Mørke Træernes Omrids. Han gik hen og aabnede begge Vinduer, og Værelset fyldtes med Duft af blomstrende Linde, og ind trængte Lyden af en fornøjet og stærk Stemme.

Der var redt til ham paa Sofaen. Han stod lidt og saà paa den, saa gav han sig til at løse sit Slips, men med en pludselig Bevægelse skubbede han Lænestolen hen til det nærmeste Vindu og satte sig der, mørk i Hu.

Denne ubegribelige Uro i hans Indre irriterede ham. Det var noget nyt for ham at føle Utilfredshed med sig selv. Skete det en sjælden Gang, forstod han hurtigt at beherske denne Følelse. Det var hans Overbevisning, at ethvert Menneske burde og maatte kunne være klar over sin egen Sjælstilstand og tvinge den ind under den Udvikling, han ansaa for god, og naar man i hans Nærværelse talte om det hemmelighedsfulde ved Sammensætningen af Menneskets sjælelige Liv, lo han ironisk og kaldte disse Udtalelser for Metafysik. Saa meget desto værre var det nu for ham at mærke sig selv dragen ind i en Ring af gaadefulde Fornemmelser.

Han spurgte sig selv, hvordan det kunde være muligt, at hans Møde med denne sunde og smukke — og rimeligvis dumme og meget sanselige — Pige kunde virke saa besynderligt paa ham. Og efter omhyggeligt at have gennemgaaet Dagens Indtryk kom han til det Resultat, at Virkningen skyldtes det pludselige ved Mødet, hans Træthed efter Rejsen og den uvante sværmeriske Stemning, hvori han havde været, da hun viste sig for ham.

Disse Overvejelser beroligede ham noget, og saa stod hun dér for hans indre Syn i sin yppige, jomfruelige Skønhed. Bag de lukkede Øjenlaag fordybede han sig i hendes Ydre, og idet han nervøst indaandede Røgen fra sin Cigaret, ræsonnerede han:

Egentlig talt er hun vulgær. Der er altfor meget af Muskler og Blod i hendes Legeme og for faa Nerver. Hendes barnlige Ansigt er ikke intelligent, og den Stolthed,

som lyser i det aabne Blik fra hendes mørke Øjne, er en Kvindes, som er sig sin Skønhed bevidst og forvænt af Mændenes Kurmageri. Søsteren havde sagt, at denne Varenka bedaarede alle —, nu vilde hun naturligvis prøve paa ogsaa at bedaare ham. Men han var kommen for at arbejde, ikke for at drive Spas. Han skulde snart bringe hende til at forstaa det.

»Men sidder jeg nu ikke her og tænker alt for meget paa hende efter kun at have set hende en eneste Gang?« fløj det gennem hans Hoved.

Stor og blodrød hævede Maanen sig bag Parkens Træer. Den saà ud som Øjet paa et Uhyre, skabt af Mørket. Fra Landsbyen lød uklare Lyde gennem Luften, og i Græsset under Vinduet puslede en Muldvarp eller et Pindsvin, som var paa Jagt. I en Busk sang Nattergalen. Maanen steg langsomt, som om den paa Forhaand var træt af sin forudbestemte Bevægelse.

Efter at have kastet sin Cigaret ud af Vinduet rejste Ippolit Sergejevitsch sig, klædte sig af og slukkede Lampen. Saa strømmede Mørket fra Haven ind i Værelset. Træerne ligesom nærmede sig Vinduerne for at kigge ind, og paa Gulvet lagde der sig to Striber af Maanelyset, som endnu var svagt og uklart.

Fjedrene i Sofaen peb under Ippolit Sergejevitsch, mens han velbehagelig strakte sig paa de kølige Lagener. Han var allerede lige ved at falde i Søvn, da han under sit Vindu hørte listende Skridt og Hvisken.

»Marja — er du her?«

Smilende faldt han i Søvn.

Da han næste Morgen vaagnede i det klare Solskin, som fyldte Værelset, følte han sig i høj Grad overlegen over Aftenens Indtryk. Til Teen mødte han omhyggelig paaklædt, tør og alvorlig, som det sømmer sig en Lærd, men da han saà, at hans Søster var alene ved Bordet, udbrød han uvilkaarligt:

»Men, hvor er —«

Søsterens lune Smil standsede ham midt i hans Spørgsmaal, og tavst satte han sig ned ved Bordet. Elisabeth Sergejevna betragtede nøje hans Dragt og vedblev at smile uden at lægge Mærke til hans uvilkaarligt rynkede Bryn. Dette megetsigende Smil irriterede ham.

»Hun har allerede været længe oppe, og vi har været henne og badet. Nu spaserer hun vist i Parken og kommer sikkert straks.«

»Hvor du gi'r udførlig Besked,« svarede han med en lille Latter. »Du er nok saa god at give Ordre til, at mine Kufferter bliver bragt ind, naar vi har drukket Te.«

»Og til at pakke dine Sager ud?«

»Nej, det behøves ikke. Det gør jeg selv, ellers faar jeg blot det hele i Uorden. Der er Konfekt og Bøger til dig.«

»Tak skal du ha', det var pænt af dig. — Naa, der har vi Varenka!«

Hun kom frem i Døren iført en let, hvid Kjole, som i bløde Folder faldt fra Skuldrene ned over Fødderne. Den lignede en Barnebluse, og hun saà selv i den ud som et stort Barn. Hun standsede et Sekund i Døren og spurgte:

»Har I ventet paa mig?« og lydløst nærmede hun sig Bordet.

Ippolit Sergejevitsch hilste tavs paa hende. Idet han trykkede hendes Haand, sporede han en fin Duft af Violer.

»Naa, hvor du er parfumeret!« udbrød Elisabeth Sergejevna.

»Mere end ellers? Holder De af Parfume, Ippolit Sergejevitsch? Jeg elsker det! Saalænge der er Violer, plukker jeg nogle hver Morgen, naar jeg har badet, og gnider dem mellem Hænderne. Det lærte jeg allerede i Skolen. Kan De lide Violer?«

»Jeg har aldrig tænkt paa, om jeg kunde lide dem eller ikke,« svarede han tørt med Blikket mod Dugen,

mens han trak paa Skuldrene, men idet han nu saà op og mødte hendes Blik, kom han uvilkaarligt til at smile.

Hendes røde Kinder saà saa friske ud mod den snehvide Kjole, og de dybe Øjne straalede af Glæde. Der aandede Sundhed og Livsmod fra enhver af hendes Bevægelser. Hun var smuk som en lys Majdag i Norden.

»Har De ikke tænkt over det?« udbrød hun, »det var dog mærkeligt, og De er Botaniker!«

»Men ikke Gartner,« svarede han kort, og efter surmulende at have spekuleret paa, om han havde været grov, vendte han sine Øjne bort fra hende.

»Men er Botanik og Gartneri da ikke et og det samme?« spurgte hun efter en lille Pavse.

Hans Søster lo ugenert. Denne Latter berørte ham pinligt, og han tænkte medlidende:

»Gud, hvor hun er dum!«

Da han imidlertid havde faaet forklaret hende Forskellen mellem Botanik og Gartneri, lempede han sin Bedømmelse til, at hun var uvidende. Mens hun lyttede til hans alvorlige Foredrag, fulgte hun ham nemlig med Øjne som en opmærksom Elevs, og det syntes han godt om. Fra hende vendte han Blikket over mod Søsteren, og i hendes Øjne, der uafbrudt var fæstede paa Varenkas Ansigt, sporede han ligesom et misundeligt Udtryk, og det gjorde ham det lidt vanskeligt at fortsætte Foredraget. Han fik en Fornemmelse, som om han helst ikke vilde være i Familje med Søsteren.

»Aa — naa saadan!« udbrød Varenka. »Men er Botanik nu ogsaa en interessant Videnskab?«

»Ja—a. Man kan jo for Eksempel vurdere Videnskaberne efter den Gavn, de gør Menneskene,« svarede han med et Suk over hendes Umodenhed.

Saa spurgte hun ham, mens hun tankefuldt slog med Skeen paa sin Kop:

»Hvad Gavn har man da af at vide, hvorledes en Burre vokser?«

»Den selv samme, som vi har af at lære at forstaa Livet hos Menneskene.«

»Et Menneske og en Burre!« — hun smilede. »Lever det ene Menneske da som det andet?«

Det forundrede ham, at denne barnlige Konversation ikke trættede ham.

»Spiser og drikker jeg for Eksempel som Bønderne?« fortsatte hun alvorligt, idet hun rynkede Panden. »Og er der mange, der lever paa samme Maade, som jeg?«

»Hvorledes lever De da?« spurgte han, idet han mærkede, at han nu kunde faa Samtalen ind i en anden Retning, hvilket vilde være ham meget kært, da han opdagede, at der i hans Søsters Blik foruden det misundelige var kommet noget ondt og spodsk.

»Hvordan jeg lever?« Varenka blev helt livlig. »Rigtig godt,« og som af Tilfredshed lukkede hun endog Øjnene. »Ser De, jeg vaagner om Morgenen, og er det saa godt Vejr, bliver jeg med det samme umaadelig glad, som om jeg havde faaet en eller anden kostbar og smuk Ting, jeg i lang Tid havde ønsket mig. Saa skynder jeg mig med at komme ud at bade. Floden her er fuld af Kilder — Vandet er koldt, det ligefrem prikker i Huden. Der er nogle Steder, hvor der er særligt dybt, og dér springer jeg ud lige paa Hovedet fra Bredden — bums! Det suser for Ørene, man styrter ned som i en Afgrund, og det svimler inde i Hovedet! Saa dukker man op igen. Og lidt efter skynder jeg mig op fra Vandet, mens Solen varmer og skinner. Saa gaar jeg hjem gennem Skoven, plukker Blomster og suger al denne Skovduft til mig, saa jeg er nær ved at blive helt beruset. Naar jeg kommer hjem, er Teen færdig. Saa drikker jeg den, og mine Blomster staar foran mig. Bliver blot Solen ved at skinne, bliver jeg ved at være glad, jeg elsker Solen! Derpaa kommer Dagens Travlhed med alle Husets Sager. Hjemme holder de alle sammen af mig, de forstaar mig straks og lystrer, det hele gaar som et Maskineri lige indtil Aften.

Kommer saa Maanen og Stjærnerne op, er det igen dejligt, og det er hver Gang som nyt. Kan De forstaa det? Jeg kan ikke rigtig forklare, hvorfor jeg synes, det er saa godt at leve —, men har De ikke selv den samme Følelse? De maa da kunne forstaa, hvad det er, der gør Livet saa godt og saa interessant — ikke?«

»Jo —, naturligvis,« svarede han, og han ønskede, at han med sin Haand kunde udviske det onde Smil, der laa paa Søsterens Læber.

Han saà paa Varenka og kunde ikke lade være at beundre den Iver, hvormed hun søgte at indgive ham noget af den stærke Glæde over Livet, som fyldte hende selv. Men samtidig voksede, næsten indtil sygelig Skarphed den Følelse af Overlegenhed, hvormed han betragtede dette indtagende unge Væsen, der var som beruset af Naturens Dejlighed og fuld af umiddelbar Poesi, men uden Forstandens Adelsmærke.

»Og Vinteren! holder De af den? Den er saa hvid og frisk, saa underlig æggende —«

En stærk Ringen afbrød hende. Det var Elisabeth Sergejevna, som ringede. Da en høj Pige med venligt Ansigt og med skælmske Øjne umiddelbart efter kom flyvende ind, sagde hun til hende med træt Stemme:

»Tag af Bordet, Mascha!«

Og hun gav sig til at gaa urolig op og ned ad Gulvet med slæbende Skridt, saa man hørte hvert Trin.

Den unge Pige vaktes af sine Sværmerier og gjorde en Bevægelse med Skuldrene, som om hun kastede noget af dem, og lidt forlegen spurgte hun Ippolit Sergejevitsch:

»Jeg har vist trættet Dem med min Snakken?«

»Hvor falder De dog paa det?« udbrød han.

»Alvorligt talt, — De fandt, at jeg var dum?« fortsatte hun.

»Men hvorfor skulde jeg dog det?« Ippolit Sergejevitsch blev forbavset over, at hans Spørgsmaal kom saa varmt.

»Jeg er noget af en vild — det vil sige, jeg har ingen Ting lært. Men jeg er saa glad ved at kunne tale med Dem —, og fordi De er saa klog og alligevel ikke saadan, som jeg havde tænkt mig Dem.«

»Hvordan havde De da tænkt Dem, jeg skulde være?« spurgte han smilende.

»Jeg havde tænkt mig, at De ikke vilde tale om andet end om lærde Sager. Saadan: Alle er dumme, kun jeg alene er klog! — Der var en Ven af Fader i Besøg hos os, han var Oberst ligesom Fader — og belæst ligesom De. Men det var noget om militære Ting — det hed vist: Generalstaben —. Gud, hvor han var vigtig! Efter min Mening havde han for Resten ikke Begreb om noget som helst, det var det bare Praleri.«

»Havde De ogsaa forestillet Dem mig saadan?« spurgte Ippolit Sergejevitsch.

Hun blev flov og rødmede, sprang op fra Stolen og fik travlt med at gaa rundt i Stuen.

»Aa, hvor De dog kan spørge! Men maaske kunde jeg —«

»Véd I hvad, Børn?« Elisabeth Sergejevna saà paa dem med sammenknebne Øjne, »nu maa jeg ud for at tage mig af Huset, og jer maa jeg saa overlade til den himmelske Varetægt.«

Hun lo kort og forsvandt med raslende Skørter. Ippolit Sergejevitsch saà bebrejdende efter hende og tænkte, at det vel blev nødvendigt for ham at tale lidt med hende om Maaden, hvorpaa hun optraadte overfor denne virkelig meget søde — men lidet udviklede unge Pige.

»Hør! har De ikke Lyst til at tage med ud at ro? Saa ror vi over til Skoven, spaserer dér og er tilbage til Middag. Kan det gaa an? Jeg er saa glad over, at det er saadant klart Vejr idag, og over, at jeg ikke er hjemme. — Saa skulde jeg have passet paa Faders Podagra, og han er saa vanskelig, naar han er syg.«

Han blev lidt forundret over hendes aabenhjærtige

Egoisme og svarede ikke straks. Han tænkte paa det Forsæt, hvormed han om Morgenen var gaaet ud fra sit Værelse. Men endnu var der jo ingen Grund til at mistænke hende for Kokettéri. Naa, og hvorfor skulde man saa ikke tilbringe en Dag med en saadan — utvivlsomt original ung Pige?

»Kan De ro? Daarligt —? Det gør ikke noget, saa kan jeg selv — jeg har Kræfter, og Baaden er desuden let. Kom saa!«

De gik ud over Terrassen ned i Parken. Hun tog sig fyldig ud ved Siden af hans lange, magre Skikkelse. Han bød hende Armen, men hun afslog den.

»Hvorfor? Det kan være godt, naar man er træt, ellers generer det kun.«

Han smilede, da han saà paa hende gennem sine Briller, og han sørgede for at afpasse sine Skridt efter hendes. Den hvide Kjole sad blødt om hendes Skikkelse, og i den ene Haand holdt hun en opslaaet Parasol, medens hun nu og da slog ud med den anden under Omtalen af, hvad der fandtes af smukt i Landsbyen og Omegnen. Armen var bar indtil Albuen og brun og dækket med gyldne Dun, og naar den bevægede sig i Sollyset, kunde Ippolit Sergejevitsch ikke lade være med at følge den opmærksomt med Øjnene. Igen skælvede der dybt i hans Sjæl en uklar Angst for noget. Han søgte at blive Herre over denne Følelse ved at spørge sig selv: Hvad er det, der faar dig til at følge denne unge Pige? Svaret lød: Nysgærrighed og et roligt Ønske om at betragte hendes Skønhed.

»Se, der er Floden! Sæt Dem kun ned i Baaden, saa skal jeg straks faa fat paa Aarerne.«

Og hun forsvandt blandt Træerne, førend han havde faaet Tid til at spørge, om han ikke kunde hente dem for hende.

Han satte sig i Baaden, og saà ned i Flodens kolde, ubevægelige Vand, hvor Træerne stod tegnede med Kronerne nedad. Disse Spejlbilleder var yppigere og smukkere

end de virkelige Træer, der fra Bredden skyggede over Vandet med deres knudrede Grene. Og medens han stirrede ned i Vandet og lyttede til Fuglekvidret, følte han, at der fremspirede i ham en for ham ny og behagelig Følelse af Ro, som gjorde hans Hovede godt og døvede hans urolige Higen efter altid at forstaa og forklare. En stille Fred herskede omkring ham, ikke et Blad rørte sig paa Træerne, og i denne Fred ligesom fuldbyrdedes Naturens tavse Bud. Dybest nede i Billedet paa Flodens Bund kom en skøn, hvid Skikkelse til Syne med et venligt Smil paa Læberne. Hun stod dér med Aarerne over Skulderen, og det saà ud, som indbød hun ham til at komme til sig. Hun var tavs og dejlig, og man kunde tro, hun var steget lige ned fra Himlen.

Ippolit Sergejevitsch vidste godt, at det var Varenka, som var kommen inde fra Parken, og som nu saà paa ham, men han havde ikke Lyst til at lade sig forstyrre i sin Fortryllelse. Han røbede ikke med en Lyd eller en Bevægelse, at han havde set hende.

»Naa, hvor De kan spekulere!« raabte hun forundret ned til ham.

Ippolit Sergejevitsch vendte sig tøvende fra Vandet og saà op paa den unge Pige, som nu hurtig steg ned ad den stejle Sti til Bredden.

»Det skulde man ikke have tænkt om Dem, at De saadan holdt af at sværme. De ser saa stræng ud. — De vil vel helst styre? Godt, saa ror vi op mod Strømmen, det er smukkest. I det hele synes jeg, det er det morsommeste at gaa mod Strømmen, saa er man nødt til at tage ordentlig fat.«

Hun skød Baaden fra Bredden ud paa det rolige Vand, og med et Par kraftige Aaretag fik hun den let slingrende sat i Bevægelse mod Strømmen.

»Vi ror hen, hvor de høje Brinker begynder, for der er Skygge,« sagde Varenka, mens hun flinkt trak Aarerne gennem Vandet. »Her er der ikke megen Strøm, men paa

Dnjepr — Tante Lutsistskaja har et Gods dér — der kan De tro, at den er slem! Den river ligefrem Aarerne ud af Hænderne paa én. — Har De nogensinde set Faldene paa Dnjepr — »Trinene«, som de kaldes?«

»Ikke andet end de »Trin«? Ippolit Sergejevitsch forsøgte at være morsom.

»Jeg har roet over dem,« sagde hun og smilede. »En Gang var jeg lige ved at sætte Baaden til. Var den gaaet i Stykker, var jeg ganske sikkert druknet.«

»Det havde nu ikke været saa rart,« sagde Ippolit Sergejevitsch alvorligt.

»Aa hvad! Jeg er ikke bange for at dø — skønt jeg elsker at leve. Maaske er der ogsaa interessant paa den anden Side ligesom her paa Jorden.«

»Men maaske er der slet ikke noget paa den anden Side —«, svarede han, idet han opmærksomt betragtede hende.

»Hvorfor skulde der ikke være det?« udbrød hun med Overbevisning. »Naturligvis er der noget.«

Han besluttede ikke at afbryde hende, det kunde jo være nok saa morsomt at høre hende filosofere ud fra sin lille, fattige Forestillingskreds. Hun sad lige over for ham med Fødderne mod et Tværbræt i Bunden af Baaden, og for hvert Aaaretag bøjede hun Overkroppen tilbage, saa man under hendes Kjoles lette Stof kunde skælne Bevægelserne i det høje og elastiske Pigebryst.

»Hun bærer ikke Korset,« tænkte Ippolit Sergejevitsch, idet han slog Øjnene ned. Men saa standsede de ved hendes Fødder. De var stemte mod Tværbrættet, og han kunde se Spændingen i Benenes Muskler lige op til Knæene.

»Skulde hun med Overlæg have taget denne dumme Kjole paa?« tænkte han forbitret og vendte sine Øjne fra hende og saà over mod den højre Bred.

De kom fri af Parken og gled nu ind under en brat Klippeskrænt. Ærteblomster og Græskar med matgrønne Blade slyngede sig ned ad Skraaningen, og nogle store, gule

Blomster stod øverst oppe paa Skrænten og kiggede ned i Vandet. Over den anden Bred, som var lav, tabte Blikket sig i det fjærne hen imod Skovens grønne Vægge. Bredden var tæt bevokset med saftigt Græs, og op fra dette tittede lyseblaa Blomster, der smilede som Barneøjne. Foran dem til højre stod den mørkegrønne Skov, hvori Floden borede sig ind som et Stykke koldt Staal.

»Nu drømmer De igen,« sagde Varenka.

Han saà paa hende og blev forlegen. Paa hendes Pande under en Krans af Haarlokker piblede Sveddraaberne frem, og hendes Bryst hævede sig højt.

»Undskyld,« sagde han. »Jeg var falden i Tanker. — De er bleven træt. — Lad nu mig tage Aarerne.«

»Nej, vist ikke nej! De tror, jeg er bleven træt? Det er jo næsten en Fornærmelse, vi har ikke engang roet en Fjerdingvej! Nej, bliv nu bare siddende. Om et Øjeblik gaar vi i Land, og saa skal vi spasere.«

Han kunde se paa hendes Ansigt, at det vilde være ørkesløst at sige hende imod, saa trak han gnavent paa Skuldrene og tav, men ved sig selv tænkte han:

»Det er da tydeligt, at hun anser mig for at være en ren Svækling.«

»Kan De se dér? Dér gaar Vejen hjem til os.« Hun viste Retningen ved et Nik med Hovedet. »Her er et Vadested over Floden, og herfra er der omtrent to Mil hjem. Der er ogsaa kønt hos os, kønnere end i Jeres Polkanofka.«

»Bor De ogsaa paa Landet om Vinteren?« spurgte han.

»Ja, hvor ellers? Jeg fører jo hele Husholdningen. Fader kan ikke rejse sig op fra Lænestolen, han bliver kørt rundt i Værelserne.«

»Men det maa da være kedeligt for dem at leve saadan?«

»Hvorfor det? Jeg har umaadelig meget at besørge og kun en til at hjælpe mig: Nikon, som er Faders Op-

passer. Han er allerede gammel og ogsaa drikfældig, men han er voldsom stærk og forstaar sit Arbejde. Bønderne er bange for ham — — for han prygler dem. For Resten pryglede de ogsaa en Gang ham — og det til Gavns. Han er usædvanlig ærlig og er mig og min Fader meget hengiven. Han er trofast imod os som en Hund! Jeg holder ogsaa meget af ham. De har maaske læst en oversat, fransk Roman, hvori Helten er en arabisk Officer, Grev Louis Grammon, som har en Oppasser, Sadi-Koko?«

»Nej, den kender jeg ikke,« tilstod Docenten beskedent.

»Den maa De virkelig læse — det er en god Bog,« sagde hun med Eftertryk. »Naar Nikon er flink, kalder jeg ham Sadi-Koko. I Begyndelsen blev han vred paa mig derfor, men saa læste jeg en Dag Bogen for ham, og nu forstaar han godt, at det er smigrende for ham, naar jeg sammenligner ham med Sadi-Koko.«

Ippolit Sergejevitsch stirrede paa hende med en Blanding af Forbavselse og Nysgærrighed, mens hun med Varme berettede om Sadi-Koko's Hengivenhed overfor Grev Louis Grammon.

»Undskyld, Varvara Vasiljevna,« afbrød han hende, »men har De ikke læst Bøger af russiske Forfattere?«

»Aa, jo, men dem kan jeg ikke lide — de er kedelige — mere end kedelige, og saa skriver de saadan noget, som jeg kender lige saa godt som de selv. De kan ikke finde paa noget interessant, det er næsten altsammen Virkelighed.«

»Holder De da ikke af at læse om, hvad der er sandt?« spurgte Ippolit Sergejevitsch venligt.

»Nej, jeg gør ikke! Jeg siger selv Sandheden til alle lige rent ud, og —« hun tav, tænkte sig lidt om og spurgte:

»Men hvad rart er der i Grunden ved det? Det er nu engang min Vane, saa det er da ikke noget at være begejstret over.«

Han fik ikke Tid til at svare hende, da hun hurtigt og højt kommanderede:

»Styr til venstre, raskt! Hen til den Eg. — Næ, hvor De er klodset!«

Baaden lystrede ikke hans Haand, men tørnede mod Bredden, skønt han anstrengte sig alt, hvad han kunde med Roret.

»Det har ikke noget at sige, det gør ikke noget« — sagde hun, rejste sig op og sprang ud over Rælingen.

Ippolit Sergejevitsch slap Rorpinden og strakte sig ud efter hende, men hun stod allerede i god Behold paa Bredden og holdt Fangelinen i Hænderne, og angerfuldt spurgte hun:

»Blev De forskrækket?«

»Jeg troede, De var falden i Vandet,« sagde han sagte.

»Tror De, man kan falde i her? For Resten er her slet ikke dybt,« svarede hun muntert og trak Baaden helt ind. Han sad i Agterstavnen og tænkte, at det burde have været ham, der gjorde dette.

»Vil De se den Skov,« sagde hun, da han naaede ind paa Bredden og stod ved Siden af hende. »Er den ikke dejlig? Omkring Petersborg er de vist ikke nær saa smukke?«

Foran dem snoede en smal Vej sig, paa begge Sider begrænset af Stammer af forskellige Slags Træer. Under deres Fødder vred de knudrede og af Vognhjul forslidte Rødder sig, men oppe over dem var der et tæt Tag af Grene, og et Sted højt oppe lyseblaa Stumper af Himlen. Solstraaler, fine som Strenge, sitrede i Luften, mens de paa skraa gennemskar denne snevre Passage.

En Duft af muldnede Blade, af Svampe og Birketræer omgav dem. Fugle fløj forbi dem og livede op i Skovens Tavshed med deres fornøjede Sang og Kvidder. Et Sted hamrede Spætten, Bierne summede og lige foran dem flagrede to Sommerfugle, som om de vilde vise dem Vej.

De gik langsomt. Ippolit Sergejevitsch tav, mens hun talte ivrigt.

»Jeg kan ikke lide at læse om Bønder. Hvad interessant kan der være i deres Liv? Jeg kender dem, lever sammen med dem og ser, at det ikke forholder sig, som man skriver om dem. De beskrives som stakkels, skikkelige Væsener, men der er aldeles ingen Grund til at have Medlidenhed med dem. De vil kun èt — bedrage eller stjæle. De er saa paatrængende, tigger og piber, er væmmelige og smudsige — men kloge, det er de! De er rigtig snedige! De skulde vide, hvor de undertiden plager mig!«

Hun blev ivrigere og ivrigere, og der kom et Udtryk af Vrede i hendes Ansigt. Det var øjensynligt, at Bønderne havde spillet en stor Rolle i hendes Liv. Hun skildrede dem næsten hadefuldt. Ippolit Sergejevitsch var helt bestyrtet over hendes Hæftighed, men da han ikke skøttede om at høre paa, hvorledes Herskaberne behandlede deres Tjenestefolk, afbrød han hende med:

»Det var om en fransk Forfatter, De talte før.«

»Ja, og De spørger, hvorfor de russiske ikke skriver saa godt. Det er jo klart, det er fordi de ikke kan finde paa noget interessant. Hos de franske er det virkelige Helte, der ikke taler som andre Folk, og som bærer sig anderledes ad. De er altid modige, forelskede og glade — men hos os er Heltene ganske ligefremme Mennesker, uden Forvovenhed, uden glødende Følelser, grimme og ynkelige, helt virkelige Mennesker og ikke en Smule mere. Hvorfor de skal være Helte? Det vil man aldrig kunne begribe. Den russiske Helt er dum og træg, altid har han det ondt, altid spekulerer han paa noget uforstaaeligt og har travlt med at føle Medlidenhed med andre og er dog selv saa ynkværdig. Han tænker og taler frem og tilbage og gaar saa hen for at fri. Saa tænker han igen, inden han gifter sig, og naar han saa har giftet sig, propper han sin Kone med en hel Mængde Dumheder, og gaar tilsidst fra hende.

Er der noget interessant i det? Det er jo næsten at gøre Nar ad Folk. I Stedet for en Helt faar man et ligefremt Skræmsel stukket ud! Naar man læser en russisk Bog, glemmer man ikke det virkelige Liv —. Er det nu rart? Men læser man en fransk Bog, saa skælver man for Heltene, har Medlidenhed med dem, hader, vil slaas, naar de slaas, græder, naar de maa bukke under. Man er spændt paa Slutningen, og naar man har læst Bogen til Ende, er man nær ved at græde af Ærgrelse over, at der ikke er mere. Her lever man, men i de russiske Bøger er det slet ikke til at begribe, hvorfor Menneskene lever. Hvad skal det til at skrive en Bog, naar man ikke kan fortælle noget ualmindeligt? Det er virkelig underligt.«

»Ja, her var der nu nok at modsige Dem i, Varvara Vasiljevna,« sagde han og standsede hendes Tales rivende Strøm.

»Naa, saa sig mig da imod!« svarede hum smilende. »Nu skal jeg vist ordentlig tages i Skole.«

»Jeg skal gøre mit bedste. Først og fremmest, hvilke russiske Forfattere har De læst?

»Aa, forskellige — for Resten er de alle ens. For Eksempel Saljas — han efterligner Franskmændene, men han gør det daarligt. Han har nu ogsaa russiske Helte, og dem er det jo umuligt at skrive interessant om. Saa har jeg læst — Mordoftsev, Markevitsch, Pasychin. — Alene af Navnene synes jeg, man kan høre, at de ikke kan skrive. Nej, men har De læst Ponson du Terrail, Arsen Hussé, Pierre Saconné, Dumas, Gaborian, Borna? Det er noget! I Romanerne holder jeg mest af Skurkene; de udspekulerer saa mange Komplotter, de slaar ihjel og de forgifter, de er kloge og de er stærke! Og naar man omsider faar fat paa dem, bliver jeg saa arrig, at jeg næsten kunde græde. Alle hader Skurken, alle er de imod ham, og han er ene mod alle! Se, det kalder jeg en Helt! De andre, de ædle, de bliver mig væmmelige, naar de sejrer. Jeg kan lide Folk, saa længe de higer efter noget, vil noget, søger noget

eller saa længe de lider —, men har de først naaet deres Maal eller faaet Ende paa deres Pinsler, saa er de ikke længer interessante, saa bliver de kedelige.«

Hun gik ved Siden af ham med løftet Hoved og straalende Øjne.

Han saà paa hende, mens han nervøst snoede sit Overskæg og søgte efter Argumenter, der med det samme kunde sønderrive det Slør, som dækkede for hendes Forstand. Han forstod særdeles godt at disputere med Mennesker af sin egen Kreds. Men hvorledes skulde han tale med hende, og hvad skulde han stille op mod denne Aand, der var forkrøblet i Væksten ved at næres af dumme Romaner og ved Omgang med Bønder og denne Drukkenbolt af en Soldat i Faderens Tjeneste.

»Aa, hvor jeg har snakket,« udbrød hun og trak Vejret dybt. »Jeg har kedet Dem, ikke sandt?«

»Nej, men —«

»Jeg vil sige Dem, jeg er meget glad over at have truffet Dem. Jeg har aldrig før haft nogen at tale med. Deres Søster, véd jeg, kan ikke lide mig og er altid vred paa mig —. Det er maaske, fordi jeg lader Fader faa Brændevin, og fordi jeg har pryglet Nikon.«

»De — har De pryglet? Hvordan kunde De det?« spurgte Ippolit Sergejevitsch forbavset.

»Det var meget simpelt, jeg piskede ham med Faders Pisk, det var det hele. Vi skulde tærske og havde frygtelig travlt, og saa var han, det Asen, fuld! Saa blev jeg vred. Han vover at drikke sig fuld, naar der er saa travlt, og naar det er nødvendigt, at han har Øjnene med sig alle Vegne. Aa, disse Bønder, de — —«

»Men saa hør dog, Varvara Vasiljevna,« sagde han indtrængende og saa blødt, som han kunde, »er det smukt at slaa sine Tjenestefolk? Er det noget for Dem? Tænk Dem dog om! Prygler de Helte, som De er begejstret for, de Mennesker, som er dem hengivne —? Faar Sadi-Koko Prygl?«

»Det skulde jeg mene! Grev Louis gav en Dag Koko saadan en paa Øret, at det gjorde mig helt ondt for den stakkels Fyr. Hvad skulde man faa ud af dem, naar man ikke af og til pryglede dem? Det er da godt, at jeg er saa stærk, at jeg kan. Føl en Gang paa mine Muskler!«

Hun bøjede sin Arm og rakte den stolt hen imod ham. Ippolit Sergejevitsch lagde sin Haand paa hendes Overarm og klemte sine Fingre om den, men han gik hurtigt i sig selv, og forlegen og rød i Hovedet saà han sig omkring. Overalt stod Træerne som tavse Vidner.

Han var ellers ikke overdreven høflig overfor Damer, men Varvara Vasiljevna tvang ham til at være det ved sin Ligefremhed og Tillid.

»De er saa frisk og sund, at man kunde misunde Dem det,« sagde han, mens han tankefuldt betragtede hendes lille, solbrændte Haand, der holdt fast i Kjolens Folder over Brystet. »Og jeg er overbevist om, at De har et rigtigt godt Hjærte,« føjede han til, næsten uden selv at vide af det.

»Det véd jeg saamæn ikke,« svarede hun og rystede paa Hovedet, »undertiden kan jeg have ondt af Mennesker — endogsaa af dem, jeg ellers ikke holder af.«

»Kun undertiden?« spurgte han og smilede. »Menneskene trænger jo altid til Deltagelse og Medfølelse.«

»Hvorfor det?« hun smilede ogsaa.

»Kan De da ikke se, hvor de er ulykkelige? Om det saa er Deres egne Bønder. Hvor haardt er det ikke for dem at leve, og hvor megen Uretfærdighed, Sorg og Lidelse maa de ikke døje i deres Liv?«

Dette sagde han varmt, og hun saà opmærksomt paa ham, da hun svarede:

»De maa vist være meget god, naar De kan tale saadan. Men De kender jo ikke Bønderne, De har aldrig levet paa Landet. At de er ulykkelige — ja det er sikkert. Men hvem er Skyld deri? De har jo Forstand nok, og der er ingen der forbyder dem at være lykkelige.«

»Men de har jo ikke engang Brød nok til at blive mætte!«

»Det er da ikke saa underligt, saa mange som der er af dem.«

»Ja, der er mange af dem, men der er ogsaa megen Jord —. Der er Folk, som ejer mange tusinde Maal Jord. Hvor meget har De for Eksempel?«

»Femhundrede og tre og halvfjerds. — Naa, men hvad? Skulde man virkelig —? Nej, hør nu, skulde man virkelig give dem det?«

Hun saà paa ham, som en Voksen paa et Barn, og lo. Denne Latter forvirrede ham og gjorde ham vred. Men der opstod samtidig et Ønske i ham om at overbevise hende om det gale i hendes Opfattelse.

Og langsomt, næsten skærende begyndte han at tale til hende om den uretfærdige Fordeling af Rigdommene, om den Uret, Størstedelen af Menneskene led, om den bitre Kamp for Tilværelsen de fleste maatte føre, om de Riges Magt og de Fattiges Afmagt, om Forstanden, der skulde være Livets Fører, men som var undertrykt af evig Uret og af Fordommenes Mørke, og som kun virkede til Fordel for en lille Del af Folket.

Hun tav, mens hun gik ved Siden af ham, og saà paa ham med nysgærrig Forbavselse.

Rundt omkring dem laa Skovens dæmrende Halvlys, hvori Lydene ligesom gled ud for at optages i den alvorlige Stilhed. Løvet paa Poplerne sitrede nervøst, som om Træerne med Utaalmodighed stod og længtes.

»Ethvert ærligt Menneskes Pligt,« sagde Ippolit Sergejevitsch tilsidst indtrængende, »maa jo dog være at forstaa de Underkuedes Ret til at leve og at sætte al sin Forstand og hele sit Hjærte ind paa at forkorte for dem Kampens Lidelser ved at fremskynde dens Gang. Det er dertil, man behøver det, der kunde kaldes den sande Heroisme. Uden for denne Kamp ser jeg ingen Heroisme, det er Heltene i denne Kamp, der ene er værdige til Beundring

og Efterligning, og De, Varvara Vasiljevna, maa vende Deres Opmærksomhed netop herhen, søge Deres Helte her og bruge Deres Kræfter her. Jeg tror, at der af Dem kunde blive en enestaaende standhaftig Beskytterinde af Sandhed og Ret. Frem for alt maa De læse meget, lære at forstaa Livet, som det er — uden Tilsætning af smukke Fantasier. Men dertil er det nødvendigt at kaste alle disse dumme Romaner paa Ilden!«

Han tav, og mens han, træt af sin lange Tale, tørrede Sveden af Panden, ventede han paa, hvad hun vilde svare.

Hun saà frem for sig ud mod det fjærne. Hun havde lukket Øjnene halvt, og over hendes Ansigt gled nogle Skygger. Efter nogle Minuters Forløb blev Tavsheden brudt af hende:

»Hvor De taler smukt. Mon alle fra Universitetet kan tale saadan?«

Den unge Videnskabsmand sukkede haabløst. Hvorfor kunde hun dog ikke gaa ind paa, hvad der var saa klart, at selv et ikke særligt begavet Væsen maatte kunne forstaa det? Hvad var det, der manglede i hans Udtryksmaade, siden han ikke kunde naa ind til hendes Følelser?

»De taler meget smukt,« vedblev hun uden at afvente hans Svar, og hendes Øjne straalede af Tilfredshed.

»Men, er det da ikke sandt, hvad jeg siger? spurgte han.

»Nej!« svarede hun uden at betænke sig. »Skønt De er studeret, vil jeg dog sige Dem imod. Jeg forstaar da ogsaa noget —. De taler kun om det hele, det færdige, som om De mente, at alle de forskellige Mennesker, som har været med til at bygge et Hus, var Ligemænd i dette Arbejde. Og ikke alene de, men alt: Murstenene, Tømmeret, Brædderne og Ejeren af Huset — alt dette kommer for Dem ud paa et. Men er det rigtigt? Bonden — han maa arbejde, De maa undervise, men Gouvernøren passer paa, at alle gør, hvad de skal, og saa siger De, at Livet er en Kamp —. Hvor er den Kamp, om jeg maa spørge?

Jeg synes tværtimod, at Menneskene lever meget fredeligt. Og var det nu sandt, det med denne Kamp — saa maa der jo være nogle, der er de overvundne. At alle kan være ligestillede, forstaar jeg ikke. De siger, at Lykken beror paa, at alle Mennesker er lige. Men, dette er virkelig ikke sandt. Min Fader er Oberst — hvor kan han saa staa paa lige Fod med Nikon eller med en Bonde? Og De selv — De er en Lærd, men er De da Ligemand med vor Lærer i Russisk, som drikker Brændevin. Han er rødhaaret og dum og pudser sin Næse saa højt, at det lyder, som om han blæste paa Trompet?«

Hun ansaà aabenbart sine Beviser for uangribelige, og han beundrede hendes straalende Ansigt og var glad over, at han havde givet hende Anledning til denne Glæde.

Men hans Hjærne arbejdede for at løse det Spørgsmaal: Hvorfor gik hendes Tankegang, uberørt af det, han havde udviklet for hende, stik imod den Retning, han søgte at faa den ind paa?

»Dem synes jeg om, og en anden synes jeg ikke om —. Hvor er saa Ligheden?«

»De synes om mig?« spurgte Ippolit Sergejevitsch hurtigt.

»Ja, — meget,« hun nikkede bekræftende.

»Men hvorfor gør De det?«

Han blev atter bange for, at dette virkelig var hendes Maade at kokettere paa. Hun havde jo læst mere end nok af Romaner til at kunne forstaa sig selv som Kvinde.

»Hvorfor spørger De om det?« sagde hun og saà med opmærksomme Øjne paa ham.

Hendes Blik forvirrede ham.

»Hvorfor?« han trak paa Skuldrene.

»Det er dog ganske naturligt, at jeg spørger Dem som Kvinde, siden jeg er et Mandfolk,« forklarede han saa roligt, som han kunde.

»Naa, ja, hvad saa? De behøver alligevel ikke at vide det. De har jo ikke i Sinde at gifte Dem med mig.«

Dette sagde hun saa ligefremt, at han ikke engang blev forlegen. Det forekom ham kun, at en Magt, med hvilken det vilde være ørkesløst at strides i Betragtning af dens Blindhed, flyttede hans Hjærnearbejde fra den ene Retning over i en anden. Og han sagde til hende med en Nuance af Skælmeri:

»Hvem véd? — Og desuden, Ønsket om at behage og Ønsket om at gifte sig er ikke altid det samme — som De sikkert véd.«

Hun gav sig pludselig til at le højt, og han blev i det samme kølig ved at høre denne Latter, og indvendig bandede han sig selv og hende. Hendes Bryst hævede og sænkede sig stærkt ved dette hjærtelige Udbrud, som rystede Luften. Han tav og ventede Svar paa sin spøgefulde Bemærkning.

»Naa, jeg vilde blive en net Kone for Dem! Det skulde være morsomt — en Struds gifter sig med en Bi! Ha, ha!«

Han kom ogsaa til at le, ikke for den mærkelige Sammenlignings Skyld, men fordi han var fuldstændig ude af Stand til at begribe Beskaffenheden af de Fjedre, der var Drivkraften i hendes Sjæl.

»En sød, ung Pige er De i alt Fald,« brød det ud af ham.

»Giv mig Deres Haand, De gaar saa langsomt. Saa skal jeg trække Dem. Det er paa Tide, at vi vender om. Vi har allerede været flere Timer borte, og Elisabeth Sergejevna bliver vred, naar vi kommer for sent til Middagen.«

De vendte om. Ippolit Sergejevitsch var klar over, at det var hans Pligt at tage hendes Vildfarelser op til ny Belysning, men først maatte han undertrykke den sære Uro, som gærede i ham og generede ham i roligt at høre paa hende. Det skulde være ham en let Sag at amputere disse Udvækster i hendes Hjærne med Forstandens skarpe Logik, dersom ikke denne besynderlige afkræftende Følelse,

som han ikke kunde give Navn, havde forstyrret ham. Han sporede noget som et Ønske om ikke at indføre fremmede Begreber i denne unge Piges Sjæleverden —. Men saadan at unddrage sig sine Pligter vilde være skammeligt af et Menneske, der stod fast paa sine Principper, hvad han jo gjorde.

»Er det Tirsdag idag?« spurgte hun. »Naa, ja, det er det jo. Om tre Dage kommer altsaa den lille, sorte Herre.«

»Hvem kommer?«

»Den lille, sorte Herre, Benkofsky, kommer til os paa Lørdag.«

»Hvad skal han?«

Hun lo og saà forskende paa ham. »Véd De ikke, at han er vordende Embedsmand?«

»Jo, min Søster har fortalt mig det.«

»Har hun talt om ham?« Varenka blev interesseret. »Naa, saa kan De vel sige mig, om de snart skal have Bryllup?«

»Hvad skal de? Hvorfor skal de have Bryllup?« spurgte Ippolit Sergejevitsch. forbavset.

»Hvorfor?« Varenka blev forundret og rødmede stærkt. »Ja, det véd jeg ikke. Det er vel Skik saadan. Men har De virkelig ikke vidst noget om det?«

»Jeg véd ikke noget!« sagde Ippolit Sergejevitsch bestemt.

»Og det er mig, der har fortalt Dem det!« udbrød hun fortabt. »Det var en rar Historie! Kære Ippolit Sergejevitsch, De maa endelig lade, som om De ikke véd noget — som om jeg slet ikke har sagt noget!«

»Meget vel! Men tillad mig — i Virkeligheden véd jeg jo heller ikke noget. Jeg har kun forstaaet, at min Søster skal giftes med Hr. Benkofsky, ikke sandt?«

»Naa, ja. Det vil sige, dersom hun ikke selv har fortalt Dem det, bliver der maaske ikke noget ud af det. Men nu siger De jo ikke noget til hende derom?«

»Jeg skal ikke sige et Ord. Jeg rejste herhen i Anledning af en Begravelse, og kommer saa maaske til Bryllup. Det var jo dejligt!«

»Endelig ikke et Ord om Bryllup!« bønfaldt hun ham. »De véd ikke noget.«

»Absolut ikke det mindste! Men, hvad er Hr. Benkofsky for en, om jeg maa spørge?«

»Ja, om ham kan vi godt tale. Han er — sort — og saa sød og stille. Han har Øjne, Overskæg, Læber, Hænder og en Violin. Han sværmer for sentimentale Sange og Syltetøj. Jeg har altid saadan en Lyst til at ruske ham i hans Næse.«

»De kan altsaa ikke lide ham,« sagde Ippolit Sergejevitsch. Han var ikke fri for at føle Medlidenhed med Hr. Benkofsky paa Grund af denne nedsættende Karakteristik.

»Han kan heller ikke lide mig. Jeg kan ikke fordrage smaa, søde og beskedne Mænd. En Mand skal være høj og stærk; han skal tale, saa man kan høre det, og han skal have ildfulde Øjne og dristige Forestillinger. Han maa ikke kende til Forhindringer, ellers kalder jeg ham ikke en Mand!«

»Den Slags er der vist ikke mange af.« Ippolit Sergejevitsch lo tørt, han fandt hendes Mandsideal ret tarveligt.

»Det *maa* der være!« udbrød hun med Overbevisning.

»Men kære Varvara Vasiljevna, De har jo beskrevet et almindelig uciviliseret Gaa-paa-Individ. Hvad tiltrækkende er der i saadan et Monstrum?«

»Aa, slet ikke noget Monstrum, men en stærk Mand. Styrken — det er det tiltrækkende. Nutidens Mennesker fødes med Gigt, Hoste og andre Slags Sygdomme — skal det være godt? Vilde det være interessant for mig at faa en eller anden Herre til Mand med Filipenser i Ansigtet som Kredsforstanderen Kokovitsch? Eller en smuk lille Herre som Benkofsky? Eller en pukkelrygget og radmager Fyr som Dommeren Muchin? Eller for Eksempel den unge Købmand Grischka Tschernonjebof, som er fed og stak-

aandet og skaldet og rødnæset? Sikke Børn, der vilde komme efter saadanne Folk! Det maa man ogsaa tænke paa — det maa man! For Børnene spiller jo dog en stor Rolle. Saadanne Mænd tænker ikke, de holder ikke af nogen og duer ikke til noget. Jeg vilde have pryglet saadan en, om jeg var bleven gift med ham.«

Ippolit Sergejevitsch afbrød hende og søgte at bevise hende, at hendes Bedømmelse af Mændene var forkert, det kom vidst af, at hun havde set altfor faa Mennesker. En Mand kunde godt have en styg Næse og et godt Hjærte, Filipenser i Ansigtet og dog en god Forstand. Det morede ham imidlertid slet ikke at trække disse ABC-Sandheder frem, de forekom ham nu saa underlig dumme og slidte.

»Aa, der er Floden!« afbrød hun ham glad.

Og Ippolit Sergejevitsch tænkte:

»Hun glæder sig over, at jeg nu maa holde op.«

Paany gled de henad Floden. De sad lige over for hinanden som før, Varenka havde taget Aarerne og roede hurtigt og kraftigt. Vandet under Baaden skvulpede med en Slagt utilfreds Knurren, og smaa Bølger løb ind mod Bredderne. Ippolit Sergejevitsch saà paa det tilbageglidende Landskab og følte sig træt af den lange Samtale.

»Se, hvor vi skyder hurtigt afsted,« sagde Varenka til ham.

»Ja,« svarede han kort uden at vende Blikket mod hende. Men i Tankerne havde han hele hendes smidige Legeme for sig.

Nu var de ved Parken, og snart gik de i dens Allé, og med et megetsigende Smil kom Elisabeth Sergejevnas ranke Skikkelse dem i Møde. Hun holdt nogle Papirer i Haanden og sagde:

»Naa, I har nok ordentlig spaseret!«

»Ja, derfor har jeg ogsaa saadan en Appetit, at jeg kunde spise dig!«

Og Varenka, der havde grebet Elisabeth Sergejevna

om Livet, snurrede hende rundt, mens hun lo over hendes Skrig.

Middagen smagte ikke og var kedelig. Varenka tav, optagen som hun var af at spise sig mæt, og Ippolit var gnaven over stadig at møde Søsterens forskende Blikke. Kort efter Middag tog Varenka hjem. Ippolit Sergejevitsch gik ind i sit Værelse, og lagde sig paa Sofaen. Han mindedes Turens mindste Enkeltheder og følte, hvorledes der af disse dannedes et Bundfald i hans Sjæl, som ikke vilde forliges med hans sædvanlige klare Aandsligevægt. Han følte endog det ny i sin Stemning legemligt som en besynderlig Tyngde. Han syntes, at hans Blod var blevet tykkere og randt langsommere end ellers. Det var ligesom en Forløber for et eller andet endnu ikke født Ønske. Og dette var ubehageligt, særligt fordi det vedblev at være en Fornemmelse, han til Trods for alle Anstrængelser ikke kunde give Navn.

»Man bør vente med Analysen, til Gæringen lægger sig,« sagde han til sig selv.

Det var ubestrideligt, at denne unge Pige var bedaarende smuk, men straks at forvilde sig ind i en Labyrint af uklare Følelser efter at have set hende, det var at gøre altfor meget Væsen af hende. Han maatte skamme sig derover, det var hans Sanselighed, hun paavirkede, men den maatte man bekæmpe.

»Men, er dette nu ogsaa nødvendigt?« Dette Spørgsmaal fremstod pludseligt i hans Hoved.

Han rynkede Panden og betragtede sit eget Spørgsmaal, som om det var stillet til ham af en anden.

I hvert Tilfælde var det, der gik for sig i ham, ikke en Begyndelse til Kvindekærhed, det var snarere en Protest af hans Forstand, som følte sig krænket over, at han ikke havde bragt Sejren hjem, uagtet hans Modstander kun var et Barn. Det var nødvendigt at tale i Lignelser til denne unge Pige, da hun øjensynlig ikke forstod stræng, logisk Tale. Hans Pligt var at overvinde hendes vildsomme

Begreber, at tilintetgøre alle disse grove Fantasier, som hendes Hjærne havde indsuget. Man maatte lutre hendes Sjæl, først da vilde hun være i Stand til at tage imod det, der var sandt.

»Men kan jeg udføre dette?« Dette Spørgsmaal dukkede nu op hos ham. Og paany gik han udenom Sagen. »Hvorledes vil hun blive, naar der indpodes noget ganske nyt i hende?« Det forekom ham, at denne unge Pige vilde blive dobbelt smuk, naar hendes Sjæl blev gennemtrængt af en fornuftig Lære, fri for al Uklarhed og Mørke.

Da der kom Bud om, at Aftensbordet var dækket, havde han fast bestemt sig til at omdanne hendes Tankeverden, det var hans ligefremme Pligt. Han vilde møde hende kold og rolig, og i sin Optræden over for hende udøve en stræng Kritik over alt, hvad hun sagde og gjorde.

»Naa, hvorledes synes du saa om Varenka?« spurgte hans Søster ham, da han traadte ud paa Terrassen.

»Hun er en meget sød ung Pige!« svarede han og saà op.

»Naa, synes du? Jeg troede, du vilde være bleven forbavset over, at hun var saa uudviklet.«

»Aa ja! det forbavsede mig noget. Men oprigtig talt — i mange Ting staar hun langt højere end de »udviklede« unge Piger, som er vigtige af deres — Udvikling.«

»Og hun er smuk. Det var ikke saa galt at faa hende til Kone. Femhundrede Tiender udmærket god Jord, henved hundrede med gammel Skov lige til at hugge som Tømmer. Og saa arver hun et solidt Gods efter Tanten. Der er ikke Prioriteter i noget af dem.«

Han saà godt, at Søsteren med Vilje ikke vilde forstaa ham, men han havde ikke Lyst til at gøre sig klart hvorfor.

»Det er ikke fra den Side, jeg ser Sagen,« sagde han.

»Men saa se den fra den Side. Det raader jeg dig alvorligt til.«

»Tak.«

»Du er vist i daarligt Humør idag?«

»Nej, tværtimod! Hvorfor siger du det?«

»Fordi jeg som en Søster, der har Interesse for dig, vil vide Grunden.«

Hun smilede indsmigrende. Han kom til at tænke paa Hr. Benkofsky og smilede ligeledes til hende.

»Hvorfor ler du?« spurgte hun.

»Ja, hvovfor ler du?«

»Fordi jeg er glad!«

»Ja, jeg er ogsaa glad, skønt jeg ikke har begravet en Kone for otte Dage siden,« sagde han leende.

Men hun satte et alvorligt Ansigt op, sukkede og svarede saa:

»Maaske du i dit Inderste bebrejder mig Mangel paa Følelse for min afdøde Mand, Du tror, at jeg er egoistisk, men Ippolit, du véd, hvorledes han var. Jeg har skrevet til dig om, hvordan jeg led. Og jeg tænkte tit: Er jeg da virkelig kun skabt for at tilfredsstille Nicolaj Stepanovitschs' grove Lyster, naar han drikker sig saa fuld, at han ikke kan skelne sin Kone fra en simpel Bondepige eller Gadetøs.«

»Kan det være muligt?« udbrød Ippolit Sergejevitsch mistroisk, og han huskede det Brev, i hvilket hun fortalte om Mandens Karakterløshed og Dovenskab, om hans Svaghed for Vin og de mange andre Laster.

»Tror du det ikke?« spurgte hun bebrejdende og sukkede. »Og dog er det faktisk. Han var tidt i en Tilstand —, jeg vil ikke sværge paa, at han har været mig utro, men det er højst sandsynligt. Kunde han vide, om det var mig eller en anden, han havde for sig, naar han kunde tage Fejl af Vinduer og Døre? Og saadan levede jeg i Aarevis!«

Hun talte længe om sit sørgelige Liv, og han hørte efter og ventede paa, naar det, hun havde paa Hjærte, skulde komme. Uvilkaarligt tænkte han paa, at Varenka vist næppe vilde jamre sig saadan, hvordan det saa end vilde gaa hende i Livet.

»Jeg synes, at Skæbnen maa have lidt tilovers for mig efter saa mange og lange Aars Sorg. — Maaske kommer Lønnen snart.«

Elisabeth Sergejevna tav og rødmede, idet hun saà paa Broderen.

»Hvad mener du med det?« spurgte han venligt, idet han lænede sig hen mod hende.

»Jo, ser du — maaske — gifter jeg mig igen.«

»Det gør du saamæn vel i! Til Lykke! Hvem er det saa?«

»Jeg har vist talt til dig om ham før —: Benkofsky — vordende Prokurør. Desuden er han Forfatter. Maaske har du læst hans Digte?«

»Digte læser jeg ikke! Er han et godt Menneske? Naa, det behøver jeg vel ikke at spørge om.«

»Naa, saa fornuftig er jeg da, at jeg ikke vil sige ubetinget: Ja, men jeg kan vist uden at lyve sige, at han vil være i Stand til at erstatte mig, hvad jeg forhen har maattet mangle. Han elsker mig. — Jeg har dannet mig en Filosofi, den vil maaske forekomme dig vel stræng.«

»Filosofer du bare, og vær ikke bange — det er jo moderne for Tiden,« sagde Ippolit Sergejevitsch muntert.

»Mand og Kvinde er af forskellig Art — evig fjendtlige,« svarede hun blødt.

»Tillid, Venskab, og hvad der hører med dertil, kunde jeg ikke tænke mig mellem mig og en Mand. Muligvis eksisterer der Kærlighed, men Kærligheden — det er den Sejr, som den, der elsker mindre, vinder over dem, der elsker mere. — Jeg var en Gang den overvundne og maatte bøde derfor, nu er jeg den sejrende og vil plukke Sejrens Frugter.«

»Det var en temmelig grusom Filosofi!« afbrød Ippolit Sergejevitsch hende, og han følte med Velbehag, at saadan kunde Varenka ikke tænke.

»Livet har lært mig den. Ser du, han er fire Aar yngre end jeg, han er lige bleven færdig med Universitetet.

Jeg ved, at jeg løber en Risiko — hvordan skal jeg udtrykke mig? — Jeg vilde gærne have det ordnet paa en saadan Maade, at jeg ikke løb nogen Risiko paa Ejendom og Velfærd.«

»Naa — og saa?« spurgte Ippolit Sergejevitsch og blev helt opmærksom.

»Ja — saa er det, at du maa raade mig og sige mig, hvordan jeg skal indrette det altsammen. Han skal ikke have nogensomhelst juridiske Rettighed over min faste eller løse Formue, og om det bare var muligt, skulde han saamæn heller ikke have Ret over min Person.«

»Hvad siger du om borgerligt Ægteskab?«

»Borgerligt Ægteskab — det anerkender jeg ikke.«

Han saà paa hende og tænkte med en Følelse, der grænsede til Ækelhed:

»Klog er hun! Har en Gud virkelig skabt Menneskene, saa har Livet grundig faaet lavet dem om. De maa forlængst være blevne den rigtige Vorherre imod.«

Men Søsteren forklarede ham omstændeligt sit Syn paa Ægteskabet.

»Et Ægteskab bør være en Afgørelse, der udelukker enhversomhelst pekuniær Fare. Og netop saadan vilde jeg gærne have det ordnet med Benkofsky. Imidlertid maa jeg jo have undersøgt, hvad det er, denne min Mands Broder kan bygge sine Fordringer paa. Vil du være saa venlig at se Papirerne igennem?«

»Tillader du, at jeg venter med denne Sag til imorgen?» spurgte han.

»Naturligvis, som du selv vil.«

I lang Tid endnu udviklede hun sine Ideer for ham. Derefter fortalte hun ham en hel Mængde om Benkofsky. Hun omtalte ham nedladende, med et Smil svævende paa Læberne og med halvt lukkede Øjne. Ippolit Sergejevitsch hørte efter og var selv forbavset over, i hvor ringe Grad det, hun fortalte, interesserede ham.

Solen var gaaet ned, da de skiltes. Han var udmattet

af Samtalen, hun derimod synlig oplivet, og med straalende Øjne gik hun ind til sig for at varetage huslige Forretninger.

Da Ippolit Sergejevitsch stod i sit Værelse, tændte han Lampen og tog en Bog for at læse. Men allerede, mens han var paa den første Side, mærkede han, at han lige saa gærne kunde lukke Bogen med det samme. Saa forsøgte han at finde en bekvem Stilling i Lænestolen, men den var haard. Han flyttede da over i Sofaen og lagde sig saa lang han var. Til en Begyndelse tænkte han ikke paa noget bestemt, men saa huskede han med Ærgrelse paa, at han snart skulde stifte Bekendtskab med Hr. Benkofsky, og i det samme smilede han. Varenkas Beskrivelse af Manden dukkede op for ham. Og snart optog hun alle hans Tanker.

»Hvis man nu virkelig giftede sig med et saadant tilbedelsesværdigt lille Umenneske? Maaske vilde hun blive en meget interessant Kone — hvis man da efterhaanden kunde blive fri for at høre paa hendes populære Romanvisdom.«

Men efter at have betragtet sin Stilling som Varenkas Mand fra alle Kanter, lo han og svarede sig selv kategorisk:

»Aldrig!«

Og saa blev han helt tungsindig.

II.

Lørdag Morgen begyndte med en lille Ubehagelighed for Ippolit Sergejevitsch. Da han klædte sig paa, kom han til at vælte Lampen fra det lille Bord ned paa Gulvet, den knustes, og der kom nogle Draaber Petroleum paa en af hans Sko. Den blev naturligvis tørret af og pudset, men det forekom alligevel Ippolit Sergejevitsch, at baade Teen,

Brødet, Smørret, ja endogsaa Søsterens smukt friserede Haar lugtede af Petroleum.

Dette ødelagde hans Humør.

»Tag Skoen af og stil den i Solen, saa fordamper det snart,« raadede Søsteren ham til. »Jeg skal laane dig et Par af min Mands Tøfler, de er ganske nye.«

»Aa, jeg bèr, gør dig ingen Ulejlighed, det forsvinder snart.«

»Hvorfor skal man vente. Nu sender jeg Bud efter Tøflerne.«

»Nej, du skal ikke. Du skulde hellere kaste dem bort.«

»Hvorfor dog det? De er gode og af Fløjel, de kan jo bruges.«

Han havde Lyst til at kives. Lugten irriterede ham.

»Hvad kan de bruges til? *Du* kan da ikke gaa med dem?«

»Jeg naturligvis ikke — men Aleksander.«

»Hvem er det?«

»Benkofsky.«

»Aha!« han lo tørt. »Det er ligefrem en rørende Troskab mod din afdøde Mands Tøfler. Og praktisk.«

»Du er ondskabsfuld idag.«

Hun betragtede ham fornærmet og forskende, og Ippolit Sergejevitsch, som havde mødt hendes Blik, tænkte:

»Hun bilder sig vist ind, at jeg er i daarligt Humør, fordi Varenka ikke er her.«

»Til Middag kommer Benkofsky — formodentlig,« sagde hun efter at have tiet lidt.

»Det glæder mig,« svarede han og tænkte:

»Hun vil gærne have, at jeg skal vise mig elskværdig overfor den tilkommende Svoger.«

Elisabeth Sergejevna vedblev at tale, mens hun omhyggeligt smurte et tyndt Lag Smør paa Brødet:

»At være praktisk er efter min Mening en meget ros-

værdig Egenskab. Hvorfor skulde Benkofsky ikke kunne gaa med min afdøde Mands Tøfler?«

»Og med den dødes Ligklæde, dersom du har taget det fra ham og opbevaret det?« tænkte Ippolit Sergejevitsch giftigt, mens han havde travlt med at faa Flødeskindet fra Flødekanden over i sit Glas.

»I det hele taget har min Mand efterladt sig en meget stor og anstændig Garderobe. Og Benkofsky er ikke forvænt. Du ved jo, at de er mange — tre Drenge og Aleksander og saa fem smaa Søstre. Godset er forgældet til op over Skorstenen. Jeg har købt deres Bibliotek meget fordelagtigt — der er mange værdifulde Ting deri. Du kan jo se det igennem, maaske er der et eller andet, du kunde have Brug for. — Aleksanders Gage er næsten ingenting.«

»Har du kendt ham længe?« spurgte han. Han følte sig nødt til at tale om Benkofsky, skønt han helst var fri for at tale om nogetsomhelst.

»Aa, i henved fire Aar — men saadan nærmere, en syv, otte Maaneder. Du skal se, han er overordentlig rar. Han er saa blid og saa taknemmelig. Han er Idealist og — maaske en Smule degenereret. For Resten har jo alle unge nutildags Tilbøjelighed til Dekadence. Nogle helder til Idealismen, andre til Materialismen — mig forekommer det, at begge Dele er lige dumme.«

»Der er ogsaa dem, der bekender sig til en Skeptisisme paa hundrede Hestes Kraft, som en af mine Venner udtrykker sig,« bemærkede Ippolit Sergejevitsch og bøjede sig ned over Bordet.

Hun lo og svarede:

»Det er meget godt sagt — men lidt overdrevet. Jeg helder ogsaa til Skeptisisme, men til den sunde Skeptisisme, som stækker Vingerne paa al Slags Overdrivelse, hvad der forekommer mig nødvendigt for at man kan tilegne sig det rette Syn paa Menneskene.«

Han skyndte sig med at drikke sin Te og gik, idet

han undskyldte sig med, at han skulde ordne de Bøger, han havde ført med. Men da han kom ind i sit Værelse, var der endnu en ubehagelig Lugt af Petroleum. Han rynkede paa Næsen, tog en Bog og gik saa ud i Parken, og under de gamle Træers melankolske Skygge fulgte han Hovedalleen uden Tanker og uden Ønsker.

Han kom til Floden, hvor Baaden laa. Her havde han set Varenkas Spejlbillede i Vandet — dejligt som en Engels.

»Jeg er nok bleven som en Skoledreng igen,« tænkte han, idet han følte, at Erindringen om Varenka var ham saare behagelig.

Han stod et Øjeblik ved Floden. Saa gik han ned til Baaden, satte sig i den og gav sig til at stirre i Vandet efter det Billede, der Dagen før havde været saa fortryllende. Alt var idag lige saa smukt, kun kom ikke den besynderlige unge Piges lyse Skikkelse til Syne i Billedets Baggrund. Han tændte en Cigaret, men kastede den straks i Vandet.

I Grunden var det dumt, at han var rejst hertil. Hvad skulde han her egentlig? Rimeligvis dække over Søsterens gode Navn, saa hun fik Lejlighed til at tage imod Hr. Benkofsky uden at nogen kunde tage Anstød deraf. Det var ikke nogen stor Rolle at spille. Og denne Benkofsky! Han var næppe overdreven kløgtig, siden han virkelig kunde indlade sig paa at elske hans Søster, der, alt vel beset, forekom ham lidt for kløgtig.

Efter at have siddet i henved tre Timer i en drømmelignende Tilstand, rejste han sig og gik langsomt hjemad, utilfreds med sig selv over at have bortødslet Tiden til ingen Nytte, og han bestemte sig til nu for Alvor at tage fat paa sit Arbejde. Da han nærmede sig Terrassen, saà han en velbygget ung Mand, klædt i en hvid Bluse med en Rem om Livet, staa med Ryggen mod Alleen, bøjet over Bordet ligesom for nøje at se paa et eller andet. Ippolit Sergejevitsch sagtnede sine Skridt og spekulerede paa, om det virkelig skulde være Benkofsky. Nu rettede den

unge Mand sig og kastede med en blød og hurtig Bevægelse de lange, sorte Lokker bort fra Panden og vendte sig om mod Alleen.

»Det er jo en fuldstændig Page fra Middelalderen!« tænkte Ippolit Sergejevitsch.

Benkofskys Ansigt var mat-blegt og havde et lidende Udtryk paa Grund af det trætte Blik fra de mandelformede mørke Øjne, som laa lunt under Brynene. Et lille, sort Overskæg skyggede over den smukt tegnede Mund, og over den hvælvede Pande bølgede Haaret frit. Han var lidt under Middelhøjde, men hans slanke og velbyggede Skikkelse gjorde, at man ikke lagde Mærke dertil. Han saà paa Ippolit Sergejevitsch og missede nærsynet med Øjnene, idet han sagde:

»Mit Navn er Benkofsky.«

Samtidig rakte han Ippolit Sergejevitsch en hvid Haand med lange, tynde Fingre som en Musikers.

Docenten trykkede Haanden fast.

Et lille Minut tav de begge generт. Saa gav Ippolit Sergejevitsch sig til at tale om, hvor smuk Parken var. Den unge Mand svarede kort og gjorde sig øjensynlig kun Umage for at være høflig. Docentens Selskab syntes ikke at interessere ham.

Snart viste Elisabeth Sergejevna sig. Hun var klædt i en løs, hvid Kjole med sorte Kniplinger paa Halslinningen og en lang sort Snor med Klunker om Livet. Denne Dragt passede godt til hendes rolige Ansigt og gav hendes smaa, regelrette Træk et fornemt Udtryk. En let Rødme som af Tilfredshed farvede hendes Kinder, og hendes Øjne straalede.

»Nu skal vi straks spise til Middag,« sagde hun. »Jeg skal traktere Jer med Is. Men, hvorfor ser De saa kedelig ud, Aleksander Petrovitsch? — De har vel ikke glemt Schubert?«

»Jeg har bragt baade Schubert og Bøgerne med,«

svarede han, og med aabenlys Beundring lod han sit drømmende Blik dvæle ved hendes Skikkelse.

Ippolit Sergejevitsch lagde Mærke til dette Blik og følte sig forlegen. Han forstod, at den unge Mand havde bestemt sig til fuldstændig at ignorere hans Tilstedeværelse.

»Det er udmærket!« udbrød Elisabeth Sergejevna og smilede til Benkofsky, »saa skal vi to spille efter Middag.«

»Naar De ønsker det!« Han bukkede let for hende.

Dette gjorde han elegant, men Ippolit Sergejevitsch kunde dog ikke lade være med at trække paa Smilebaandet deraf.

»Jeg vil sætte megen Pris derpaa,« svarede Elisabeth Sergejevna koket.

»Holder De meget af Schubert?« spurgte Ippolit Sergejevitsch.

»Først og fremmest dyrker jeg Beethoven,« svarede Benkofsky, idet han vendte sig fra ham.

Ippolit Sergejevitsch erindrede, at han havde hørt Beethoven blive benævnt Musikens Shakespeare til Forskel fra Schubert, der blev kaldt noget andet. Denne Forskel interesserede ham ikke, men den unge Mand interesserede ham, og han spurgte alvorligt:

»Hvorfor sætter De nu netop Beethoven højst?«

»Fordi han er mere Idealist end alle andre Komponister tilsammen.«

»Naa. Og De tager den ideale Verdensanskuelse meget alvorligt?«

»Ja, og jeg ved, at De er Materialist til det yderste. Jeg har læst flere af Deres Artikler,« svarede Benkofsky med et besynderligt Glimt i Øjnene.

»Han *vil* have Strid,« tænkte Ippolit Sergejevitsch, »men han er vist i Grunden en flink Fyr — ligefrem og ærlig,« og han følte Sympati med denne Idealist, som skulde bære den afdøde Svogers Tøfler.

»Saa er De og jeg altsaa Modstandere?« sagde han smilende.

»Hvorledes kan vi være andet?« udbrød Benkofsky ivrigt.

»Mine Herrer!« raabte Elisabeth Sergejevna henne fra Døren. »Husk paa, at De lige har gjort hinandens Bekendtskab!«

Stupigen, Mascha, dækkede Bord ude paa Terrassen og rumsterede med Tallerkenerne, mens hun skottede til Benkofsky med Øjne, der lyste af trohjærtig Tilbedelse. Ippolit Sergejevitsch saà ogsaa paa ham og tænkte, at det overfor denne unge Mand var bedst ikke at røre for meget ved det »Ideale«. Striden kunde vist blive for bitter. Men Benkofsky betragtede ham med et ekstatisk Udtryk, mens der gik en nervøs Skælven over hans Ansigt. Det var øjensynligt, at han havde vanskeligt ved at betvinge sin Lyst til at tale.

De satte sig til Bords, og Fruen i Huset henvendte sig spøgende snart til den ene, snart til den anden. Herrerne svarede kort, den ene familjært ligegyldigt, den anden forelsket. Alle tre var betagne af en Følelse af Generthed og Beklemthed, der tvang dem til at passe baade paa sig selv og paa de andre.

Mascha bragte den første Ret.

»Vær saa god, mine Herrer!« Elisabeth Sergejevna begyndte at øse op. »De drikker vel en Snaps?«

»Tak, gærne!« sagde Ippolit Sergejevitsch.

»Jeg er helst fri, dersom De tillader!« svarede Benkofsky.

»Som De vil! Men De plejer dog ellers?«

»Tak, idag ønsker jeg ikke —«

»At drikke med en Materialist,« fortsatte Ippolit Sergejevitsch ved sig selv.

Den velsmagende Suppe med Postejerne og Ippolit Sergejevitschs stilfærdige Optræden begyndte imidlertid at blødgøre det haarde Udtryk i den unge Mands Øjne, og ved den anden Ret sagde han:

»Maaske syntes De, at mit Spørgsmaal til Dem om, hvor-

dan vi kunde være andet end Modstandere, var noget udfordrende? Muligvis er det uhøfligt, men jeg finder nu, at det ene Menneskes Forhold overfor det andet bør være fri for den officielle Usandhed, som nutildags er antaget som Regel af alle.«

»Jeg er ganske enig med Dem,« svarede Ippolit Sergejevitsch smilende. »Jo ligefremmere des bedre. Og Deres ligefremme Udtalelse kunde kun tiltale mig, dersom De tillader mig at udtrykke mig saaledes.«

Benkofsky smilede tungsindigt og sagde:

»Ja, vi er Modstandere i Ideernes Verden, og det viser sig straks af sig selv. De siger: jo mere ligefrem, desto bedre —, jeg tænker det samme, men jeg lægger én Betydning i disse Ord, De en anden.«

»Virkeligt?« spurgte Ippolit Sergejevitsch.

»Ja, sikkert! dersom De logisk vil følge de Anskuelser, De har fremsat i Deres Artikler.«

»Selvfølgelig vil jeg det.«

»Godt! — Men fra mit Synspunkt bliver Deres Begreb om Ligefremhed grimt. Men, nok om det! Sig mig: Naar De nu betragter Livet kun som en Maskine, der fabrikerer alt, ogsaa Ideer, føler De saa ikke en indvendig Kulde, og har De virkelig ikke i Deres Hjærte en Draabe Medlidenhed tilovers for alt det gaadefulde og skønne, der af Dem henføres til Kemi og mekaniske Virksomheder af Materiens Dele?«

»Hm, den Kulde føler jeg nu ikke — og det fordi jeg kender min Plads i Livets store Virkelighed, der er nok saa poetisk, som alle Fantasterier. — Og hvad angaar de af Følelsen og Forstanden afhængige Begreber, beror det hele jo ofte paa en Smags Sag. Der er for Eksempel endnu ingen, der har kunnet bevise noget om en Skønhed ens for alle. Denne Skønhedsfølelse er ligesaa individuelt fysiologisk bestemt som alle andre Følelser.«

Den ene talte med en Stemme fuld af Inderlighed og af Medlidenhed med den vildfarne Modstander den an-

den roligt i Bevidstheden om sin Aandsoverlegenhed, idet han passede paa ikke at benytte saarende Ord.

Elisabeth Sergejevna smilede og fulgte Minespillet i deres Ansigter, mens hun med Tænderne omhyggeligt pillede Fuglebenene rene.

Mascha kiggede med nysgerrige Øjne og Øren ind gennem Døren for om muligt at forstaa lidt af, hvad Herskabet talte om.

»De siger: »Virkelighed«, men hvad bliver der af den, naar alt omkring os og inde i os kun er Kemi og Mekanik? Overalt Bevægelse og altid Bevægelse — ikke Ro saa meget som et Hundrededels Sekund. Hvordan skal jeg kunne gribe Virkeligheden og lære den at kende, naar jeg i hvilket som helst Øjeblik ikke er saadan, som jeg var i det forrige og ikke bliver i det næste. De og jeg — vi er kun Materie? En Dag vil vi ligge under Helgenbillederne og opfylde Luften med en ækel raadden Stank, og hvad bliver der tilbage af os efter Døden? Maaske kun nogle falmede Fotografier, som aldrig vil fortælle Efterverdenen noget om vort Livs Glæder og Sorger. Det Ukendte har slugt alt! — Men er det da ikke frygteligt at tænke sig, at vi, der tænker og lider, kun lever for at raadne?«

Ippolit Sergejevitsch hørte opmærksomt efter og tænkte ved sig selv:

»Var du overbevist om Sandheden af din Tro, vilde du være mere rolig. Naar du tager saadan paa Vej, er det ikke fordi du er Idealist, men fordi dine Nerver er ødelagte.«

Og Benkofsky blev ved med at tale, mens hans Øjne straalede:

»De siger: Videnskaben! Godt, den bøjer jeg mig for som den store Aandsmagt, der belærer mig om de hemmelige Baand, der holder mig bunden. Ved dens Lys ser jeg min Viden i Forhold til mine Forfædres, der urokkeligt troede paa, at Tordenen buldrede i Kraft af Profeten Elias' Vilje. Jeg har ingen Tro paa Elias i den Retning,

jeg véd, at det er Elektriciteten. Men var det nu ikke lige saa godt med Elias? Nu er det bare mere indviklet. Elektricitet og hvad alle de andre Naturens Kræfter kaldes er noget i og for sig lige saa uforklarligt som de Undere, disse Kræfter skal anskueliggøre. Til Tider forekommer det mig, at Videnskaben kun tjener til at forvirre Begreberne. Jeg mener, at det var godt, om man kunde lade sig nøje med at tro. Man ler ad mig og siger: Man skal ikke tro, man skal vide. Men jeg gad da vide, hvad »Materien« egentlig er for noget: »Den store fælles Aarsag til alt, til vore Følelser saa vel som til den Verden, hvori disse Følelser opstaar!« svarer man mig, men er det en Forklaring? Kan man betragte det som en Besvarelse af Spørgsmaalet? Det er jo at gøre Nar ad den, der lidenskabeligt og inderligt søger en Løsning af Sjælens evige Gaade. Jeg ønsker at vide, hvad Mening der er i Tilværelsen. Jeg vil have klar Besked af dem, der har Monopol paa at være Vismænd. Hvorfor er jeg til?«

Ippolit Sergejevitsch saà paa Benkofskys Ansigt, som blussede af Bevægelse, og han begreb, at skulde en Imødegaaelse her nytte, maatte den foregaa med Ord, der var lige saa stærke som dem, han nu hørte. Den unge Mands store Øjne blev endnu større, han snappede efter Vejret, og hans smukke højre Haand bevægede sig febrilsk i Luften, snart knyttet og truende, snart ligesom gribende efter noget, han ikke kunde naa.

»Uden at give noget til Gengæld har de taget Tryghedsfølelsen ud af Livet! Man beder dem om Troens Brød, og de tilbyder os Fornægtelsens Stene! Materialisterne har plyndret Livets Sjæl, og dersom der i Livet ikke mere kan spores Kærlighedens og Lidelsens store Bedrifter, saa er det deres Skyld. Som Slaver af Forstanden har de givet Menneskesjælen i dennes Magt, og nu er Sjælen kold, og den dør syg og fattig. Livet er lige mørkt, og til at trodse dets Pinsler og dets Sorger kræves der Helte —, men hvor er de?«

»Ja han er syg,« tænkte Ippolit Sergejevitsch ved sig selv og betragtede dette Bundt af Nerver, der dirrede foran ham i tungsindigt Oprør.

Han forsøgte at standse sin vordende Svogers stormende Veltalenhed, men uden Held. Den unge Mand hørte intet og saà intet. Det var, som om han længe havde baaret paa alt dette og nu ikke kunde modstaa Trangen til at udtale sig for et af de Mennesker, der efter hans Mening havde ødelagt Livet.

Elisabeth Sergejevna saà beundrende paa ham. Hendes lyse Øjne var halvt lukkede, og der funklede en Gnist af glad Interesse i dem.

»I alt, hvad De saa varmt og smukt har talt om,« sagde Ippolit Sergejevitsch afmaalt men venligt, da han mærkede, at Benkofsky var bleven træt af at tale, »er der unægtelig megen Følelse og Dybsindighed —,« og for at virke forsonende flettede han videre paa et Net af Komplimenter.

Hans Søster hjalp ham ud af den vanskelige Situation. Hun var allerede mæt og havde sat sig til Rette i Lænestolen. Hendes mørke Haar var opsat efter gammel Mode. Frisuren, som havde Form af en Krone, passede godt til det bydende Udtryk i hendes Ansigt. Læberne blottede i Smilet en Tandrække, der var hvid og skarp som et Savblad, og med en Haandbevægelse standsede hun Broderen og sagde:

»Maa jeg have Lov til at sige et Par Ord? Jeg kender en Vismands Valgsprog, der lyder saaledes:

»Ikke de har Ret, som siger: Vi har Sandheden.

»Heller ikke de har Ret, som siger: Der gives ingen »Sandhed.

»Det er den Herre Sebaot og den Herre Satan — »paa hvilke to jeg forøvrigt ikke tror —, der paa én »Gang har Ret, for Livet er altid dobbelsidigt.

»Hvad? Vil I ikke gaa ind paa dette? Herregud, mig forekommer det, at alle Aarhundreders Visdom er

sammenfattet i denne ene Sætning: Der gives ingen enkelt Sandhed, Livet hører altid baade Gud og Satan til. — Naa hvad siger I saa til det?«

Ippolit Sergejevitsch svarede ikke, men trak kun paa Skuldrene. Han var imidlertid glad over, at der ved Søsterens Ord var blevet lagt en Dæmper paa Benkofsky.

Med denne foregik der noget besynderligt. Endnu mens Ippolit Sergejevitsch havde talt, blussede hans Ansigt, men for hvert af hendes Ord blev det blegere, og da hun stillede sit Spørgsmaal, udtrykte det noget, der var nær ved Skræk. Han vilde svare hende, hans Læber dirrede nervøst, men Ordene vilde ikke komme over dem. Hun passede paa Udtrykket i hans Ansigt, og med tilfredse Øjne nød hun den Virkning, hendes Ord havde gjort paa ham.

»Naa, i ethvert Tilfælde,« sagde hun efter en kort Pavse, »er der mere Livserfaring i disse Ord end i tusinde Folianters Millioner Sætninger.«

»Du har til en vis Grad Ret,« sagde Ippolit Sergejevitsch med et tillavet Smil, — »men alligevel —«

»Skal Mennesket da virkelig slukke de sidste Gnister af Prometheus' Ild, der brænder i dets Sjæl og forskønner dets Stræben?« udbrød Benkofsky og saà sørgmodigt paa hende.

»Hvorfor slukke Gnisterne, naar de giver noget positivt — jeg mener: noget behageligt,« sagde hun smilende.

»Det Kriterium til Bestemmelsen af det positive turde dog være vel billigt købt,« bemærkede Broderen tørt.

»Elisabeth Sergejevna! De, der er en Kvinde, sig mig: Hvilke Genlyde vækker for Eksempel hele den store Kvindesag i Deres Sjæl?« spurgte Benkofsky.

»Jeg synes, det er en interessant Sag.«

»Kun interessant?«

»Ja, jeg mener — det er ikke saa let at forklare —, at al denne Higen af Kvinder efter at komme frem er skabt af Kvinder, som paa en eller anden Maade er tilovers. De er ladte tilbage ved Livets Grænse, fordi de

ikke har været smukke, eller fordi de ikke har vidst at benytte den Magt, de ejede i deres Skønhed og ikke kendte det betagende i at have Magten over Manden —. Der er mange Grunde! — Men nu skal vi have Is!«

Benkofsky modtog tavs den grønne Assiet af hendes Haand, stillede den foran sig og gav sig til at stirre paa dens kolde, hvide Indhold, mens han nervøst strøg sig henover Panden med sin Haand.

»Der kan De se, Filosofi fordærver ikke alene Smagen for Livet, men ogsaa Appetiten,« sagde Elisabeth Sergejevna muntert.

Men Broderen saà hen paa hende og tænkte, at det var en farlig Leg, hun legede med denne unge Mand. Samtalen begyndte at trykke ham, og det gjorde ham paa en vis Maade ondt for Benkofsky.

»Sic visum Veneri!« sagde han, idet han rejste sig fra Bordet og tændte en Cigaret.

»Skal vi saa spille?« spurgte Elisabeth Sergejevna Benkofsky.

Og da han som Svar ærbødigt bøjede Hovedet, gik de fra Terrassen ind i Værelserne, hvorfra der kort efter hørtes Akkorder fra Flygelet og Toner af en Violin, som blev stemt. Ippolit Sergejevitsch havde anbragt sig i en magelig Lænestol ved Terrassens Rækværk i Skyggen af et Gardin af vild Vin, der kniplingsfint slyngede sig fra Jorden op til Taget ad udspændte Snore.

Gennem de aabne Døre hørte han alt, hvad Søsteren og Benkofsky talte om i Dagligstuen.

»Har De skrevet noget i den sidste Tid?« spurgt Elisabeth Sergejevna, mens han stemte Violinen.

»Ja, en lille Pjece.«

»Læs den iaften for mig.«

»Aa, nej, jeg har ikke Lyst.«

»Vil De maaske, at jeg skal bønfalde Dem derom?«

»Det véd De godt, jeg ikke vil. — Skal jeg sige nogle Tankesprog frem, som jeg har paa Tungen?«

»Ja, gør det!«

»Saa skal jeg sige dem —, de er lige fødte. De har kaldt dem til Live.«

»Det glæder mig.«

»Ja, jeg ved ikke — maaske skulde jeg ikke —«

»Nu var det formodentlig rigtigst at gaa sin Vej,« tænkte Ippolit Sergejevitsch. Men han var i Øjeblikket for doven til at rejse sig, og saa blev han siddende, idet han beroligede sig med, at de to jo maatte være vidende om hans Tilstedeværelse paa Terrassen:

Han hørte:

»Din Skønheds klare Ro gør *mig* urolig —
den har saa koldt et Skær.«

»Jeg tror, du spotter mine Tanker.
Du vil ikke forstaa mig.«

»Jeg læser ikke Deltagelse i dit Blik,
Din Latter gør mig bange.«

»Min Sjæls vaagne Drømme vifter
du bort med din Haand —,
Og de er dog saa stærke.«

»En Dag har de løst Tilværelsens Gaade,
og da er der Lykke ved mig —.
Men da staar du langt borte.«

»Tilgiv mig, Elisabeth Sergejevna, De ved, jeg har rejst Dem en Trone i mit Hjærte —.«

»Nej, nu *maa* jeg gaa!« sagde Ippolit Sergejevitsch til sig selv og skyndte sig ned i Parken, hvor han søgte hen i den store Allé.

Hans Søster forbavsede ham. Hun forekom ham ikke i den Grad smuk, at hendes Skønhed alene kunde tænde denne stærke Kærlighed hos den unge Mand. Hun maatte have naaet sit Resultat ved en vel beregnet Modstand, og for saa vidt maatte man paa en Maade beundre hende, for

Benkofsky *var* smuk. Som Broder og som et hæderligt Menneske burde han vist tale med hende om den sande Karakter af et saadant Forhold til det af Lidenskab glødende unge Menneske? Hvad vilde imidlertid en saadan Samtale føre til? Helt kompetent til at snakke med om Sager, der angik Amor og Venus, var han ikke —. Men det *var* nødvendigt at gøre Elisabeth opmærksom paa, at den unge Mand maatte gaa til Grunde, hvis hun ikke i Tide hjalp med til at slukke Branden i ham og til at lære ham at føle og tænke mere normalt.

»Men om nu Varenka kom til at staa overfor en saadan Lidenskabernes blussende Fakkel?«

Ippolit Sergejevitsch stillede sig dette Spørgsmaal, men prøvede ikke paa at besvare det. Han faldt i Tanker over, hvad denne unge Pige nu i dette Øjeblik kunde tage sig for. Maaske slog hun netop nu sin Nikon paa Øret, eller hun kørte rundt i Værelserne med sin syge Fader. Og da han havde forestillet sig hende i Færd med saadanne Beskæftigelser, følte han sig ilde berørt paa hendes Vegne. Det var nødvendigt at aabne hendes Øjne for en bedre Virkelighed end den, hun kendte. Men hvor var det kedeligt, at hun boede saa langt borte, at man ikke hyppigere kunde se hende. Det var fra Dag til Dag og i smaa Doser hun skulde udsættes for Forstandens frugtbare Paavirkning.

I Parken var der Stilhed og duftende Kølighed. Fra Huset lød Violinens smeltende Lyde og Flygelets nervøse Toner. Rundt om fra Buskene hørte man Fuglenes kærlige Beden, deres forsigtige Kalden og stormende Henrykkelsesudbrud.

Ude fra Markerne lød der ogsaa Musik — dér sang Lærkerne. Paa en Gren i et Lindetræ sad en forpjusket Stær, sort som Kul, og mens den plukkede i Fjerene paa Brystet, fløjtede den hemmelighedsfuldt og kiggede paa det mærkelige Menneske, der skred saa langsomt hen i Alleen med Hænderne korsvis paa Ryggen og med Blikket fornøjet rettet fremefter mod noget langt borte.

Ved Tebordet om Aftenen var Benkofsky mere tilbageholdende og gjorde ikke et saa febrilsk Indtryk som før. Elisabeth Sergejevna var ogsaa ligesom blødgjort af noget. Ippolit Sergejevitsch iagttog Forandringen, og da han nu mente sig nogenlunde garanteret mod abstrakte Samtalers Faldgruber, blev hans Væsen mindre afmaalt.

»Hvorfor fortæller du ikke noget om St. Petersborg, Ippolit?« spurgte Elisabeth Sergejevna.

»Hvad skal jeg fortælle? Det er en meget stor og livlig By — Vejret dèr er fugtigt —«

»Men Menneskene er tørre,« afbrød Benkofsky.

»Langtfra alle! Der er mange, der er fuldstændig opblødte og overtrukne med gammelt Mug. Dér som her er Menneskene meget forskellige.«

»Ja, Gud være lovet!« udbrød Benkofsky.

»Ja, ellers vilde Livet da være uudholdeligt,« indrømmede Elisabeth Sergejevna. »Men hvordan stiller de unge sig nu til os her ude paa Landet? Vedbliver de at se ned paa os? Er den unge Slægt ikke efterhaanden begyndt at blive noget skuffet over sig selv?«

»Denne Fremtoning er vist ikke karakteristisk for Intelligensen i vore Dage,« bemærkede Benkofsky med noget af et Smil. »Den Gang Intelligensen for Størstedelen var adelig, kom denne Skuffelse undertiden frem. Men nu, da enhver Søn af en Pranger, Købmand eller Embedsmand allerede efter Læsningen af et Par populære Bøger hører til Intelligensen, kan vi paa Landet naturligvis ikke interessere. Hvad kender en saadan Intelligens til Landet? Er det for den andet end et behageligt Sted at tilbringe Sommeren paa? For disse Hovedstadsfolk er Landet: Landliggeri. De kommer, bor der og forsvinder. De efterlader sig ikke andet end diverse Stumper Papir og ødelagte Sager — de sædvanlige Tegn paa, at der har været Landliggere paa Færde.« Og med megen Styrke endte han:

»Men der vil komme en ny Slægt, der skal rydde op

i alt dette og tilintetgøre Sporene af denne flade, sjælløse og afkræftede Oldinge-Intelligens!«

»Disse nye — er det restaurerede Adelsmænd?« spurgte Ippolit Sergejevitsch og blinkede med Øjnene.

»De har vist forstaaet mig —. Deres Spørgsmaal er ikke meget smigrende — for Dem selv, undskyld!« fo'r Benkofsky op.

»Jeg spurgte kun om, hvem disse fremtidige var.« Ippolit Sergejevitsch trak paa Skuldrene.

»Det er — de virkelig unge, de, hvori der er Fornyelse, Mennesker med en udviklet Følelse for Menneskenes Værd, Folk, der tørster efter Kundskab, videbegærlige og stærke unge Mænd med Vilje til at gøre sig gældende.«

»De skal være velkomne,« sagde Ippolit Sergejevitsch ligegyldigt.

»Ja, man maa jo indrømme, at der begynder at røre sig et nyt Liv her ude paa Landet,« fortsatte Elisabeth Sergejevna forsonende. »Jeg har her nogle meget interessante Fyre — Ivan og Gregor Schachov, der har læst næsten Halvdelen af mit Bibliotek, og Akim Mosjireff, et Menneske, som forstaar sig paa alt. Han har virkelig glimrende Evner. Jeg har kontrolleret ham. Jeg gav ham en Fysik og sagde til ham: Læs den og forklar mig Vægtstangens og Ligevægtens Love. Efter en Uges Forløb stillede han til Eksamen og forbløffede mig aldeles. Og saa siger han oven i Købet, da jeg havde rost ham: Naa, hvad, De forstaar det, saa har jeg vel ogsaa Lov dertil — Bøger skrives jo for alle! — Hvad siger De til ham? Men unægtelig, denne Forstaaelse af eget Værd, har endnu kun udviklet det fordringsfulde og grove hos dem, og disse nyfødte Egenskaber eller Evner kommer ogsaa frem overfor mig. Naa, jeg finder mig deri. Det kunde ikke falde mig ind at klage til Øvrigheden, jeg ved jo, at af den nye Jordbund skyder der Idéforbindelser op, som kan antænde den

store Ild. Det kunde hænde, at man en skønne Morgen vaagnede kun paa Asken af sin Gaard.«

Ippolit Sergejevitsch smilede. Benkofsky kastede et Blik fuldt af Tungsind paa Elisabeth Sergejevna.

De talte sammen til Klokken henad ti og sørgede forsigtigt for ikke at komme for dybt i de behandlede Emner. Saa gik Elisabeth Sergejevna med Benkofsky ind for atter at spille, og Ippolit Sergejevitsch forsvandt paa sit Værelse, uden at hans tilkommende Svoger gjorde sig den ringeste Umage for at skjule sin Glæde over at følge den Tilbedtes Broder til Døren.

Naar man har faaet at vide, hvad man gærne vil vide, indtræder der en Slappelse, og i en saadan Tilstand af Slappelse befandt Ippolit Sergejevitsch sig, da han satte sig ved Bordet i sit Værelse for at skrive nogle Breve til Bekendte. Han forstod nu Søsterens Forhold til Benkofsky og begreb ogsaa nogenlunde sin egen Rolle i hendes Spil. Denne Parodi paa Pygmalions og Galatheas Historie var ham inderlig imod, men hvorfra hente Energien til at dadle Søsteren?

Melankolsk gav han sig til at tromme med Penneskaftet mod Bordet, pustede saa med ét Lampen ud og satte sig ved Vinduet.

Dødsstilhed herskede i Parken, der var oplyst af Maanen. Igennem Ruden saà den ud, som om den var grøn.

Under Vinduet hørte han en svag Raslen af Blade og Knirken af Grus. Han aabnede Vinduet og kiggede ud.

Bag ved Træerne gled Stupigen Maschas hvide Kjole forbi.

»Naa, hvad?« tænkte han smilende. »Lad saa i det mindste Stupigen elske, naar Fruen kun leger Kærlighed.«

Langsomt randt Dagene som Draaber i Tidens evige Strøm. Nye Indtryk var der næsten ingen af, og det var vanskeligt at arbejde, for Solens brændende Straaler, Parkens bedøvende Duft og de stille Maaneskinsnætter skabte i Sjælen Lysten til drømmende Lediggang.

Ippolit Sergejevitsch nød sit Driverliv, mens han fra Dag til Dag opsatte det alvorlige Arbejde. Til Tider kedede han sig dog lumskt, og han bebrejdede sig da sin Ørkesløshed og Mangel paa Energi, men det hjalp altsammen ikke paa Lysten til at tage fat. Han definerede sin Ugidelighed som Organismens Higen efter i Ro at skrabe det mest mulige sammen af Viljekraft. Naar han vaagnede om Morgenen efter en sund og fast Søvn og med Velbehag strakte sig, følte han, hvor spændstige hans Muskler var, hvor Huden var elastisk, og hvor frit og dybt hans Lunger aandede.

Søsterens filosofiske Tilbøjeligheder, som i Begyndelsen havde irriteret ham, forsonede han sig efterhaanden med. Han forstod, at hendes Lyst til at udbrede sig om alt mellem Himmel og Jord ikke udsprang af Trang til netop at forklare ham sit Syn paa Livet, men af et bevidst Ønske om at faa Bugt med alt det, der paa den ene eller den anden Maade forstyrrede hendes Sjæls kølige Ro. Hun fabrikerede Skemaer af tørre Teorier, men de interesserede hende ikke længere, end til hun havde faaet sit skeptiske, ja endog ironiske Syn paa Livet og Menneskene bragt i en Slags Orden, saa tog hun fat paa nye Teorier. Ippolit Sergejevitsch saà tydeligt alt dette, men han følte fremdeles ikke Lyst til at komme med Bebrejdelser til Søsteren. I Virkeligheden maatte han jo indrømme, at han var lige saa kold som hun.

Endnu kunde man heller ikke vide, hvem af de to, den unge Mand eller Kvinden, som var ældre end han, der vilde blive den lidende Part. Det kunde jo være, at denne ildsprudende unge Herre snart var brændt ud, og skulde det altsaa blive Søsteren, der kom til at lide —, ja,

hvad saa? Saadan burde det jo være, hvis der var Retfærdighed til —.

Varenka kom ofte. I Reglen roede de to alene ud paa Floden og spaserede i Skoven, somme Tider tog Søsteren med, Benkofsky aldrig. Ippolit syntes stadig godt om den unge Pige, og stadig tænkte han paa at retlede hende, men altid maatte han med hende begynde fra Begyndelsen, og hendes haardnakkede Spørgsmaal: af hvad Grund? og: hvorfor? førte ham uvægerlig ind i en Labyrint af Forklaringer, som hun ikke forstod et Ord af.

En Dag, da hun var træt af hans Modsigelser, forklarede hun ham sine Anskuelser i følgende Ord:

»Gud har skabt mig, som han har skabt alle andre, efter sit Billede og i sin Lignelse. Altsaa alt, hvad jeg gør, gør jeg efter hans Vilje. Jeg lever, som Gud vil have det, han véd jo dog, hvordan jeg lever. Det synes jeg er nok, og saa er det aldeles ingen Nytte til, at De vil yppe Strid med mig!«

Meget hyppigt kaldte hun imidlertid Længsler til Live i ham, men med en Kraftanstrængelse slukkede han saa disse sanselige Gnister. Han prøvede paa at overse dem, og naar det ikke vilde lykkes ham, tog han det overlegent og sagde ved sig selv:

»Naa, hvad saa? Det er jo meget naturligt. Hun er smuk, og jeg er et Mandfolk, og for hver Dag der gaar, bliver mın Organisme stærkere af al denne Sol og Landluft. — Der er slet ikke noget paa Færde, og alle hendes Særheder er Sikkerhed nok for, at jeg ikke skal lade mig bedaare af hende.«

En Aften ved Teen sagde Søsteren:

»Imorgen er det Varenka Olessovs Fødselsdag. Jeg bliver nødt til at tage derhen.«

»Ja vel, tag du bare afsted — og gratuler hende fra mig!« svarede han.

»Tager du ikke med?« spurgte Elisabeth og saà nysgærrigt paa ham.

»Jeg? Aa, jeg véd ikke ikke —. Nej, jeg tror ikke, Men jeg *kunde* jo godt tage med.«

»Du *behøver* det ikke!« svarede Elisabeth Sergejevna og saà ned for at skjule et Smil, der glimtede i hendes Øjne.

»Det véd jeg nok!« sagde han vrippent.

Der indtraadte en længere Pavse, i hvilken Ippolit Sergejevitsch gav sig selv en stræng Reprimande for sin Opførsel. Det var jo, som om han frygtede for, at hans Selvbeherskelse ikke skulde kunne staa sig overfor denne unge Piges Trylleri.

»Varenka har for Resten fortalt mig, at der skal være saa smukt paa deres Egn,« sagde han og blev rød i Hovedet. Han mærkede godt, at Søsteren forstod ham. Hun lod imidlertid som ingenting.

»Vær nu god og tag med! Du skal se, der er virkelig smukt hos dem. Og det er ogsaa rarere for mig, naar du er med —. Vi bliver der ikke længe. Tager du saa med?«

»Naa ja, lad mig saa.«

Hans Humør var imidlertid ødelagt: »Var det nu nødvendigt at lyve? Hvad ondt er der i, at jeg har Lyst til at komme sammen med denne unge Pige?« spurgte han sig selv.

Næste Morgen vaagnede han tidligt, og den første Lyd, han opfangede, var Søsterens Stemme:

»Naa, hvor Ippolit vil blive forbavset!«

Udbruddet efterfulgtes af en klingende Latter — saaledes kunde kun Varenka le. Ippolit Sergejevitsch rejste sig op i Sengen, kastede Tæppet til Side og lyttede med et glad Smil. Han klædte sig paa i en Fart. Skulde Varenka virkelig være kommen paa sin Fødselsdag for at invitere ham og Søsteren. Det var da en sød Pige!

Da han traadte ind i Spisestuen, sænkede Varenka brødebetynget sine Øjne, og uden at tage imod hans fremstrakte Haand sagde hun med forsagt Stemme:

»Jeg er bange for, at De —.«

»Tænk dig!« udbrød Elisabeth Sergejevna, »hun er flygtet hjemme fra.«

»Hvad behager!?«

»I al Stilhed,« forklarede Varenka.

Elisabeth Sergejevna lo.

»Men — hvorfor dog?«

»Fra Frierne!« bekendte Varenka og brød ud i Latter. »Tænk Dem, hvor de vil blive lange i Ansigtet! Tante Lutschitskaja vil med Vold og Magt have mig gift. Hun har sendt dem højtidelige Indbydelser og har kogt og bagt til dem, som de var hundrede. Og jeg har hjulpet hende dermed! — Men imorges, da jeg var staaet op, kom jeg i en Fart til Hest og red herhen. Jeg efterlod en Seddel, hvorpaa der staar, at jeg er taget til Schterbakofs — forstaar De? Det er tre, fire Mil til den anden Side!«

Han saà paa hende og lo med en Latter, som gjorde ham helt varm om Hjærtet. Hun var ogsaa idag klædt i en hvid Kjole, som faldt i bløde Folder fra Skulder til Fod, og som skjulte hendes Skikkelse ligesom i en Taage. Smilet spillede i hendes Øjne, og Rødmen farvede hendes Kinder.

»De synes ikke om det?« spurgte hun.

»Om hvad?«

»Om at jeg har baaret mig saadan ad. Det er jo ganske vist ikke videre høfligt —.« Hun prøvede paa at lægge Ansigtet i alvorlige Folder, men saa lo hun igen.

»Jeg kan tænke mig dem! Pyntede og parfumerede —. De drikker sig fulde af Sorg — aa, min Gud!«

»Er der mange?« spurgte Ippolit Sergejevitsch.

»Hele fire!«

»Maa jeg skænke Te til dig?« afbrød Elisabeth Sergejevna. »Den Historie kommer dig dyrt til at staa. — Har du tænkt paa det?«

»Nej! — Og det vil jeg heller ikke,« svarede hun bestemt og satte sig ved Bordet.

»Det bliver først, naar jeg kommer hjem — altsaa i Aften, for jeg bliver her hele Dagen. Hvorfor skulde jeg saa allerede nu bekymre mig om, hvad der skal ske i Aften? Og hvem skulde gøre mig noget, og hvad skulde man gøre mig? Fader —? Han brummer, men saa kan jeg gaa min Vej og lade være med at høre derpaa. Tante? Hun elsker mig afsindigt! Men maaske de fire? Ha, ha, ha, dem skal jeg tvinge til at krybe omkring paa Hænder og Fødder, det kan blive morsomt! Jeg skal prøve —, det vil sige, Tschernonjebof kan nu ikke, for han har alt for meget Mave!«

»Men Varja! du gaar jo fra Forstanden!« Elisabeth Sergejevna søgte at lægge en Dæmper paa hende.

»Nu skal jeg ikke mere!« lovede Varenka. Men det gik ikke saa let. Hun blev ved med at skildre sine Friere, og saa længe de drak Te, lød Latteren uafbrudt. Elisabeth Sergejevna lo lidt nedladende, Ippolit Sergejevitsch forsøgte at holde igen, men det lykkedes ham ikke. Saa begyndte man at tale om, hvorledes man skulde anvende den velbegyndte Dag, og Varenka foreslog en Rotur til Skoven for at spise og drikke Te dér. Elisabeth satte et bekymret Ansigt op:

»Jeg kan desværre ikke tage med,« sagde hun, »jeg har et aldeles nødvendigt Ærende i Sanino. Jeg havde bestemt at tage over til dig Varja, og paa Vejen dreje ind der —. Nu er jeg nødt til at tage afsted alene for den Sags Skyld.«

Ippolit Sergejevitsch saà mistroisk paa hende. Det forekom ham, at det var noget, hun lige havde fundet paa for at lade ham være alene med Varja. Hendes Ansigt udtrykte imidlertid kun Ærgrelse over, at hun ikke kunde være sammen med de andre.

»Naa, ja, ja,« sagde Varenka, »det er jo slemt, men

vi tager alligevel afsted — ikke sandt? Vi maa vel nok tage Gregor og Mascha med?«

»Gregor naturligvis — men Mascha? Hun skal jo lave Middagsmad.«

»Hvem skal spise til Middag? Du tager til Benkofskys, og vi kommer ikke hjem før til Aften.«

»Naa, saa tag da Mascha med!«

Varenka fo'r afsted. Ippolit Sergejevitsch, som havde tændt en Cigaret, gik ud paa Terrassen, hvor han gav sig til at gaa frem og tilbage. Den foreslaaede Tur tiltalte ham, men Gregor og Mascha fandt han temmelig overflødige.

En lille halv Time efter stod Ippolit Sergejevitsch og Varja ved Baaden og saà paa, hvor travlt Gregor havde med at gøre den klar. Han var en Fyr med rødt Haar, blaa Øjne og Ørnenæse. Mascha lagde Temaskinen og forskellige Pakker ned i Baaden, og sagde til Gregor:

»Skynd dig dog lidt, din Rødtop — kan du ikke se, at Herskaberne venter?«

»Jeg er straks færdig,« svarede Tjeneren med høj Tenor og satte Aaregaflerne i, mens han blinkede til Mascha.

Ippolit Sergejevitsch lagde Mærke til dette og anede, hvem det var, der om Natten smuttede forbi hans Vindu.

»Véd De,« spurgte Varja, da hun sad i Baaden og med et Nik med Hovedet pegede hen paa Gregor, »han gaar her hos os for at være meget lærd — retslærd!«

»Naa, hvor De kan fortælle, Varvara Vasiljevna,« lo Gregor og viste sine stærke Tænder. »Retslærd!«

»Det er mit ramme Alvor, Ippolit Sergejevitsch, han kender alle de russiske Love.«

»Er det muligt, Gregor?« spurgte Docenten interesseret.

»Det er bare noget, der bliver sagt for Spøg — hvordan skulde jeg kunne det? — Der er ingen, som kender dem alle, Varvara Vasiljevna.«

»Dog den, der har skrevet dem?«

»Speranski? han er jo død for lang Tid siden.«

»Lad os saa høre, hvad det er De læser,« sagde Ippolit Sergejevitsch og betragtede nærmere Fyrens kloge Ansigt, mens denne tumlede med Aarerne.

»Ja, det er Lovene, som der blev sagt,« Gregor viste med de spillende Øjne hen mod Varja. »Rent tilfældig fik jeg fat paa 1ode Bind og kiggede i det og saà, at det var interessant og lærerigt. Saa læste jeg det. Nu er jeg i Færd med 1ste Bind. Den første Paragraf lyder saaledes: »Ingen kan undgaa Straf paa Grund af Uvidenhed om Lovene.« Naa, tænkte jeg, det er en net Historie, for hvem kender dem? Nu har Læreren lovet at skaffe mig Loven om Bøndernes Retsforhold. Det vil blive interessant at læse den.«

»Der kan De se, hvad han er for en Karl!« sagde Varenka.

»Læser De ogsaa andet?« spurgte Ippolit Sergejevitsch.

»Jeg læser hvad jeg kan faa fat i, naar jeg bare har Tid. Der er mange Bøger her. Alene Elisabeth Sergejevna har henved tusende, det maa vel være nok. Men det er kun Romaner og Noveller.«

Baaden gik jævnt frem mod Strømmen, og alt omkring var vidunderlig smukt. Ippolit Sergejevitsch saà ind i Varenkas Ansigt, som opmærksomt var vendt imod den bredbrystede Tjener, der taktfast drev Baaden frem, alt mens han udbredte sig over sine literære Glæder, stolt over, at den lærde Herre hørte paa ham. Maschas Øjne, der var rettede samme Vej, tindrede under de sænkede Laag af Kærlighed og Stolthed.

»Jeg bryder mig ikke om at læse om, hvordan Solen staar op eller gaar ned eller i det hele taget disse Naturbeskrivelser. Solen har jeg jo set mere end tusinde Gange staa op, Skoven og Floderne kender jeg ogsaa. Hvorfor skal jeg saa læse om dem? Og det bliver beskrevet i hver

eneste Bog. Efter min Mening er det ganske overflødigt, det kan enhver se med sine egne Øjne. Men at læse om Mennesker, det er morsomt. Naar man læser derom, maa man tænke: Hvorledes havde du baaret dig ad i det og det Tilfælde, selv om man véd, at det ikke er sandt.«

»Hvad er ikke sandt?« spurgte Ippolit Sergejevitsch.

»Bøgerne! De er jo digtede. Bønderne for Eksempel! Er der maaske nogen Bonde, der ligner dem i Bøgerne? Der er de kun nogle stakkels uvidende dumme Kreaturer, og det er dog ikke sandt. Eller ogsaa skaber de sig. Nej, af Bøgerne kan Folk saamæn ikke faa noget at vide om, hvordan Bønderne virkelig er.«

Dette begyndte at kede Varenka.

»Véd De hvad, Ippolit Sergejevitsch,« sagde hun, »skal vi to ikke gaa i Land og spasere i Skoven. Her sidder vi kun og bliver stegt i Solen. Gregor og Mascha kan ro videre til Savjolofs Kløft og lægge til der, lave Te og vente paa os. Gregor, ro ind til Bredden! Jeg holder forfærdelig meget af at spise og drikke Te i det Fri. Man føler sig som en ubunden Landstryger.«

»Der kan De se!« sagde hun, straks hun var sprunget i Land, »ikke saa snart berører man Jorden, før der er noget, der liver op i ens Sjæl. Nu har jeg faaet den ene Sko fuld af Vand og den anden af Sand. Det kan være mere eller mindre behageligt, men morsomt er det alligevel, for saa tvinges man til at mærke, at man er til. — Se, hvor hurtigt de kom afsted med Baaden.«

Floden laa for deres Fødder og skvulpede sagte. Baaden gik i anselig Fart mod Strømmen og efterlod sig et langt Spor, der skinnede som Sølv i Solen. Man kunde se, at Gregor lo til Mascha, mens hun truede ad ham med knyttet Haand.

»De er Forlovede,« fortalte Varenka smilende. »Mascha har allerede bedt Elisabeth Sergejevna om Lov til at gifte sig med Gregor; men hun har endnu ikke givet sin Tilladelse; hun holder ikke af gifte Tjenestefolk. Men nu

til Efteraaret kan Gregor sige sin Plads op, og saa løber han med Mascha. De er briljante begge to. Gregor har bedt mig om at sælge ham en Stump Jord paa Afbetaling, han vilde gærne have ti Tiender, men saa længe Fader lever, kan jeg ikke, og det gør mig i Grunden ondt. Jeg véd, at han vilde betale mig sine Afdrag punktligt. Han er rigtig flink, Klejnsmed og Grovsmed og Kusk og Tjener hos Deres Søster. Kokovitsch — Herredsfoged og en af mine Friere — siger om ham: Ved De hvad? det er dog et farligt Individ — han har ikke Spor af Respekt for sine Overordnede.«

»Hvem er denne Kokovitsch? — En Polak?« spurgte Ippolit Sergejevitsch.

»En Mordwiner eller Tschuwasch — jeg véd det ikke! Han har en forfærdelig lang og tyk Tunge, som han næsten ikke kan beholde i Munden — han har ligefrem ondt ved at tale. — Uha! Hvor her er snavset!«

En stor Pøl fuld af opløste Blade og Mudder spærrede Vejen. Ippolit Sergejevitsch saà paa sine blanke Støvler og sagde:

»Her maa man nok se at komme uden om.«

»De kan jo springe over,« udbrød Varenka og prøvede sig frem med Foden. »Det er saa vanskeligt at komme uden om uden at rive sig itu paa Grenene. Prøv paa at springe. Det gør jeg! Se — hop!«

Hun tog Tilløb og sprang. Det saà ud for ham, som om hendes Kjole havde revet sig løs fra hendes Skuldre og fløj i Luften. Nu stod hun paa den anden Side af Moradset og beklagede sig, hun var ikke kommen langt nok i Springet.

»Næ, hvor jeg har grisset mig til! De skal saamæn hellere gaa udenom. Fy, hvor det er ækelt!«

Han saà paa hende og smilede svagt, mens hans Fødder, uden at han brød sig om det, sank ned i noget fugtigt og sumpet. Paa den anden Side Pølen stod Varenka og rystede Smudset af sin Kjole, saa han kunde se de fine,

stribede Strømper paa hendes velformede Ben. Et Øjeblik forekom det ham, at Moradset, som adskilte dem, laa der som for at advare ham eller hende. Men han rystede Indtrykket af sig og skyndte sig uden om Vejen ind mellem Buskene, som begrænsede den. Der var dog ogsaa vaadt derinde under Græsset. Med vaade Fødder og en underlig beklemt Følelse traadte han frem for hende. Hun pegede med en Grimace paa sin Kjole og spurgte ham:

»Synes De, det ser pænt ud — uf!« Han saà paa Kjolen, hvor store sorte Pletter ligesom triumferende bredte sig paa det hvide Stof.

»Jeg elsker dig og har vænnet mig til at se dig saa guddommelig ren, at endog en Smudsplet paa din Kjole kaster en Skygge over min Sjæl,« sagde Ippolit Sergejevitsch langsomt, og da han tav, saà han, at der svævede et forbavset Smil paa hendes Læber, mens hun spørgende betragtede ham.

Han følte, at hans Bryst ligesom var fyldt af brusende Skum, der hvad Øjeblik det skulde være kunde forvandle sig til vidunderdejlige Ord, som han endnu aldrig havde talt til nogen.

»Hvad var det egentlig, De sagde?« spurgte Varenka.

Det gøs i ham, for hendes Spørgsmaal lød strængt, og han gjorde sig Umage for at være rolig, mens han alvorligt svarede hende:

»Det var Vers — oversat paa russisk Prosa. — De kunde da høre, at det var Vers? Originalen er italiensk, jeg husker ikke Forfatterens Navn. Det faldt mig netop ind.«

»Hvordan var det? Sig det en Gang til!«

»Jeg elsker —,« han tørede Sveden af Panden, »nej, nu har jeg glemt det. Jeg kan min Sandten ikke huske det.«

»Naa, ja, ja — lad os saa gaa videre.« Og hun gik.

I nogle Minutter anstrængte Ippolit Sergejevitsch sig for at forklare sig dette besynderlige Optrin, der med et

havde rejst sig som en usynlig Mur mellem ham og den unge Pige. Men, hvor meget han end anstrængte sig, kom han ikke længer end til Bevidstheden om, at han nu var flov overfor Varenka. Hun gik uden at sige noget ved Siden af ham med sænket Hoved og saà ikke paa ham.

»Hvordan i Alverden skal man forklare hende alt dette?« tænkte Ippolit Sergejevitsch.

Hendes Tavshed var trykkende. Han mente at kunne mærke, at hun tænkte paa ham, og at Tankerne ikke var gode. Og da han ikke kunde finde paa andet, sagde han pludselig interesseret:

»Deres gode Herrer Friere skulde blot vide, hvorledes De tilbringer Dagen!«

Hun saà paa ham, som om han havde kaldt paa hende et Steds langt borte fra, men lidt efter lidt fik hendes Ansigt sit sædvanlige aabne, næsten barnlige Udtryk.

»Ja — de vilde sikkert blive gale i Hovedet! De faar det nok at vide —. Saa tænker de næppe godt om mig.«

»Er De bange for dem?«

»Jeg? For dem!« Hun spurgte tyst og vredt.

»Tilgiv mig mit Spørgsmaal!«

»Det har ikke noget at sige —. De kender mig jo ikke og har ingen Anelse om, i hvor høj Grad de alle er mig modbydelige. Undertiden faar jeg saadan Lyst til at trampe dem sønder og sammen, i Ansigtet, over Munden, saa de ikke kunde mæle et Ord mere! Saa tarvelige de er!«

Der lynede i hendes Øjne en saadan Haardhed, at han næsten ikke kunde taale at se paa hende, og han vendte sig derfor bort, da han spurgte hende:

»Det er meget beklageligt, at De er nødt til at omgaas Mennesker, som De ligefrem afskyr. — Men er der da virkelig ikke en eneste blandt dem, som er nogenlunde ordenlig?«

»Nej! Véd De hvad? Her i Verden er der umaadelig faa ordenlige Mennesker! De fleste er nogle modbydelige Invalider uden Spor af Sjæl.«

Han smilede og sagde med et Strejf af Ironi:

»De er for ung til at tale saaledes. Vent De blot lidt endnu, saa træffer de nok et Menneske, som De vil synes om, og som vil interessere Dem.«

»Hvem skulde det være?« spurgte hun og stod stille.

»Deres tilkommende Mand!«

»Ja, hvem skulde det være?«

»Det er jo ikke godt for mig at vide.« Ippolit Sergejevitsch trak paa Skuldrene og fandt hendes hurtige Spørgsmaal plagende.

»Hvor kan De saa sige saadant noget?« Hun pustede ud og fortsatte sin Gang.

De gik tværs gennem et Buskads ad en Sti, der strakte sig som et tabt Baand — lunefuldt i sine Snoninger. Nu var de nær den tætte Skov.

»Men bryder De Dem da ikke om at blive gift?« spurgte Ippolit Sergejevitsch.

»Aa — jeg véd saamæn ikke! Det tænker jeg slet ikke paa,« svarede hun ligefremt. Hendes smukke Øjne saà ud i det fjærne, hendes Blik var stirrende, som om det derude opfangede noget, der var hende dyrebart.

»De skulde bo. en Vinter i Byen. Der vilde Deres Skønhed drage Opmærksomheden til sig, og der vilde De snart finde en, der kunde fængle Dem —. For der vilde sikkert være mange, som kunde ønske at kalde Dem sin Hustru.« Han havde talt langsomt og halvhøjt, mens han uafbrudt havde set paa hende.

»Dertil maatte de vel først have min Tilladelse?«

»Aa — De kan da ikke forbyde dem at ønske!«

»Aa nej, naturligvis. Lad dem bare ønske!«

Saa gik de lidt uden at sige noget.

Hun stirrede tankefuldt frem for sig, som søgte hun efter en Erindring. Han studerede Smudspletterne paa

hendes Kjole. Der var syv ialt: fire store ligesom Stjærner, to som Kommaer og en som et Penselstrøg. Deres Former og de Steder de sad forekom ham at have en eller anden Betydning — hvilken vidste han ikke.

Pludselig spurgte hun alvorligt:

»Har De nogensinde været forelsket?«

»Jeg?« Ippolit Sergejevitsch fo'r sammen. »Jo — men det er meget længe siden. Jeg var en ren Dreng den Gang.«

»Jeg har ogsaa været det, men det er ogsaa længe siden,« sagde hun.

»Og i hvem var det da?« spurgte Docenten uden at føle det næsvise i Spørgsmaalet. Han brækkede en Kvist, som han havde faaet i Haanden, og kastede Stumperne langt bort.

»Han var Hestetyv —. Det er nu tre Aar siden jeg saà ham. Jeg var den Gang sytten Aar. En Dag blev han grebet, pryglet og ført ind i Gaarden til os. Han laa bastet og bunden i en Vogn og saà hen paa mig. Jeg stod paa Trappen — det var en klar Morgen ganske tidligt, alle de andre sov endnu.« Hun tav som fordybet i Erindringen. Saa fortsatte hun: »Under Vognen var der en Blodpøl, helt levret, og der faldt tykke Draaber ned i den fra ham. Han hed Saschka Remesoff. Bønderne kom ind i Gaarden og gloede paa ham og knurrede som Hunde. Deres Øjne var hadefulde, men han saà roligt paa dem alle, og jeg kunde se, at han, skønt han baade var forslaaet og bagbunden, regnede sig for bedre end dem. Mest saà han hen for sig med sine store, brune Øjne. Jeg fik ondt af ham og gik ind og skænkede et Glas Brændevin til ham. Saa gik jeg ud og rakte ham det. Men hans Hænder var jo bundne, saa han ikke kunde tage det. Saa løftede han sit blodige Hovede lidt og sagde:

»Frøken, ræk det hen til Munden.«

»Jeg satte Glasset lige til hans Læber. Han drak langsomt, aa, saa langsomt, og sagde saa:

»Tusend Tak, Frøken, Gud velsigne Dem!«

»Da hviskede jeg til ham: Flygt! Men han svarede højt:

»Dersom jeg ikke dør, saa flygter jeg — det er sikkert!«

»Og jeg kunde saa godt lide, at han sagde dette saa højt, at alle kunde høre det. Derefter sagde han til mig:

»Frøken, sig til dem, at de skal vaske mit Ansigt.«

»Jeg gav Dunjah Ordre dertil, og hun vaskede det. Men Ansigtet vedblev at være blaat og hovent af Slagene. — Kort efter blev han kørt bort. Han nikkede til mig og smilede, saa forslaaet han var. Jeg har grædt meget over ham og bedt til Gud om, at det maatte lykkes ham at flygte.«

»Og De,« afbrød Ippolit Sergejevitsch hende spydigt, »venter vel saa, at han skal komme til Dem, og saa vil De gifte Dem med ham?«

Hun hørte ikke Ironien og svarede ligefremt:

»Hvorfor skulde han vel komme her?«

»Men hvis han nu kom — vilde De saa gifte Dem med ham?«

»Med en Bonde! — — Det ved jeg ikke. — Nej, det tror jeg ikke.«

Ippolit Sergejevitsch blev vred og sagde strengt:

»De har fuldstændig ødelagt Dem med Deres Romaner, det vil jeg dog sige Dem, Varvara Vasiljevna!«

Ved Lyden af hans højtidelige Stemme kastede hun et Blik fuldt af Forbavselse paa ham, og opmærksomt lyttede hun saa til hans haarde, næsten tugtende Ord. Han søgte at bevise hende, hvorledes den Literatur, hun var saa begejstret for, ødelagde baade Forstand og Følelse, fordrejede Virkeligheden og gjorde hende fremmed for Livets nøgne Sandheder, for Menneskers Ønsker og Menneskers Savn.

Hans Stemme lød skarpt i Skovens Stilhed, og af og til puslede det uroligt i Træerne ved Vejen. Mellem Stammerne laa det duftopfyldte Mørke, og til Tider bares en

langtrukken Lyd gennem Skoven som et undertrykt Suk, og Løvet skælvede svagt som i Søvne.

»Man bør kun læse Bøger, der lærer en at forstaa Livet, det vil sige: Menneskene og deres Adfærd. Og at forstaa Mennesker betyder, at man lærer at bære over med deres Fejl. Man skal lære, hvor elendigt Menneskene lever, og hvor godt de kunde have levet, om de havde været klogere og haft mere Agtelse for hverandres Rettigheder. Alle ønsker jo ét: Lykke, men de søger paa forskellige Maader, nogle endog ad forkastelige Veje — men det er i Reglen kun, fordi de ikke ved bedre Besked. Derfor er det en ærlig Literaturs Pligt at forklare Menneskene, hvad Lykke i sine tusende Forgreninger kan være, og hvordan den naas. Men de Bøger, som De læser, befatter sig ikke med de Opgaver. De lyver, og lyver oven i Købet groft om en Herlighed, der aldrig har været til. De har for Eksempel givet Dem en vrang Forestilling om Heroisme, og nu vil De i Livet søge saadanne Helte, som De har truffet i Bøgerne.«

»Nej jeg vil slet ikke,« sagde Varenka alvorligt. »For jeg ved godt, at de ikke eksisterer. Men de Bøger er jo netop gode, fordi de fortæller om noget, som man ikke kender. Alting bliver saa kedsommeligt, naar man ikke skal høre om andet end om Lidelser. Nu siger De, at man i Bøgerne skal søge efter eksemplariske Følelser og Tanker og udlede af dem, at alle Mennesker er vildfarende, at de ikke forstaar sig selv. Men det er jo ogsaa Mennesker, som skriver Bøgerne, hvor kan jeg saa vide, om ikke netop de er de vildfarende, som De anbefaler. I de Bøger, som De har saa meget imod, er der virkelig meget ædelt.«

»De har slet ikke forstaaet mig!« udbrød han irriteret.

»Og saa bliver De vred paa mig?« spurgte hun.

»Naturligvis ikke vred, det kan der jo slet ikke være Tale om.«

»Jo, De er vred, det véd jeg meget godt. Jeg bliver

jo ogsaa selv vred, naar jeg ikke kan faa Ret. Men hvorfor behøver De og jeg absolut at være enige? Skulde man altid være af samme Mening, havde man jo ikke noget at tale om.«

Hun gav sig til at le, og med et Smil blev hun ved:

»Men jeg forstaar det for Resten godt: De er vant til at docere, og det er nødvendigt for Dem, at De ikke bliver forstyrret af Modsigelser.«

»Nej, slet ikke,« udbrød Ippolit forbitret. »Det jeg vil, er at faa Dem til at se kritisk paa alt det, som foregaar i Deres Sjæl og rundt omkring Dem.«

»Hvorfor det?« spurgte hun og saà uforstaaende paa ham.

»Du godeste Gud! — Hvorfor? For at komme Sandheden nærmere. En skønne Dag opdager De nemlig ellers, at paa en eller anden ufattelig Maade passer deres Følelser, Ønsker og Handlinger slet ikke til Livet, ja slet ikke til det, De selv vil.«

»Kontrollere og kritisere sig selv —? Men hvordan gaar det egentlig til? Skulde jeg maaske lade mig partere i to Dele? Men hvor kan jeg finde ud af, hvilken af Delene det er, som er nærmest ved Sandheden? Det kan jeg ikke forstaa. — Nej, jeg ser hellere paa den Eng der, for Sandheden er vist, at den er smuk. Det kan vi dog maaske blive enige om, ikke?«

Han saà ud over Engen. Men i ham kogte der en Følelse af Utilfredshed med sig selv og Utilfredshed med hende. Det var krænkende for ham, at denne unge Pige ikke vilde bøje sig saa meget som et Haarsbred for ham, at han ikke formaaede at standse hendes Tanker blot et Øjeblik.

Dum var hun ikke. Men hendes Originalitet var i sin Stædighed snart ved at være værre end Dumhed. Havde hun ikke været saa fængslende smuk, saa —

De var langsomt kommet ud paa Engen, følgende Vejen, der kun var to sorte Hjulspor. Midt i Engen stod der

en lille Gruppe af unge Birketræer, som kastede lette Skygger hen over det nylig slaaede Græs. Et skrøbeligt Skur af Sparreværk skærmede for noget Hø, og oven paa Skuret havde to Alliker taget Plads. Deres ufrygtsomme Holdning virkede irriterende paa Ippolit Sergejevitsch, og næsten gnaven spurgte han:

»Er De ikke træt?«

»Jeg? Skulde jeg blive træt af denne lille Tur? De vil da ikke fornærme mig? For Resten er der næppe en Fjerdingvej tilbage.«

Hun beskrev ham Stedet, hvor de skulde hen, og han mærkede, at han sank hen i en blid Døs.

»Skoven der bestaar af lutter gamle Fyrretræer, som staar paa en høj Bakke. Stammerne har ingen Grene, kun øverst oppe breder Toppene sig som mørke Paraplyer. Der er saa stille i den Skov, at der er helt underligt. Bunden er overstrøet med Naale og saa blank, som var den poleret. Naar jeg er der, kommer jeg altid til at tænke paa Gud —. Saa højtideligt maa der vist ogsaa være omkring hans Trone. Englene lovpriser ham ikke —. Hvad skal han ogsaa med Lovprisninger? Véd Gud ikke selv, hvor stor han er?«

Den Tanke fo'r gennem Ippolit Sergejevitsch Hoved, at han kunde bruge Dogmatiken til at opdyrke hendes Sjæls Brakmark, men ligesaa hurtig opgav han dette. Det vilde ikke være ærligt at benytte sig af en Kraft, paa hvis Tilværelse han ikke selv troede.

»De tror ikke paa Gud?« spurgte hun, som om hun fangede hans Tanke.

»Hvoraf slutter De det?«

»Jo, for der er ingen Lærde, der tror.«

»Er De nu ogsaa sikker paa, at der slet ingen er?« Han lo og brød sig ikke om at forfølge denne Sag videre.

Men hun blev ved:

»Nej, der er ikke. Men sig mig, hvorfor tror De ikke? Fortæl mig noget om dem, der slet ikke vil tro paa Gud.

Jeg kan ikke forstaa, at det kan være muligt! Hvor skulde alting da være kommet fra?«

Han tav lidt, mens han vækkede sin blidt indslumrede Forstand. Saa gav han sig til at tale om Verdens Skabelse, saadan som han forstod den.

Varenka hørte opmærksomt efter og bad ham om Forklaring snart paa et og snart paa et andet. Han gav den med Glæde, da han kunde se, at det interesserede hende. Hun tænkte længe over, hvad han havde sagt, saa spurgte hun:

»Men Begyndelsen? Hvor kommer Begyndelsen fra? Det maa jo alligevel være Gud.«

Paa Udtrykket i hendes Ansigt kunde han se, at en Modsigelse vilde være ørkesløs. Han tav, og næsten frygtsomt talte hun videre.

»Naar man ser paa Menneskene og paa, hvor slette de er, og saa tænker paa Gud og den frygtelige Dom, saa krymper ens Hjærte sig. For Gud kan jo til hvilken Tid han vil — i Dag, i Morgen eller om en Time kræve Regnskab. Undertiden tror jeg, at det vil blive snart. Og det vil blive om Dagen —. Først vil Solen slukkes, men saa vil der blusse en ny Ild op, og i den vil Gud komme —«

Ippolit Sergejevitsch hørte paa hende og tænkte:

»Der er alt muligt i hendes Hoved undtaget det, der burde være der.«

Hun var bleven bleg, mens hun talte, og i hendes Øjne var der et bange Udtryk, mens hun fortsatte sine Fantasier. Ippolit Sergejevitschs Opmærksomhed begyndte at vige Pladsen for Træthed.

Men hendes Grublen forsvandt pludselig, da en høj Latter lød i Nærheden af dem.

»Kan De høre? Det er Mascha. Nu er vi der.«

Hun fremskyndede sin Gang og raabte:

»Mascha, halløj!«

»Hvad mon hun raaber for?« tænkte Ippolit Sergejevitsch gnaven.

De kom ned til Flodbredden. Den sænkede sig jævnt og var bevokset med smukke Birketræer og Popler. Paa den modsatte Bred stod lige ned til Vandet høje og tavse Fyrretræer, som fyldte Luften med en gennemtrængende Harpiksduft. Dér ovre var alt skummelt, ubevægeligt, ensformigt og koldt, men her paa denne Side vuggede de fine Birketræer deres smidige Grene, Poplernes sølvglinsende Løv skælvede nervøst, Rønnebærtræer og Nøddebuske i yppige Klynger spejlede sig i Flodens Vand. Dér ovre formørkedes Sandet af Fyrretræernes Naale, hér grønnedes den nye Græsvækst efter Høslettet, og her duftede der af Hø fra Stakkene, som var sat op rundt omkring mellem Træerne. Den blanke Flod gengav som et mellemliggende Spejl disse to forskellige Verdener.

I Skyggen af en Gruppe Birketræer var der udbredt en hvid Dug; herpaa stod en Temaskine, som udsendte en Strøm af Damp og blaalig Røg, og ved Siden af sad Mascha paa Hug, travlt beskæftiget med Tepotten. Hendes Ansigt var blussende og lykkeligt og hendes Haar vaadt.

»Har du badet?« spurgte Varenka hende. »Hvor er Gregor?«

»Han vilde ogsaa gærne bade. Han kommer straks.«

»Naa, vi har heller ikke Brug for ham. — Nu vil jeg ikke bestille andet end spise og drikke og drikke og spise. Hvad siger De, Ippolit Sergejevitsch?«

»Det siger jeg ikke nej til,« lo Docenten.

»Lad det gaa lidt hurtigt, Mascha, vi vil have det altsammen paa én Gang, og saa kan du godt forsvinde. Det kunde jo være, at der var nogen, som ventede paa dig?«

»Jeg ved ikke, hvem det skulde være,« lo Mascha og blev staaende, mens hun saà paa Varenka med taknemmelige Øjne.

»Naa, forstil dig nu bare ikke!«

»Hvor hun dog er ligefrem!« tænkte Ippolit Sergejevitsch og tog fat paa Kyllingerne. »Mon hun skulde forstaa sig paa det virkelige Forhold mellem de to? Højst

sandsynligt. Paa Landet ser man jo mere naturligt paa den Slags Ting.«

Men Varenka lo over Maschas Forvirring, som hun stod der med nedslagne Øjne og et lykkeligt Smil om Læberne.

»Vent du bare, han faar nok Krammet paa dig!« truede hun.

»Pyt, det skal han nok blive fri for, det er mig, der tumler ham!« Hun skjulte Ansigtet i Forklædet og gyngede paa Benene under Udbrud af megen Latter. »Paa Turen herhen puffede jeg ham i Vandet.«

»Naa, du er ikke daarlig! Men hvad gjorde saa han?«

»Han svømmede efter Baaden og bad saa pænt om, at jeg skulde hjælpe ham op igen. Saa kastede jeg et Tov ud til ham fra Agterenden.«

Den smittende Latter fra de to Kvinder fik ogsaa Ippolit Sergejevitsch til at le. Det var mest af lutter Velvære. En Følelse af Frihed fyldte ham, og han fik et Indtryk af, at han langt borte fra stod og iagttog sig selv og var forbavset over, at han kunde være saa aldeles umiddelbar glad. Saa forsvandt Mascha, og Varenka og han var paany alene.

Varenka laa i Græsset og drak Te, Ippolit Sergejevitsch saà drømmende paa hende. Omkring dem var der stille, kun Temaskinen sang sin ensformige Melodi, og en Gang imellem var der noget, som puslede i Græsset.

»Hvorfor er De saa tavs?« spurgte Varenka og saà paa ham. »Keder De Dem maaske?«

»Tværtimod, jeg befinder mig udmærket vel,« sagde han langsomt, »jeg har blot ikke Lyst til at tale.«

»Saadan gaar det ogsaa mig,« svarede Varenka. »Naar alt er saa stille, vil jeg helst ikke tale. Med Ord kan man ikke sige alt, og det er meningsløst at tale om »Stilhed«, for taler man om den, bryder man den jo. Er det ikke sandt?«

Hun tav og saà henimod Fyrreskoven, og idet hun pegede paa den, sagde hun smilende:

»Det er, som om Fyrretræerne stod og lyttede efter noget. Der er saa stille, saa stille der ovre. Det forekommer mig tit, at det maatte være aller bedst altid at leve i saadan en Stilhed. Men Uvejr er ogsaa dejligt! Naar Himlen er sort, og det lyner og tordner, og Vinden tuder, er det morsomt at gaa ud i Marken og staa der og synge af fuld Hals, eller løbe i Regnen mod Blæsten. Og paa samme Maade om Vinteren. En Gang i en Snestorm var jeg nær frosset ihjel.«

»Fortæl mig, hvorledes det gik til.« Han forbandt ved Lyden af hendes Stemme et Behag, der syntes helt nyt for ham.

»Jeg kørte fra Byen sent om Aftenen, og gamle Jakob, en rigtig Bonde af den gamle Slags, var Kusk. Saa blev det Snestorm — en aldeles forfærdelig Storm lige i Ansigtet paa os. Hvert Vindstød, der kom, sendte en hel Drive af Sne imod os, saa Hestene undertiden gik baglæns og Jakob vaklede paa Bukken. Rundt omkring os kogte alt som i en Gryde, og det var som sad vi i koldt Skum. Vi kørte og kørte, saa ser jeg Jakob tage sin Hue af og begynde at korse sig.

»Hvad gør du?«

»Bed, Frøken, til Herren og Varvara den Hellige, hun hjælper mod en uformodet Død.«

»Han talte saa ligefremt og uden Frygt, at jeg heller ikke blev bange.«

»Er vi da kørt vild, Jakob?«

»Ja,« sagde han.

»Men maaske kan vi finde Vejen igen?« spurgte jeg.

»Hvor skulde man kunde det i saadan et Vejr? Nu giver jeg los paa Tømmerne, maaske Hestene selv klarer den. De skulde nu alligevel tænke paa Gud!«

»Jakob er meget gudfrygtig. Hestene standsede og blev staaende, og vi blev mere og mere tilsneede. Det var bitterlig koldt. Sneen stak i Ansigtet. Jakob gik ned fra Bukken og satte sig hen til mig for at vi kunde have det

varmere, og vi trak Køretæppet op over Hovederne. Det var snart føget til af tung Sne, go jeg sad og tænkte: Nu er det vist ude med dig — og du kommer ikke til at spise den Konfekt, du har med fra Byen. Men jeg syntes slet ikke, det var saa frygteligt, for Jakob talte hele Tiden. Jeg kan huske han sagde:

»Det gør mig saa ondt for Dem, Frøken! Hvorfor skal De dog omkomme?«

»Ja, men du fryser jo ogsaa ihjel!«

»Med mig har det intet at sige, jeg har allerede levet, men De —?«

»Det drejede sig hele Tiden om mig. Han holder meget af mig. Men undertiden skænder han ogsaa paa mig. Saa brummer han vredt: Aa, din ugudelige Vildkat, du er et slemt Fandens Pigebarn!«

Hun efterlignede Jakobs bøse Mine og drævende Stemme og lo og glemte sin Beretning. Ippolit Sergejevitsch maatte spørge hende:

»Men, hvordan slap De saa ud af Faren?«

»Hestene begyndte at fryse alt for galt, og saa gik de af sig selv. De gik og gik i en Uendelighed og naaede omsider en Landsby, som ligger henved fire Mil fra vor. Vor er ikke langt herfra, kun lidt over en halv Mil. Gaar man langs med Bredden og saa op ad Stien til højre i Skoven, kommer man til en Hulvej, og fra den kan man allerede se Gaarden. Følger man derimod Vejen, bliver det en halvanden Mil.«

Et Par Fugle fløj omkring dem og satte sig paa en Gren og kvidrede som om de meddelte hinanden deres Indtryk af disse to Mennesker, der var ene sammen her i Skoven. Langt borte fra kunde de høre Latter og Stemmer og Plasken af Aarer fra Gregor og Mascha, som var ude paa Floden.

»Lad os kalde paa dem, og saa komme over paa den anden Side, ind mellem Fyrretræerne!« sagde Varenka og satte Haanden som en Raaber for Munden og kaldte:

»Gregor! Gregor! Ro her hen!«

Ippolit Sergejevitsch maatte ogsaa beundre hende, naar hun raabte, hendes Bryst udvidede sig paa en saa særegen smuk Maade, og hele Tiden foresvævede det ham, at der var noget meget alvorligt, han skulde tænke paa, kun kunde han ikke faa fat i det, og han sporede heller ikke Lyst til med nogen Iver at lede derefter. Men uden videre hengive sig til sin Beundring, vidste han, maatte han ikke.

Baaden kom. Gregors Ansigt saà lidt skyldbevidst ud, Mascha lod, som om hun var vred. Men Varenka lo, da hun satte sig i Baaden, og saa lo de to ogsaa — forlegne og fornøjede.

»Elskovsgudinden, og to Tjenestefolk beskyttede af hende —«, tænkte Ippolit Sergejevitsch.

I Fyrreskoven stod de mægtige Stammer som Søjler under det tunge Loft af mørkegrønt Løv, og i den varme Harpiksluft knitrede de tørre Naale svagt under deres Fødder, mens de langsomt og tavse begav sig dybt ind i Stilheden.

»Vi farer vel ikke vild?« spurgte Ippolit Sergejevitsch.

Varenka saà forbavset op. »Vi behøver jo blot at se efter Solen,« svarede hun.

Han spurgte ikke videre, og længere og længere kom de ind i Skoven.

»Er her ikke smukt?« sagde Varenka en Gang imellem.

»Jo meget!« svarede han kort, og paa ny tav de og gik videre.

Det forekom ham, at han var et ganske ungt Menneske, og han gjorde op med sig selv, at han var fyldt af Andagt og Ro. Men hver Gang hans Øjne faldt paa en af Smudspletterne paa Varenkas Kjole, gik der ligesom en urolig Skygge hen over hans Sjæl. Og pludselig i et Øjeblik, da en saadan Skygge indhyllede ham, sagde han med et dybt Suk, som væltede han en Byrde fra sig:

»Hvor De er smuk!«

»Hvad gaar der af Dem?« spurgte hun roligt, og overmandet af hendes Ro, svarede han:

»Jo, ser De — her er saa smukt. Skoven er vidunderlig, og De er som en Fe i den, eller vel snarere en Gudinde. Skoven er Deres Tempel.«

»Nej,« svarede hun med en lille Latter, »dette er ikke min Skov. Vor Skov ligger paa den anden Side, der nede ved Floden.« Hun pegede med Haanden.

»Spøger hun, eller forstaar hun mig ikke?« tænkte Ippolit Sergejevitsch, og han følte en næsten uimodstaaelig Trang til at tale til hende om hendes Skønhed. Men hendes ubekymrede og stilfærdige Holdning holdt ham tilbage.

Og saadan blev de ved under hele Resten af Turen, der varede længe endnu. Det var som om Dagens fredelige Indtryk efterhaanden bragte alle Indtryk til at indslumre undtagen det: at tænke stille paa noget, som ikke kunde udtrykkes ved Ord.

Da de kom hjem, var Elisabeth Sergejevna endnu ikke kommen, og Varenka lod da sin Hest sadle samtidig med, at hun drak et Glas Te.

Hun tog det Løfte af Ippolit, at han snart sammen med Søsteren vilde besøge hende, og steg til Hest.

Da han efter at have fulgt hende til Foden af Trappen, hvor Gregor stod med Hesten, atter sad paa Terrassen, greb han sig i at være tungsindig, fordi han syntes at være gaaet glip af noget. Men han tillod ikke denne Stemning at sætte sig fast.

»Hvorfor,« tænkte han, »skal man tage alt dette saa højtideligt? Det hele er en behagelig Tidsfordriv, en Sommerspøg, hvori der saamæn er meget ungt og kønt,« og med et Smil tænkte han paa sine uheldige Forsøg med Forædlingen af Varenkas Aand.

Mens han endnu sad fordybet i Tankerne om Varenka, overraskede Søsteren ham. Hun var i udmærket Humør og gav Mascha Ordre til at varme Teen. Saa satte hun

sig lige over for Broderen og gav sig til at fortælle om Benkofskys.

»Ud af alle Sprækker i det gamle Hus kigger Fattigdommen. Der eksisterer vist ikke et Pengestykke eller nogetsomhelst spiseligt i hele Huset. Til Middagen maatte de hente Æg i Landsbyen. Jeg saà ikke Kød og formodentlig i den Anledning udbredte den gamle Benkofsky sig om Vegeterianismen. Der lugter formelig hos dem af Selvopløsning —, og saa er de alle ondskabsfulde, naturligvis af Sult. Jeg var kørt derover for at tilbyde dem at købe et Stykke Jord, som skærer sig ind paa mine Enemærker.«

»Hvad vil du med det?« Ippolit Sergejevitsch blev nysgærrig.

»Aa, min Bevæggrund kan du vist næppe forstaa. Du kan jo bilde dig ind, at det er for mine tilkommende Børns Skyld,« sagde hun leende. »Naa, men hvordan har du haft det?«

»Særdeles behageligt!«

Hun tav lidt, mens hun kiggede paa ham.

»Tilgiv mig mit Spørgsmaal, men er du ikke lidt bange for at blive indtaget i Varenka?«

»Bange —?«

»Ja, for at blive alvorlig indtaget i Varenka!«

»Det ligger ikke for mig,« svarede han og troede selv, at han talte sandt.

»Hvis det er Tilfældet, skal det glæde mig. Men en lille Smule, det var godt, for du er noget tør, min Ven, altfor alvorlig til din Alder. Jeg skulde virkelig blive glad, om hun kunde ryste dig lidt op. Vil du ikke gærne se hende lidt hyppigere?«

»Hun fik mig til at love, at jeg skulde komme derover sammen med dig,« svarede Ippolit Sergejevitsch i en Tone, der skulde antyde, at Indrømmelsen var stor.

»Naar har du Lyst til at tage derhen?«

»Det er mig lige meget. Naar det passer dig. — Du er i godt Humør idag.«

»Kan man se det?« Hun lo. »Naa, ja, jeg har tilbragt en behagelig Dag. I det hele taget skal jeg ikke nægte, selv om du vil betragte det som Kynisme, at jeg fra den Dag, da min Mand blev begravet, har begyndt at føle mig som et nyt Menneske. Jeg er egoistisk — naturligvis! Men har jeg ikke Lov til at være glad over at være sluppen fra et Fængsel ud til Friheden? — Døm, men vær retfærdig!«

»Hvortil saa mange Undskyldninger for saa lidt? Er du glad, saa glæd dig!« Ippolit Sergejevitsch smilede venligt.

»Og du er idag rigtig god og kær,« sagde hun. »Ser du: lidt Medgang, og Menneskene bliver straks bedre. Der er nogle Vismænd, som har opfundet, at det er Lidelserne, der lutrer os. Jeg vil nødig være ondskabsfuld, men jeg kunde nok ønske, at de maatte komme til at prøve deres Teori i Praksis, saa skulde vi se!«

»Dersom Varenka nu skulde komme til at lide —, hvordan vilde hun tage det?« tænkte Ippolit Sergejevitsch.

Da han om Aftenen var kommen til Ro, kunde han ikke sove. Han tænkte paa, hvilke Forestillinger den unge Pige havde dannet sig om ham. Der *var* noget, som drog hende til ham —. Det var næppe det, at han var en lærd og klog Videnskabsmand, hun kastede jo Vrag paa alle hans Synsmaader, snarere maatte det være, at hun ligefrem syntes om ham som Menneske.

Og da Ippolit Sergejevitsch var naaet til denne Slutning, blussede han af glad Stolthed. Han lukkede Øjnene og smilede, og han tænkte sig Varenka være ham underdanig, besejret af ham, rede til alt for hans Skyld, ydmygt bede ham tage hende og lære hende at tænke, leve og elske.

III.

Da Elisabeth Sergejevnas Kabriolet standsede foran Olessovs Hus, kom en lang, mager Kvindeskikkelse i graa Bluse til Syne paa Trappen, og der lød en grov Stemme:

»Nej, det var da en behagelig Overraskelse!«

Ippolit Sergejevitsch fôr sammen ved Lyden af denne Røst, der ikke lignede en Kvindes.

»Min Broder, Ippolit —« forestillede Elisabeth Sergejevna, efter at hun havde kysset Damen paa Kinden.

»Margarita Rodionowna Lutschitskaja.«

Fem klamme Klør trykkede Ippolit Sergejevitschs Haand; de funklende, graa Øjne fæstede sig paa hans Ansigt, og Tante Lutschitskaja sagde med sin Basstemme, mens hun lagde Vægt paa hver Stavelse, som om hun talte dem og var bange for at sige for meget:

»Det glæder mig at gøre Deres Bekendtskab.«

Saa lukkede hun Døren op ind til Værelserne.

»Maa jeg bede Dem træde ind?«

Ippolit Sergejevitsch skred over Dørtærskelen. En hæs Hoste og et opbragt Udbrud lød ham i Møde:

»Fandens saa dum du er! Gaa ud og se, hvem det er, der er kommet!«

»Gaa bare ind,« opmuntrede Elisabeth Sergejevna Broderen, da hun saà, at han standsede tvivlraadig. »Det er Obersten, som raaber. — Det er os, der er kommet!«

Midt i et stort lavloftet Værelse stod en massiv Lænestol, og i den sad en bred Skikkelse med et rødt Ansigt, fuldt af Rynker og ligesom bevokset med graat Mos. Det øverste Parti af dette Legeme rokkede tungt, mens det udsendte en kraftig Hvæsen. Bag ved Stolen stod et højt og tykt Kvindemenneske, der stirrede paa Ippolit Sergejevitsch med glansløse Øjne.

»Det glæder mig at se Dem! — Deres Broder maaske? — Oberst Olessov har slaaet Tyrker og Tcherkesser, og er nu selv slaaet af Sygdommen — ho-ho-ho! Det

glæder mig at se Dem. — Varvara har hele Sommeren igennem trommet mig Ørene fulde om Deres Lærdom og Forstand og saadant noget. Vil De ikke gaa ind i Dagligstuen? — Fjøkla, kør!«

Hjulene paa Lænestolen hvinede, Obersten slingrede frem og tilbage under et Hosteanfald og rystede Hovedet, som om han vilde kaste det fra sig.

»Naar Herren hoster, skal du holde! Har jeg ikke sagt dig det tusende Gange?«

Og Tante Lutschitskaja greb Fjøkla i Skuldrene og tvang hende i Gulvet.

Ippolit Sergejevitsch blev staaende, til Olessovs svære Legeme var kommet til Ro efter Anfaldet.

Saa gik det atter fremad, og snart befandt de sig i et lille Værelse, hvor der var mørkt og trykkende, overfyldt som det var af bløde Møbler med Sirtses Overtræk.

»Tag Plads! — Fjøkla — hent Frøkenen!« kommanderede Tante Lutschitskaja.

»Min kære Elisabeth Sergejevna, jeg er saa glad ved at se Dem!« sagde Obersten og kiggede frem med Øjne som en Hornugles under de graa Bryn, der var voksede sammen over Næsen. Oberstens Næse var tyk og lang, Spidsen af den skinnede blaalig og gemte sig i de graa Børster.

»Det glæder mig ikke mindre at se Dem,« svarede hun med et forbindtlig Smil.

»Ho — ho — ho! Pardon! Dér løj De. Hvad Fornøjelse kan der være ved at se en podagristisk Olding, der er syg af Tørst efter Brændevin? For fem og tyve Aar siden, kunde der være Glæde ved at se Vasjki Olessov — det har mange Kvinder sagt mig — men nu er det hverken for Dem eller for mig til nogensomhelst Nytte. Kun at — og det maa De vel lægge Mærke til —: naar De er her, faar jeg Brændevin, og derfor er jeg glad.«

»Tal ikke saa meget, saa begynder du igen at hoste!« sagde Margerita Rodionowna advarende.

»Nu skal De høre:« Obersten henvendte sig til Ippolit Sergejevitsch. »Jeg maa ikke tale — det er skadeligt, jeg maa ikke drikke — det er skadeligt, og spise mig mæt maa jeg heller ikke — det er ogsaa skadeligt. Alting er skadeligt. Gid Pokker havde det! Og jeg kan se, at det er skadeligt at leve — ho, ho, ho! Jeg har levet! Jeg skal ikke besvære Dem med hvordan. Men for Resten De dør saamæn ogsaa snart. De bliver brystsyg, det er et usædvanlig smalt Bryst, De har.«

Ippolit Sergejevitsch saà snart paa ham, snart paa Tante Lutschiskaja og tænkte paa Varenka.

»Hvad er det dog for Uhyrer hun lever imellem!« sagde han ved sig selv. Han havde aldrig forsøgt at forestille sig hendes Omgivelser, og nu var han angrebet af det, han saà. Tante Lutschitskajas haarde og kantede Magerhed stak ham først i Øjnene. Hver Gang hun talte, fik han ligesom en Frygt for, at Bastonerne, som udgik fra hendes brede Strygebrætsbryst, skulde slaa en Revne i det. Og hendes Raslen i Skørterne lød for ham som Gnidning af Knogler. Obersten stank af Spiritus og af slet Tobak. Selvfølgelig var han ofte ondartet — en modbydelig Fyr. Tapetet var mørkt af Os, og Fliserne paa Kaminen var revnede, hvad der for Resten gav dem en vis Lighed med Marmor. Malingen paa Gulvet var ødelagt af Lænestolens Hjul, Vindusrammerne var skæve, Ruderne uklare. Alt tydede paa Alderdom og Livets Forlis.

»Det er lummert idag,« sagde Elisabeth Sergejevna.

»Det bliver Regn!« svarede Lutschiskaja kategorisk.

»Tror De?«

»Tro De hende bare,« kom det hæst fra Obersten. »Hun véd alt, hvad der vil ske. Det forsikrer hun mig hver Dag om. — Naar du dør, siger hun til mig, saa udplyndrer man Varenka og fordrejer Hovedet paa hende. Men jeg svarer: Oberst Olessovs Datter lader ikke sit Hoved fordreje af nogen. Hun gør, hvad hun vil! At jeg dør, det er vist, det er nu engang saadan. Men sig mig,

Hr. Docent, hvordan synes De om at være her? Som en Gase paa Sandjord, hvad?«

»Hvorfor det? Det er jo en smuk Egn,« svarede Ippolit Sergejevitsch.

»Smuk Egn, her? Saa kan De ikke have set Dem meget omkring. Der er smukt i Kasanljikas Dal i Bulgarien, og der er smukt i Cherassan, Murgaba er som et Paradis —. Nej se, der er min Stump!«

Varenka bragte en Duft af Friskhed med sig ind i Dagligstuens indeklemte Luft. Hun havde et Shawl om sig af Farve som lyse Syrener; i Haanden bar hun en Buket af lige afskaarne Blomster, og hendes Ansigt straalede af Velvære.

»Hvor det var rart, at De netop kom idag,« udbrød hun. »Jeg vilde have været over til Dem, men saa var man lige ved at æde mig.«

Og med en bred Haandbevægelse viste hun paa sin Fader og Margarita Rodionowna. Den sidste sad tæt op ad Gæsterne saa unaturligt ret, som var hendes Rygrad forstenet og ubøjelig.

»Varvara! Det er noget Snak!« sagde hun arrigt.

»Ti nu bare stille, for ellers fortæller jeg Ippolit Sergejevitsch om Løjtnant Jakovleff med det glødende Hjærte.«

»Ho — ho — ho — Varjka, ti stille! Det vil jeg fortælle.«

»Hvor er jeg dog kommen hen?« tænkte Ippolit Sergejevitsch og saà paa Søsteren.

Et forbeholdent Smil spillede om hendes Læber, men hun hørte roligt efter.

»Jeg gaar ud for at sørge for Te,« sagde Margarita Rodionowna, og uden først at bøje Legemet rettede hun sig i Vejret og forsvandt, tilkastende Obersten et bebrejdende Blik.

Varenka satte sig paa hendes Plads og hviskede Elisabeth Sergejevna noget i Øret.

»Altid i smukke, folderige Klæder,« tænkte Ippolit

Sergejevitsch og kiggede i Smug paa hende, som hun dér yndefuldt bøjede sig mod hans Søster.

Obersten begyndte med en Stemme som en revnet Kontrabas:

»De véd naturligvis, at Margarita er Enke efter min Ven Kaptejn Lutschitschi. Han blev dræbt ved Aski-Sagra — hun gjorde Felttoget sammen med ham. For hun var et briljant Stykke Kvindfolk, forstaar De. Saa var der i Regimentet en Løjtnant Jakovleff — saadan en Pigesoldat — han blev ramt i Brystet af en Geværkolbe, fik galopperende Svindsot — kaput! Han laa i fem Maaneder, og hun passede ham i al den Tid. Hvad siger De til det? Og saa giver hun ham det Løfte aldrig at gifte sig igen. Den Gang var hun ung og tiltrækkende, siger jeg Dem! Der blev gjort Kur til hende, og det for Alvor, for Eksempel af ham, Kaptejn Schmurlo, Lillerusseren, flink Fyr. Han slog sig paa Flasken og forlod Tjenesten. Ogsaa jeg tilbød at gifte mig med hende. Margarita, gift dig med mig, sagde jeg. Hun vilde ikke. Det var dumt, men naturligvis ædelt. Men da jeg saa fik denne fra selve Helvede sendte Podagra, kommer hun til mig og siger: Du er ene, og jeg er ene, og saadan noget. Det var rørende, og fromt var det ogsaa: Venskab for Evigheden osv. — men slaas gør vi rigtignok altid. Hun kommer her hver Sommer. Hun vil endogsaa sælge sin Ejendom for at blive her for bestandig, det vil sige, til jeg kradser af. Jeg sætter Pris paa det, men grinagtigt alligevel, hvad? Ho — ho — ho! Hun har været et storartet Fruentimmer, men kan De se, hvordan hun nu er tørret ud? Man skal ikke lege med de hellige Dele. Ho, ho! Hun bliver vred, naar man taler om hendes Livs »Poesi«, som hun udtrykker sig. Vov ikke at krænke mit Hjærtes Helligdom med en uren Tunge! Aa — ho — ho! Hvad er det med denne Helligdom? Det hele er slet ikke saa kunstigt! Lige ud ad Landevejen, hvad behager? Nyd — og dø saa, naar din Tid kommer! Der har De Livsfilosofien! Men

— dø i rette Tid! Jeg har ikke passet Tiden, og det er galt; det haaber jeg ikke skal ske for Dem.«

Ippolit Sergejevitsch var nær ved at faa ondt af den Brændevinsstank, Obersten udbredte. Imidlertid vedblev Varenka at tale hviskende med Elisabeth, der hørte opmærksomt og alvorligt paa hende.

»Maa jeg bede Dem komme ind og drikke Te,« lød Margarita Rodionownas Bas i Døren. »Varvara, kør din Fader!«

Ippolit Sergejevitsch aandede lettet og gik bagved Varenka, som uden Vanskelighed skød den tunge Stol foran sig.

Tebordet var dækket paa engelsk med en Masse kolde Retter. En vældig Oksesteg stod midt paa Bordet, omringet af Vinflasker, hvad der fik Obersten til at klukke af Glæde. Det saà ud, som om hans halvdøde Ben, indviklede i Bjørneskind, strakte sig i Forudnydelse af disse Herligheder. Han blev kørt hen til Bordet, hvor han rakte de rystende og opsvulmede Hænder, der var bevoksede med mørke Haar, ud imod Flaskerne, og han lo, saa Luften dirrede i den store Spisestue.

Spisningen varede pinagtigt længe, og under hele Maaltidet fortalte Obersten Anekdoter fra sit Feltliv. Margarita Rodionowna fremsatte sine Bemærkninger med fyndig Basstemme, mens Varenka talte sagte med Elisabeth Sergejevna.

»Hvad mon de to taler om?« tænkte Ippolit Sergejevitsch melankolsk — overladt, som han var til Obersten.

Det forekom ham, at Varenka idag tog altfor lidt Hensyn til ham. Skulde det mon være Koketteri? Og han mærkede, at han var lige ved at blive vred paa hende.

Men nu saà hun over mod ham og smilede skælmsk.

»Det er min Søster, som har henledt hendes Opmærksomhed paa mig,« tænkte han og rynkede utilfreds Panden.

»Ippolit Sergejevitsch, er De færdig med Deres Te?« spurgte Varenka.

»Ja, jeg er.«

»Vil De spasere? Jeg skal vise Dem nogle smukke Steder.«

»Ja, lad os bare gaa. Du gaar vel med, Lisa?«

»Jeg — nej! Jeg vil foretrække at blive siddende her og tale med Margarita Rodionowna og Obersten.«

»Ho — ho — ho! Ja, det er rart at staa lidt ved Gravens Rand, hvor min halvdøde Krop snart skal trille ned!« brummede Obersten og lo og hostede.

»Nu vil hun vist spørge mig, om jeg ikke keder mig her hos dem,« tænkte Ippolit Sergejevitsch, idet han gik ud i Haven med Varenka.

Men hun spurgte ham:

»Hvad synes De om Fader?«

Det kneb for Ippolit Sergejevitsch.

»Han indgyder Agtelse,« sagde han.

»Naa,« svarede Varenka. »Det er der saa mange, der gør. Nej, De skulde bare vide, hvor modig han er. Han taler aldrig selv om det, men Tante Lutschitskaja — hun er jo fra samme Regiment som han — har fortalt mig det. Under en Fægtning blev Mulen flænget paa hans Hest af en Kugle, og Hesten fo'r afsted med ham lige hen imod Tyrkerne, som var i Fremrykning. Han fik den drejet, men saa galopperede den langs den fjendtlige Front, og kort efter var Hesten skudt, og Fader faldt med den og kunde ikke komme fri. Der var fire Tyrkere, som kom løbende mod ham. Den ene havde allerede hævet Gevær-kolben for at slaa ham ned, men Fader greb ham i Benet, væltede ham og fyrede saa sin Revolver af lige i Ansigtet paa ham. Saa fik han Benet fri fra Hesten — men nu kom de tre andre og mange flere bag dem. Fra den anden Side jog vore Soldater frem med Jakovleff i Spidsen. Fader greb den Dødes Gevær, sprang op og tog imod de tre. Han var forfærdelig stærk, og dette havde

nær været det farligste for ham. Han slog Geværet i Stykker paa Hovedet af den forreste af Tyrkerne, saa havde han kun Sablen tilbage, og den var daarlig og sløv. Den nærmeste af Tyrkerne skulde lige til at spidde ham paa sin Bajonet, men Fader fik i Tide fat i Geværremmen, vendte sig og trak Tyrkeren med sig, mens han løb tilbage mod vore. Men nu blev han saaret i Siden af en Kugle og ogsaa i Halsen. Han indsaa, at det var galt fat, han rev Geværet til sig fra ham, der ikke havde villet slippe det, vendte sig mod Fjenden og raabte Hurra. Saa kom Jokovleff med sine Soldater og gav Tyrkerne en saa varm Modtagelse, at de trak sig tilbage. Fader fik for denne Bedrift Georgs Korset, men han blev vred, fordi en Underofficer i hans Regiment ikke ogsaa fik det og frasagde sig Korset. Men da man saa gav Underofficeren det, tog han ogsaa mod sit.«

»De beretter om denne Kamp, som om De selv havde været med i den,« afbrød Ippolit Sergejevitsch hende.

»Ja—a —« hun trak paa det, mens hun sukkede og kneb Øjnene sammen. »Jeg kan godt lide Krig, og bliver der igen Krig, gaar jeg med som Sygeplejerske.«

»Naa, saa gaar jeg med som Soldat!«

»De?« udbrød hun og saà paa ham. »Det er vist Deres Spøg? De vilde blive en daarlig Soldat, saa spinkel og mager, som De er!«

Dette syntes han ikke om.

»Aa, De kan være vis paa, jeg er stærk nok!« Der var noget ligesom advarende i hans Tonefald, og der opstod i hans Sind et vildt Begær efter at tage hende i sine Arme og af alle Kræfter knuge hende til sig — saadan, at Taarerne skulde pible frem i hendes Øjne. Han saà sig omkring, trak paa Skuldrene og skammede sig over sit Indfald.

De gik gennem Haven, der i snorlige Linjer var beplantet med Æbletræer. Der faldt Æbler ned fra Træerne,

og de slog mod Jorden med en underlig hul Lyd. Et Sted i Nærheden hørte de Stemmer:

»Han kommer her maaske ogsaa for at fri?«

Der blev brummet noget til Svar.

»Stop lidt!« Varenka standsede sin Ledsager ved at tage fat i hans Ærme. »Lad os høre efter. De taler om Dem!«

»Jeg skøtter ikke om at lytte efter Tjenestefolks Samtaler,« svarede han.

»Men det gør jeg,« svarede Varenka, »det er altid morsomt at høre, hvad de har at sige om deres Herskaber.«

»Muligvis er det morsomt, men næppe godt,« svarede Ippolit Sergejevitsch spodsk.

»Hvorfor ikke det? Om mig taler de altid godt.«

»Jeg gratulerer!«

Han følte Lyst til at tale bidende og groft til hende. Hendes Opførsel idag oprørte ham. Der inde i Værelserne havde hun længe ikke skænket ham den ringeste Opmærksomhed, og hun vidste dog godt, at han var kommen for hendes Skyld og ikke for at se til hendes Fader med de syge Ben eller til denne knastørre Tante med en Stemme som en Artillerist. Saa havde hun kaldt ham svag og spinkel og set nedladende paa ham.

Han var nærmest tilbøjelig til at anse det hele for Koketteri, behændig skjult under en Maske af Naivetet og Venlighed.

»Tante faar Ret, det bliver Regn,« sagde Varenka og saà frem. »Sikken en Sky, og hvor lummert det er — som altid før Torden.«

»Det var Skade,« svarede Ippolit Sergejevitsch, »saa maa vi op og sige min Søster det.«

»Hvorfor det?«

»For at vi kan være hjemme, inden Regnen begynder.«

»Tror De, De slipper for den? De kan ikke naa

hjem, inden vi har Tordenvejret over os. De kommer til at blive her, mens det staar paa.«

»Men hvis det nu bliver ved med at regne hele Natten?«

»Saa overnatter De hos os!« sagde Varenka afgørende.

»Det passer os ikke rigtigt —«

»Herre Gud, var det saa rædsomt at tilbringe en eneste Nat ude, bare fordi det var lidt ubekvemt?«

»Jeg tænker aldeles ikke paa mig selv.«

»For andres Skyld, skal De saamæn ikke gøre Dem Bekymringer, de klarer sig nok.«

De gik tilbage mod Huset. I Afstand buldrede allerede Tordenen. Det blev saa lummert, at det var, som om de Skyer, der trak op, havde samlet hele Sommerens Varme og nu jagede den frem foran sig. Træernes Blade krøllede sig formelig sammen i Smægten efter et forfriskende Pust.

»Vi maa skynde os lidt,« sagde Ippolit Sergejevitsch.

»Uf, hvor det er lummert! Jeg kan ikke lide den Tid, der gaar forud for saadan noget — for Tordenvejr og Helligdage. Selve Tordenvejret og Helligdagene kan være gode nok, men det at vente paa dem, nej, det er ikke morsomt. Bare alt kunde gøres med det samme, saa man kunde lægge sig til at sove paa en Dag, det er Vinter, og vaagne op midt i Foraar, Blomster og Sol, eller man stod midt i Solskin og saa pludselig: Mørke, Torden og Øsregn.«

»De saà maaske ogsaa helst, at Menneskene kunde forandre sig lige saa pludseligt og uventet?« spurgte Ippolit Sergejevitsch.

»Menneskene? De bør altid være fængslende,« sagde hun med noget af en Smægten.

»Hvad vil det sige: fængslende?« spurgte Ippolit Sergejevitsch ærgerlig.

»Hvad det vil sige? Det er ikke saa let at forklare. Jeg synes at Folk vilde være fængslende, hvis de var livligere — ja, livligere! Dersom de vilde le mere, synge og

more sig mere —, dersom de var modigere og stærkere. De maatte gærne være frækkere, mere uforskammede.«

Han lyttede opmærksomt til hendes Udtalelser og spurgte sig selv:

»Mon hun har i Sinde at opgive mig et Program, efter hvilket jeg har at rette mig overfor hende?«

»Der er ingen Fart i Folk, og det maa der være, hvis Livet skal være interessant —.« Hun talte alvorligt.

»Hvem ved? Maaske har De Ret,« svarede Ippolit Sergejevitsch sagte. »Det vil sige, helt Ret har De naturligvis ikke.«

»Aa, snak Dem nu ikke fra det!« lo hun. »Hvorfor skulde jeg ikke have helt Ret? Enten har man Ret, eller man har ikke Ret, enten er man smuk, eller man er grim, velskabt eller vanskabt. Saadan bør man mene og tale! Folk plejer at sige: Hun er ret ordenlig eller ganske pæn, det er bare fordi de er bange for at sige Sandheden.«

»Nej, vèd De nu hvad, ved en saadan Fordeling i kun to Klasser, vilde man gøre alt for megen Fortræd!«

»Hvordan det?«

»Ved at være uretfærdig.«

»Aa, den Retfærdighed, som Folk nu til Dags altid skal have i Munden! Som om hele Livet ligger i den, og man ikke godt kunde klare sig uden den. Hvem er det, der har den nødig?«

Dette sagde hun vredt, og hendes sammenknebne Øjne gnistrede.

»Alle! Varvara Vasiljevna! Alle, lige fra den simple Bonde og til Dem selv!« svarede Ippolit Sergejevitsch med Eftertryk, mens han iagttog hende for at blive klog paa hende.

»Jeg har aldeles ikke Brug for Retfærdighed,« svarede hun bestemt og slog ud med Haanden, som om hun kastede noget fra sig. »Skulde jeg faa Brug for den, skal jeg nok selv skaffe mig den! — Hvorfor skal De altid have saa travlt med andre? Jeg tror, De kun kommer med det, for

at gøre mig gal i Hovedet, og fordi De idag er saa — stor paa det.«

»Jeg skulde ønske at gøre Dem vred? Hvorfor i al Verden skulde jeg det?« spurgte Ippolit Sergejevitsch med forbavset Mine.

»Ja, hvad vèd jeg? Fordi De keder Dem maaske. — Men lad bare være! Fordi jeg er saa »ladet«, behøver De da ikke at være det. — Nu har man hele Ugen igennem plaget mig med disse Friere og Væmmelighed og smudsige Tanker — Tak, skal De have!«

Hendes Øjne lyste med Fosforglans, Næseborerne skælvede, og hun rystede fra Hoved til Fod af Sindsbevægelse. I Ippolit Sergejevitsch begyndte Hjærtet at banke, saa det næsten gjorde ondt, og hans Øjne var slørede, da han sagde:

»Det var virkelig ikke min Mening at gøre Dem vred!«

I det samme kom et Lyn og et bragende Tordenskrald, der lød som en uhyre grov og munter Latter. Forskrækket standsede de et Øjeblik og skyndte sig saa op mod Huset. Træernes Blade skælvede, og Skyernes Fløjelstæppe bredte Mørke over Jorden.

»Vi var nok nær kommen op at skændes!« sagde Varenka, mens de gik op ad Gangen sammen.

Paa Husets Trappe stod Elisabeth Sergejevna og Tante Lutschitskaja, som havde en stor Straahat paa Hovedet, der gav hende Udseende af en overnaturlig mægtig Solsikke.

»Det bli'r et frygteligt Uvejr!« raabte hun med sin Basstemme lige ind i Øret paa Ippolit Sergejevitsch, som om hun ansaa det for sin Pligt at betragte ham som døv. Derpaa sagde hun: »Obersten sover!« og forsvandt saa i Huset.

»Hvad mener du om *det?*« spurgte Elisabeth Sergejevna Broderen og pegede ud paa Vejret. »Vi bliver maaske nødte til at overnatte her?«

»Ja, hvis vi ikke gør for megen Ulejlighed.«

»Sikken et Menneske!« udbrød Varenka. »Altid er

han bange for at være til Ulejlighed og for at være uretfærdig. Herre Gud, paa den Maade maa det være trist at leve!« Altid i Tøjler! Nej, værs'god: Har De Lyst til at genere, saa genèr — vil De være uretfærdig, saa vær det!«

»Den Allerhøjeste afgøre, hvem af jer, der har Ret!« svarede Elisabeth Sergejevna smilende. »Men lad os nu komme under Tag!«

»Nej, lad os blive her og se paa Tordenvejret — ikke sandt?« Varenka saà paa Ippolit Sergejevitsch, der samtykkede med et Buk.

»Naa, jeg sværmer nu ikke for den Slags Naturbegivenheder, som giver Snue imorgen,« sagde Elisabeth og vendte sig mod Døren. »For Resten kan man jo ogsaa nyde Tordenvejret gennem Ruderne — — Ej!«

Et blændende Lyn sønderrev den lumre Dunkelhed —, saa flød Mørket sammen paany. Et Par Sekunder herskede der trykkende Stilhed, saa kom Tordenskraldet som et Kanonskud, buldrende hen over Huset, og Blæsten rejste sig og greb i Vildskab Støvpartikler og Blade fra Jorden og hvirvlede dem rundt. Enkelte Svaler gennemkrydsede Luften med en forskrækket Piben, de unge Træer og Buske nejede sig, og fra Huset hørte man Larmen af en Dør, som smeldedes i.

Varenka stod øverst paa Trappen og bag hende Ippolit Sergejevitsch, som rynkede paa Næsen ad Støvet, der fôr imod dem.

Hver Gang det lynede, blev den unge Piges ranke Skikkelse belyst af et blaaligt Skær.

»Se,« udbrød Varenka, da et Lyn sønderrev Skyerne, »saà De det? Det var lige som om den store Sky smilede, ikke? Det lignede virkelig et Smil. Der er Mennesker, som er mørke og tavse, og naar de saa pludselig smiler, er det som et Glimt —. Saa, nu regner det!«

Paa Taget trommede store, tunge Draaber, først sparsomt, saa hyppigere, og tilsidst styrtede de ned med et øredøvende Spetakkel.

»Lad os gaa ind,« sagde Ippolit Sergejevitsch, »De bliver jo vaad.«

Det var underligt for ham at staa saa nær ved hende i dette snævre Mørke, og han tænkte, idet han saà paa hendes Hals:

»Om jeg nu kyssede hende?«

Det lynede og den halve Himmel blev oplyst. I Skæret saà Ippolit Sergejevitsch, at Varenka henrykt strakte Armene frem, selv lænet noget tilbage, som om hun bød sit Bryst frem for Lynet. Han greb hende bag fra om Livet, lagde sit Hoved næsten helt ned paa hendes Skulder, og stakaandet spurgte han hende:

»Hvad er der dog med Dem?«

»Der er ingen Ting!« svarede hun ærgerlig, idet hun med en kraftig Bøjning af sit Legeme frigjorde sig for hans Hænder. »Du godeste Gud, hvor let De bliver forskrækket, og De er endda et Mandfolk!«

»Det var for Deres Skyld, jeg blev bange,« svarede han og stillede sig i Krogen ved Døren.

Berørelsen af hende ligesom brændte hans Hænder og fyldte hans Bryst med et afsindigt Begær efter at omfavne hende og knuge hende til Døde. Han var ikke sig selv mægtig og pønsede paa at komme ud under Regnen, dèr, hvor de store Draaber som en Svøbe piskede Træerne.

»Vi maa gaa ind i Stuerne,« sagde han.

»Ja, ja, da.«

Lydløst gled hun forbi ham ind gennem Døren.

»Ho-ho-ho!« lo Obersten. »Hvad? Efter Ordre af de kommanderende Elementer er De arresterede, indtil videre forlyder. Ha-ha-ha!«

»Det er et frygteligt Vejr!« sagde Tante Lutschitskaja alvorligt og saà stift paa Gæstens blege Ansigt.

»Jeg kan ikke lide disse Taabeligheder af Naturen,« sagde Elisabeth Sergejevna med et Udtryk af Foragt i det kolde Ansigt. »Tordenvejr — Snestorm — hvad skal dette unyttige Spild af en saadan Mængde Kraft til?«

Ippolit Sergejevitsch, som gjorde sig Umage for at skjule sin Sindsbevægelse, havde ondt ved roligt at spørge Søsteren:

»Hvad mener du? Tror du, det vil vare længe?«

»Hele Natten,« svarede Margarita Rodionowna ham.

»Rimeligvis,« bekræftede Søsteren.

»De slipper ikke løs herfra!« sagde Varenka leende.

Ippolit syntes, at der var noget spottende i hendes Latter.

»Ja, vi bliver nødte til at overnatte her,« sagde Elisabeth Sergejevna. »I Nat vilde vi dog ikke kunde køre gennem Skoven ved Kamof uden i heldigste Tilfælde at faa Vognen ødelagt.«

»Vi har Værelser nok,« sagde Tante Lutschitskaja.

»Saa — vilde jeg bede om — De maa meget undskylde — Tordenvejr virker saa ubehageligt paa mig —, om jeg ikke kunde faa at vide, hvor mit Værelse er — for at jeg kunde trække mig tilbage i nogle Minuter.«

Hans Ord, der blev udtalt med stammende Stemme, frembragte en sand Forvirring.

»Salmiakspiritus!« rungede Margarita Rodionownas Bas, og hun sprang op og forsvandt.

Varenka rejste sig ogsaa, saà forundret paa ham og sagde:

»Jeg skal straks anvise Dem Deres Værelse og følge Dem derhen. Dèr er der fuldstændig roligt.«

Elisabeth Sergejevna lod sig mindst paavirke og spurgte med et Smil:

»Har du faaet ondt?«

Men Obersten sagde hæst:

»Aa, Snak! Det gaar straks over. Min gode Ven Major Gotalof, som blev stukket ihjel en Nat under et Overfald — han var en Knop, en ren Hund efter at gaa paa! Ved Listof gik han i Spidsen for Bataljonen, lige saa roligt, som om han opførte en Dans. Han slog, huggede kommanderede, brækkede sin Sabel, greb en tyk

Stok og tampede løs paa Tyrkerne. Ja, han var en modig Kamel, kan De tro! Men i Tordenvejr var han bange som et Fruentimmer — det var rent latterligt at se! Det var ligesom med Dem nu. Han blev bleg og var ved at dratte om og stod og gav sig. En Levemand, halvfjerdssindstyve Tommer høj! Tænk Dem, hvordan det har klædt ham!«

Ippolit Sergejevitsch opfattede Situationen fuldstændig tydeligt, han undskyldte sig, forsøgte at sige noget beroligende og bandede sig selv. Men det svimlede for ham, og han blev glad, da Margarita Rodionowna stak ham en Flakon under Næsen og kommanderede:

»Lugt!«

Han greb Flasken med Spiritus og gav sig til gennem Næseborerne at indaande den skarpe Duft, mens han følte, at hele dette Optrin var latterligt og nedsættende for ham i Varenkas Øjne.

Mod Vinduerne trommede Regnen vredt, Lynglimtene brød voldsomt ind, Tordenen fik Ruderne til at klirre, og alt dette vakte hos Obersten Minder fra hans Felttid.

»Det var nu i sidste Krig — vi stod opstillet ved Plevna — Tordenvejr, Øsregn, Lyn og Geværsalver — Løjtnant Vjachireff trækker en Flaske Kognak op af Lommen, sætter den for Munden og drikker, saa man kunde høre det klukke. En Kugle rammer Flasken — bums, i tusinde Stykker! Løjtnanten ser paa Flaskehalsen, som han har beholdt i Haanden og siger: Hvad Fanden, kan de nu ikke lade Flaskerne være i Fred, ho, ho, ho! Men jeg svarede ham: De tager fejl, Løjtnant, Tyrkerne skyder bare paa Flaskerne, men det er Dem, der ikke kan lade dem være i Fred. Ho — ho — ho! Var det ikke godt, hvad?«

»Har De det nu bedre?« spurgte Tante Lutschitskaja Ippolit Sergejevitsch.

Han takkede hende med sammenbidte Tænder, stirrede paa dem alle med melankolske og hadske Øjne, og han

lagde Mærke til, at Varenka lo, da hans Søster hviskende bøjede sig ned over hendes Øre.

Endelig var han alene paa sit Værelse. Han kastede sig paa Sofaen, og under Regnens Plasken søgte han at faa rede paa sig selv og sine Følelser.

Skulde virkelig hans Tilbøjelighed til denne unge Pige have gjort det saa fuldstændig af med ham, at han mistede Herredømmet over sig selv? Hvad vilde han med hende? Han havde jo ønsket, at det idag skulde komme til en Forklaring mellem dem, men straks efter var han bleven bange. Han var kommen i Tanker om, at der bag dette netop var noget, som han ikke vilde, for han kunde jo dog ikke tænke paa at gifte sig med et saadant underligt Væsen. Men hun? Forlangte hun Ægteskab? Aa, hele hans Optræden var ikke andet end Fejghed fra først til sidst!

Hun var fuldt ud rede til at hengive sig til ham, hun legede blot med ham, hun var det koketteste Fruentimmer, han havde set! Og han kaldte hende dum, hun var et Dyr, og hun var hjærteløs, og pludselig tog han hende ivrig i Forsvar. — Hele Huset rystede af Tordenskraldene.

Denne unge Pige, som var saa sørgelig forvildet af denne forkvaklende Omgang, utilgængelig for al sund Fornuft og stædig i sine Vildfarelser — denne forunderlige unge Pige havde i Løbet af en Maanedstid gjort netop ham til et Dyr! Elendigt havde hans Forsøg været paa at faa et Menneske ud af hende, og da det ikke lykkedes, skulde han være gaaet fra hende. Det var hans egen Skyld, at han ikke gik i Tide men gav hende Lejlighed til at vække hos ham et forkasteligt Udbrud af den rene og skære Sanselighed.

»Men er det da Blufærdighed, der holder mig tilbage? Eller er det mine Følelsers Mangel paa Styrke? Er jeg i det hele taget i Stand til at elske — til at være Ægtefælle og Fader? Er jeg i Besiddelse af de Egenskaber,

der fordres af et virkeligt levende Menneske?« En Kuldegysen rislede igennem ham.

Saa blev der kaldt paa ham til Te.

Varenka mødte ham med et nysgærrigt Blik og et venligt Spørgsmaal til »det daarlige Hoved«.

Han svarede kort og satte sig saa langt borte fra hende som muligt og tænkte ved sig selv:

»Hun kan jo ikke engang tale korrekt: mit daarlige Hoved —? Sludder!«

Obersten sov, nikkede med Hovedet og snorkede nu og da. De tre Damer sad i Sofaen og talte om ligegyldige Ting. Regnens Plasken mod Ruderne lød ikke saa voldsom længer, men denne ensformige, utrættelige Lyd tydede paa, at Regnen ikke vilde høre op for det første.

Mørket kiggede ind gennem Vinduerne, Luften i Værelset var tung, og en stram Lugt af Petroleum, som blandede sig med Oberstens Spiritusduft, gjorde den daarlige Luft endnu tungere og forhøjede Ippolit Sergejevitsch's nervøse Stemning. Han saà hen paa Varenka og tænkte:

»Hvorfor, mon hun ikke kommer hen til mig? Skulde min Søster have sagt et eller andet ubehageligt som Resultat af sine Iagttagelser —?«

I Spisestuen rumsterede den tykke Fjøkla. Hendes store Øjne søgte stadig ind i Dagligstuen og fæstede sig paa Ippolit Sergejevitsch, der i Tavshed røg sin Cigaret.

»Frøken! Teen er færdig,« meldte hun med et dybt Suk efter langsomt at have bevæget sig hen i Dagligstuedøren.

»Skal vi saa gaa ind og spise? -- Ippolit Sergejevitsch, vær saa god! Tante, det er ikke værd at forstyrre Fader, lad ham sove — ellers skal han blot drikke mere —.«

»Det er meget fornuftigt,« bemærkede Elisabeth Sergejevna.

Men Tante Lutschitskaja trak paa Skuldrene og hviskede:

»Der er ikke noget at stille op nu. Drikker han, dør han hurtigere, men han har saa til Gengæld mere Glæde

af Livet. Holder han op med at drikke, lever han et Aar længere, men har ikke noget at leve for.«

»Det kan der ogsaa være Mening i!« lo Elisabeth Sergejevna.

Ved Bordet sad Ippolit Sergejevitsch ved Siden af Varenka, og han følte atter denne besynderlige Forvirring ved den unge Piges Nærhed. Han havde den største Lyst til at rykke saa tæt op ad hende, at han kunde berøre hendes Kjole. Men han passede strængt paa sig selv og tænkte, at der af Kødets Begær var nok i ham, men kun lidt Viljekraft.

»Et trægt Hjærte!« sagde han med Bitterhed til sig selv. Og straks efter følte han næsten med Stolthed, at han ikke var bange for at sige sig selv Sandheden. Han forstod enhver Vaklen i sit eget Jeg.

Han sad fortabt i sig selv og tav.

Varenka henvendte sig fra først af hyppigt til ham, men da hun til Svar kun fik tørre Enstavelsesord, tabte hun Lysten til at fortsætte. Kun efter Aftensbordet, da de tilfældigt var alene, spurgte hun ham ligefremt:

»Hvorfor er De i daarligt Humør? Keder De Dem, eller er De vred paa mig?«

Han svarede hende, at han hverken var i daarligt Humør eller endnu mindre vred paa hende.

»Hvad er der da i Vejen med Dem?« spurgte hun.

»Der er vist ikke noget særligt. For Resten, tit kan kan man jo blive træt af, at der tages for meget Hensyn til en.«

»For meget Hensyn?« spurgte Varenka venligt. »Fra hvilken Side? Faders? Tante Lutschitskaja har jo ikke sagt et Ord til Dem.«

Han følte, at han rødmede overfor denne uangribelige Trohjærtethed — eller haabløse Naivetet.

Hun fortsatte med et Smil, uden at afvente hans Svar:

»Vær nu ikke saadan! Vær nu rar! Jeg kan slet

ikke lide sære Mennesker. — Skal vi ikke spille Kort? Kan De spille?«

»Jeg spiller kun daarligt — og ærligt talt kan jeg ikke lide at spilde Tiden med noget saa unyttigt,« svarede Ippolit Sergevitsch med en Fornemmelse af, at det begyndte at blive godt mellem dem igen.

»Ja, jeg bryder mig heller ikke derom. Men hvad skal vi saa tage os for? Nu ser De, hvor kedeligt her er hos os!« sagde Varenka vrippent. »Jeg er sikker paa, at De er bleven saadan, fordi De keder Dem.«

Han forsikrede hende om det modsatte, og jo længere han talte, desto varmere blev Ordene, indtil han endelig, næsten uden at vide af det sluttede:

»Om det saa var i en Ørken, vilde jeg ikke finde det kedeligt, naar jeg var sammen med Dem.«

»Hvad skal vi da gøre?« spurgte hun, og han kunde føle, at hendes Ønske om at adsprede ham var oprigtigt ment.

»De skal slet ingen Ting gøre,« svarede han og gemte inde i sig, hvad han egentlig vilde have sagt.

»Nej, véd De hvad, De er kommen her ud paa Landet for at have det godt efter alt Deres anstrængende Arbejde. Da De kom herud, sagde Lisa til mig: Nu skal vi to faa den Lærde til at hvile sig og til at more sig. Men hvad skal jeg nu gøre? Jeg skulde saamæn gærne, hvis det bare kunde hjælpe, give Dem et Kys.«

Det blev taaget for hans Øjne, og alt Blodet fo'r op i ham, saa han var ved at vakle.

»Prøv det — kys mig — kys mig!« sagde han hæst. Han stod foran hende, men kunde ikke se hende.

»Oho, — De er en rar en!« lo Varenka og forsvandt.

Han gjorde et Skridt efter hende, standsede og greb fat i Dørstolpen, mens alt i ham ligesom sled sig efter hende.

Hans Blik faldt paa den sovende Oberst, hvis Hoved var sunket ned paa den ene Skulder. Han snorkede bli-

deligt, og denne Lyd drog Ippolit Sergevitsch's Opmærkhed til sig. Derefter gjorde han op for sig selv, at den ensformige og klagende Lyd, han hørte, ikke kom fra hans eget Bryst, men fra Regnen, som græd paa Ruderne. Det var altsaa dog ikke Graad i hans saarede Hjærte.

Saa blussede Vreden op i ham.

»Naa, saadan leger du!« gentog han flere Gange for sig selv med sammenbidte Tænder, og han søgte efter en eller anden nedværdigende Straf til hende. I hans Bryst var det hedt, men i Hovedet og Fødderne følte han skarpe Isnaale.

Leende traadte Damerne ind i Stuen. Ved Synet af dem strammede Ippolit Sergejevitsch sig op. Tante Lutschitskaja lo med nogle Knald, som om der inde i hende sprængtes adskillige oppustede Blærer. Varenkas Ansigt var lysende muntert, men Elisabeth Sergejevnas Latter var indadvendt nedladende.

»Det er maaske mig, de ler af?« tænkte Ippolit Sergejevitsch.

Kortspillet, som Varenka havde foreslaaet, blev ikke til noget, og han fik snart Lejlighed til at gaa ind til sig selv, idet han undskyldte sig med, at han fremdeles ikke var vel tilpas. Da han forlod Dagligstuen, mærkede han tre Par Øjne paa sin Ryg, og han følte, at de alle udtrykte en vis Fortrydelighed.

Han var opfyldt af Ønsket om Hævn.

Dette Pigebarn, der tillod sig en saadan Opførsel, skulde tvinges til at græde, mens han selv lo ad hendes Taarer!

Men hans Følelser kunde ikke længe holde sig paa Kogepunktet. Han var vant til at tvinge dem ind under Fornuftens Magt, og den sagde, at det i alle Maader vilde være værdigere og rigtigere at forholde sig fuldstændig ligegyldig overfor denne unge Piges Skønhed. Hun skulde erfare, hvor lidt hun til syvende og sidst betød i hans Øjne. Det vilde være nyttigt for hende, og han vilde give

hende denne Lære som en Lektie, hun maatte tilegne sig, og naturligvis ikke som en Hævn fra hans Side.

Disse Betragtninger beroligede ham, men der var alligevel noget, han ikke kunde faa bort, og som knugede hans Bryst, og som han ikke kunde definere — ikke engang havde han Lyst til at forsøge en Definition.

»Gid Fanden havde de Følelser, man intet Navn har paa!« tænkte han.

Men en Draabe faldt et Steds Dryp i Dryp og plagede ham med sit ensformige: »der — er — noget, der — er — noget.«

Da han havde siddet en Timestid i resultatløs Kamp med sig selv, bestemte han sig til at gaa i Seng for at sove og næste Morgen køre bort, fri for alt det, som nedbrød hans Værdighed. Men da han laa i Sengen, kom han til at tænke paa Varenka, som hun havde staaet der paa Trappen med udstrakte Arme og Brystet skælvende af Glæde over Lynene. Og paa ny tænkte han paa, at havde han været mere modig, saa — —. Her afbrød han sig selv med den Slutningsbemærkning:

»Saa havde jeg uden Tvivl faaet mig en ganske vist meget smuk, men overmaade generende, egenkærlig og dum Elskerinde, med Egenskaber som en vild Kats og med Følelser saa grove, at jeg slet ikke kunde have med dem at gøre.«

Midt i disse Tanker skælvede han over hele Kroppen, sprang ud af Sengen og skyndte sig hen til Døren og aabnede den paa Klem. Saa gik han igen i Seng, og smilende laa han og saà hen paa den aabnede Dør og tænkte ved sig selv:

»Det hænder — det hænder!«

Han havde en Gang læst i en Roman: Hun traadte ind midt om Natten og gav sig hen uden at spørge om noget og uden at forlange noget — kun for en Gang at opleve dette.

Varenka *kunde* handle saaledes! I hendes Udbrud: De

er da en underlig én! lød der maaske et Løfte, som han ikke havde forstaaet. — Nu, pludselig kunde hun komme i sin hvide Natdragt, skælvende af Undseelse og Attraa?

Han stod flere Gange ud af Sengen, lyttede til Stilheden i Huset og til Regnens Plasken paa Ruderne og søgte Køling for sit hede Legeme. Men alt var stille, og i Stilheden lød ikke den ønskede Lyd af listende Trin.

»Hvordan mon hun vil træde ind?« tænkte han og forestillede sig hende staaende i Døren med et besluttet og stolt Udtryk i Ansigtet. For naturligvis vilde hun stolt skænke ham sin Skønhed! Det vilde være en fyrstelig Gave. Muligvis kunde hun ogsaa staa foran ham med bøjet Hoved, forvirret, skamfuld og med Taarer i Øjnene. Eller maaske vilde hun komme smilende ad hans Lidelser, som hun godt kendte og altid havde bemærket uden at ville aabenbare noget om sit Kendskab til dem, blot for at pine ham og for at more sig selv.

I denne Tilstand, hvor det ene vellystige Billede afløste det andet og mere og mere angreb hans Nerver, bemærkede Ippolit Sergejevitsch, at Regnen var hørt op, og at Stjærnerne kiggede ind til ham i hans Værelse. Han lyttede efter Lyden af Trin — Trin af en Kvinde, der vilde stille hans Længsel —, men de lød ikke. Til Tider, men i korte Øjeblikke ad Gangen, slukkedes Haabet i ham om nu i Nat at komme til at favne denne unge Pige, og i disse Øjeblikke følte han i sit Hjærtes voldsomme Banken en Bebrejdelse, og han indsaà, at det, han oplevede, var noget, der var hans egentlige Jeg fremmed, noget skændigt, sygeligt og hæsligt. Og samtidig vidste han godt, at det netop var særlig vanskeligt for ham at holde Ligevægten, han, den forsigtige, for hvem en ironisk Skæbne selvfølgelig havde forbeholdt en Afgrund, i hvilken han ved en eller anden Lejlighed skulde falde og saa falde dybere og smerteligere end andre.

Indtil Morgen fantaserede han i Pine og Forventning.

Da saa Solen havde gjort det lyst, kom Skridtene.

Han rejste sig skælvende op i Sengen, og med brændende Øjne ventede han paa, at hun skulde komme. Han vilde nu ikke engang have Kræfter til at sige hende et eneste Ord til Tak. Og Skridtene kom nærmere, langsomme og tunge —.

Nu skødes Døren sagte op. Ippolit Sergejevitsch kastede sig kraftesløs tilbage paa Puden, lukkede Øjnene og var som tilintetgjort.

»Har jeg maaske vækket Herren? Jeg skulde blot be' om Herrens Støvler og Klæder,« sagde den tykke Fjøkla søvnigt og listede forsigtigt som en Tyv hen til Sengen. Sukkende og gabende og puffende til Stolene tog hun hans Sager og forsvandt, efterladende en Lugt af Køkken.

Han laa længe som fuldstændig knust, og ligegyldig bemærkede han, hvorledes Resterne af de Billeder, der hele Natten igennem havde pint hans Nerver, langsomt forsvandt.

Fjøkla kom igen med de børstede Støvler og Klæder, lagde dem fra sig, sukkede dybt og gik. Han klædte sig paa uden Tanke for det unyttige i at staa saa tidligt op.

Saa bestemte han sig til at gaa ned til Floden for at bade. Forsigtig listede han forbi det Værelse, hvorfra Oberstens Snorken lød, saa kom en Dør til et andet Værelse. Han standsede et Øjeblik foran den, men efter at have betragtet den nøje, kom han til det Resultat, at det ikke var den. Og omsider, halvt sovende, naaede han ud i Haven og fulgte en smal Sti, som han kunde beregne maatte føre ned til Floden.

Det var saa tidligt, at Solens Straaler endnu ikke havde mistet deres rosa Skær fra Opgangen. Stærene pludrede muntert med hverandre og nippede Kirsebær. Paa Bladene skælvede Regndraaberne som Briljanter, og som Taarer af Glæde faldt de glinsende til Jorden og forsvandt. Jordbunden var nok fugtig, men den havde drukket al den Væde, der var falden om Natten, og der var intet Dynd og ingen Pytter at se. Alt var rent, friskt og nyt, som

var det født i denne Nat, og alt var tyst, som havde det endnu ikke faaet Liv, eller som om Naturen var stum af Forbavselse over for første Gang at se Solens vidunderlige Pragt.

Ippolit Sergejevitsch saà sig omkring, og det Svøb af Smuds, der i Nattens Løb havde indhyllet hans Sjæl, forsvandt efterhaanden og gav Plads for den nyfødte Dags forfriskende Renhed.

Dér var Floden, endnu rosafarvet og gylden i Solens Straaler. Vandet, som endnu ikke var helt klart efter Regnen, afspejlede svagt de grønne Bredder. Et Sted plaskede en Fisk, og denne Plasken og Fuglenes Sang — alle disse Lyde brød nu Morgenens Stilhed. Havde det ikke været fugtigt, kunde han have lagt sig her i Græsset ved Floden under et grønt Løvtag og være bleven liggende, indtil Sjælen atter var kommen fuldstændig til Ro efter de udstaaede Pinsler.

Ippolit Sergejevitsch gik langs den bugtede Bred, der næsten for hvert femte Skridt aabnede ny Udsigter for ham. Han betragtede nøje hver Indskæring og hvert Træ, som om han vilde gøre sig det klart, ved hvilken Særegenhed netop dette Billede adskilte sig fra det, han lige havde forladt.

Pludselig stod han som blændet.

Foran ham i næppe tyve Skridts Afstand stod Varenka i Vandet til midt paa Livet. Hun havde bøjet Hovedet og var i Færd med at vride sit vaade Haar med Hænderne. Hendes Hud var lysende rød af Morgenkulde og Solstraaler, og Vanddraaberne paa den blinkede som Sølvskæl. De løb langsomt ned ad hendes Skuldre og Bryst og faldt i Vandet, men før de faldt, skinnede de længe i Solen, som havde de ikke Lyst til at slippe det Legeme, de tøvende havde kærtegnet. Og fra hendes Haar løb Vandet mellem hendes Fingre ned i Floden med sagte Rislen.

Han saà med Andagt paa hende uden andet Ønske end at kunne vedblive at se paa denne Skønhed, blom-

strende af Ungdommens Kraft. Over hans Hoved brød en Nattergal ud i Sang, men for ham havde alle Lyde og al Naturens Glans samlet sig i denne unge Pige i Floden, hvis Vande i deres brede Løb blidt gled om hendes Legeme.

Det hele varede kun nogle Sekunder, saa hævede Varenka pludselig Hovedet, og med et Skrig dukkede hun sig ned i Vandet indtil Halsen.

Hendes Bevægelse ligesom forplantede sig til hans Hjærte. Det fo'r ogsaa sammen og dukkede sig i en Kulde, der isnede. Den unge Pige saà paa ham med lynende Øjne, og hendes Pande furedes af en skarp Rynke, som gav hendes Ansigt et Udtryk af Frygt, Vrede og Foragt. Han hørte hendes opbragte Stemme:

»Gaa dog Deres Vej! Hvad vil De her? Skammer De Dem ikke?«

Men hendes Ord naaede ham fra det fjærne, han forstod dem næppe. Han stod ved Vandkanten foran nogle Træer og bøjede sig frem. Han strakte Armene ud imod hende og kunde vanskelig finde Hvilepunktet for det unaturligt fremstrakte Legeme.

Alt i ham, hver en Følelse i hans Væsen, higede mod hende, og nu faldt han paa Knæ, næsten helt ude i Vandet.

Hun raabte vredt og gjorde en Bevægelse som for at svømme, men standsede, idet hun hæst og angst sagde:

»Gaa Deres Vej! Jeg skal ikke omtale dette til nogen —«

»Jeg kan ikke!« vilde han sige, men hans skælvende Læber kunde ikke frembringe en Lyd.

»Saa pak Dem dog, usle Menneske!« skreg Varenka. »Tag Dem i Agt!«

Hvad betød disse Skrig for ham? Han stirrede paa hende med sine brændende Øjne, og paa sine Knæ ventede han hende. Og han vilde have ventet, selv om der

havde staaet en Mand med en Økse hævet over hans Hoved rede til at flække hans Hjærneskal.

»Infame Hund! Nu skal jeg lære dig —,« hviskede Varenka og kastede sig pludselig fremover i Vandet hen imod ham.

Hun voksede i hans Øjne og lyste af Skønhed. — Saa, nu er hun lige foran ham, lige inde ved Træerne til venstre, skøn og vred. Han ser hende og venter hende med Skælven. Saa bøjede hun sig ned mod ham — han bredte Armene ud, men favnede kun Luften

Og paa samme Tid overraskedes han af et Slag i Ansigtet. Det var vaadt og haardt og kastede ham tilbage.

Han gav sig til at gnide Øjnene med Fingrene fulde af vaadt Sand. Ned over hans Hoved og Skuldre regnede Slagene —. De voldte ham ikke Smærte, og det var mere mekanisk end bevidst, at han dækkede sit Hoved med Hænderne. Han hørte en vred Graad —. Saa fik han et saa stærkt Slag over Mund og Næse, at han faldt bag over. Der kom ikke flere Slag — det raslede i Buskene og blev stille —.

Utroligt lange var de Sekunder, der fulgte, efter at denne Lyd var død hen. Ippolit laa ubevægelig, knuget af sin Skam og opfyldt af Trang til at skjule sig under Jorden. Da han aabnede Øjnene, saà han den blaa Himmel, uendelig dyb, og det forekom ham, at den løftede sig højere og højere op fra ham —. Det blev ham saa trangt at aande, og han gav sig til at stønne, og sank saa hen i en Tilstand, hvor der ingen Følelse var mere.

Saaledes laa han, indtil han kom til at fryse. Da han slog Øjnene op, saà han Varenka staa bøjet over sig. Fra hendes Haand løb Vandet ned over hans Ansigt. Han hørte hendes Stemme:

»Naa, er De nu kommen til Dem selv? — Hvordan skal De komme hjem saa grim og smudsig og vaad og forslaaet? — De maa fortælle, at De er styrtet i Vandet fra Skrænten. Men skammer De Dem ikke? Jeg kunde

have slaaet Dem ihjel, dersom jeg havde haft noget at slaa med.«

Og endnu meget mere sagde hun, men det, han følte, blev derved hverken værre eller bedre. Og han svarede ikke nogetsomhelst, førend hun sagde, at nu gik hun.

Saa spurgte han sagte:

»De gaar? Ser jeg Dem aldrig mere?«

Og da han spurgte om dette, huskede han og forstod, at han burde have sagt:

»Tilgiv mig!«

Men han fik ikke Tid dertil. Benægtende slog hun ud med Haanden og forsvandt bag Træerne.

Han sad lænet op mod en Træstamme eller noget andet og saà sløvt paa, hvorledes Flodens uklare Vand flød foran hans Fødder.

Det løb langsomt — langsomt — langsomt —.

HOFBOGBINDER
CARL PETERSENS
ENKE
KJØBENHAVN
GRUNDLAGT 1864

